

A MAGYAR KIRÁLYI BELÜGYMINISZTERIUM FELÜGYELETE ALATT
RENDŐRSÉGI SZAKTANFOLYAMOK KIADMÁNYAI

A PROSTITÚCIÓ

ÍRTA:

DR. SCHREIBER EMIL
ÁLLAMRENDŐRSÉGI TANÁCSOS

BUDAPEST

PÁTRIA" IRODALMI VÁLLALAT ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1917

TARTALOMJEGYZÉK.

	Oldal
ELŐSZÓ	1
I. FEJEZET. A prostitúció fogalma	3
II. FEJEZET. A prostitúció fejlődésének története	6
A) A prostitúció kezdetleges korszaka	6
B) Görögország és Róma	11
C) Középkor	20
D) Újkor	31
III. FEJEZET. A prostituált nő	43
IV. FEJEZET. A prostitúció okai	50
V. FEJEZET. Küzdelem a prostitúció veszélyei ellen A küzdelem különféle irányai	56
A) A reglementáció	56
A reglementáció alapelvei	91
1. A kéjnök bejegyzése	92
2. A prostitúció szabályozásának rendszerei	103
3. A kéjnök lakásvizonyai	112
4. Az orvosi vizsgálat és a beteg kéjnök gyógy kezelése..	121
5. Fiatalkorú nők prostitúciója	137
6. A titkos prostitúció	144
B) Az abolicionismus	155
VI. FEJEZET. A reglementáció hiányai és a különféle reformjavas- latok méltatása	168
VII. FEJEZET. Küzdelem a prostitúció terjedése ellen	178
VIII. FEJEZET. A leánykereskedés	190
IX. FEJEZET. Védekezés a nemi betegségek ellen	198

Forrásművek jegyzéke.

- S. Bettmann dr.:* Die ärztliche Überwachung der Prostitution.
- A. Blaschko dr.:* Hygiene der Prostitution und der venerischen Krankheiten.
- Iwan Block dr.:* Die Prostitution.
- Pierre Dufour:* Histoire de la Prostitution.
- A. Forel dr.:* Zur Frage der staatlichen Regulierung der Prostitution.
- A. Flexner:* Prostitution in Europa.
- Otto Henne am Rhyn dr.:* Gebrechen der Sittenpolizei.
- Juba Adolf dr.:* A nemi felvilágosítás és a nemi bajok elleni küzdelem az iskolában.
- Stephan Leonhard dr.:* Die Prostitution.
- Melly Béla dr.:* Az árvaszék hivatása a gyermekvédelem és a prostitúció elleni küzdelemben.
- Adrién Mithouard:* Rapports sur la prostitution et la police des moeurs,
- A. Neisser dr.:* Reglementierung der Prostitution.
- A. Parent-Duchatelet:* De la Prostitution dans la ville de Paris.
- I. Schrank dr.:* Die Prostitution in Wien.
- B. Tarnowsky dr.:* Prostitution und Abolitionismus.
- „*Zeitschrift für Bekämpfung der Geschlechtskrankheiten*” 1911–1916. év folyamai és
- „*Mitteilungen der Deutschen Gesellschaft zur Bekämpfung der Geschlechtskrankheiten*” több évfolyamának közleményei.

ELŐSZÓ.

Aki az újabb kor bonyolult társadalmi és gazdasági kérdéseivel foglalkozó irodalmat figyelemmel kíséri, csodálkozással kénytelen megállapítani, hogy a mi hazai szakirodalmunk, amelynek érdeklődése különben a modern társadalmi élet minden fontos és érdekes jelenségére kiterjed, ezen jelenségek egy elég fontos és nem kevésbé érdekes csoportjával: a *prostitúció* kérdésével eddig számbavehető módon alig foglalkozott.

Amíg a külföld szakírói: jogászok és szociológusok, orvosok és rendőrök *Parent-Duchatelet* alapvető munkájának megjelenése, tehát majdnem 100 év óta nagy könyvtárakat megtöltő ezernyi munkában foglalkoztak a prostitúció sokféle jelenségeivel, addig a mi irodalmunk mindeddig felűnő tartózkodást mutatott ezen probléma irányában.

Az a kevés eredeti magyar munka, ami ezen kérdéstről eddig megjelent, leginkább a prostitúció közegészségi veszélyeit tárgyaló orvosi munka, vagy a szexuális élet jelenségeiről és elfajulásáról szóló dolgozat.

Ez a könyv semmiképp sem tart igényt arra, hogy az eddigi hiányt pótló és a prostitúció egész kérdését felölelő annak minden részére kiterjedő szakmunka gyanánt tekintessék. Nem is azt a célt szolgálja. A rendőri szakoktatás célját tartván szem előtt, a prostitúciót elsősorban a rendőrség hatáskörébe utalt közigazgatási kérdés gyanánt, tehát gyakorlati szempontból akarom tárgyalni és ismertetni. Emellett azonban szükségét láttam annak, hogy – ha csak röviden és vázlatosan is – a prostitúciónak, mint társadalmi kérdés-

nek elméletére is kitérjek. E részben azonban csupán a különféle, egymással ellentétben álló jogi és etikai felfogások és ezekből keletkezett ellentétes rendszerek ismertetésére szorítkozom, de ezek mélyebbreható kritikai taglalásába már a könyv szűk terjedelme miatt sem bocsátkozhatom.

Ismertetem még röviden a prostitúció történetét is, mely minden elméletnél meggyőzőbben mutatja, hogy a prostitúció teljes megszüntetésére irányuló törekvés mindig utópia marad.

Könyvem megírásánál, mint fentebb említtem, elsősorban azt a gyakorlati célt tekintettem, hogy fiatalabb kartársaimmal a prostitúció kérdését megismertessem és érdeklődésüket e nagyfontosságú probléma iránt, ha lehet, még a rendőrségi szolgálathoz szükséges mértéken felül is felkeltsem.

Ha ezt a célt csak némiképp is elérnem sikerült, akkor munkám nem lesz eredménytelen.

I. FEJEZET.

A prostitúció fogalma.

A prostitúció fogalmának szabatos meghatározására irányuló kísérlet épp oly régi, mint maga a prostitúció. A meghatározás mindig azon nézőpont szerint történt, amelyből a prostitúciót bírálták és tárgyalták. Ezért természetes, hogy a moralista másképp állapítja meg a prostitúció fogalmát, mint a szociológus, az orvos más eredményre jut, mint a jogász és az elmélet másképp fogja fel a prostitúció lényegét és terjedelmét, mint a gyakorlat embere.

A prostitúció kifejezés, némelyek szerint nem latin, hanem görög eredetű, mert már a prostitúció legrégebbi törvényhozója, *Solon* – *αἱ προστάτη τῶν οἰκημάτων* – a bordélyház előtt ácsorgóknak nevezi a kéjनोंket. A latin *prostare* szó, amelyből a mai prostitúció szó keletkezett, csak utánképzése a görög *prostatai* kitételnek, és nyilvános helyre való kiállást, megvásárolhatóságot jelentett.

Klasszikus szabatossággal határozza meg a prostitúció fogalmát a római jog, elsősorban *Ulpianus*. Szerinte prostituált az a nő, aki pénzszerzés céljából, vagy éneikül is, magát vagy más nőket, nyilvánosan vagy titokban több férfinak válogatás nélkül átengedi. A *digestakban* pedig ugyancsak *Ulpianus* a nyilvánosan (palam), válogatás nélkül (sine delectu) és pénzért (pecunia accepta) üzött nemi érintkezést minősíti prostitúciónak.

Ennél a meghatározásnál nagyjában még ma is megmaradhatunk, mindenesetre további fejtegetéseink helyes alapja gyanánt tekinthetjük.

Miként már a római jog sem vonatkoztatta a prostitúció fogalmát azokra, akik a nemi érintkezést nem nyilvánosan és nem válogatás nélkül üzték, tehát nem tekintette idetartozónak a concubinákat és azokat az egy, vagy csak kevés férfival viszonyt folytató nőket, akik a mai maitresse elnevezés alá esnek, úgy ma sem tekinthetjük prostituálnak azt a nőt, akinél csak a pénzszerzési vágy nyilvánul meg, de a fenti definíció egyéb ismérvei hiányzanak.

A kánonjog természetesen szigorúbb elvek szerint bírálja és határozza meg a prostitúciót, melynek alkotó elemét az erkölcstelenségben látja és prostituálnak minősíti mindazokat a nőket, akik magukat erkölcstelen célokra több férfinak átengedik. Ezen szigorú felfogás felé hajlik a régi germán jog is, mely szintén minden házasságon kívüli nemi érintkezést súlyos és megbecstelenítő büntetéssel sújtandó prostitúciónak minősített.

Ma már senki sem vonja kétségbe, hogy a prostitúció a házasságon kívüli nemi érintkezés eseteinek teljesen különálló csoportját képezi és annak fogalmát oly általános kitételekkel mint erkölcstelenség vagy fajtalanság, megállapítani nem lehet.

A prostitúció leglényegesebb alkotó elemét ma is a pénzszerzési szándékban, azaz a prostitúció gyakorlásának *keresetszerűségében*, tehát abban kell keresnünk, hogy valamely nő ezt mint egyedüli, vagy főfoglalkozást, mint élethivatást kereset céljából üzi, még pedig nem alkalomszerűen, hanem állandóan. A válogatásnélküliség és a nyilvánosság nem tekinthetők pontos ismérveknek, mert ha a magánosan lakó, jobb viszonyok között élő prostituált nő néha megválogatja vendégeit, azért épp oly kevésbé vehető ki a prostituáltak sorából, mint az a nő, aki be nem vallottan, azaz bejegyzés nélkül, tehát titkosan, de azért beigazolható módon pusztán keresetszerű prostitúcióból tartja fenn magát.

A prostitúció irodalmának újabb művelői természetesen

szintén eltérő és gyakran ellentétes definícióját adják a prostitúciónak. Egyszerű és szabatos például *Listnek*, a kiváló német büntető jogásznak (Fr. von List: Lehrbuch des deutschen Strafrechts S. 376) az a meghatározása, hogy keresetszerű prostitúciót űz az a nő, aki magát minden férfinak átengedi, aki a követelt összeget megfizeti. De már dr. *Blaschko* tanár, aki pedig a venereás bajok elleni küzdelemnek egyik legismertebb, érdemes harcosa, túlságosan tágas területre terjeszti ki a prostitúció fogalmát, amidőn azt úgy definiálja, hogy a prostitúció az a formája a házasságon kívüli nemi érintkezésnek, amidőn az egyik félnél, a nőnél nem a személyes vonzalom és nem is – legalább túlnyomóan nem – az érzéki inger, hanem kizárólag, vagy főképp a kereset képezi az indokot. (Blaschko: Hygiene der Prost, und der vener. Krankheiten, S. 36.) Kétségtelen, hogy ezt a definíciót csak olyan természettudós vagy szociológus adhatja, aki a prostitúciót mint társadalmi vagy biológiai jelenséget vizsgálja; a jogász ezt alig fogadhatja el, mert erre jogszabályokat alkotni vagy alkalmazni nem igen lehetne.

Meg kell még jegyeznünk, hogy a prostitúció fogalma alá tartozóknak csakis az ily foglalkozást űző *nőket* tekintetjük. Ezt a felfogást találjuk nemcsak a római jogban és az ehhez csatlakozó kánonjogban és germán jogban, hanem a modern büntetőjogban is. A prostitúció tiltó és büntető rendelkezéseit mindenütt csak a nőkkel szemben és csak olyan esetekben alkalmazták, amidőn a nemi érintkezés külön nemhez tartozó egyének között történt. Az oly férfiakkal szemben, akik természetellenes nemi hajlamok kielégítésére pénzért vállalkoznak, az egyes országok büntető törvényei tartalmaznak rendelkezéseket.

II. FEJEZET.

A prostitúció fejlődésének története.

A) A prostitúció kezdetleges korszaka.

A prostitúció fejlődésének kezdetét ugyanott kell keresnünk, ahol az emberi nem története kezdődik. Gyökerei már az emberiség őskorában feltalálhatók. A prostitúció, azaz a pénzért vásárolható szerelem, már az ókorban általánosan ismert jelenség volt, és a monogam házasság szükségszerű kiegészítője gyanánt szerepelt. Első nyomait az emberi nem bölcsőjénél *Chaldeában* találjuk, még pedig a prostitúció legkezdetlegesebb megnyilvánulásában: a vendégszerető és a vallásos prostitúció formájában. Az előbbi Chaldea vad, harcias népek lakta északi hegyes vidékén fejlődött ki, míg a déli termékeny rónákon tanyázó, szelídebb lelkű pásztor-nép között a vallásos prostitúció volt szokásos. Amikor *Nimród* Chaldea összes tartományait a maga uralma alatt egyesítette, a néptörzsek szokásai és ezzel a vendégszerető és vallásos prostitúció jellege és gyakorlási módja is egyre jobban összeolvadtak és a babyloniaiak híres *Venus-* vagy *Melitta* kultuszában jutottak kifejezésre.

Herodotos bő részletességgel emlékezik meg arról az erkölcstelenségről, amely Babylonban a Kr. e. ötödik században uralkodott. Babylonban – mondja Herodotos – minden bennszülött nőnek kötelességévé tették, hogy életében egyszer *Melitta* (Venus) templomában magát egy idegen férfinak megszabott pénzösszegért átengedje. Ezt a pénzt templomi alapra, azaz a papok javára gyűjtötték. Ezen áldozat alól egy

nő sem vonhatta ki magát, törvény és vallás parancsa egyaránt megkövetelte azt.

Quintus Curtius szerint Babylonban odafajult az erkölcstelenség, hogy anyák leányaikat, férjek nejeiket pénzért kínálták és árusították az idegeneknek. A *Balus* temploma is kizárólag a vallásos prostitúció céljaira szolgált. A *Priapus* és *Phallus* jelvényei egyedül a nemi érzékek izgatására szolgáltak és nemcsak a templomokban, hanem magánházakban is mindenütt cégerül használták ezeket. A *Phallus* ábrázolásával a természet nemző erejét akarták jelképezni.

A vallásos prostitúciónak ilyenén elfajulása természetesen csakhamar tönkretette a családi élet tisztaságát, kiölte a nők, az anya és hitves iránti tiszteletet és a nyilvános erkölcstelenség és fajtalanság nemsokára teljesen aláásta a sok millió lakosságú város életerejét, úgy, hogy a perzsák 331-ben Kr. e. és később *Nagy Sándor* könnyűszerrel meghódították és elpusztították a bűnbeesett Babylont.

A vallásos prostitúció *Babylonból Syriában, Phoeniciában* és *Egyiptomban* is elterjedt. *Armeniában Venus* helyett *Anaitis*-nek nevezték a szerelem istennőjét. *Anaitis* papjai és papnői csak előkelő családok tagjai lehettek. A papnők szerelmét pénzért kellett megvásárolni, mely pénz a papok tulajdoniba jutott. A phoeniciaiak a maguk *Venusát Astarte* istennőnek nevezték. Ennek leghíresebb temploma *Sidonban* – a phoeniciaiak fővárosában – és *Heliopolisban, Syriában* volt. *Astarte* éjjeli ünnepére a férfiak női ruhákban és nejeik férfiruhában jelentek meg és a papok vezetésével zene mellett a legförtelmesebb orgiákat ülték. A phoeniciaiaknál is szokásban volt, hogy a házigazda a vendég iránt tartozó tiszteletének olyképp adott kifejezést, hogy annak nejét vagy leányát felkínálta. A vendég természetesen a vendégszeretet ilyenén megnyilvánulását megfelelő ajándékkal viszonzta.

Ez a szokás a phoeniciaiaknál egész *Nagy Konstantin* idejéig fennmaradt, aki *Astarte* templomát elpusztította és a

kereszténységgel tisztultabb felfogást és erkölcsöket honosított meg.

A *phoeniciaiak*, mint kereskedőnép, akik hajóikkal mindenhová eljutottak, a Venus-kultuszt *Cyprus* szigetére, a középtenger többi szigetére, azonkívül Görögországba és Itáliába is átültették. Ez a kultusz természetesen az egyes országok és népek szokásai szerint és a kultúra fokához képest helyenként módosult.

A *karthagóiak* Venus-templomai: a *Succoth-Benoth* a prostitúció nyilvános tanyái voltak. A hajadon nők itt keresték meg hozományukat, anélkül, hogy ez jó hírnevüknek bármiképp is ártott volna. Ugyanilyen módon áldoztak a vallásos prostitúciónak *Korinthus*, *Ecbatana* és *Lydia* asszonyai is.

Perzsiát a meghódított *Lydia* népe mételyezte meg a prostitúció mérgével. Városaikban a táncosnők, a hárfás és fuvolázó leányok, akik eleinte csak a vallásos szertartásoknál működtek közre, lassanként és egyre nyíltabban a prostitúció papnőivé alakultak át. Minden ünnepélynél, mulatságnál, még a családi körben rendezett lakomáknál is ott találjuk őket, az érzékiség mételye hatotta át csakhamar a társadalom minden rétegét. Az előkelőség és gazdagság mértékét abban keresték, hogy hány concubinát tudott valaki tartani. A perzsa királyok udvara hemzsegett az ilyen nőktől és amikor *Parmenio*, Nagy Sándor hadvezére Dariust Arbelánál legyőzte, annak kíséretében 329 ilyen prostituált nőt talált.

A prostitúció a régi *Egyiptomot* sem kímélte meg. A közeli Phoeniciával folytatott élénk kereskedelmi összeköttetés hatása alól ez az ország sem tudta magát kivonni. A vendégszerető prostitúció itt nem tudott gyökeret verni, mert az egyiptomi nem volt vendégszerető nép. Vallásos prostitúció nyomait sem találjuk, mert az egyiptomi nők a prostitúciót nem vallásos rituálék keretében, hanem pusztán pénzszerzés céljából üzték. Vallásuk: *Isis*- és *Osiris*-kultusza, a föld nemző és

megtermékenyítő erejének imádása, mindenképpen telítve volt az érzékiség elemeivel és szimbólum gyanánt is Venus és Adonis nemző részei szolgáltak. Az Isis-ünnepélyek – melyekre Herodotos leírása szerint – 500.000 férfi és nő szokott zarándokolni, a legféktelenebb orgiák és nemi kicsapongásokhoz szolgáltak alkalom gyanánt. A fáraók idejében az erkölcstelenség Egyiptomban legmagasabb fokát érte el. A tisztességes hitves fogalmát alig ismerték. Herodotos szerint *Cheops* király, a róla elnevezett pyramist abból a keresetből építette, amit saját leánya egy nyilvános bordélyházban szerzett. *Mycerinus* pyramisát pedig a hagyományok szerint egy *Rhodopis* nevű prostituált nő építette előkelő barátaitól összegyűjtött rengeteg vagyonából.

A Chaldeából származó *zsidóknál* szintén fellelhetők a vendégszerető prostitúció nyomai, amely az ókor minden pástorkodó népénél szokásos volt. A vallásos prostitúció azonban e népnél sohasem tudott megszilárdulni. *Mózes*, a zsidók erőskezü törvényhozója, a prostitúciót mindenképp ki akarta küszöbölni és kegyetlen törvényekkel – tűzhalállal és megkövezéssel – üldözte ennek bármiféle megnyilvánulását. Ezért a zsidóknál nagyon kevés volt a bennszülött prostituált, ezek többnyire Syriából, Babylon és Egyiptomból bevándorolt idegenek sorából kerültek ki. Ezeket Mózes a családi élet szentségének megőrzésére megtúrte Izraelben, de egész Salamon király idejéig csak a város falain kívül, az országúton tartózkodhattak, ott kellett sétálniuk, ahol őket a város fiatalsága felkereste.

Mózes törvényeiben találjuk legelső nyomát a prostitúció elleni rendszabályoknak. Amidőn a nemi és családi élet tisztaságára buzdított, egyúttal rámutatott a nemi kicsapongás veszélyeire, az abból keletkező betegségek káros következményeire, tanácsokat, útmutatásokat ad ezen betegségek megelőzésére, gyógyítására és büntetéssel, száműzetéssel fenyegeti azokat, akik a betegséget tovább terjesztik. Azokat pedig,

akik menstruáció idejében nőkkel érintkeznek és mindazokat, akik természetellenes fajtalanságot vagy vérfertőzést űznek, halálbüntetéssel fenyegeti,

A szomszéd népekkel: moabiták, ammoniták, kanaaniták és egyéb pogány néppel való sűrű érintkezés azonban nemsokára a zsidók között is elterjesztette a bálványok, leginkább az érzékiségre ingerlő *Moloch*, *Baal* és *Phegor* bálványok imádatát.

Habár Mózes a bálványokat leromboltatta és a bálványimádást halálbüntetés mellett megtiltotta, mindamelllett a Baalkultusz érzéki szertartásai és szokásai mélyen bevésődtek a nép erkölcsébe, a kicsapongás és prostitúció egyre jobban terjedt.

A concubinatus a későbbi időkben nagyon elterjedt a zsidóknál. *Delila* sem volt más, mint *Sámson* ágyasa. A vagyonos zsidók több ágyast is tartottak egyszerre. *Salamon* alatt az érzékiség imádata a legfőbb fejlődési fokot érte el; 700 felesége mellett, 300 szeretőt tartott, *Venus*, *Astarte* és *Moloch* kultuszát, a moabiták halványának imádatát újból elrendelte, ezeknek szobrokat és templomokat építtetett és a prostitúciót, mint megengedett legális foglalkozást elismerte. Salamon közmondásainak 5. és 7-ik fejezete nyíltan és részletesen beszél az akkori prostitúció állapotáról. A moabita nőkkel és más idegen nőkkel való sűrű érintkezés a betegségek áradatát zúdította Jeruzsálem lakóira. Az Ó-testamentum szerint 24.000 ember pusztult el ezen rettenetes betegségben. *Jeremiás* és *Ezékiel* próféták megdöbbentő képet festenek a Salamon utáni idők erkölcstelenségéről. Salamon temploma még a makkabeusok idejében, tehát 150 évvel Kr. előtt is a prostituált nők gyülekező helye volt, akik ott keresték fel vendégeiket.

B) A prostitúció szabályozása a klasszikus ókorban. Görögország és Róma.

Az ókori keleti népek kezdetleges prostitucionális berendezéseinek ismertetése után az ókor kulturnépei: a görögök és rómaiak annál inkább is számot tarthatnak érdeklődésünkre, mert a jelenlegi prostitúciónak összes megnyilvánulási formái, annak berendezése és különféle alakulatai a klasszikus ókorból származnak. A görög és római prostitúció ugyanazon sajátosságokat és jellegzetes tüneteket mutatja, mint a mai prostitúció, azzal a különbséggel, hogy akkor még nem vették figyelembe azt a szoros kapcsolatot, ami a prostitúció és a nemi betegségek terjedése között fennforog és ezért a prostitúció ellen nem állapítottak meg a maihoz hasonló közegészségügyi és rendőri szabályokat. A modern prostitúció mindenképpen az antik idők maradványa és ma is csak ugyanolyan nyers és kezdetleges megoldási formája a szexuális kérdésnek, ugyanolyan sokat vitatott diszharmonikus társadalmi probléma, mint az ókor és középkor népeinél.

A prostitúció *Görögországban* is legelőbb a vallásos prostitúció jellegét mutatja. A Venus-kultusz ide is Ázsia barbár népeitől származott át és az évszázadokon át folyton változó szokásokhoz képest időnként a legkülönbözőbb megnyilvánulási formákat mutatja. A hősök korszakában meghonosult Venus- és Adonis-kultusz még a legnemesebb forrásból fakadt és alig mutat fel szexuális elemeket. Venust különféle elnevezés alatt ismerték és imádták a görögök. Az a *Venus*, akit Kr. előtt 5-ik században *Pandemos* néven ismertek, már nem a vallást, hanem a prostitúciót jelképezte. *Sokrates* a *Xenophon Synposionjában* már kétféle Venust ismer, az egyik a magasztos, *az isteni*, a másik a *földi*: a *Pandemos*. Az egyiknek imádata tiszta, a másik bűnbe vezető. *Pleto* is két Venust ismer, az egyik *Uranos* leánya: *Uránia*, a másik *Zeus* leánya: *Venus-Pandemos*. Ez a mindenki *Venusa* ($\pi\alpha\nu$ = mindenki, $\delta\eta\mu\omicron\varsigma$ = nép) a Venus vulgivaga.

Pandemost nyilvánosan és hivatalosan is a prostitúció istennője gyanánt ismerték és tisztelték. *Solon* az általa alapított állami bordélyok jövedelméből Pandemosnak templomot építtetett. Athén prostituált női nagy buzgósággal és áhítattal ünnepelték Pandemos ünnepét, melyet minden hónap 4-ik napján tartottak és aznapi keresetüket az istennő oltárára rakták le hálaáldozat gyanánt. *Pandemosnak* nemcsak Athénben, hanem Thebában, Megalopolisban és Ephesusban is voltak templomai. A samosi Venus-templom annak a sok száz hetárának keresetéből épült, akik a Samost ostromló Perikles táborát követték.

Az ázsiai népekkel, főleg az elfajult perzsa néppel való sűrű érintkezés a görögök erkölcsét is nagyon megrontotta. A görög műveltség azonban a kicsapongást, a nemi élet elfajulását mindig szellemes allegóriái alakba, mythologiai köntösbe tudta öltöztetni és ezzel ennek tetszetős, elfogadható jelleget: a Venus-imádat jellegét adta.

A Venus- és Adonis-imádat ezen túltengése készítette *Solont* 600-ban Kr. e. arra, hogy a prostitúció szabályozására törvényt alkosson. Ezen szabályozás által a prostitúció Athénben legális jellegűvé vált *Solon* Athénben egy nagyszabású állami bordélyt létesített, melyet államköltségen vasai olt külföldi rabszolganőkkel népesített be. A bordélynak írásba foglalt házirendje és minden nő személyére nézve megállapított díjjegyzéke volt. A bordélyokat *Dikterionnak* nevezték és Venus-Pandemos védelme alatt állottak. A dikterionok némi azilumszerű jogot élveztek, amennyiben oda hatósági közegek, polgárok üldözésére be nem nyomulhattak, feleségek férjeik és apák gyermekeik felkeresésére oda be nem léphettek.

A bordélybeli nőket (*pornae*) az állam tartotta el, de keresetükre az állam tartott igényt. Rendszerint a dikterion kapuja előtt állottak foglalkozásukat eláruló ruhában, a Venus-ünnepek kivételével nyilvános helyeken nem jelenhettek meg

és akkor is csak a részükre megjelölt, feltűnő, virágos vagy rikító színű ruházatban. Egyszínű szövetből készült ruhát csak tisztességes nők viselhettek.

A bíróság előtt keresetet nem indíthattak; a szabad görög nő, aki bordélyba lépett, ezáltal elvesztette a születésével járó előjogokat. Gyermekeik nem örökölhettek, népgyűléseken nem volt joguk résztvenni és a törvény mentesítette őket azon kötelesség alól, hogy anyjukról gondoskodjanak.

Solont, aki ezen törvényével a bordélyoknak és a legális prostitúciónak első megteremtője volt, ezen intézkedésénél az a cél vezérelte, hogy a korabeli szexuális kicsapongásokat szűkebb korlátok közé szorítsa, a tisztességes hajadonokat és hitveseket a férfiak egyre brutálisabbá váló nemi támadása ellenében megvédelmezze és ezzel a családi tűzhely tisztaságát fenntartsa. Ezenkívül az állam részére ezen intézmény által új bevételi forrást akart nyitni,

Solon athéni bordélyának mintájára Görögországban csakhamar számtalan bordély nyílt meg, amelyek a legkülönbözőbb elnevezést (Galéria, Celostia, Casalvia) nyerték, a bordély béli nőket leginkább *meretrices* név alatt ismerték.

A bordélybeli nők és az utcai dikteriadákon kívül Athénben két fajtája volt a prostituált nőknek. Az egyik volt az *auletidák*, a flótásnők csoportja, akik korcsmákban, lebu-jokban, nyilvános helyeken és ünnepélyeken szoktak megjelenni, ahol zenével és kihívó, szemérmetlen táncukkal igyekeztek a férfiak érzéki szenvedélyét felkelteni. A másik csoportot képezték a *hetárák*. Ezek voltak Athénben az előkelőbb prostitúció képviselői. Nagyrészt a műveltebb társadalmi osztályhoz tartozó nők, akik kiváló ízléssel öltözködtek, fényűző életet éltek és nem ritkán a legelőkelőbb egyének barátságával dicsekedhettek. Lakásuk többnyire az *előkelő Keramikos* városrészben volt, míg az alsóbb osztályú prostitúció gyűl-helye *Pymus* kikötőjében és a város falain kívül volt, ahonnan

csak bizonyos órákban mehettek be a városba. A hetárák közül többen mint költőnők és a bölcsészet művelői váltak ismeretessé, sokan közülök a legkiválóbb bölcselőkkel és költőkkel: *Sophokles*, *Meneander*, *Aristophanes*, *Aristoteles* stb. érintkeztek, sőt külön bölcséleti iskolát alapítottak: a *hetarismust*, amely az érzéki szerelem különféle válfajait: a lesbosi, epikurei, a saphói szerelmet (a tribadiát) tette elmélkedés és vitatkozás tárgyává.

A görög hetárák közül legismertebbek voltak: *Aspasta*, Periklesnek, később Sokratesnek barátnője, – *Lais*, aki Korinthusban Demosthenestől is 10.000 drachmát kért egy éjszakáért, de Diogenest ingyen ajándékozta meg szerelmével, – *Phryne*, *Nikarete*, aki a mértani tudományt művelte, – *Theodosa*, aki Sokrates tanítványa volt stb.

Amíg a bordélybeli és utcai prostituált nők alantas közigazgatási hivatalnokok felügyelete alatt állottak, a hetárák ellenőrzésére csakis az Areopágnak volt joga.

Hogy a hetárák Athénben oly kiváló szerepet játszottak, annak okát az athéni polgárok nejeinek különleges helyzetében találjuk. Athénben az volt a szokás, hogy a polgárnők, a hitvesek a legteljesebb visszavonultságban éltek, távol a divattól és az élvek színhelyétől. Nagyon érdekesen jellemzi Demosthenes, Neraea hetára elleni beszédében a hetára, az ágyas (concupina) és hitves egymáshoz való viszonyát a következő szavakkal: A házon kívüli érzéki gyönyörökre szolgálnak a hetárák, a házi kiszolgálásra tartjuk a concubínákat és törvényes gyermekek nemzésére és nevelésére hitveseinket.

Athénben eleinte egy, később több állami bordélyt, majd magánbordélyokat is létesítettek. Mindezeknek lakói, sőt a magánosán lakó prostituált nők is kötelesek voltak bizonyos adójárulékot fizetni, amelynek összegét a felügyelő állami hatóság szabta meg. Ezen adóösszeg tekintélyes összeget jövedelmezett az államnak. Ebből építette Solon az

Aphrodite-Pandemos pompás templomát. Ezt az adót később vállalkozóknak bérbeadták, ami a prostituált nők és az adóbérlők közeit folyt civakodásra adott okot. Solon törvénye a kerítést is üldözte és halálbüntetéssel fenyegette azt, aki egy szabad nőt erkölcstelen célból elkerít. A törvény ezen szigora azonban csakhamar enyhült és a halálbüntetés helyébe tíz drachma pénzbüntetés lépett, míg a lopást 100 drachmával büntették. A törvény szövegében megmaradt ugyan a halálbüntetés, de mint Plutarch írja, a legelvetemültebb nőket, akik keresetszerűleg űzték a leánykerítést sem büntették másként, mint enyhe pénzbüntetéssel.

Etrusk és római sírokból kiásott vázákra festett képek mutatják, hogy *Rómában* is kezdetben vallásos jellege volt a prostitúciónak. Ezzel egyidejűleg azonban már legrégebb időben nyomait találjuk a régi Itália városaiban a legális prostitúciónak is. Már a régi Róma alapításánál is fellelhetők a prostitúció alkatelemei. Az a poetikus mese, hogy Róma alapítóját: *Romulus* és *Remus* egy nőstény farkas szoptatta, Róma legrégebb történetírójának, *Valeriusnak* megvilágításában teljesen szertefoszlik. Valerius szerint a nőstény farkas *Faustulus* pásztornak „*Acca Laurencia*”-nevű szeretője volt, kit a környék pásztorai *Lupa*, nőstény farkas néven ismertek, mert állandóan az erdőben kóborolt és ajándék ellenében minden pásztornak rendelkezésére állott. *Macrobius* szerint, ezen keresményéből jelentős vagyonra tett szert, ebből vásárolta azt a halmos területet, amelyen nevelt fiai, *Romulus* és *Remus* Rómát alapították. *Acca Laurenda* kunyhóját *Lupanarnak* hívták, ezt az elnevezést később a kéjtanyák megjelölésére használták. *Acca Laurenciának*, a *Lupának* emlékére pedig a *Lupercalia*-ünnepélyt honosították meg, amely későbbi kifejlődésében, teljesen az érzéki szerelem imádatának volt szentelve.

A köztársaság alapítása idejében a rómaiak tisztas, erkölcsös életet éltek, a házasság intézményét, a nőket kiváló

tiszteletben tartották. De az ázsiai háborúból hazatérő győztes légiók a gazdag zsákmánnyal együtt a Venus-imádatot, a kicsapongást és a prostitúciót is magukkal hozták Rómába. A vallásos prostitúció behozatalával a nemi kicsapongás is egyre tágabb területeket fertőzött meg. A Lupercaliák és a hasonló jellegű *Isis*-ünnepen kívül, főleg a *Flóra*-ünnepélyek a „*Florialiák*” voltak azok, melyeknél a vallásos prostitúciónak kicsapongó, erotikus jellege legszembeötlőbb módon nyilvánult meg. Ezeket az ünnepélyeket *Flórának*, egy közismert hetarának emlékére rendezték, aki nagy vagyonát a római népre hagyta. A *Florialiák* a hivatásos prostitúciónak hihetetlen orgiák közt lefolyó nyilvános ünnepélyei voltak. Még a köztiszteletben álló *Cato* tiltakozása sem volt képes ezeket megszüntetni.

Venus legrégebb temploma Rómában a *Venus Cloacina* volt. Később Venus tiszteletére több templomot emeltek, de magában a templomban nem üzték a prostitúciót.

A római prostitúció csodálatos gyorsan és nagy arányokban fejlődött. Külön törvényekkel szabályozták a prostitúciót, bordélyokat létesítettek, minden prostituált nőnek be kellett iratkozni az aedileknél, ahol írásbeli engedélyt, *Licentia stupri*-t kapott. Ennek elmulasztását szigorúan büntették.

Ulpius szerint Rómában utcai prostitúciót (*questus*) és lakásban üzött prostitúciót (*scortatio*) ismertek. Ezenkívül a táncosnők, zenésznők üzték leginkább a prostitúciót.

Az előkelő prostituáltak, a kitarzott barátnők, a *concupinák* nem szoktak beiratkozni az aedileknél.

Nonius Marcellus a 3-ik században írt „*De proprietate sermonis*” című munkájában a prostituált nőket két osztályba sorozza. Az egyik: *meretrices* csoportja, akik nappal tisztességes munkát folytatnak és csak éjjel üzik a prostitúciót és a *prostibulae*-k, akik állandóan, éjjel-nappal ezt a foglalkozást üzik. Az utcán csavargó kéjnéket még *alicariae*-nek is nevezték. Voltak még az úgynevezett: *bustuariák*, temetőkéjnök, akik

mesterségüket a temető sírdombjai között űzték. A *diobolaresek*, a kéjnők előregedett és legalacsonyabb rétege, akik soha sem kértek és kaptak többet két obulusnál és klientelájukat majdnem kizárólag a rabszolgák köréből szerezték; a *Forariák*, az idegen nők, a vidékről a városba vetődő parasztleányok, akik állandó lakás nélkül az utcákon csavarogva kötöttek ismeretséget.

A bordélyok nyomai Rómában nagyon korán fellelhetők, *Publius Vidor* már Kr. e 180. évben beszéli, hogy egy *Mandnus* nevű aedilt, aki egy bordélyban házkutatást akart tartani, a bordélybeli nők kődobálással űzték ki onnét.

A bordélyokat többnyire *lupanarnak* nevezték, de fornix, ganeum, stambulium, prostibulum, arcuata elnevezés is gyakori.

Rómában a bordélyok többféle fajtája volt ismeretes.

Voltak mindenekelőtt állami bordélyok, melyek az aedilek felügyelete alatt állottak. Ezeknek száma mintegy 70-re rúgott.

Ugyancsak az aedilek ellenőrzése alá tartoztak a nyilvános fürdők, ahol szintén nyíltan űzték a prostitúciót. Ezek számát *Sextus Rufus* 80-ra becsüli.

Bordélyszerű berendezése volt a nagy cirkusznak is; melynek körülövező folyosójáról apró fülkék nyíltak, ahol többnyire a cirkuszi alkalmazottak űzték a prostitúciót.

Az Isis-templom kertje és sűrű bokrai, a szokásos 10 napos Isis-ünnepély tartama alatt valóságos vallásos bordély képét mutatták.

Ezeken kívül igen sok kocsmá és alsóbbrendű csapszék szolgált a keresetszerű prostitúció céljaira.

Az előkelőbb bordélyok a béketemplom közelében, a város 4-ik régiójában, míg a köznép bordélyai nagyrészt a cirkusz körül, az 5-ik és 9-ik régióban voltak elhelyezve.

Az aedilek odatörekedtek, hogy a bordélyokat a város

belső részeiből lehetőleg a külső városrészekbe szorítsák ki; az ő dolguk volt egyúttal a titkos bordélytelepek (meritoria taberna) felkutatása és ártalmatlanná tétele is.

A bordélyokat d. u. 4 óra előtt kinyitni tiltva volt. A ház külső ismertető jele a Phallus ábrázolása volt. A bejáratú ajtó fölött egy tábla függött, amelyen a díjtételek voltak feltüntetve. Éjjel a bejáratnál színes lámpa világított.

A bordély vezetője *leno*, vagy *lena* volt köteles a rendre és a hatósági szabályok betartására ügyelni.

A bordélybeli nők ismertetőjel gyanánt szőke parókát viseltek. Ruházatuk áttetsző fátyolból állott, néha férfiruhát is viseltek.

Eleinte a bordélyokat csakis rabszolganőkkel és a háborúban és kalózkodás alkalmával foglyul ejtett és elárusított nőkkel népesítették be, később azonban a szabadszületésű nők töltötték meg a római bordélyok legtöbbszörét.

A bordélyok egy bejáratú folyosóból, szalonból (átrium) és több fürkéből (celláé) állottak.

A cellák falai nagyrészt erotikus rajzokkal, festményekkel voltak díszítve. Az előkelőbb lupanarokban néha művészi kivitelű, mythologiai tárgyú, Venus, Cupido, Priap kultuszával kapcsolatos allegorikus festmények voltak láthatók.

A hatóság a díjtételek megállapítására nem gyakorolt befolyást. Ezt a bordélyos állapította meg és pedig minden nőre nézve külön. *Petronius* szerint a díjak általában alacsonyak voltak és többnyire 1–2 Ás (2–4 korona) körül váltakoztak.

A bevétel nagyobb hányada a bordélytulajdonost illette és ennek ellenében ő volt köteles a bordélyházi nők ellátásáról és ruházatáról gondoskodni.

Az erkölcsrendészeti hatósági teendőket az aedilek gyakorolták, akik a kéj nők nyilvántartó jegyzékét is vezették. A jegyzékbe beírt nők a bejegyzés alkalmával új nevet kaptak.

A római törvény szerint prostituált nő vagyonával nem rendelkezhetett, végrendelkezési és öröklési jogát elvesztette, közhivatalt nem viselhetett, keresetet nem indíthatott, nem lehetett tanú, gyermeke fölött a gyámsági tisztet nem gyakorolhatta és nyilvános ünnepélyeknél csak kivételesen jelenhetett meg.

A házasságtörő asszonyok még egy Kr. előtti 5. században érvényben volt törvény szerint büntetésből bordélyba lépni és ott prostitúciót űzni köteleztettek.

Legnagyobb emelkedést a kéjnök száma *Traján* alatt (98–117 Kr. u.) mutatott, amikor Rómában 1.500,000 lakosság mellett 32.000 kéjnököt írtak össze. Ebben az időben a venereás betegségek is annyira elterjedtek, hogy Celsus szerint a vagyontalan venereás betegek ingyenes kezelésére külön orvosokat rendeltek ki és a betegeket ingyen gyógyszerekkel látták el.

A férfiak prostitúciója, a hivatásos pederastia is nagyon elterjedt Rómában. Habár a *lex scautinia* szigorúan büntette az ilyen fajtalanságot, mégis külön bordélyok létesültek férfi-prostituáltak számára. A császárság alatt annyira elterjedt a pederastiára való hajlam, melynek császárok is hódoltak, hogy 169-ben Kr. előtt el kellett törölni a *lex scautiniát*.

Az erkölcsi züllöttség a kicsapongó császárok alatt érte el tetőpontját. *Július Caesar, Tiberius, Augustus* uralkodása alatt a Via Sacra, Pompeius oszlopcsarnoka, Adonis és Isis temploma, a *színházak*, a cirkusz, a fürdők csupa kéjtanyák, a prostituált nők és azok clientellájának gyülekező helyei voltak.

Caligula volt az első császár, aki a prostitúcióra állami adót vetett. *Claudius, Nero, Heliogabalus* alatt az erkölcselenség orgiái egyre féktelenebbé váltak, míg végre *Diocletianus* a már-már őrjöngéssé fajult tobzódást szigorú rendszabályokkal mérsékelni tudta és 3 legális prostitúciót törvény által megszüntette.

C) Középkor.

Az ókori népek vallásos szimbólumai, a templom, szertartások és misztériumok annyira össze voltak szövődve a prostitúcióval, hogy amikor a kereszténység, a pogány vallás és a pogány világfelfogás helyett a keresztény erkölcsi fel fogást akarta diadalra juttatni, mindenekelőtt a prostitúció megszüntetésére, a közerkölcsiség megjavítására kellett törekednie.

Ezért az első apostolok szüntelenül a nemi élettől való tartózkodást, a tiszta erkölcsi életet hirdették és ajánlották, az érzékiséget, annak bármiféle megnyilvánulását pedig a pogány vallás megnyilatkozásának, tehát kiirtandónak tekintették.

A kereszténység első három százada az erkölcsnek a prostitúció ellenében való szakadatlan küzdelme volt, amely küzdelemben az első keresztény császárok is élénk részt vettek, amennyiben szigorú állami törvényekkel segítették az egyházat az erkölcstelenség leküzdésére irányuló tevékenységében.

Az apostolok, főleg *Szt. Pál* kérhetetlenül üldözték a prostitúciót, mint a pogányság maradványát, de minden erély és szigor dacára is három évszázad szívós munkájára volt szükség, míg Venus, Isis, Flóra és a prostitúció többi papnőinek összes templomai összeomlottak.

Az egyház, mely a krisztusi erkölcs tan alapján híveitől feltétlen tiszta életet követelt, a prostitúciót, mint legális intézményt nem ismerte el, ezzel a kérdéssel sokáig nem is foglalkozott és a zsinatok sem tesznek erről említést egész a 15-ik századig. Feltehető azonban, hogy azért az egyház gyakorlati okokból tűrte és elnézte a prostitúciót. Ennek nyomát találjuk *Szent Ágoston* irataiban, aki „*De ordine*” című könyvének II. kötete 12. fejezetében így nyilatkozik: Ha a prostitúciót elnyomjátok, akkor a szenvedélyek ereje mindent el fog pusztítani.

A milánói zsinaton az egybegyűlt egyházfők azt a határozatot hozták és közölték végrehajtás végett a világi

hatóságokkal, hogy a prostituált nők nyilvános helyeken, csak foglalkozásukat kellően megismertető ruházatban jelenhetnek meg, mely őket a tisztességes nőktől megkülönbözteti. Lakást csak a népes városrészekről és templomoktól távol vehetnek és lehetőleg egy helyen összegyűjtve lakjanak. Azonkívül a feltűnő drága ruhák és ékszerek viselésétől is eltiltották őket.

Az egyház tehát nem ismerte el, de tűrte a hivatásos prostitúciót, mindazonáltal állandóan küzdött annak mindenféle megnyilvánulása és mindazon tényezők ellen, amelyek véleménye szerint a prostitúciót okozták. Ilyeneknek ítélte az ókori cirkuszokat és színházakat, amelyek *Aischylos*, *Sophokles*, *Euripides* fénykorának leteltével egyre alacsonyabb színvonalra süllyedtek és a kereszténység első idejében már csak az érzékek izgatására irányuló látványos darabok és jelentelek előadására szolgáltak amelyekben görög és római mitológiai jelenetek, pantomimák és misztériumok cégére alatt kizárólag a meztelenség kultuszának hódoltak. Ezért úgy az egyházi írók, mint az egyházi hatóságok, habár kevés eredménnyel, minden módon arra törekedtek, hogy a színházakat, főleg az erotikus táncelőadásokat elnyomják.

Az első keresztény császárok is mindenképpen korlátozni akarták a prostitúciót, de nem tudták és nem is akarták azt teljesen megszüntetni. A kerítést azonban rendkívüli szigorral üldözték és büntették.

A *Caligula* által életbeléptetett kéjnöadó, a *meretricium*, amelyet nemcsak a prostituált nőkre, hanem a leánykereskedőkre és kerítőkre is kiróttak, egész *Justinianus* idejéig érvényben volt. *Konstantin* és később II. *Theodosius* császár igyekezete, hogy ezt a szégyenletes bevételi forrást megszüntessék, főleg az ilyen adók nagybefolyású főbérloinek ellenállásán szenvedett hajótörést.

A bizánci keresztény császárok a római jognak a prostitúcióra vonatkozó jogszabályain lényeges változtatást alig tettek. *Theodosius* és *Justinianus* is elismerték a legális pros-

titúciót, csak a leánykereskedés ellen bocsátottak ki szigorú rendeleteket. Justinianus azonkívül a nyilvános fürdőkben elharapódzott prostitúció korlátozására és a köztereken szemérmetlen módon viselkedő prostituált nők szigorúbb ellenőrzésére utasította a helyi rendőrhatalóságokat.

A középkor kezdetén szereplő népek a prostitúciót különbözőképpen értelmezték és eltérő módon viselkedtek ezzel szemben.

A germánoknál a legtisztább erkölcs uralkodott. A női erény kiváló tiszteletben állott, a házasságtörő asszonyt és a ledér hajadont halállal büntették. Azt a nőt, akire a kereset-szerű prostitúciót rábizonyították, megkövezték.

A góth törvények szerint később száműzésre ítélték úgy a prostituált nőt, mint a kerítőt.

Reccared dekrétuma már a Kr. előtti hatodik században a következő részletes intézkedést tartalmazza a prostitúció ellenében: „Minden prostituált nő száműzendő az országból, de eltávolítása előtt 300 korbácsütéssel sújtandó. A visszaeső bűnöst 300 korbácsütésen kívül, egy szegény, de tisztességes polgárnak kell ajándékozni rabszolganő gyanánt. Szülők, akik leányukat prostitúcióra készítetik, 100 korbácsütést, cselédek, kik prostitúciót üznek, 300 korbácsütést, gazdák, ha ezt tűrik, vagy ebből hasznot húznak, 300 korbácsütést, bírák, akik a prostituált nők ellen kirótt büntetést végre nem hajtják 100 korbácsütést kapnak”.

A frankoknál az erkölcsök tisztasága sokáig fennmaradt. Itt sem a vallásos, sem a vendégszerető prostitúciót nem ismerték. Az erkölcsök elfajulása csak a legyőzött rómaiakkal való összevegyülés idejében kezdett lábrakapni.

Amikor *Chlodwig* felvette a kereszténységet, az egyház minden frank polgárnak megengedte, hogy hitvesén kívül egy ágyast tarthasson. Az ágyasok száma azonban lassan-lassan elszaporodott, amiből nemsokára a hivatásos prostitúció intézménye itt is kifejlődött. *Nagy Károly* maga is hat concu-

binát tartott. Ó volt az első Franciaországban, aki Capitulariában a prostitúció ellen szigorú rendszabályokat bocsátott ki. Elrendelte, hogy mindazokat, akik egy prostituált nőnek menhelyet adnak, meztelenül a piacra vezessék és ott megkorbácsolják. Egy másik 805-ben kiadott Capitulareban a házasságtörés és a fajtalanság ellen bocsátott ki szigorú rendeletet.

Egy Nagy Károly után kibocsátott Capitulare szerint az erkölcstelenségen tettenért nő 40 napig meztelen felsőtesttel köteles az utcán járni és egy nyakába akasztott táblát hordani, amelyen bűnös cselekménye le van írva.

Nagy Károly idejétől egész VIII. Lajosig, négy századon át, alig található törvény vagy kormányrendelet, amely a prostitúcióval foglalkozik. Ennek okát főleg ezen korszak folytonos hadjárataiban, a népek örökös hullámvásában és a törvényalkotás és jogszolgáltatás bizonytalanságában kell keresni. Pedig ugyanazon időben az erkölcstelenség óriási mérveket öltött és a prostitúció a nép között egyre jobban terjedt, sőt, mint Bonifacius mainzi püspök Zachariás pápához 742-ben írt levelében panaszolja, még a kolostorokba is behatolt.

A nemi kicsapongások és erkölcsi sülyedés tetőpontját 1000 év körül érte el, amikor a világ vége és az Antikrisztus eljövetele körül keletkezett babona az embereket az érzéki gyönyörök utolsó végigélvezésére izgatta.

Habár a középkor ezen szakában az erkölcsi romlottság még a görögök és rómaiak korát is felülmúlta, a prostitúció, mint élethivatás, mint keresetforrás ezen időkben nem igen található fel. Csak titokban, elrejtve lappangott, nyilvánosan nem léphetett fel, a hatóságok elismerésére és oltalmára nem tarthatott igényt.

A prostitúció első mélyreható szabályozása Franciaországban IX. Lajos idejében történt. IX. Lajos trónralépése idején (1226–1270.) Franciaország minden városa el volt

árasztva prostituált nőkkel, dacára annak, hogy az egyházi és világi hatóságok kegyetlenségig menő szigorral üldöztek mindenféle nemi kicsapongást. IX. Lajos kezdetben a vallás fegyvereivel akart a prostitúció ellen síkra szállani, amiben őt az egész klérus, főleg *Seligny* a párisi érsek erélyesen támogatták. A megtérő, javulásra hajló nők részére menházakat, az ú. n. „*Maisons de Chartières*” alapította, és az oda belépő nők mindegyike részére életjáradékul évi 400 aranyat adományozott. Ilyen menházak nemcsak Parisban, de a vidéken is sok helyütt létesültek. A királynak az erkölcsök javítására irányuló törekvése azonban alig mutatott némi eredményt, aminek oka elsősorban a keresztes háborúkkal kapcsolatos zavaros társadalmi viszonyokban és a folytonos néphullámozásban rejlett.

Azért a király, mihelyt a szent földről visszaérkezett és az erkölcsi züllöttség elszomorító képét látta, egy 1254. évben kibocsátott Ordonance-ban szigorú rendszabályokkal igyekezett a prostitúció kinövéseit kiirtani. Elrendelte ebben, hogy minden nő, aki előzetes figyelmeztetés dacára erkölcstelen életmódot folytat, ruháitól, összes vagyonától, sőt lakóházától is megfosztassék és vagyona a kincstár tulajdonába jusson. A bűnbe visszaeső nő pedig száműzéssel volt sújtandó.

Ezen szigorú rendeletnek csakhamar az volt a következménye, hogy a prostituált nők üzelveiket titokban, tisztességes kereset leple alatt folytatták, a prostitúciót becsémsépték a családba és ezzel a családi és társadalmi élet tisztességét és erkölcsét annyira aláásták, hogy IX. Lajos még ugyanazon évben egy másik rendelettel kénytelen volt az előbbinek szigorát enyhíteni. Ebben megengedte, hogy a nyilvános prostituált nők a városban maradhassanak és a részükre kijelölt városrészekben és házakban üzhessék keresetüket. Vendégeket azonban csakis este 6 óráig fogadhattak. A prostitúció ügyének legfőbb intézője a *Marechal de ribauds* volt. Ez volt az első királyi dekrétum, amely a prostitúcióról

hivatalosan tudomást vett és azt hatósági szabályozás alá vette. Ez vetette meg alapját a tulajdonképpeni erkölcsrendészetnek, ezt a dekrétumot a későbbi királyok, V. és VI. Károly, VI. Henrik, VIII. és IX. Károly is megerősítették.

III. (*Valois*) *Henrik* még kegyetlenebb rendeleteket bocsátott ki a prostitúció kiirtására. Példáján felbuzdulva, egyik hadvezére: *Strozzi Fülöp* oly módon tisztította meg táborát a prostitúciótól, hogy egy napon 800 nőt fullasztott bele a Loire vizébe.

Ugyanakkor az ország összes bordélyházait bezáratták és a kéjnéket kiűzték a városokból. A következmény csakhamar érezhetővé vált. A kiüldözött kéjnök mindenütt betörőkkel, gyilkosokkal szövetkeztek, ezeknek bújóhelyein húzódtak meg és a bűntettek száma napról-napra emelkedett. A prostitúció pedig semmiképp sem csökkent, csak külső formája változott meg.

A párisi rendőrfőnök 1360. évben kibocsátott rendeletében elkobzás büntetése mellett megtiltotta a nyilvános nőknek, hogy ruházatukon selymet, gyöngyöket, ezüstöt vagy szőrmét viseljenek.

1374. évben Parisban a hatóság, egy bordélyszerű intézménynek, az úgynevezett „*Clapiers*”-nek létesítésére adott engedélyt. Ezekben a nők csak nappal fogadhattak vendégeket, de éjjel nem tartózkodhattak ott. VI. Károly alatt ezek a bordélyok a város különböző részeibe lettek szétosztva.

Ebben az időben a prostituált nőket már aszerint különböztették meg, hogy külön lakásban, vagy bordélyban laknak-e? Az első csoportba tartozók közül sokan állandóan utaztak és mindenütt megjelentek, ahol – mint pl.: vásáron, lovagi játékoknál, országgyűléseken, zsinatokon – nagy néptömegek gyűltek egybe. A konstanzi zsinaton 1414-ben állítólag ezernél több ily prostituált nő volt jelen. A hadrakelt sereget is százával követték az ily nők, akik egy külön

e célra kirendelt, magasrangú parancsnok felügyelete alá tartoztak.

A középkori prostitúció elterjedésének, a lovagkor és ennek tisztultabb erkölcsi felfogása egyidőre gátat vetett, de a lovagkor hanyatlása után újra annyira elszaporodtak a prostitúció nyomában járó ártalmak és kinövések, hogy az 1431. évben a baseli zsinat szükségesnek látta annak kimondását, hogy prostituált nőknek csak eldugott, félreeső utcában szabad tartózkodni és csak oly ruházatban jelenhetnek meg nyilvános helyeken, hogy tisztességes nőekkel össze téveszthetnek ne legyenek.

Ugyanilyen értelmű határozatot hozott a Borromäus Károly alatt 1565. évben Milanóban megtartott zsinat is.

Ezen zsinati határozatokból kitűnőleg tehát az egyház is kénytelen volt tűrni és tudomásul venni a prostitúció intézményét.

A venereás bajoknak a 15. század végén Franciaországban és egész Európában tapasztalt óriási elterjedése a legális prostitúció viszonyát némileg megváltoztatta és erélyesebb rendszabályokat tett szükségessé. Csakhamar felismerték azt a szoros okozati összefüggést, ami a prostitúció és a venereás bajok terjedése között fennállott. Azt is belátták nemsokára, hogy nem a prostitúció különben is kivihetetlennek mutató eltiltásával, vagy teljes elnyomásával kell ezen rettenetes baj ellen küzdeni, hanem prostitúciót űző nők szigorú ellenőrzése és megfelelő egészségügyi berendezések által. Ebben a korszakban vetették meg tehát a tulajdonképeni reglementációnak, a prostituált nők orvosi ellenőrzésének alapját.

IX. Lajos utódai egész V. Károlyig szintén szigorúan üldözték az erkölcstelenséget és a prostitúció túlkapásait. A későbbi királyok azonban, VI., VII. Károly, XI. Lajos, főleg a Valois-házbeli királyok alatt az udvari élet erkölcstelensége a népet is teljesen megmértelyezte. A legnagyobb fényűzés mellett a legrettenetesebb nyomor terjedt az országban?

a büntettek soha nem tapasztalt mértékben szaporodtak. Csodálatosképpen ebben az időbe – 1560. évbe – esik a bordélyokat eltiltó királyi rendelet megjelenése. Ezt a rendeletet azonban nagyon enyhén hajtották végre. Színleg bezárták ugyan a nagyobb bordélyokat, de a hatóságok szemet hunytak, ha az leplezett formában titokban tovább működött. Ezzel az állapotok természetesen még jobban elfajultak, mert az ily hatósági ellenőrzés alól kikerült zugbordélyok nemcsak a büntettek tanyái és menhelyei lettek, hanem a venereás bajok legbőségesebb forrása ezekben volt feltalálható.

Ezek az egyre jobban megnyilvánuló bajok végre *III. Henrik* kormányát arra indították, hogy az 1560. évi dekrétum visszavonásával a bordélyok újbóli megnyitását engedélyezte.

A középkori *Olaszországban* a prostitúció szintén eltérő alakulatokat mutat, úgy kiterjedése, mint a vele szemben alkalmazott törvényes intézkedések tekintetében.

Rómában 1033. évben létesült az első bordélyház, még pedig közvetlen Szt. Miklós temploma szomszédságában, 1464. évben Róma városában külön prostitúció-szabályzatot léptettek életbe. Ennek értelmében, a kerítőket a polgári jogok elvesztésére és 200 arany pénzbüntetésre kellett ítélni, az, aki a pénzbüntetést 10 nap alatt nem fizette meg, egyik lábának levágásával lakolt.

Később Rómában is megadóztatták a bordélyházakat, ezt az adót egészen a 16-ik századig szedték, sőt egy hatósági felügyelet alatt álló nagy bordélyt is létesítettek és annak bérlőjére jelentékeny összegű adót vetettek ki.

Julián pápa egy 1510. évben kibocsátott bullájában a prostituált nőket a város külső és félreeső részébe szorította. *Kelemen* pápa 1523. évben revízió alá vette II. Pál pápa bordélyügyi szabályzatát és elrendelte, hogy az elhalálozott prostituált nők vagyonának fele a „*De santa Maria de la Penitenza*” szerzet alapját illesse meg.

A Vatikán a 16. század második felében a prostituált

nők ruházata tárgyában bocsátott ki egy rendeletet. *V. Sixtus* pápa 1585-ben a bordélyokra kivetett adót megszüntette.

Nápolyban a 11. században találhatók először törvények és hatósági rendelkezések az erkölcstelenség és prostitúció ellen, Kezdetben az idevágó rendeleteket itt is feltűnő szigor jellemzi. Azt a nőt, aki nős férfit elcsábított, orrlevágással, később nyilvános megvesszőzéssel és homlokára sütött szégyen bélyeggel büntették.

Anjou Károly, I. Ferdinánd, főleg pedig *IV. Henrik* szigorú rendeletekkel üldözték a prostitúciót. Az utóbbi királynak 1469. évben Nápolyban kiadott rendelete szerint a csavargó, erkölcstelen nőt az első tettenérés alkalmával 100 botütéssel és ruhájuk elkobzásával büntették. Másodízben száműzték őket a városból és ha harmadszor is tettenérték, akkor gályarabságra és vagyonvesztésre ítélték.

Dacára ezen szigorú rendszabályoknak, a szifilis óriási arányokban terjedt el Nápolyban. Ennek leküzdésére a hatóság 1507. évben az összes prostituáltakat kiutasította Nápolyból. Mindazokat, akik prostituált nőt elrejtettek, vagy ilyeneknek szállást adtak, három évi gályarabságra ítélték és a prostitúció ügyeinek intézésére külön bíróságokat létesítettek.

De mindezen szigorú törvények és rendeletek eredménytelenek maradtak, a prostitúciót sem kiirtani, sem korlátozni nem tudták, úgy hogy itt is, mint más városokban, enyhíteni kellett a szigort, aminek folyományaképp a 16-ik század végén Nápolyban is meghonosult a túrt, legális prostitúció intézménye.

Érdekes dokumentuma a középkori olasz prostitúciónak az a statútum, amelyet *V. Johanna,* mindkét Siciliának királynője, 1347. évben, 23 éves korában az Avignon városban létesített bordély szabályozására kibocsátott.

Ennek értelmében minden leányt, akit erkölcstelen üzelmeken tetten értek, a városi szolgák elfogták, bal vállára a prostituált nők jelvényét, egy piros csokrot illesztettek,

dobszó mellett a város utcáin körülvezették, azután a bordélyba vitték és ott elhelyezték. A bordélybeli nőknek botbüntetés terhe alatt tilos volt a bordélyt elhagyni és a városban mutatkozni. A bordély felügyelőjét évenként a városi tanács választotta. A bordélyt állandóan zárva kellett tartani, a kulcsokat a felügyelő kezelte és ő szedte be a vendégektől a látogatási díjat. A város által megbízott sebész minden hét szombatján megvizsgálta a nőket és azokat, akiket betegnek talált, külön szobába helyezte, ahol meggyógyulásukig senkivel sem érintkezhetek. Ezenkívül a rendelet részletes intézkedéseket tartalmaz a házirend, a gyógykezelés, a nők díjazása és a begyűlt díjak mikénti felosztása, valamint a rendtartás és előforduló bűncselekmények esetében szükséges intézkedések tekintetében.

Petrarca szerint Avignon városban a XV. században 11 bordélyház volt.

Velencében a prostituált nők a középkorban céhszerű szervezetben éltek, amely bizonyos előjogokat élvezett. A családi tisztesség védelmére a velencei köztársaság 1421. évben állami bordélyt létesített, ahol a látogatási díjat 2 tallérban állapították meg.

Spanyolországban a középkor kezdetén a prostitúciót, valamint a concubinatust a 11. századból eredő helyhatósági rendszabályok (Municipal-Conseils) és a 15. században kibocsátott Ordonanzok alapján szigorúan üldözték és büntették.

Az 1641. évben közzétett Ordonanz-gyűjtemény szerint minden városban egy külön hatósági biztost, „gyámtyát” kellett választani, aki a közerkölcsök felett őrködött és a prostitúciót fékezni volt hivatva.

Bölcs Alfons király 1260. évi Codexe szerint mindenki köteles volt a kerítőket a bíróságnak feljelenteni. Azokat a háztulajdonosokat, akik házukat erkölcstelen üzelmek céljára bérbeadták, vagyonelkobzással büntették.

A kerítők kötelesek voltak áldozataikat rögtön szabadon

bocsátani és azokat férjhez adni, azonkívül az általuk szerzett jövedelmet hozomány gyanánt nekik átengedni. Ellen esetben halállal bűnhődtek. Férjek, akik nejeiket elkerítették és mindazok, akik férjes asszonyokat és leányokat erköcselenségre csábítottak szintén halálbüntetést szenvedtek. Ezeket az egyház még az utolsó vallási vigaszban sem részécsítette.

IV. Henrik, Castilia királya, 1469. évben törvényt hozott, mely szerint prostituált nőket 100 botütéssel és ruhájuk elkobzásával és a kerítőket első ízben 100 botütéssel, másodszor száműzéssel, harmadszor akasztófával büntették.

Portugáliában a prostitúció viszonyai a középkorban ugyanolyanok voltak, mint Spanyolországban. A tettenért és elítélt prostituált nőknek büntetésből vörös színű parókat kellett viselni.

Dacára az *angolok* közmondásos prüderiájának, a fajtalanság és a prostitúció sehol sem nyilvánult meg oly brutális módon mint *Angliában*.

A középkorban Anglia prostitucionális viszonyai semmi-
ben sem különböztek Európa egyéb államaitól. Az erköcs-
telenség a legmagasabb körökben épp úgy meghonosult,
mint a nép alsó rétegeiben. I. és II. Henrik, I. Richárd több-
nejűségben éltek. Földnélküli János, de la Marche gróf
menyasszonyát elrabolta és megesküdüött azzal, holott törvé-
nyes neje még életben volt.

Londonban a fürdők voltak a prostitúció alkalmi helyei. Ezek *II. Henrik* idejében 1150 körül keletkeztek és többnyire a Themse jobb partján, Southwarkban voltak. Ezekre nézve *II. Henrik* 1161. évben a parlament hozzájárulásával külön szabályzatot bocsátott ki, melyet később *III. Eduárd* és *IV. Henrik* is megerősített. A szabályzat szerint a fürdőkbe férjes asszonyokat és vallásos nőket nem volt szabad bebocsátani; tilos volt bármely nőt, ott akarata ellenére visszatartani. A helyiségeket vásár- és ünnepnapokon zárva kellett tartani.

A nőktől hetenként 40 pencénél több lakásbért szedni, nekik ott ellátást adni, részükre bármely tárgyat eladni tilos volt. A beteg nőket a fürdőházból rögtön el kellett távolítani. Díjat csak akkor követelhettek, ha a látogató egész éjjelt töltött a fürdőházban. Ezek a házak a Lordmayer és a rendőrség ellenőrzése alatt állottak.

Egy 1352. évben kibocsátott parlamenti határozat szerint a prostituált nőknek egész Angliában külső ismertető jelet kellett viselni.

A Soutwarkban a 12-ik században fennállott 18 bordélyszerű fürdő a winchesteri püspök felügyelete alatt állott.

A szifilis terjedése itt is szigorúbb rendszabályokra készítette a hatóságokat, *VII. Henrik* 1506. évben bezáratta ezeket a fürdőbordélyokat, de két év múlva 12 ily üzletet újra-engedélyeztek és ezek még évszázadokig fennállottak.

D) Újkor.

Az újkor elején a közerkölcsiség Európaszerte elszomorító képet mutatott. A bizánci és keleti népekkel való érintkezés, a városok rohamosan fejlődő kereskedelmi és ipari forgalma és az ebből keletkező általános vagyonosodás, a nemesség kicsapongó életmódja, mindmegannyi tényezői voltak az erkölcs és a tiszta családi élet hanyatlásának.

Németországban egyház és állam vetélkedtek egymással a prostitúció és erkölcstelenség elleni szigorú törvények és rendelkezések kibocsátásában. Büntetés gyanánt többnyire elzárás, a városból vagy tartományból való kitiltás, utcaseprés, vízbe alábuktatás és hasonló megszégyenítő cselekmények voltak meghatározva.

Az erkölcstelenség Németországban főleg a reformáció előtti utolsó években érte el tetőpontját.

Észrevehető javulás e részben csak a céhek fejlődésével mutatkozott. A céhekbe sorakozott polgárság egész Német-

országban kiváló becsben tartotta a női becsületet és a családi tűzhely tisztaságát. Tisztességes mesterember nem vehetett feleségül bukott nőt, a törvénytelen gyermekeket becsteléneknek tekintették, akiket tisztos céhbe felvenni nem lehetett. A házasságtörést és hajadon nők erkölcsi eltévelyedését legszigorúbb büntetéssel, nem ritkán halállal büntették és a bűnösöket a tisztességes társadalomból örökre kiközösítették.

Hogy a családi életet az érzékiség támadása ellenében megvédelmezhessek, a XV-ik század elején a bordélyok létesítését engedélyezték. Ugyanazon időben már több németországi városban a külön lakó prostituált nőket is megtűrték, sőt hatósági védelemben is részesítették.

Nürnbergben a bordélybeli nők külön céhet képeztek bizonyos meghatározott előjogokkal és szokásokkal. Évenként új bordélykirálynőt választottak, akit a hatóság megerősített és megeskettett és aki jogosítva volt, hogy a céhbe nem tartozó zug-prostituáltakat üldözze és feljelentsen.

Több városban pl.: *Würzburgban* a bordélytulajdonos a városi tanács előtt esküt tett, hogy a város érdekeit híven szolgálja és minél több nőt szerez a bordélyház részére.

Németországban a tűrt és engedélyezett bordélyházakon kívül sok olyan bordély is volt, amelyet maga a város létesített és azt vállalkozóknak bérbeadta. Az ilyen bérjövödelemre sokszor az államfő is rátette a kezét.

Az ilyen bordélyházak lakóinak jogi állása az egyes tartományokban eltérő volt. Néhol a hóhért bízták meg a felügyeletükkel, holttestüket a dög helyen temették el. Más helyütt jelentős előjogokat élveztek, polgárjogot nyertek, minden nyilvános ünnepélyen résztvehettek és épp úgy gyakorolhatták a céhek mindenféle jogait, mint a tisztességes iparágak. Mindenütt különös ruházatot kellett hordaniuk. Lipsében kék zsinóros sárga köpeny, Berlinben és Zürichben vörös sapka, Augsburgban a fátyolra tűzött szalag volt előírva.

Alig volt német város, melynek ne lett volna egy vagy több bordélyháza.

Minden városnak megvolt a maga külön bordélyszabályzata. Vasár- és ünnepnapon és ezek előestéjén a házat zárva kellett tartani. Nős férfiakat, papokat és zsidókat bebocsátani tilos volt. Egyáltalában a keresztények és zsidók közötti nemi érintkezést ezen időben szigorúan tilalmazták és nem ritkán halállal büntették.

A bordélyba csak idegen, azaz nem a városban született nők és csak hajadonok beírását engedélyezték.

Egy német városban 1410. évben érvényben volt szabályzat szerint a bordélybeli nők minden vendég után *egy krajcárt* voltak kötelesek a bordélyosnak fizetni, a többi díjat maguknak tarthatták meg. A napi ételmezésért a bordélyos 6 pfennig-nél többet nem számíthatott. Minden leány köteles volt a bordélyosnak naponként 2 köteg kendert fonni, vagy ezt 3 pfenniggel megváltani.

A különlakó prostituált nők helyzete is különböző volt. Néhány városban szabadon üzhették foglalkozásukat, polgárnők gyanánt viselkedtek, mint ilyenek nyilvános ünnepélyeken részt vehettek, másutt szegyenjelek viselésére köteleztettek és a város legmegvetettebb lakói közé tartoztak.

Mainz, Frankfurt és más városokban rendes kereseti adót fizettek.

A XVI-ik században Németországban újból túlságosan elharapódzott erkölcstelenségnek a reformáció vetett némi gátat, mely a népben a tiszta erkölcs iránti jó érzést újból felkeltette és megerősítette. Ezt a jó hatást azonban csakhamar lerontotta a harmincéves háború (1618–1648), amely újra a durva ösztönök és szenvedélyek uralmát honosította meg egész Németországban.

Még mielőtt a német nép ezen hosszú és vérengző háború szomorú következményeit kiheverte és erkölcsileg megerősödhetett volna, már is érezhetővé vált az a hátrányos

befolyás, melyet *XIV. Lajos* király uralkodásának erkölcstelen korszaka Németországra is gyakorolt és amely itt is nemcsak az előkelőbb társadalmi körökben, de a nép között is elpuhultságot, túlzásba vitt fényűzést és laza erkölcsi fel-fogást hozott létre.

A XVIII. században *Bécsben* elharapódzott erkölcstelenség *Mária Teréziát* erélyes intézkedésekre indította. Az általa 1769. évben életbeléptetett büntető kódex nemcsak a prostitúció ellen tartalmazott szigorú rendelkezéseket, de a vad-házasságot és egyéb házasságon kívüli nemi érintkezést is megtiltotta és üldözte. A vad házasságban élők ellen a bot-büntetést alkalmazták és ha ez sem használt, kiűzték őket a községből. A prostitúciót űző nőket kegyetlen testi fenyítékben részesítették.

A könnyelmű, erkölcstelen nőket 1751–1769. években többnyire Bánátba és Temesvárra száműzték. Évenként kétszer indították útnak azokat a hajókat, amelyek az ily nőket rendeltetési helyükre szállították. Egy-egy hajón 300 nőt küldtek le Temesvárra, akik ott 3–4 évet töltöttek kényszer-munkával. A Bánáton kívül még a kaproncai várban és a Pozsony melletti Wartberg várban is rendeztek be prostituált nők részére dologházakat. Az erkölcstelen életű férfiak ellen ugyanilyen szigorú alkalmaztak. Többnyire a „Rumorhaus” nevű bécsi börtönbe zárták el őket, a visszaesőket nyilvánosan megbotozták és dologházra ítélték.

Mária Terézia egyáltalában minden módon arra törekedett, hogy a prostitúciót és annak okait megszüntesse. Szigorúan üldözte az utcai prostitúciót és a kerítónőket, bezáratta a bordélyokat, 1745. évben kiadott rendelettel betiltotta azokat a gyanús vendéglőket és kávéházakat, amelyeknek ablakai nem az utcára nyílottak és eltiltotta a pincérnők alkalmazását.

Életbeléptette ezenkívül 1751-ben az úgynevezett *erénybizottságot* (Keuschheits-Kommission), amelynek az volt a

rendeltetése, hogy az erkölcsöket megtisztítsa és az erkölcstelenség mindenféle megnyilvánulását a legszigorúbban üldözze.

Ezek a szigorú intézkedések azonban semmiképp sem csökkentették a prostitúciót. Az utcákról eltűntek ugyan a csavargó kéjnök, de a titkos alkalmi helyek, a zugbordélyok száma rendkívüli módon elszaporodott. A szállodai alkalmazottak, pincérnők, elárusítónők úzték a prostitúciót, mely lassanként a családba és a házasesetbe is belopódzott. A szifilis annyira elterjedt, hogy 1776. évben Bécsben két külön kórházat kellett berendezni a nemibajos betegek részére, úgy, hogy Mária Terézia minden fáradozása eredménytelennek mutatkozott és halála idején a bécsi viszonyok jóval elszomorítóbb képet mutattak, mint uralkodása kezdetén.

Svájcban sem voltak az újkor elején az erkölcsi állapotok jobbak, mint Németországban. Az erkölcstelenség különösen a Franciaországgal szomszédos kantonokban volt észlelhető. Genfben és környékén a prostitúció ugyanolyan módon nyilatkozott meg, mint Franciaországban. Bernben és a szomszédos városokban már a középkorban voltak nyilvános fürdők, amelyekben állandóan prostituált nők tanyáztak. Később az ily fürdők mellett még külön bordélyházakat is létesítettek.

Baseli régi krónikák már a XIII-ik századból említést tesznek ily házakról. Egy XV-ik századbeli baseli tanácsi rendelet kimondja, hogy a bordély felügyelőnöje az ottani nők keresetének csak egyharmad részére tarthat igényt és a nőktől ezenfelül ajándékot kérni vagy elfogadni tilos.

Franciaországban az újkor elején erélyesebben kezdtek a prostitúció ellen fellépni. *II. Henrik* és *IX. Karoly* a XVI-ik században rendeletben megtiltották a prostituált nőknek a korcsmákban és mulatóhelyeken való megjelenést. Ez a szigor néhol embertelen kegyetlenségig fokozódott, mint például Bordeaux és Toulouse városokban, ahol a prostituált nőket

meztelenül, összekötött kezekkel a városban végigcipelték, azután a folyóban többször alámerítették, nyilvánosan megvesszőzték, gyakran élethossziglan kényszermunkára ítélték.

IX. Károly a szifilis terjedésének oly módon vélt gátat vethetni, hogy 1560. évben a bordélyok bezáratását és a prostitúció teljes kiirtását rendelte el. Mi sem természetesebb, hogy ez a kivihetetlen rendelkezés csak a titkos titúció és kerítés felburjánzását mozdította elő.

Utódai *I. Ferenc* és *IV. Henrik*, habár ők maguk a kicsapongóbb életet folytatták, rendeleteikkel szintén a prostitúció elnyomására törekedtek.

Az erköcstelenség a későbbi királyok alatt még jobban terjedt és *XIV.*, *XV.* és *XVI. Lajos* alatt tetőpontját érte el. Az állapotok a forradalom alatt és a köztársaság idejében sem javultak, amidőn a prostituált nők a szabadság és egyenlőség jelszava alatt, soha nem remélt előjogokat vívtak ki maguknak és még a Palais Royal előkelő helyiségeibe is befészkeltek magukat.

A visszatérő Bourbonok ezeket az előjogokat lassanként megszüntették és a királyi palotát és az előkelő színházak nézőterét a prostituált nőktől megtisztították.

Ebben az időben fejlődött ki Franciaországban a prostitúció modern értelemben vett reglementációja, amelyet később egész Európában meghonosítottak.

Parisban 1856. évben a bordélyok száma még 204 volt.

A kéjnök egészségi ellenőrzésének gondolata már a XVIII-ik században felmerült. *Restif de la Bretonne* már 1770. évben azt javasolta, hogy a kéjnököt hetenként kétszer orvosok által vizsgáltaassák meg. Javasolta ezenkívül a katonák rendszeres orvosi vizsgálatát és azt is, hogy az országba bejövő minden idegent vizsgáljanak meg, hogy nem szenved-e nemi betegségben. 1798. évben életbeléptették Parisban a még ma is működő erköcstrendészeti hivatalt: a "*Bureau des moeurs*"-t, egyúttal a prostituáltak vizsgálatát is elren-

delték. Ez azonban csak 1820. óta történik rendszeresen, amikor a „*Dispensaire de salubrité*” intézményt létesítették, amely a rendőri prefektúra alá rendelve, a kéjnök orvosi vizsgálatát teljesíti.

A forradalom éveiben a beteg kéjnök kényszergyógykezelése iránt még nem történt intézkedés, ezek önként jelentkeztek a *Hopital du Midi* kórházban, hol a többi beteggel együtt ápolták őket. A kényszergyógykezelés 1835. évben vette kezdetét, amikor a St. Lazare-börtönt venereás kórházzá alakították át.

Olaszországban, úgy mint a középkorban, az újkorban is, Franciaországhoz hasonló állapotok mutatkoztak.

Az 1502. évi milánói statútum Lombardiában a prostitúció hatósági felügyeletét a bíróságokra ruházta. Ez a statútum megengedte a bordélyok létesítését, de ezeket a város külső területére korlátozta, megtiltotta a bordélyengedélyek eladását és öröklését, a prostituált nőket nyilvános sétányok és mulatóhelyek látogatásától eltiltotta és a szabályok ellen vétőket börtönnel, botbüntetéssel és a városból való kiutasítással sújtotta.

Génuában a XIV-ik században a kéjnöket kitiltották a nyilvános fürdőkből. A kéjnök itt is választottak évenként egy bordélykirálynőt, aki a rájuk vonatkozó hatósági szabályok betartását ellenőrizte. A XVII-ik században annyira elharapódzott a prostitúció és a szifilis, hogy tanácsi határozattal az összes kéjnöket kiűzték Genuából.

Angliában VIII. Henrik 1546-ik évben az összes prostitucionális célokra berendezett fürdőket bezáratta. Dacára azonban az utódai által is megismételt szigorú rendeletnek, a titkos bordélyok sehol sem szaporodtak el annyira, mint Angliában. Ennek oka leginkább a családi tűzhely sérthetlenségét biztosító *Habeas Corpus*-akta. határozmányaiában keresendő, mely szerint a rendőrség csak bűncselekmény elkövetése esetén, vagy bírói parancs felmutatásával mehet

be a magánlakásba. A bordélytulajdonost pedig csak akkor lehet elítélni, ha valaki a bíróság előtt kijelenti, hogy a feljelentett bordélyban erkölcstelen cselekményt látott, vagy abban részt vett.

Angliában a múlt század elején alakult erkölcsnemesítő egyesületek fáradozása eredményeképp már 1850-ik évben keletkezett egy törvény, mely 2 évig terjedhető börtönbüntetéssel sújtja a 21 éven aluli férfiak és nők közötti nemi érintkezés közvetítését. Mindazonáltal a leánykereskedés (főleg a fiatal, 12–16 éves leányokkal űzött kereskedés), a titkos prostitúció és a titkos bordélytelepek sehol sem virágoztak oly mértékben, mint Londonban. Ez a szégyenletes állapot szolgált okul azokra a világszerte feltűnést keltett leleplezésekre, amelyek 1885. évben a „Pall Mall Gazette” című londoni lap sorozatos cikkeiben láttak napvilágot.

Egyáltalában Angliában a múlt században, épp úgy mint jelenleg, a prostitúció tekintetében a legféktelenebb erkölcstelenség mellett hihetetlen képmutatás tapasztalható. Sehol sem oly szigorúak a törvények és az erkölcsi felfogás, mint Angliában, ahol a házasságtörés, sőt a házassági ígéret megszegése ellen is szigorú törvényt hoztak és a közmorál megsértését helyrehozhatatlan bűnnek tekintik. Sehol sincs annyi erkölcsnemesítő egylet mint Londonban, tehát minden előfeltétel együtt van, hogy a már évtizedek óta kivívott abolicionista elvek hasznosságát beigazolják.

És mindezek dacára a világ egyik nagy városában sem mutatkozik a prostitúció oly megbotránkozató cinikus formában, mint Londonban. A leánykereskedés, a fiatal leányokkal való üzérkedés, a fajtalan kéj vágy kielégítése sehol sem történik oly hideg üzletszerűséggel, mint ezen városban.

A népes utcák hemzsegnék a kéjnőktől. A hatóság ezekről épp oly kevésbé vesz tudomást, mint arról a több százra rúgó, többé-kevésbé előkelő találkahelyről és zugbordélyról, amelyek egynémelyike külön orvost tart, aki a

látogatók megnyugtatóására a nemi érintkezés előtt a nőt megvizsgálja és erről részükre egészségi bizonyítványt állít ki.

Spanyolországban a XV-ik század II. felében kezdődik a legális prostitúció szervezkedése. *II. Fülöp* alatt létesültek a város falán kívül az első bordélyházak; 1526. évben Sevillában kibocsátott rendeletben a prostituált nők ruházatát is meghatározták.

V. Károlynak 1539. évben kibocsátott rendelete részletesen szabályozza a bordélyházakat. A bordélybeli nőt minden 8-ik napon orvosilag meg kellett vizsgálni, a vizsgálat díját a bordélytulajdonos fizette. A legnépesebb bordély Valenciában volt. Ez több házból állott és 800 kéjnőre volt berendezve. Ugyanott laktak a vizsgáló orvosok is.

A jezsuiták sürgetésére *IV. Fülöp* Spanyolországban az összes bordélyokat bezáratta. Mikor azonban *VII. Ferdinánd* alatt a szifilis Spanyolországban is nagy mértékben elterjedt, újra engedélyezték a bordélyokat és a prostitúció egyéb alkalmi helyeit.

Az ázsiai és egyéb Európán kívüli népek prostitúciójának vizsgálatánál figyelembe kell venni a kultúrának a miénktől eltérő jellegét és ezzel kapcsolatban a nemi életnek pusztán az ösztönökön alapuló és ezért leplezetlen módon megnyilvánuló kielégítési módját.

Némely ázsiai népnél azonban a prostitúció hosszú múltra tekinthet vissza és most is érdekes jelenségeket mutat.

Chinában már Kr. előtti VIII-ik században türte és szabályozta a hatóság a prostitúciót, sőt már abban az időben adót is szedett annak jövedelme után. Bordélyház minden chinai városban található, de egyik sem áll orvosi felügyelet alatt. Pekingben vannak oly utcák, melyeknek minden házában bordély van elhelyezve. A folyammenti városokban az úgynevezett virágos hajók szintén bordélyok

céljára szolgálnak. Ezen bordélyokba a leányok többnyire már 6–7 éves korukban kerülnek, ahol őket e célra nevelik és különösen táncrea és zenére oktatják. Egy 1861. évből kelt útleírás szerint Amoyban egy 300.000 lakosú tengeri kikötővárosban 3600 bordélyt számláltak 20.000 kéjnével.

Chinában a szifilis minden időben nagy mértékben el volt terjedve. Mikor az angolok 1857. évben Cantont ostromolták, a chinaiak a vidék összes szifilis-beteg kéjnéit a város közelébe terelték, hogy az angol hadsereget megfertőzzék.

Pekingben már évszázadok előtt voltak, sőt most is vannak pederasták részére berendezett férfi bordélyok.

Japánban a prostitúció szintén államilag engedélyezett bordélyokban, azonkívül a teaházakban húzódik meg.

Ezek a bordélyok már három évszázad óta a Tokió mellett épült külön városrészben: Yoshiwará-ban vannak elhelyezve. Yoshiwara kizárólag a prostitúció városa, 15.000 lakójával, csakis ennek és ebből él.

Más japán városokban a prostitúció céljára szolgáló városrészt Yujova vagy Kuniwa néven ismerik.

Yoshiwara Tokió felé néző bejáratát egy vasból készült rácsos kapu zárja el, a kapunál rendőrök ügyelnek, hogy a prostituált nők onnét engedély nélkül ki ne jöhessenek, egyúttal ellenőrzik az odaérkező férfi látogatókat. Megfelelő borralaló mellett kísérok gyanánt is ajánlkoznak az idegeneknek.

A városrészben mintegy 50 úgynevezett teaház van, amelyek azonban semmiben sem különböznek a mi bordélyainktól, aminthogy az ott levő nők meghatározott díj lefizetése után mindenkinek rendelkezésére állanak.

Külön felügyelő rendőri hivatal, orvosi vizsgáló helyiség és egy elég modernül felszerelt kórház is van itt.

A prostitúciót a kormány már évszázadok óta túri és reglementálja, de bordélyokat vagy hasonló alkalmi helye-

ket csakis Yoshiwarában, vagy az erre kijelölt városrészben engedélyez.

A bordélyos köteles minden látogatójának nevét, személyi adatait, személyleírását és ruházatát, egy e célra szolgáló könyvbe bejegyezni és ezt a könyvet a rendőrségnek naponként bemutatni. Ugyanilyen feltételek mellett női látogatókat is fogadhatnak.

A bordélyba rendszerint a szülők adják be a leányt, még pedig már 12–14 éves korában; írásos szerződést kötnek a bordélyossal 3–4 évi időre és ők veszik fel a fizetésül megállapított összeget, melyre többnyire már a belépésnél egy évi fizetésnek megfelelő előleget vesznek fel.

Yoshiwarában tavasszal, a fák virágzása idején évenként nagy népünnepélyt tartanak, amelyre a városból százezernyi közönség tódul a szerelem városába, ahol gyermekeik és nejeikkel minden feszélyezettség nélkül résztvesznek a prostitúció kultuszát jelentő ünnepélyeken.

Japán – mondja *Henne am Rhyn* – olyan ország, ahol az erkölcstelenség fogalmát épp oly kevésbé ismerik, mint a szemérmet. A nemi érintkezéstről ott épp oly közönyt, nyugalommal, titkolódzás nélkül beszélnek, még gyermekek jelenlétében is, mint más dologról. A prostituált nők elismert társadalmi osztályt képeznek, köztük jobb családok nőtagjai is találhatóak, akik később férjhez mennek, anélkül, hogy előbbi életmódjukat bárki kifogásolná.

Dacára annak, hogy Japán politikai és társadalmi tekintetben az utolsó évtizedekben mindenképpen az európai kulturállapothoz igyekszik hozzásimulni, a prostitúciós viszonyok tekintetében mégsem mutat fel lényeges átalakulást. A teaházak most sem mások, mint a prostitúció alkalmi helyei, bordélyok, melyeket az állam, mint jelentékeny adójövedelmi forrásokat megtűr és védelmében tart.

Miként a prostitúció fejlődésének ez a rövidre szabott ismertetése mutatja, *az ókorban* a prostitúció a vallással és annak szertartásaival állott legszorosabb kapcsolatban. *A középkorban* az állami és egyházi hatóságok vállvetve küzdöttek a prostitúció és erkölcstelenség ellen. De a gyakran kegyetlenségig fokozott szigor sem volt képes ezen sajátságos társadalmi jelenséget megszüntetni, sőt még korlátozni sem.

A szifilis fellépése és elterjedése pedig nagyrészt arra készítette a hatóságokat, hogy a prostitúció elleni harcot abbahagyják. *Az újkorban* a legtöbb állam megalkudni kényszerült a meg nem változtatható viszonyokkal, nemcsak megtűrte, de szabályozta és hatósági védelemben is részesítette a prostitúciót és megvetette alapját a prostitúció jelenlegi reglementációjának.

III. FEJEZET.

A prostituált nő.

Mielőtt a prostitúció okaival, ennek veszélyeivel és ezen veszélyek elleni védekezés módszereivel foglalkoznánk, ajánlatosnak látszik, hogy magát a prostitúció alanyát, a prostituált nőt szemügyre vegyük. Kétségtelen ugyanis, hogy a prostitúció bármilyen szabályozása csak akkor lehet helyes és eredményes, ha ez a prostituált nők egyéniségét, azok sajátos természetét ismeri és figyelembe veszi.

Lombroso és *Tamowsky* tanai szerint a prostitúció nem társadalmi tünet, a prostituált nőt nem szociális előzmények készítetik ezen keresetre, hanem szerintük a prostitúció, az illető nővel veleszületett beteges hajlam. Tehát nem a nyomor, vagy keresethiány, nem etikai okok, hanem veleszületett moral insanity, mely szorosan összefügg azokkal a testi és szellemi abnormitásokkal, amelyek *Lombroso* szerint minden prostituált nőnél feltalálhatók. *Lombroso*nak a született prostituált nőről hirdetett dogmája kevés számú hívőre talált és a kiterjedt tudományos vizsgálatok által sem nyert kellő beigazolást.

A *Lombroso*, *Ferrero*, *Tarnowsky* és *Tarnowskyné* által prostituált nőknél végzett különféle antropometriai mérések, a degenerációs jeleknek kutatása, amelyek leginkább a test és fejalkat, a reflexek, izomerő, látóképesség, hangszálak és a legkülönbözőbb biológiai tünetek vizsgálatára terjedtek ki, nem voltak képesek olyan egyöntetű ismérveket felmutatni, amelyekből *Lombroso* hipotézise szerint a prostituált nő általános típusa megállapítható lett volna.

Dr. Tarnowsky Paula vizsgálati adatai szerint például a prostituált nők koponyájának átmérője átlag 178,28 cm.; a falun lakó, földműveléssel foglalkozó nőké: 181,45 cm., és az intelligens városi nőké: 183,20 cm. Ellenben az arc-részek, a szájpadrás, a prostituált nőnél jóval nagyobb, mint amazoknál. Ez utóbbi körülmény a nagyobbfokú érzékiségre, míg a kisebb koponyaméret az agyvelő kevesebb mennyiségére enged következtetni.

Ezenkívül a prostituáltaknál sokféle más degenerációs tünet is észlelhető: abnormális koponyaalkat, a fogak rendellenes fekvése, a fülkagylók, végtagok rendellenessége stb.

Mindezen testi és szervezeti abnormitás, szerinte arra mutat, hogy minden prostituált, kifejlődésében elmaradt, terheltségben szenvedő nő, akinek szellemi és erkölcsi degeneráltsága, legfőképp az etikai érzés hiányában és a kicsapongó szexuális életben nyilvánul meg.

Lehet, sőt valószínű, hogy sok prostituált nőnél észlelhető ilyen rendellenességre mutató közös vonás, de ezekből a született prostituált nő típusát épp oly kevéssé lehet megkonstruálni, mintha például a pénzhamisítók, hamis kártyások, vagy bármily más büntettkategóriák egyes tagjain végzett vizsgálat eredményei szerint akarnók megállapítani a pénzhamisító stb. jellegzetes típusát.

A prostituált nő jellegzetes egyéni típusának igazolására felhozzák azt a körülményt is, hogy a római lupanáriák berendezése és házszabályai, az ókori kéjnök életmódja és viselkedése, az erkölcstelenség megnyilvánulási módja ugyanolyan volt, mint napjainkban. Hogy a prostituált nőknél a világ minden részében, minden nagy városban azonos jellemvonásokat találunk, amelyeket még a nemzeti és faji eltérések sem tudnak megváltoztatni.

Ez a tünet azonban véleményünk szerint nem annyira a prostituált nőt, sőt nem is a prostitúciót, hanem inkább a szexuális életet és ennek mindkét tényezőjét egyformán jel-

lemző tipikus tünet, amely a maga sajátosságával és kinövéseivel évezredek óta alig változott és ma is minden nép-nél ugyanolyan jellegzetes sajátosságokat mutatja.

Épp ilyen téves és túlzott Lombroso azon állítása, hogy minden prostituált veleszületett hajlammal bír a bűnözésre, minden jobb érzésre képtelen, sem a szülők iránti tiszteletet, sem az anyai szeretetet nem ismeri, hazug, lopásra és alkoholizmusra hajlamos, munkakerülő, tisztátalan stb. Mindezen tételekben kevés igazság és rettenetes túlzás van összevegyítve. A prostituált nőknek csak jelentéktelen százalékat tesz ki azok az ú. n. született prostituáltak, akik biológiai és szerkezeti rendellenességüknél fogva erre a pályára kiválasztottaknak látszanak. Az ilyenek a legkedvezőbb társadalmi és vagyoni viszonyok mellett is prostituált nőkké süllyednének alá. De semmiképpen sem igazolható be Lombroso tétele a prostituált nők túlnyomó számánál, akik nagyrészt a cseléd- és munkásosztályból kerülnek ki és a prostituált nők 60–70%-át alkotják. Ezeket nagyrészt külső társadalmi és életviszonyok készítetik a prostitúcióra.

Ha Lombroso tana igaz volna, akkor a prostituáltak között a női népességnek összes rétegei épp oly arányban volnának képviselve, mint amily arányban az összes női népességben előfordulnak. Ez pedig nem igazolható, mert például a cselédek aránytalanul nagyobb százalékkal szerepelnek a prostituáltak között, mint más társadalmi állású nők.

Azok a rendellenes szellemi és lelki tulajdonságok, amelyek a prostituált nőknél tapasztalhatók, mint például szemérmertlenség, hazudozásra való hajlam, tisztátlanság stb. nagyrészt foglalkozásuk természetéből, társadalmi előítéletekből és hasonló külső körülményekből folynak. De az általánosítást a tudományos vizsgálódás semmiképp sem igazolja. Nagyon érdekes és még ma is majdnem minden részében elfogadható az a jellemzés, amelyet *Parent–Duchatelet* 1826. évben írott művében a prostituált nőről találunk:

„Imádják a szabadságot és fesztelen életet, emellett bámulatos ragaszkodást tanúsítanak a kitarított Louis iránt. Könyvelművek, meggondolatlanok, közönyösek, nem gondolnak a jövőre, torkosak, falánkok, iszákosak, irtóznak a munkától, kapzsiak és tékozlók, hiúságuk mellett végtelenül tisztátalanok, hazugok, szeretik a vallásosságot fitogtatni, fanatikusak és babonások, hirtelen haragúak, de nem ritkán jótékonyak, teljesen közönyösek saját nemi betegségük iránt és semmi lelkipurdalást nem éreznek, ha ezzel másokat is megfertőznek. Így élnek közöttünk ezek a nők, mint egy zárt szervezet, külön sajátos erkölcsökkel és szokásokkal, mindig készen arra, hogy baj és szükség esetén egymást segítsék és támogassák”.

Ugyancsak Parent–Duchatelet vizsgálat tárgyává tette a prostituált nők fiziológiai és lelki tulajdonságait és ő is bizonyos általános vonások megállapítására törekedett, így például megállapította, hogy 4470 Parisban született kéjő között 2332 olyan volt, aki írni, olvasni nem tudott. Ezzel azonban semmiképp sincs bizonyítva, hogy ezek a művelődésre képtelenek lettek volna, vagy mögötte maradtak annak a társadalmi osztálynak, amelyből kikerültek. Legfeljebb a saját társadalmi rétegük alacsonyabb műveltségi fokát tanúsítják.

Ma természetesen más eredményt kapunk. A Budapesten 1915. évben újonnan bejegyzett 612 kéjő közül csak 66 volt analfabéta, ellenben 81-nek az elemi iskolánál magasabb képzettsége volt.

Egyáltalában nem az intellektuális, hanem az erkölcsi gyengeség az, ami a nőket a prostitúció karjaiba kergeti, ezt pedig a magasabb intelligencia sem képes mindig ellensúlyozni. Akaraterős, céltudatos egyéneket legalább az alsóbbrendű prostituáltak között ritkán találunk.

A prostituált nőknek bűncselekményekre, különösen lopásra és orgazdaságra való hajlamát nemcsak Lombroso,

de más írók is különösen kiemelik. Ha azonban figyelembe vesszük, hogy főleg a szokásos bűncselekmények előfeltétele, az erkölcsi érzés hiánya, vagy alacsony foka, akkor természetesnek találjuk, hogy az ily tolvaj nők egyúttal prostituáltak is. Tehát helyesebb az a tétel, hogy a tolvaj nő többnyire prostituált is, mint hogy a prostituált nők tolvajok. Prostitúció és bűnözés tehát nem zárják ki egymást, de semmiképp sem azonos fogalmak, gyakran ugyanazon nőben egyesülnek, mert a foglalkozás erre különös alkalmat ad. Ezt az alkalmat legtöbbször a kitarított stricik szolgáltatják.

Az 1915. évben Budapesten újonnan belépett 612 kéj nő közül

17–18 éves volt.....	42
18–20	61
20–25	234
25–30	190
30 éven felüli éves volt.....	85
	612

tehát 275 nő, azaz 45% 25 éven felül, vagyis oly korban lépett be a prostituáltak közé, amely a született prostituáltakról hirdetett tételt semmiképp sem igazolja.

Tagadhatatlan, hogy a prostituáltak között sok az imbecillis, gyenge akaraterejű, hisztériás és egyéb patológus tünetet mutató nő, alkoholista is jelentékeny számban találhatók soraikban.

Bonhöfer tanár Breslauban végzett vizsgálatai szerint a kéj nők közül

idióta.....	3,1%
imbecillis	28,0%
hisztériás	5,2%
epilepsziás	7,0%
paralitikus	1,0%
alkoholista.....	21,0%
patológiai tünetet nem mutat	33,0%

De ez az eredmény sem igazolja Lombroso tanát, mert az elmebetegség, a paralízis, a veleszületett imbecillitás gyakori esetei nem azt bizonyítják, hogy ez a prostitúció általános jellegzetes típusa, hanem csak azt a közismert tény, hogy a prostitúció épp úgy, mint a szokásos bűnözésre való hajlam gyakran az erkölcsi érzés hiányából, vagy annak alacsony fokából fakad.

Az alkoholizmusra való hajlamot pedig legtöbbször a foglalkozással járó rendetlen és tivornyázó élet fejleszti ki.

Dr. Tschich 1906. évben a prostituáltak elmebetegségéről írt munkája szerint a prostituáltaknál az elmebetegség aránylag ritkán fordul elő. A szentpétervári és dorpati elmegyógyintézetekben 30 év alatt csak 4 prostituáltat vettek fel, holott ezen intézetek betegei a nép legalsó rétegéből kerülnek ki. Vizsgálatait egyéb külföldi intézetekre is kiterjesztve, megállapította, hogy 13853 elmebeteg között csak 43 prostituált fordult elő. Ezek közül is 16 paralízisben, 4 alkoholizmusban szenvedett, 13 epilepsziás beteg volt.

Dr. Hollós István a lipótmezei elmegyógyintézet főorvosa, a prostituáltak elmebetegségéről 1910. évben írt munkájában előadja, hogy 1880–1907. években felvett 6471 nőbeteg kórrajzát áttanulmányozva, ezek között csak 33 bejegyzett kéjnök, tehát 0,5%-ot talált. Ezeken kívül még 37 olyan nőt ápoltak az intézetben, akiknek előélete és foglalkozása azt a gyanút keltette, hogy szintén prostitúciót űztek. Tehát összesen 70-ben, azaz a női-beteglétszám 1%-ában volt megállapítható a prostitúció létszáma. Ugyanazon időben Magyarországon mintegy 5 millió 15–50 év közötti nő lakott, akik közül Budapesten akkor 1900, egész Magyarországon pedig körülbelül 3.000 bejegyzett kéjnök volt. Tehát 1000 megfelelő korú nőre csak 0,6 bejegyzett prostituált jut. Így a 6471 elmebeteg nőre csak 4 prostituált jutna, mihez képest az ott talált 33 prostituált túlmagas arányszámot képez.

A fenti 70 beteg között 26, tehát 37% paralízisben szenvedett. Ez összehasonlítva azon tapasztalattal, hogy a többi nőbeteg közül a paralízis arányszáma csak 7,9% volt, azt mutatja, hogy a paralízis a prostituáltak között ötször nagyobb, mint más elmebetegeknél.

Tagadhatatlan ezekből, hogy az elmebaj, főleg a paralízis túlnagy arányszámban szerepel a prostituáltak között. Ez azonban nem oka, hanem inkább eredménye a prostitúciónak, mely eredményt a prostitúcióval kapcsolatos rendetlen életmód, az alkohol, anyagi gondok és főleg a szifilis hozzák létre.

Azt senki sem vonja kétségbe, hogy a terheltség, a degeneráltság hozzájárulnak ahhoz, hogy egy nő prostituálttá váljék, csakhogy ezt nem lehet a prostitúció egyedüli oka és minden prostituált nő tipikus jellemvonása gyanánt felállítani. A terhelt nő épp úgy lehet prostituált, mint csavargó, tolvaj vagy alkoholista. Hogy mivé fejlődik, azt a külső körülmények, a nevelés, a környezet és a szociális viszonyok, amelyek között él, fogják eldönteni.

Neisser adatai szerint 679 Boroszlóban bejegyzett nő közül 150 volt olyan, aki nem a szülői házban nevelkedett, 83, tehát 12,2%-a törvénytelen születésű, 20% árva volt, tehát oly viszonyok közt születtek és nevelkedtek föl, amelyek az erkölcsi züllés útját egyengették.

IV. FEJEZET.

A prostitúció okai.

Az elmúlt századokban, sőt a felszínesen ítélok még ma is kizárólag az erkölcstelenségben, a bűnözésre hajló emberi természetben, a vallásosság hiányában keresték a prostitúció főokát. Mások a prostitúciót tisztán szociális kérdés gyanánt fogják fel, egyedül a társadalom mai berendezésében, a kapitalisztikus termelési rendszerben keresik annak okát és forrását, amely rendszer az egyik oldalon határtalan fényűzést, a másikon végtelen nyomort produkál.

Vannak, akik a prostitúció legfőbb okozóját az emberi természetből, annak leghatalmasabb ösztönéből, a nemi ösztönből vezetik le, melynek kielégítésére az állam és vallás által szentesített házasság intézménye elégtelennek mutatkozik.

Kétségtelen, hogy a prostitúciót, mint az emberiség egész történetét végigkísérő univerzális jelenséget, csak akkor fogjuk kellően megérteni, ha azt nem elfogultan és egyoldalúan, hanem az azt előidéző összes okok figyelembevételével vizsgáljuk.

A prostitúciót előidéző okok és körülmények vizsgálatánál ezeknek két nagy csoportja ötlük szemünkbe. Az egyik az *ember* egyéniségével, természetével kapcsolatos, abból eredő okok csoportja, a másik *a társadalom* által okozott bajok és kinövések összessége.

Az első csoportban említett antropológiai okok között elsősorban a nemi ösztön és pedig főleg a férfi nemi ösztöne említendő. A prostitúció is a kereslet és kínálat törvényének van alávetve és a kereslet itt a férfi részéről

történik. Ezt a keresletet pedig az ember ősi, hatalmas érze-
téből, a nemi ösztönből fakadó vágy és hiányérzet idézi
elő. Ezt pedig a nemi kielégítés legitim módja: a házas-
ság teljesen fedezni és kielégíteni nem képes.

Teljesen meddőnek és hiábavalónak tartom annak,
különösen az utóbbi időben sokszor taglalt kérdésnek fejte-
getését, vajjon a nemi ösztön, főleg a nőtlen férfiaknál,
tényleg olyan fiziológiai jelenség-e, amely feltétlen kielégi-
tést igényel, vagy pedig csak szuggeszció által létesült képzet,
amely erős akarat mellett elnyomható.

Az ily fejtegetésnek és ebből eredő vitáknak csak el-
méleti értéke lehet. Mert bármily tiszteletreméltó az a szán-
dék, amely az embereket, főleg az ifjúságot, a házasság előtt
nemi absztinenciára akarja nevelni, gyakorlati hasznot és
eredményt ettől alig várhatunk. Mert ez az irányzat becsü-
letes buzgalmában csak az erényt és tisztaságot látja, de nem
számol az étellel, a valóságos durva étellel és azokkal az
antropológiai törvényszerűségekkkel, amelyek az ember életét
már évezredek óta irányítják és ezeket a szexuális ösztönö-
ket évezredek át épségben fenntartották.

Tehát a nemi ösztöntől hajtott férfiak részéről mutat-
kozó kereslet az egyik főoka a prostitúciónak. Ezt a körü-
lményt a nőmozgalom zászlóvivői bőségesen kihasználják
annak beigazolására, hogy a férfi brutális kéjvágya az egye-
düli számbavehető oka a prostitúció keletkezésének és
akadálya annak, hogy az valaha megszüntethető legyen.
Pedig ez a felfogás is egyoldalú, túlzásba menő, azért téves.
Nemcsak a kereslet hozza létre a kínálatot, de a prostituált
nők részéről mutatkozó kínálat csábít itt is igen gyakran a
keresletre. Senki sem fogja védelembe venni a lelkiismeretlen
kéjenceket, akik tapasztalatlan nőket, hazug, csábos ígére-
tekkkel megejtenek, azután őket elhagyják és okozójává vál-
nak, hogy ezek a prostitúció örvényébe süllyednek. De a
viszonyok ismerői jól tudják, hogy a legtöbb prostituált nőt

nem az ilyen csábítás és megejtés viszi ezen pályára. Mert sokhelyütt a nép alsó rétegeiben, falun, a házasság előtti nemi érintkezést nem tekintik olyan szégyenletes dolognak mint a tisztultabb erkölcsi felfogást valló körökben. Itt csábításra, megejtésre, vagy kerítésre nincsen szükség, az első bal-lépés mindkét fél önkéntes hozzájárulásával, azok természetes nemi ösztönének megnyilatkozása gyanánt történik.

A nagyvárosi utcai prostitúció azután már maga képezi a kínálatot, amely tola-kodó, csábító fellépése által a serdülő ifjak ezreiben felébreszti a nemi ösztönt és ezeket a prosti-túció igénybevételére csábítja.

Így keletkezik az örökös körforgás: a férfi elcsábítja a nőt, a nő azután bűnre csábítja a férfit, aki ezt ismét élűiről kezdi az évezredes, ismert formula szerint.

A nemi ösztönön kívül természetesen egyéb indivi-duális tényezők is szerepelnek a prostitúciót előidéző okok között. Ilyenek: a restség, munkakerülés, cifrázkodási vágy, főleg a nevelés hiányai és a környezet káros befolyása. Ezeknek részletezésénél elérkezünk a hiányos társadalmi be-rendezésekben gyökerező okok csoportjához.

Tagadhatatlan, hogy kedvezőtlen szociális viszonyok elősegítik és növelik a prostitúciót. A városokból származó prostituált nő legszűkösebb viszonyok és nélkülözések között nő fel, nevelésére alig fordítanak gondot. A szűkös lakás, ahol az összezsúfolt párok leplezetlenül űzik a nemi érintke-zést, a környezet káros befolyása a szeméremérzetet és a nemi becsületérzést korán kiöli a serdülő leányokból és csak-hamar azt a meggyőződést érleli meg bennük, hogy testük fölött szabadon rendelkezhetnek.

Ha az ily viszonyok között felnőtt leány a nemi érett-ség korát eléri, minden oldalról szexuális megtámadtatás veszélye környezi, úgy, hogy ilyen előzmények után bármily jelentéktelen külső esemény elegendő arra, hogy az ilyen nő formális prostituálttá legyen.

A legtöbb esetben, amidőn azt kutatjuk, hogy milyen okok készítettek valamely nőt prostitúcióra, alig lehet az individuális okokat a társadalmi viszonyokban rejlő okoktól szétválasztani.

A nagyvárosi kereseti viszonyok és munkahelyek is bő alkalmat nyújtanak a prostitúció terjedésére és pedig nemcsak a nagyvárosi, hanem a vidékről felérkező nők körében is. Ez utóbbiaknál még növeli a veszélyt a tapasztalatlanság, a viszonyok, emberek és a leánykerítők ezerféle furfangjának nem ismerése.

A nagyvárosi élet a legeredményesebb tényezője a prostitúcióra csábításnak. Jólét és nyomor, túlfinomult ízlés és erkölcsi eldurvultság, csupa szélsőség és éles ellentét kerül itt össze egymás veszedelmes, káros befolyású közelségébe. Az emberiség őskorától kezdve mindig a nagyvárosok voltak a prostitúció telephelyei és terjesztői. Itt keletkeztek és keletkeznek ma is az alkalmak, ahol a prostitúció születik. Az élvezetek helyei, mulatságok, tivornyák tanyái, a lázas utcai élet, az éjjeli élet sokféle csábító alkalma, a nőtlen férfiak százezrei, a sok szórakozást kereső idegen stb. csupa olyan tényező, amely nagyra növeli a prostitúciót

Sokféle női foglalkozásnak a természete hozza magával, hogy egyenesen csábít a prostitúcióra. A pincérnők, buffetleányok, felírónők, szállodai alkalmazottak fizetése sokkal csekélyebb és a bűnre csábító alkalom sokkal több, semhogy az ellentállás hosszas és tartós lehessen.

Mindezek a társadalmi bajok és a női kereseti viszonyok mostohasága dacára csak a nők egy kisebb töredéke az, amelyet ilyen okok készítenek a prostitúcióra. Vagyis világosabban kifejezve, a prostituált nőknek kisebb része az, mely nyomor, keresethiány és egyéb általános szociális okok behatása folytán választja ezt a keresetet. A legtöbb esetben mégis csak individuális okok, egyéni hajlam, a munkától való irtózás és az a vélelem viszi őket a prostitúcióra, hogy

ezen foglalkozás mellett gondatlanul, munka nélkül, kényelemben élhetnek. Erre mutat a Budapesten bejegyzett kéj nők foglalkozásának statisztikája is, amely szerint a kéj nőknek mintegy 65%-a cselédekből, tehát oly foglalkozási ágból kerül ki, amely munkakedv mellett, mindenkor tisztességes megélhetést biztosít.

A legtöbb hivatásos prostituált ezt a foglalkozást, nem a nyomor által kényszerítve, nem szükségből, hanem azért űzi, mert ezt a foglalkozást könnyebbnek, kényelmesebbnek találja, mint a tisztességes munkát.

A legtöbb prostituált nőnél a prostitúció megkezdése nem valami nagy elhatározást igénylő fontos életmozzanat,, hanem pusztán rendőri felügyelet melletti folytatása a már a nemi érettség óta megszokott életmódnak. Valami véletlen, egy razzia, társnői feljelentése, vagy egyéb ok a rendőrség elé állítja őket és így válik belőlük bejegyzett nő, anélkül, hogy ezzel életüknek egy különös szaka kezdődne.

Bonhoeffer 679 bejegyzett kéj nő bejegyzésének indító okait kutató, a következő eredményt találta:

A 679 nő közül	
bejegyzett kéj nő által a rendőrségnél feljelentetett	219 nő
házbeli lakó	28 „
féltékeny vagy nemileg fertőzött férfi által a rend- őrségnél feljelentetett	61 „
férj által a rendőrségnél feljelentetett	2 „
szülők, rokonok	5 „
rendőrközeg	3 „
névtelenül	12 „
a rendőrség által előállított	318 „

A tapasztalat azt mutatja, hogy az idősebb kéj nőket sokszor a nyomor, a munkanélküliség kényszeríti a prostitúcióra, a fiatalokat azonban legtöbbször szellemi, lelki defektusok, hiányos nevelés, lustaság, hiúság, energia hiánya,

vagy csábítás kergeti az erkölcstelen életmódra. Ilyeneknél tehát a prostitúció csökkenését ne a társadalmi viszonyok átalakulásától, hanem egyedül olyan megelőző intézkedésektől várjuk, amelyek úgy az ilyen nőkkel veleszületett, mint a nevelés és környezet által elsajátított erkölcsi defektusok megszüntetésére alkalmasak.

Sok igaztalan túlzás nyilvánul meg abban a vádban is, hogy a vagyontalan nők elcsábítása és ezzel a prostitúció terjedése leginkább a vagyonos társadalmi osztály bűne. Martineau vizsgálatai szerint (*La prostitution clandestine*, 39. oldal) az ilyen nők a legtöbb esetben saját társadalmi osztályukhoz tartozók csábításának esnek áldozatul. A defloráció 607 vizsgált prostituált nőnél 487 esetben, 20 éves koruk előtt és csak 120 esetben történt 20 éves koruk betöltése után.

Kétségtelen, hogy az a nő, akinél a ledérségre, erkölcstelenségre való hajlam túlnyomó, bármilyen társadalmi osztályhoz tartozzék, mindig fog alkalmat találni ahhoz, hogy elbukjék és később a prostituáltak táborához szegődjék.

Ha a tartózkodási hely viszonyai erre nem kedvezők, akkor az ilyen nő elhagyja a falut, a kisvárost és a nagyvárosba költözik, ahol erkölcstelen hajlamai könnyen kielégítést találhatnak.

A prostitúció okainak kutatásánál tehát kerülni kell az általánosítást, mert ezek nem egységes forrásból fakadnak. Vannak külső okok, melyeket a társadalmi viszonyok, a környezet és egyéb kívülről ható tényezők idéznek elő – és vannak belső, individuális okok, melyek önmagukban is elegendők, hogy valamely nőből prostituált legyen.

A prostitúció kinövési és annak elterjedése elleni küzdelem csak akkor lehet hatályos, ha nemcsak annak megnyilvánulását üldözzük, hanem elsősorban az előidéző okokat kutatjuk és ezen okok megszüntetésére teszünk hasznos, célirányos intézkedéseket.

V. FEJEZET.

Küzdelem a prostitúció veszélyei ellen. A küzdelem különféle irányai:

A) A reglementáció.

A prostitúcióból eredő ártalmak nem merülnek ki az ennek közvetlen nyomában járó közegészségi veszélyekben. Végeredményben ezek a társadalom minden rétegét károsan befolyásolják. Bármilyen szempontból nézzük és ítéljük meg a prostituált nőt, akár a visszas külső körülmények származás áldozatát, akár a saját hibájából lesülyedt nőt látjuk benne, kétségtelen, hogy a prostituált nő és ennek foglalkozása állandó veszélyt jelent a társadalomra, amely veszély ellen védekezni kell.

Miként a prostitúció történetéből láttuk, már az ókorban is szükségét látták annak, hogy törvények és rendeletek által határt szabjanak a prostitúcióból *származó* bajoknak és ártalmaknak. De ezek a hatósági rendszabályok úgy az ókorban, mint a középkorban, főleg a közerkölcs és közszemérem megóvását, nem pedig a legközvetlenebbül veszélyeztetett közérdeknek: a közegészségnek védelmét célozták. Az ily irányú védekezés, amely a most érvényben levő szabályozásnak is alapját képezi, a XVIII. század utolsó éveiben veszi kezdetét.

A francia köztársaság a túlságosan elterjedt nemi betegségek terjedését meggátlandó, 1796. évben rendelte el legelőbb a kéjnök rendszeres orvosi vizsgálatát. Napóleon, császársága alatt ezt a rendelkezést ugyan felfüggesztette, de

1826. évben azt újból életbeléptették és azóta Európának majd minden államában rendszeresítették.

Ez a szabályozás – amit a szakirodalomban meghonosult *reglementáció* kifejezéssel jelölünk meg – végeredményében azt a célt szolgálja, hogy a megbetegedett prostituált nők, betegségük tartamára a forgalomból kikerüljenek és kényszergyógykezelésben részesüljenek. Ez természetesen csak akkor vihető keresztül, ha ismerjük a hivatásos kéjnőket és meg tudjuk állapítani, hogy ezek közül melyik kéjnő beteg.

Ezen gondolatmenet szerint van berendezve mindenütt a kéjnők ellenőrzési rendszere: a reglementáció, amely az egyes országok szokásai, törvényei és a helyi viszonyok szerint kisebb-nagyobb eltérést mutat ugyan, de lényegében ugyanazon elvet és érdeket szolgálja. A reglementáció lényege mindenütt az, hogy azok a nők, akik maguk bevallják, vagy akikre nézve beigazolást nyer, hogy a prostitúciót keresetből üzik, a rendőrség nyilvántartó jegyzékébe kerülnek, azaz bejegyeztetnek. Ezek rendszeres és állandó orvosi vizsgálat alatt állanak és betegség esetén kényszergyógykezelésben részesülnek. Ezen közegészségi ellenőrzésen kívül a bejegyzett nők, még a rájuk vonatkozó erkölcsrendészeti szabályok betartása céljából rendőri felügyelet alatt is állanak.

A következőkben röviden ismertetjük azokat a törvényeket és szabályokat, amelyek szerint Európa egyes államaiban a reglementációt berendezték és a jelenben is gyakorolják.

Ausztriában a mostani reglementáció az 1870. évi április 30-án hozott közegészségi törvényen alapszik, amely a közegészségi rendészet gyakorlását a községek hatáskörébe utalja.

Ezenkívül az 1885. évi 89. sz. törvény, az úgynevezett csavargótörvény tartalmaz rendelkezéseket a keresetszerű

prostitúció ellen és ennek 5. §-a alapján bocsátják ki az egyes helyi hatóságok a prostitúció szabályozására vonatkozó rendeleteket. Bécsben ilyen rendeletet legutóbb a rendőrigazgatóság 1900. évben adott ki.

Az erkölcsrendészeti viszonyok, a reglementáció jellege és rendszere úgy Bécsben, mint Ausztria egyéb városaiban alig mutatnak eltérést az itteni viszonyoktól.

Németország. A német birodalom egyik államában sincsen olyan törvény, mely a bejegyzett kéjnök orvosi vizsgálatát kifejezetten elrendelné. A reglementáció mindenütt helyhatósági statútumok és rendeletek alapján történik. A reglementáció törvényes jogalapját a német birodalmi bttkv. 361. és 180. §-ai képezik. Az első, a bejegyzett és a hatósági szabályok ellen vétő kéjnök, valamint a be nem jegyzett titkos kéjnök ellenében tartalmaz büntető rendelkezéseket. Ezt korlátozza a 180. §, amely kerítésnek (Küppelei) bélyegez és büntet minden oly cselekményt, amely keresetszerűleg vagy haszonvágyból az erkölcstelenséget közvetíti, azt engedélyezi, vagy arra alkalmat ad.

Ezen két szakasz közt fennforgó ellentét az első pillantásra szembeötlő, mert míg a 361. § tudomásul veszi és szankcionálja a kéjnök reglementációját, a 180. § tiltja és bünteti az arra való alkalomadást, tehát azt is, hogy a kéjnöknek ily célra lakást adjanak. És tényleg a német büntető bíróságok, feljelentésre még most is büntetik azokat, akik kéjnökölások tartásával keresetszerűen foglalkoznak. Csakhogy ily feljelentés most már ritkán történik.

A 180. § alapján járnak el a német hatóságok a bordélyok ellen is, és a német birodalmi törvényszék 1883. január 29-én kelt döntvényében kimondotta, hogy a bordélytartás még akkor is büntetendő, ha erre a rendőrhatalóság engedélyt adott. Mégis még ma is 32 német városban engedélyezik vagy tűrik a bordélyokat. Ezen ellentét és a bíróságok és rendőrhatalóság között gyakran előforduló nézet-

eltérés hatása alatt újabban mozgalom indult meg a 180. § olyatén módosítására, amely a bejegyzett kéj nők lakásadóinak és a rendőrileg engedélyezett alkalmi helyek tulajdonosainak bizonyos feltételek mellett büntetlenséget biztosít.

Németországban a kéj nők túlnyomó része magánkéj nő. A bejegyzés önkéntes vagy kényszerbejegyzés. Tételes törvény nincsen arra nézve, mely a hatóságokat a kényszerbejegyzésre feljogosítja. A rendőrség egy 1881. évi birodalmi törvényszéki döntvényre támaszkodik, amely a be nem jegyzett és keresetszerű kéj jelgésen tettenért nők rendőri ellenőrzés alá vételét rendeli el és ez alapon létesítették a kényszerbejegyzés intézményét, mely a legtöbb német városban és Berlinben is majdnem egyedüli módja a bejegyzésnek, úgy, hogy Berlinben a kéj nők $\frac{4}{5}$ része kényszerbejegyzéssel kerül rendőri ellenőrzés alá.

A kényszerbejegyzést, „amelyet csak német alattvalók ellen alkalmaznak, az erkölcsrendészeti hatóság mondja ki. Ez ellen Berlinben II. fokban a Bezirks-Ausschusshoz – egy, felerészben választott városi bizottsági tagokból, felerészben állami közegekből álló vegyes bizottsághoz –, III-ad fokban pedig a közigazgatási bírósághoz lehet fellebbezni. A kényszerbejegyzés alóli felmentést írásban kell kérelmezni a fenti hatóságoktól.

Újabban német jogász körök erősen támadják a kényszerbejegyzést és vitatják annak törvényes jogalapját. Az új szabályozás a bejegyzés ezen módját előreláthatólag meg fogja szüntetni.

Franciaország, mely a reglementáció bölcsője, az eredeti szabályozást jelentékeny változtatás nélkül fenntartotta. Parisban a mostani reglementációt egy 1878. évi rendőrhatalósági statútum léptette életbe. A bejegyzés itt is önkéntes, azaz az illető nő kérelmére, vagy kényszer, azaz hatósági intézkedés alapján történik. (Inscription volontaire és Inscription d'office.) A kiskorúak és férjes nők bejegyzése fölött egy

négytagú bizottság határoz. Tizennyolc éven aluli nők nem jegyezhetők be. Az orvosi vizsgálat a prefektúrán történik, a beteg kéjnőket a St. Lazare kórházban kezelik.

Parison kívül a többi nagyobb városban, főleg a déli és tengermelletti városokban is vannak bordélyok, de ezek száma folyton csökken.

Franciaországban is már egy évtized óta készülnek a reglementáció, illetőleg a prostitúció kérdésének reformjára. Már 1903. évben kiküldtek egy országos bizottságot a kérdés tanulmányozása és javaslattétel végeit. Döntés azonban eddig nem történt.

Belgiumban a prostitúció szabályozása az 1836. évi március 30-án hozott községi törvény 78. és 96. §-ain alapszik. Ez a törvény az egyes városok tanácsának és polgármesterének hatáskörébe utalja a prostitúció rendeleti úton való szabályozását. Ennek alapján Brüsszelben a polgármester 1887-ben, Antwerpenben a tanács 1901-ben és Liegeben 1896. évben bocsátottak ki ily rendeleteket. Sok városban hiányzik a szabályozás. Némely városban engedélyezik, másutt tiltják a bordélyokat. Az önkéntes bejegyzésen kívül itt is alkalmazzák a kényszerbejegyzést. Brüsszelben a magánkéjnőknek körülbelül fele kényszerbejegyzés útján kerül ellenőrzés alá. A kényszerbejegyzést a rendőrség indítványára a tanács határozza el és ugyanez határoz a kényszerbejegyzés megszüntetése iránt is.

Ha a bejegyezve volt kéjnőt az ellenőrzés alól végképp felmentik, akkor a bejegyzés minden hivatalos nyomát eltüntetik és törzslapját és a reávonatkozó összes hivatalos iratokat elégetik. Kiskorúakat és férjes nőket csak akkor jegyeznek be, ha a szülőket, illetőleg a férjet előzőleg és eredmény nélkül figyelmeztették, hogy leányukat, illetőleg nejeiket igyekezzenek jó útra téríteni.

Hollandia. Egységes törvény a prostitúció ellenében itt sincsen. Csak a büntetőtörvénykönyv 250. és 452. §-ai

tartalmaznak a kiskorúak prostitúciójára vonatkozó rendelkezéseket. A reglementáció az egyes városok hatáskörébe van utalva. Néhány év óta az abolicionista irányzat több városban – többek közt Hágában is – megszüntette a reglementációt. Amsterdamban soha sem volt tulajdonképeni tételes rendelkezés a kéjnök ellenőrzésére, 1897. évben a bordélyokat itt megtiltották ugyan, de azért ezek szállodák és más hasonló elnevezés alatt még most is léteznek. Névleg Rotterdamban sincsenek 1902. év óta bordélyok.

Schweiz. Tíz kantonban a keresetszerű kéjtelgés tilos és büntetendő cselekményt képez. *Tessin* és *Schaffhausen* kantonokban súlyosabb büntetés alá esik az a kéjnök, akit bujakkórral betegnek találnak. A kantonok törvénye szerint Oenf kivételével mindenütt tilos a bordélytartás. De azért sok városban (Bern, Zürich, Solothurn) túri a rendőrség a bordélyokat, dacára annak, hogy például a zürichi kantonban érvényes 1897. évi büntető novella 119. §-a szerint a kéjtelgésre való alkalomadás és kéjnök albérletben tartása kerítést képez és mint ilyen 5 évig terjedhető fegyházzal és dologházzal büntetendő.

Olaszország. A Cavour által belga mintára 1860. évben kiadott reglementációt 1888. évben Crispi rendelete váltotta fel. Ez megszüntette a kéjnök rendszeres vizsgálatát és a bordélytulajdonosokat tette felelőssé a kéjnök egészségéért. A rendőrséget csak azzal a joggal ruházta fel, hogy ilyen házakban meglepetésszerű vizsgálatokat tarthasson és a veszélyesnek minősített házakat bezárhassa. A beteg kéjnök kezelésére nyilvános rendelő intézeteket, az úgynevezett *Dispensarii celtici* létesített. Szabályozta még ebben a kéjnök rehabilitációját és ezek egyéni szabadságának megóvását.

A *Nicotera* által 1891. évben életbeléptetett *Contre-reform*, csak azon kéjnök ellenőrzését engedte meg, akik keresetüket a rendőrség által elismert és engedélyezett kéjnökötelepen űzik. A gyakorlatban azután minden egyes kéjnök-

lakást ilyen telepnek minősítenek. Minden kéj nő maga választhatja vizsgáló orvosát, aki a kéj nő megbetegedését bejelenteni tartozik. A beteg kéj nő tetszése szerint magán orvos által, vagy kórházban kezeltetheti magát. De ez idő alatt a bejelentett telepen nem lakhatik és itt prostitúciót nem űzhet. A hatóság ellenőrző vizsgálatokat rendelhet el és visszaélés esetén a telepet bezárathatja. Csak azokat a kéj nőket lehet kényszergyógykezelésre kórházba utalni, akik megbízhatatlannak minősülnek és betegségük heveny fertőző tüneteket mutat.

Az 1901. évben életbeléptetett legújabb reglementáció is a fentjelzett elvi alapon nyugszik. Hangsúlyozza, hogy a kéj nők bejegyzését mellőzi és csakis a bordélybeli kéj nők kötelesek magukat a fentemlített módon orvosilag vizsgáltatni. Ez a rendszer a fősúlyt a prophylaktikus eszközökre: szakorvosok által vezetett nyilvános rendelő intézetekre, ingyenes gyógyszerekre és ingyenes kezelésre helyezi. Ezeknek költségeit megfelelő állami szubvenció mellett a községek fedezik.

Spanyolország legtöbb városában francia mintára készült reglementáció van érvényben. Madrid, Barcellona, Sevilla nagyrészt a múlt század végén bocsátottak ki erre vonatkozó statútumokat. A vizsgáló orvosokat régebben rendőrhatósági jogokkal is felruházták. Joguk volt a be nem jegyzett kéj nőket és a betegnek talált prostituáltakat elfogadni. A jelenlegi reglementáció csak önkéntes bejegyzést ismer. A prostituáltak fölött a főfelügyeletet az országos közegészségi hivatal gyakorolja. A magán kéj nőkön kívül a bordélyokat is engedélyezik. Ezenkívül minden nagyobb városban van több találkahely (maisons de passe) is.

Dánia az egyetlen állam, amelynek külön törvénye van a venereás bajok leküzdésére. Ez az 1874. évi április hó 10-én hozott és 1906. évi október 11-én módosított törvény. Ennek határozmányai ugyan mindkét nemre érvényesek,

azonban a gyakorlatban leginkább a prostituált nőkkel szemben alkalmazzák. Ezen törvény szerint az orvosi felügyelet alá helyezés vagy ideiglenes, vagy végleges. A 3. § szerint, minden nő, ki erkölcstelen életmód gyanújába esik, a rendőrség által jegyzőkönyvileg megintendő és indokolt esetben orvosilag megvizsgálható. Kopenhágában a venereás betegeket kevés kivétellel a Vestre-Hospitalba szállítják és ott kényszergyógykezelésnek vetik alá.

Ha az illető nőt újból erkölcstelenségen érik, akkor a büntetőtörvénykönyv 180. §-a alapján megbüntetik, a büntetés kitöltése után újólág megintik és rendőri felügyelet alá helyezik. A tulajdonképpeni bejegyzés még ekkor sem történik meg, de a fenti törvény 5. §-a szerint hat hónapon át, hetenként egyszer rendőrorvosi vizsgálatra megjelenni tartozik, de vizsgálata nem a többi prostituálttal egyidejűleg történik. A rendőrfőnök őt a vizsgálatról bármikor felmentheti, ha időközben tisztességes foglalkozást igazol. Ha a vizsgálatot indokolatlanul elmulasztja és eközben betegnek találják, akkor 24 napig terjedhető kényszermunkára és kényszerbejegyzésre ítéltető. Bordélyba csak 18 éven felüli nőt szabad bejegyezni.

Dániában is már évek óta készülnek a reglementáció megreformálására. A *Folkething* már ismételten elfogadott egy abolicios elveken nyugvó reformjavaslatot, de a *Landstthing* ezt mindannyiszor elvetette és csupán a bordélyok megszüntetéséhez járult hozzá.

Svédországban a reglementáció az 1885. évi csavargók ellen hozott törvény alapján történik. De az erkölcstelen nők orvosi vizsgálata már 1847. évben kezdődött. 1864. évig még a házasságon kívüli nemi érintkezés eseteiben mindkét felet szigorúan büntették. Bordélyokat nem engedélyeznek és a titkos bordélytartókat a büntetőtörvénykönyv 18. fejezete alapján két évig terjedő dologházzal büntetik.

Norvégia, A nagyobb városokban már 1840. év óta

létezett némi reglementáció. Az ország fővárosában, Christiániában, az abolicionista tanok hatása alatt 1888. évben megszüntették a reglementációt, de az ország két másik nagyobb városában, Bergenben és Throndhjemben az még most is érvényben van. A bordélyokat azonban 1888-ban ez utóbbi helyeken is eltiltották. A reglementáció megszüntetése után Christiániában a prostitúció közegészségi veszélyei elleni védekezésre egy közegészség! bizottságot létesítettek. Az 1860. évi közegészségi törvény alapján az orvosok kötelesek ennek a bizottságnak minden fertőző betegségi esetet bejelenteni. Venereás betegségek esetén a beteg nevét nem kell megjelölni. Az orvos azonban, a beteg megkérdezése által megállapítani és a közegészségi bizottsággal közölni tartozik, hogy betege kitől szerezte a venereás bajt. Ha a feljelentett nő erkölcstelen életmóddal gyanúsítható, akkor orvosi megvizsgálását rendelik el és ha betegnek találják, kényszergyógykezelésre közkórházba szállítják. Névtelen feljelentésre a bizottság nem rendelhet el vizsgálatot, sőt a feljelentett nő idézésre megjelenni sem tartozik. Az egészségi védekezés ezen módja teljesen hatálytalan, mert a beteg rendszerint nem tudja, vagy nem akarja a betegség forrását megjelölni. A feljelentett nőket pedig a legtöbb esetben nem lehet ki nyomozni.

A rendőrség csak azokat a nőket állítja elő, akik az utcán szemérmetlen viselkedésük által közbotrányt okoznak. Ezeket többnyire dologházba szállítják.

A fenti szabályok ki nem elégitő eredménye már a 90-es évek elején arra indította az illetékes köröket, hogy annak helyébe hatályosabb rendelkezéseket léptessenek életbe. Már több ízben, legutóbb 1912. évben készültek erre vonatkozó törvényjavaslatok, melyek azonban mindeddig törvényerőre nem emelkedtek.

Oroszország. A büntetőtörvénykönyv 155–158. §-a a keresetszerű prostitúciót törvénytelen cselekménynek minősíti.

De azért a reglementáció – amelyet már 1851. évben miniszteri rendelettel léptettek életbe – még most is az egész országban érvényben van. A kéjnök magánlakók és bordélyosak. A legtöbb városban a felügyeletet a rendőrség gyakorolja. Moszkvában és még néhány kisebb városban a rendőri természetű ügyeket a rendőrség; de az egészségi felügyeletet a városi tanács végzi; amely célra ott külön városi egészségügyi bizottságot szerveztek.

Angolország. A prostitúcióról nem rendelkezik külön törvény, 1864–1886-ig 14 kikötő- és helyőrségi városban reglementáció volt érvényben, melyet azonban az abolicionisták agitációja folytán megszüntettek. A prostitúciót csakis akkor üldözik és büntetik, ha az fellépése által közbotrányt okoz. Bordélyház és prostitúciós alkalmi hely most is temérdek sok van Londonban és a többi nagy városban is. De ezek ellen csak két szomszédos háztulajdonos feljelentésére jár el a rendőrség, amely eljárást a sokféle alakiség nagyon megnehezíti. Egyszóval Angliában teljes az abolicio uralma, a kormány és a hatóságok semmiképp sem vesznek tudomást a prostitúcióról.

Románia. 1875. év óta az egész országra elrendelték a reglementációt. Az 1893. évi közegészségi törvény a városi prefektúráknak megadja a jogot, hogy a venereás betegeket kényszergyógykezelésnek vessék alá. Vannak magán lakó és bordélyos kéjnök. A hatósági ellenőrzés az egész országban lanya és felületes, az egészségi ellenőrzés sehol sem kielégítő.

Szerbia. Itt is van reglementáció. Vannak bordélyok és magánlakó kéjnök, azonkívül azokat a nőket is vizsgálják, akik mint alkalmi prostituáltak, egyéb foglalkozásuk mellett a prostitúciót mellékkereset gyanánt üzik.

Törökországban a prostitúció nagyon el van terjedve, de a szabályozás kezdetleges és hiányos. Az Islam szigorúan tiltja a mohammedán nőknek a házasságon kívüli nemi érintkezést. Ha egy mohammedán nő ezt a tilalmat megszegi,

hozzátartozói őt halállal büntethetik. Ezért a török nők között alig akadt prostituált. A Konstantinápolyban élő 30–35 ezer prostituált nő nagyrészt külföldi és az országban született görög és albán nemzetiségű nő; a külföldiek túlnyomó része orosz, olasz és francia származású.

A prostituáltak zöme Galac kikötőnegyedében, mintegy 2000 kezdetleges berendezésű, piszkos, bordélyszerű házban lakik. Az előírt orvosi vizsgálatot felületesen, rendszertelenül végzik, úgy, hogy a legtöbb nő beteg. Jobb bordélyok az európai negyedben a „Orand rue de Pera” mellékutcáiban találhatóak. Ugyanitt van az utcai kéjnök találkozóhelye is.

A homoszexuális prostitúció a múlt évtizedekben Törökországban rendkívüli módon el volt terjedve, Konstantinápolyban még most is van négy ilyen célra berendezett bordély.

Külön erkölcsrendészeti hivatal nincsen Konstantinápolyban.

Északamerikai Egyesült-Államokban a prostitúció fölött semmiféle felügyeletet vagy ellenőrzést nem gyakorolnak.

Az 1910. évben életbeléptetett úgynevezett „*Page-Bill*” (Page Alfréd szenátor elnöklete alatt hozott törvény) 78. és 79. §-ai szerint prostituált nőkről ujjnyomat veendő fel és a csavargó utcai kéjnök orvosi vizsgálata is elrendelhető, a fertőző betegségben szenvedők pedig kórházba utalhatók. Alighogy ez a Bili életbelépett, a különféle női szervezetek és erkölcsnemesítő egyesületek oly nagyfokú agitációt indítottak ennek a prostituált nőkről szóló határozmányai ellen, hogy annak hatályát már 1911. évben felfüggesztették, úgy, hogy jelenleg a reglementáció semmiféle formája nincs érvényben.

Magyarország. Egységes, a prostitúció egész területére kiterjedő törvény Magyarországon sincsen. A prostitúcióra vonatkozó rendelkezést tartalmaz a közegészségügy rendezé-

séről szóló 1876: XIV. t.-c. 89. §-a, amely a bujakóros betegek kényszergyógykezeléséről szól és ugyanannak 91. §-a, amely kimondja, hogy a kéjelgési ügy, amennyiben a közegészségre vonatkozik, rendeleti úton szabályoztatik.

A kihágásokról szóló magyar büntetőtörvénykönyv az 1879: XL. t.-c. 81. §-a szerint pedig kéjnök, akik a reájuk vonatkozó szabályokat be nem tartják, egy hónapig terjedő elzárással büntetendők.

A magyar törvény tehát nem tiltja a keresetszerű kéjlegést, amennyiben ez a reá vonatkozó szabályok betartásával történik.

A prostitúciónak az egész országra kiterjedőleg kormányrendelettel való szabályozása azonban, miként ezt az 1876. évi XIV. t.-c. 91. §-a kimondotta, mindezideig nem történt meg. Ilyen egységes rendelet hiányában a törvényhatóságok saját területükön szabályrendeletekkel rendezték a prostitúció ügyét.

Egy városi és tizennyolc megyei törvényhatóság kivételével minden törvényhatóságnak van ilyen szabályrendelete.

A vidéki szabályrendeletek legtöbbje elavult, a modern jogfelfogásnak nem igen felel meg, nem áll összhangban az újabb törvényekkel, főleg a büntetőtörvények kiegészítéséről szóló 1908. évi XXXVI. t.-c. rendelkezéseivel és gyakran oly rendelkezéseket tartalmaz, amelyek mellett a hatóságok a kéjnök egyéni szabadságát és szabad költözködési jogát nem igen tudják megvédeni a bordélytulajdonosok kapzsisága ellenében.

Ezért a m. kir. belügyminiszter a kéjelgési ügy körül tapasztalt visszasságok megszüntetése és a szabályrendeletek módosítása céljából 1913. évi július hó 24-én 120.835 1y13. sz. alatt a következő körrendeletet bocsátotta ki a törvényhatóságokhoz.

A „Magyar Egyesület a leánykereskedés ellen”, saját tevékenysége körében szerzett tapasztalatai alapján, arra hívta

fel a figyelmet, hogy a vidéken az erkölcsrendészet terén a visszataszító állapotoknak ma is számos maradványa észlelhető, aminek oka nemcsak egyes vidéki rendőrhatalóságok közegeinek elnézésében, hanem abban a körülményben is keresendő, hogy az egész közvéleményben s elsősorban az intézkedni hivatott hatósági közegekben számos olyan meggyökeresedett balvélemény található, amely valódi melegágya a kizsákmányolásnak, az emberkereskedésnek és a legkülönbözőbb üzelmeknek.

Másfelől a kéjelgési ügyekben alkotott önkormányzati szabályrendeletek felülvizsgálata, valamint az ezen ügyekben felmerült konkrét esetek elbírálása során, a belügyminisztérium is arra a sajnálatos tapasztalatra jutott, hogy amíg egyfelől számos törvényhatósági (r.-t. városi) szabályrendelet intézkedéseinek, a büntetőtörvények kiegészítéséről és módosításáról szóló 1908: XXXVI. t.-c. 33., 43., 44., 45. és 46. §-ai rendelkezéseivel való összhangba hozataláról gondoskodás nem történt, addig másfelől a rendőrhatalóságok az idézett törvénycikk rendelkezéseivel ellentétben álló önkormányzati szabályrendeletek intézkedéseit a gyakorlati életben gyakran alkalmazásba veszik, noha az ilyen törvénybe ütköző szabályrendeleti határozmányok az 1879: XL. t.-c. 7., az 1886: XI. t.-c. 11. s az 1886: XXII. t.-c. 27. §-ai értelmében joghatállyal nem bírnak.

Ily helyzetben mellőzhetlen szükségét látom annak, hogy a bordélyügy, a mai kor követelményeinek megfelelően kormányhatósági szabályozást nyerjen.

Addig is, míg ez a folyamatban levő tárgyalások befejeztével megtörténhetik, már most is sürgősen a következőkre hívom fel a Címed figyelmét:

Bár a kéjné és eltartója közötti viszony feltételeinek megállapítása azok egyezkedésének a tárgyát képezi, azok megállapodások, melyek a törvénnyel ellenkeznek, érvénytelenek. Ennélfogva az 1908: XXXVI. t.-c. rendelkezésein

nyugvó s a fejlettebb jogszolgáltatás terén már alkalmazásban is levő azoknak az alapelveknek, hogy a kéjű ingóságait a bordélyos semmiféle címen visszatartani nem jogosult, továbbá, hogy a bordélyházak lakóinak szabad mozgása, távozása és elköltözése, hozzátartozóikkal való érintkezése s általában személyes szabadsága a bordélyház tulajdonosa által nem korlátozható s csakis az egészségügyi és erkölcsrendészeti szempontból szükséges hatósági korlátozások alá esik: a gyakorlati életben, esetenként még akkor is érvényt kell szerezni, ha a szabályrendeletek ezeknek az alapelveknek megfelelő intézkedéseket nem tartalmazzanak.

Ehhez képest felhívom Címedet, hogy haladéktalanul intézkedjék aziránt, miszerint a rendőrhatalóságok az imént említett alapelveknek eljárásukban minden egyes esetben szigorúan érvényt szerezzenek, s az e részben bármi módon tudomására jutott visszaélésnek, mulasztásnak, erélytelenségnek a rendelkezésre álló eszközök teljes súlyával való megtorlásáról gondoskodjanak.

Az említett egyesület továbbá a kéjűügyi ügy terén mutatkozó s a leánykereskedés burjánzásának elősegítésére különösen alkalmas visszasságoknak a megszüntetése érdekében, kívánatosnak tartja, hogy az önkormányzati szabályrendeletek akképp módosíttassanak, hogy

a) 20-ik életévének betöltése előtt bordélyházi kéjűsenki sem lehet, továbbá, hogy

b) az 1908: XXXVI. t.-c. 43. és köv. §-ainak rendelkezéseihez képest a bordélyház tulajdonosa által a kéjű ingóságai még az esetben sem tarthatók vissza, ha az utóbbinak bármily csekély tartozása állana fenn a bordélyossal szemben, s a kéjű szabad költözködés! jogában, s általában személyes szabadságában a bordélyház tulajdonosa által nem korlátozható, végül hogy

e) a kéjűői igazolvány (bárca) kiadásakor minden kéjű

személyesen köteles megjelenni az illetékes hatóságnál, mely alkalommal részletesen kihallgatandó arra vonatkozólag, mi indította eme lépésre, nem beszélte-e valaki rá, – felvilágosítandó, hogy a bordélyházból bármikor szabadon távozhatik, arra való tekintet nélkül, hogy annak tulajdonosával szemben tartozása van-e vagy sem. Különösen pedig: minden kéj nő a bordélyházból való távozása alkalmával személyesen újból kihallgatandó mindezen körülményekre, s újból felvilágosítandó a törvény által részére biztosított jogokról.

Az említett egyesületnek ezt a javaslatát magamévá teszem s ehhez képest felhívom Címedet, hogy a rendelkezésére álló törvényes eszközökkel hasson oda, miszerint a törvényhatósági (r. t. városi) szabályrendeleteknek a fent jelzett irányban való módosítása iránt az intézkedések mielőbb megtörténjenek.

Végül felhívom Címedet, intézkedjék aziránt is, hogy a bordélyházakban és kéj nők lakásaiban olyan rövid hatósági hirdetmény függesztessék ki, amely felvilágosítja a kéj nőket egyfelől arra, hogy személyes és vagyoni jogaiknak a fent megjelölt alapelvekbe ütköző korlátozását túrni nem tartoznak, másfelől, hogy az e részben elkövetett visszaélésekkel szemben a rendőrhatóságok részéről a legmesszebb menő védelemre számíthatnak.

Budapest, 1913. évi július hó 24-én.

Sándor János s. k.

Ezen felhívás folytán több törvényhatóság már át is dolgozta és új alapokra fektette a szóban forgó szabályrendeletet. Több helyütt pedig az átdolgozás most folyik.

Budapest székesfőváros törvényhatósága először 1884. évben rendezte szabályrendelettel a kéj jelgés ügyét a 837/kgy. sz. bordélyügyi szabályrendelet által. Miként neve is mutatja, leg-

inkább a bordélyok ügyét akarta szabályozni, mert abban az időben a keresetszerű prostitúció a fővárosban leginkább bordélyok alakjában nyilvánult meg. A bordélyok száma 60–70 közt váltakozott 800–900 kéjnével. Magánkéjné pedig mindössze 200 volt bejegyezve.

A viszonyok változával a bordélyok és azok lakóinak száma egyre jobban csökkent és a magánkéjnök száma folyton szaporodott. Úgy, hogy a régi szabályrendelet, amely túlnyomóan a bordélyok és azok lakóinak jogviszonyait szabályozta, a változott viszonyokra, a magánkéjnök viszonyaira alkalmazható nem volt.

Ez okból főleg az államrendőrség főkapitányságának sürgetésére az ügy alapos előkészítése, külföldi tanulmányutak és szakértekezletek után a székesfőváros törvényhatósága 1907. évben megalkotta a 881–1008/1907. számú új szabályrendeletet a prostitúcióról, amely 1909. évi május hó 1-én lépett életbe.

Ez a szabályrendelet, az életbeléptetése óta most már letelt 8 évi tapasztalat szerint, a gyakorlatban elég jól bevált. Ha nem is tudta megszüntetni azt a sokféle bajt és kellemetlenséget, amely a prostitúcióból a közegészség és közszemérem ártalmára szerteárad, mindazonáltal kétségtelen, hogy az egész szabályrendeleten végigvonuló modern jogfelfogás, főleg az a humánus szellem, amely a kéjnök jogainak és érdekeinek védelmezésében megnyilvánul, indokolttá teszi, hogy a szabályrendelet főbb rendelkezéseit a többi törvényhatóságok is mintául tekintsék és azokat a helyi viszonyok által megkívánt változtatásokkal átvegyék.

Ezért a szóban forgó szabályrendeletet ehelyütt egész terjedelmében közölni jónak látjuk.

SZABÁLYRENDELET A PROSTITÚCIÓRÓL

I. FEJEZET.

Általános határozatok a bejegyzett és titkos kéjनोंkról.

1. §.

Az 1879. évi XL t.-c. 81. §-ában említett kéjनोंnek tekintendő az olyan nő, aki a kéjnelgést keresetszerű én űzi és mint ilyen a jelen szabályrendeletben foglalt határozmányokat megtartani köteles.

2. §.

A kéjनों köteles magát az alább jelzett módon a m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatalánál bejegyeztetni.

Aki a kéjnelgést keresetszerűen űzi, anélkül, hogy magát bejegyeztetné, titkos kéjनोंnek tekintendő.

3. §.

A bejegyzett kéjनोंk: *a)* magánkéjनोंk (bárcás kéjनोंk vagy igazolványos nők), vagy *b)* bordélyos kéjनोंk lehetnek.

II. FEJEZET.

A kéjनोंk bejegyzéséről.

4. §.

A kéjनोंk bejegyzése a főkapitányság erkölcsrendészeti ügyosztályánál történik, ahol a bejegyzését kérelmező nő személyazonosságát és életkorát igazoló hiteles okmányaival személyesen jelentkezni tartozik.

Minden jelentkező nőt behatóan ki kell hallgatni azokra az okokra nézve, amelyek őt a bejegyzésre készítetik, egyúttal komoly jóakarattal figyelmeztetni ezen elhatározásának súlyos következményeire.

Ha ezen elhatározására pusztán anyagi szükség készíteti, akkor a már létező, vagy ezentúl létesülő jótékony egyletek vagy intézetek bevonásával, esetleg egyéb alkalmas módon igyekezni kell az ily nőnek a tisztességes módon való megélhetéséhez segédkezet nyújtani.

5. §.

A bejegyzést kérelmező nő kihallgatása főleg annak megállapítására irányuljon, hogy saját elhatározásából, vagy másnak rábeszélése folytán kéri-e a bejegyzést.

Mindazok, akik valamely nőt ígéret, rábeszélés, fenyegetés által, vagy egyéb módon arra bírják, hogy magát a kéjnök közé felvétesse, vagy akik a bejegyzett kéjnököt vidékre vagy külföldre közvetítik – amennyiben a cselekményük súlyosabb beszámítás alá nem esik –, a jelen szabályrendelet 73. §-ában megszabott büntetés alá esnek.

6. §.

Minden jelentkező nő a bejegyzés előtt rendőrorvosi vizsgálat alá veendő és ha felvételét sem egészségi okok, sem ezen szabályrendelet egyéb határozmányai nem gátolják, a főkapitányság őt a kéjnök jegyzékébe felveszi és részére az egészségi törzslapot kiállítja, a türelmi bárcát, illetőleg igazolványt pedig kiadja.

7. §.

Kéjnökül rendszerint csak 17 évnél idősebb és teljes testi, szellemi fejlettséggel bíró oly nő jegyezhető be, aki már előzőleg férfival nemileg érintkezett

Bordélyházba csak olyan nő jegyezhető be, aki 20 évnél idősebb.

8. §.

17 évesnél fiatalabb nő a magánlakásokon lévő kéjnök közé egyedül a főkapitány vagy helyettesének külön és írásbeli engedélyével és csakis oly kivételes esetekben jegyezhető be, ha testileg eléggé fejlett és ha előzőleg már keresetszerűen kéjelgett és ha erkölcsi megjavulása érdekében a szülők vagy gyám (esetleg gyámhatóság) bevonásával tett intézkedések eredményre nem vezettek.

9. §.

A teherben levő, továbbá tüdővészben vagy egyéb ragályos betegségben szenvedő nő a kéjnök közé be nem jegyezhető. Ha pedig ily jelenségek később merülnének fel, a bárca (igazolvány) azonnal bevonandó és az ily nő a keresetszerű kéjelgéstől eltiltandó.

III. FEJEZET.

Magánlakással bíró kéjnök.

10. §.

A magánlakással bíró kéjnök, vagy: A) bárcás kéjnök, akik csak a rendőrségnél bejelentett és engedélyezett lakáson lakhatnak, vagy:

B) igazolványos nők, akik lakásukat szabadon választhatják és e részben csakis a 19. §-ban meghatározott korlátozásnak vannak alávetve.

A) A magánlakással bíró bárcás kéjnök.

11. §.

A magánlakással bíró bárcás kéjnök akár főbérnök, akár albérnök gyanánt csakis oly lakásokban lakhatnak, amelyeket a rendőrség ily célra engedélyez.

Kéjnök-lakások albérletbe adására csak oly nők kaphatnak engedélyt, akik vagyon vagy szemérem elleni büntett, vétség, vagy súlyosabb erkölcsrendészeti kihágás miatt büntetve nem voltak és ily célra megbízhatóknak látszanak.

A kérvényhez a háztulajdonos írásbeli beleegyező nyilatkozata is csatolandó.

Az engedély megadása vagy megtagadása iránt a főkapitány határoz. Az engedélyező határozatban a szedhető lakbér összege is megállapítandó.

12. §.

Bárcás kéjnök lakásai csakis mellékutcákban, templomtól, iskolától vagy egyéb közművelődési célú közintézetektől legalább 200 méter távolságra és oly házakban engedélyezhetők, ahol 16 évnél fiatalabb gyermekekkel bíró családok nem laknak.

Földszinti utcai lakások ily célra csak kivételes esetekben engedélyezhetők.

Ha már engedélyezett kéjnök-lakások közelében később templom, iskola vagy más közintézet létesül, akkor a kéjnök-lakás betiltandó.

13. §.

Az egy házban engedélyezhető kéjnök-lakások számát a rendőrség határozza meg.

Kéjnök albérletben tartására kiadott engedély az engedélyesnek személyéhez kötött és általa személyesen gyakorlandó jog, melyet a rendőrség engedélye nélkül másra átruházni nem szabad.

Ezért minden kéjnök lakástartó ily célból csakis egy házra kaphat engedélyt.

14. §.

Engedély nélkül bárcás kéjnöknek lakást adni, az engedélyezettnél nagyobb számú kéjnököt tartani, vagy az ily lakás egy részét be nem jegyzett 40 éven aluli nőknek albérletbe adni, vagy ilyeneket befogadni tilos.

Az engedélyben megállapított napi bérösszegben a takarítás és ágyneműhasználat díja is bennfoglaltatik. Ennél bármi címen többet követelni vagy elfogadni, vagy a kéjnök keresetéből részt követelni tilos. Az engedélyes a kéjnök lakást tisztán tartani, naponként kellőleg szellőztetni, azt rendes bútortal és ágyneművel ellátni tartozik.

A bárcás kéjnök lakásainál a felmondási idő 3 napban állapíttatik meg. A kiköltözködés a harmadik napon déli 12 óráig eszközrendő. Ennek letelte előtt a lakásadó a kéjnököt a kiköltözködésre nem kényszerítheti.

Az engedélyes a kiköltöző kéjnöknek a ruhaneműit – még bérhátralék fennállása esetén is – kiadni tartozik.

A magánkéjnök lakását az ezzel megbízott rendőr-kozegek bármikor megtekinthetik és átvizsgálhatják.

15. §.

Magánlakáson lévő bárcás kéjnök lakásukban és ennek mellékhelyiségeiben férfiaknak állandó megszállásra helyet nem adhatnak és cseléd gyanánt csak 40 éven felüli nőt alkalmazhatnak.

Az ily cselédek alapos gyanú esetén szintén orvosi vizsgálat alá vehetők.

Az utcai szobák ablakai egészben homályos, vagy a betekintetést kizáró recés üveggel, az udvari szobák ablakai pedig megfelelő függönnyel látandók el.

Az egyes szobák ajtait kellően olvasható folyó számmal kell ellátni.

A megállapított napi bérösszeg minden szobában látható módon kifüggesztendő.

Minden szobában egy jól működő csengettyűjelzőkészülék alkalmazandó, amely a kéjné lakását a főbérlő, esetleg a házfelügyelő lakásával összeköti.

16. §.

Ha kéjné lakását mint főbérlő bírja, köteles ebbéli foglalkozását a bérbeadóval közölni és annak írásbeli beleegyezését kieszközölni.

A kéjné és háztulajdonos, illetve főbérlő között a bérleti viszonyból keletkező vitás magánjogi kérdések a rendes per útján bíráltnak el.

17. §.

A lakásváltoztatás az általános bejelentési kötelezettségen kívül a főkapitányság erkölcsrendészeti ügyosztályánál mindenkor személyesen bejelentendő.

B) Magánlakással bíró igazolványos nők.

18. §.

Olyan nők, akiknek egyéb rendes foglalkozásuk van és emellett még a keresetszerű kéjelgést is üzik, a bárca helyett a keresetszerű kéjelgésre jogosító igazolványt kaphatnak.

Ezen kedvezményben kivételesen olyan bejegyzett kéjnök is részesíthetők, akik más foglalkozással nem bírnak ugyan, de akikről az ellenőrző rendőrközegek észleleteiből vagy egyéb külső ismérvekből alaposan lehet feltételezni azt, hogy a kéjelgést a szeméremsértő nyilvánosság kerülésével és feltűnés nélkül gyakorolják.

19. §.

Az igazolványos nők lakásukat szabadon választhatják, de lakásukban a keresetszerű kéjelgést csakis akkor üzhetik, ha ezzel a házbeli lakóknál feltűnést vagy botrányt nem okoznak és ha olyan külön bejáratú szobájuk van, melyben kívülök más nem lakik.

20. §.

Az igazolványos nők a lakásuk tekintelében a 19.§ szerint megállapított kedvezményen kívül minden egyéb

tekintetben ugyanazon rendszabályoknak vannak alávetve, amelyek a magánlakó bárcás kéjnökre nézve kötelezők.

21. §.

Annak meghatározása, hogy a bejegyzett magánkéjő a bárcás kéjnök, vagy igazolványos nők közé soroltassék-e, az erkölcsrendészeti ügyosztály vezetőjének hatásköréhez tartozik.

Indokolt esetekben, főleg botrányt okozó szemérmetlen viselkedés vagy a szabályok ismételt áthágása esetén, az igazolványos nő az erkölcsrendészeti ügyosztály vezetőjének szóbeli határozatával a bárcás kéjnök közé sorolható.

Az erkölcsrendészeti ügyosztály vezetőjének határozata ellen a főkapitányhoz intézendő panasznak van helye.

IV. FEJEZET.

A bejegyzett kéjnökre vonatkozó rendszabályok.

22. §.

A bejegyzett kéjnöknek minden olyan cselekménye, amely a jó ízlést, a házbeli lakók vagy a közönség szemérmézetét és a közerkölcsiséget sérti, szigorúan tilos.

A bejegyzett kéjnöknek különösen szigorúan tilos:

1. saját lakásukon vagy más házban az ablaknál tartózkodni vagy onnét kihajolni, a kapuban vagy a kapu mögött állni, a férfiakat szóval vagy egyéb feltűnő módon lakásukba csábítani;

2. utcán vagy más nyilvános helyen illemt sértő ruházatban vagy feltűnő módon sétálni, az utcán férfiakat megszólítani, kacérkodással vagy egyébként szemérmetlen módon hívogatni, utcán dohányozni, utcasarkon, színházak, templomok, iskolák, vasúti pályaházak vagy más középületek, kávéházak, vendéglők és egyéb mulatóhelyek közelében egyedül vagy csoportosan ácsorogni, ott lármás vagy szemérmetlen társalgást folytatni;

3. tanulókkal, tanoncokkal vagy serdülő korban lévő fiúkkal viszonyt kezdeni vagy ilyeneket lakásukba bocsátani;

4. kitartott férfi kíséreléssel viszonyt folytatni, ezeket lakásukon megtűrni, vagy ezek társaságában nyilvános helyen megjelenni.

23. §.

Azok az egyének, akik kéjnök által kitartott kísérők gyanánt ismereteseek, a székesfővárosból kitiltandók, a helybeli illetőségűek pedig szigorú rendőri felügyelet alatt tartandók.

24. §.

A bejegyzett kéjnök a türelmi bárcát, illetőleg igazolványt mindig maguknál hordani s azt a magát kellően igazoló rendőrközvegnek és kívánatra a férfi látogatóknak leimutatni tartoznak.

25. §.

A kéjnök saját, vagy mások kiskorú gyermekeit vendégek fogadására szolgáló, vagy ezzel kapcsolatos lakásokon maguknál nem tarthatják, sem pedig ezeket sétájuk alkalmával magukkal nem vihetik.

26. §.

Az utcára nyíló lakások ablakát túlságos módon megvilágítani, vagy egyéb módon feltűnővé tenni nem szabad és azt férfilátogatás idején kellően elfüggönyözve kell tartani.

27. §.

Azokat az utcákat, tereket és sétányokat, valamint a mulatóhelyeket és nyilvános intézeteket, amelyekben bejegyzett kéjnöknek tartózkodniok egyáltalában nem, vagy csak bizonyos korlátozás mellett szabad, a főkapitány állapítja meg.

28. §.

Azok a kéjnök, akik ideiglenesen vagy végleg kilépni akarnak, ezen szándékukat az erkölcsrendészeti ügyosztálynál személyesen bejelenteni és magukat ez alkalommal orvosi vizsgálatnak alávetni tartoznak.

Akik bejelentés nélkül kilépnek és az orvosi vizsgálattól elmaradnak, vagy lakásukból bejelentés nélkül elköltöznek, avagy bárcájukat (igazolványukat) személyes jelentkezés nélkül a rendőrséghez beküldik, kinyomozandók és orvosi vizsgálat végett előállítandók.

V. FEJEZET.

Bordélyházak és bordélyházi kéjnök.

29. §.

Bordélyház nyitására, vagy már meglévő bordélyház áthelyezésére a székesfőváros tanácsával egyetértőleg a főkapitány ad engedélyt s e tekintetben nézetkülönbség esetén a belügyminiszter dönt (1881 : XXI. t.-c. 7. § d) pontja).

Ha valamely bordélyház megszüntetése bármely okból szükségessé válik, ezt megokolt határozattal a főkapitány rendeli el és erről a székesfőváros tanácsát is értesíti. Az ily határozat ellen birtokon kívül a m. kir. belügyminiszterhez lehet fellebbezni.

30. §.

Bordélyház csakis kisebb forgalmú mellékutcában és oly helyeken engedélyezhető, amelyek templomtól, iskolától, nevelőintézettől vagy hasonló jellegű közintézettől legalább 200 méter távolságra esnek.

31. §.

Bordélyház nyitására csak oly magyar honos nő kaphat engedélyt, aki 30 éves életkort betöltött, vagyon vagy szemérem elleni büntett, vétség vagy súlyosabb erkölcsrendészeti kihágás miatt büntetve nem volt és aki személyi és vagyoni tekintetben megbízhatónak látszik arra, hogy üzletében a kellő rendet fenn tudja tartani.

A bordélytulajdonosnő a bordélyüzletet személyesen köteles vezetni és a bordélyházakra vonatkozó szabályok meg nem tartása által elkövetett kihágás miatt mindenkor felelős és büntetendő.

32. §.

A bordély céljára szolgáló házban a bordélyos családtagjain, a kéjnökön és cselédeken kívül más nem lakhatik.

Két évesnél idősebb gyermekek a bordélyban nem tarthatók.

Cseléd gyanánt csak 40 évnél idősebb nő, vagy 24 évnél idősebb férfi alkalmazható, – a házban lévő nőcselédek alapos gyanú esetén szintén állandó rendőrorvosi felügyelet alá vonhatók.

33. §.

Valamely bordélyházba felvehető kéjnök létszámát a ház nagysága és a rendelkezésre álló helyiségek figyelembevételével a főkapitány határozza meg.

34. §.

Bordélyházba a szabályszerűen bejegyzett kéjnökön és a rendőrségnél bejelentett cselédeken kívül más nőt befogadni, neki kéjelgésre helyet engedni, vagy arra alkalmat szolgáltatni; valamely nőt arra csábítani, vagy más által csábíttatni, hogy kéjnök legyen; bejegyzett kéjnököt egyik bordélyból a másikba közvetíteni, vagy a kéjnököt akarata ellenére a bordélyban visszatartani tilos.

35. §.

A bordélybeli kéjnök bejegyzése a 4–9. §-okban meghatározott feltételek mellett a főkapitányság erkölcsrendészeti ügyosztályánál történik. Szabályszerű bejegyzés és a türelmi bárca kiadása előtt a kéjnököt a bordélyházba befogadni tilos.

A bordélyból kilépő kéjnököt a bordélytulajdonosnő orvosi megvizsgálás végett előállítani, a 28. § határozmányainak ellenére kilépő kéjnök türelmi bárcáját pedig 24 óra alatt a főkapitánysághoz beszolgáltatni köteles.

36. §.

A bordélytulajdonosnő felelős azért, hogy az orvosi vizsgálat alól egy kéjnök se vonja ki magát, hogy továbbá a kéjnök a vizsgáló orvos által előírt egészségi utasításokat szigorúan megtartsák.

Köteles még a bordélytulajdonosnő a kéjnököt arra is kitanítani, hogy a velük érintkező férfiak egészségéről maguknak előzetesen meggyőződést szerezzenek és ha betegnek találják, a közöszülést saját érdekében feltétlenül megtagadják.

37. §.

A bordélytulajdonos a nála lakó kéjnököt, az orvosi vizsgálati napok kivételével, maga is naponként megvizsgálni

köteles és ha betegséget vagy gyanús tüneteket tapasztal, azt a rendőrorvosi hivatalban az illető kéjő előállítása mellett azonnal bejelenteni tartozik.

38. §.

A bordélyház ablakai egészben homályos, vagy a betekinthetést kizáró recés üvegből legyenek s ha takarítás vagy szellőztetés alkalmával nyitva vannak, azoknál kéjő nem tartózkodhatik.

A bordélyház csak egy kijáratral bírhat. A kapu a kapuzárási szabályrendeletben előírt *záróráig* csak $\frac{1}{2}$ méternyire maradhat nyitva, hogy azon az utcán közlekedők az udvarra be ne láthassanak. A bordélytulajdonoső gondoskodni tartozik arról is, hogy a bordélyház udvarába szomszédos és környékbeli házakból se lehessen betekinteni.

39. §.

Ételek és szeszes italok kiszolgáltatása, kártya vagy más szerencsejáték és bármilyen csendhábóító multság a bordélyházban tilos.

A zenélés csak éjjel 1 óráig van megengedve. E részben tapasztalt kihágásokért, még ha azokat a vendégek követik is el, elsősorban a bordélytulajdonoső felelős.

40. §.

18 évesnél fiatalabb ifjakat és ittas egyéneket a bordélyba bebocsátani tilos.

41. §.

Minden bordélytulajdonoső jelen szabályrendelet életbeléptetésétől számítandó 15 nap alatt a rendőrségnél bejelenteni tartozik, hogy bordélyában milyen díjat óhajt megállapítani a kéjők nemi érintkezéseért. A megállapított díjnál a vendégektől többet követelni tilos.

Ezen díjon felül a kéjőknek ajándékozott összeg kizárólag a kéjőköt illeti, aki arról elszámolni nem tartozik.

42. §.

A kéjők kerestetének egy része, megegyezés szerinti mértékben, a bordélyház tulajdonosát illeti, de annak leg-

alább $\frac{1}{4}$ része felett feltétlenül a kéjő rendelkezik. A bordélytulajdonos a kéjő keresetéből őt illető rész fejében a kéjőt lakással, fűtéssel, világítással, továbbá élelmezéssel, mosással, valamint külön ággyal és ágyneművel, a szükséges fehérneművel és megfelelő ruhaneműekkel ellátni tartozik.

A bordélytulajdonos a kéjők keresetéről a rendőrség által lebélyegzett rendes könyvet vezetni és a kéjőkkel hetenként egyszer leszámolni tartozik. Ez az elszámolási könyv a főkapitányságnál minden hó elején bemutatandó.

A kéjőnek kijáró összeg mindenkor készpénzben kifizetendő. A kéjőknek jogukban áll a keresetükből őket megillető részt minden egyes alkalommal azonnal levonni és azt megtartani.

43. §.

A bordélytulajdonos a kéjők részére az őket keresetükből megillető rész terhére ruhát, fehérneműt, ékszert és egyáltalán semmiféle tárgyat nem vásárolhat és nekik ilyeneket el nem adhat, sem nem közvetíthet, sem pedig nekik kölcsönt nem újíthat.

44. §.

Minden kéjő ruhaneműi és egyéb ingóságai a bordélytulajdonos által jegyzékbe veendőek és ezen két példányban leírt jegyzék a bordélytulajdonos és a kéjő által megőrizendő.

Ha a kéjő a bordélyból kilép, a bordélyos a neki a tulajdonát képező összes holmiját kiadni köteles és ezeket semmiféle követelés címén vissza nem tarthatja.

Ha a kilépő kéjő az évszaknak megfelelő ruházattal nem bírna, a bordélytulajdonos őt ilyenell köteles.

45. §.

A bordélytulajdonos köteles ügyelni arra, hogy a kéjők testi erejüket vagy egészségüket veszélyeztető mérvben igénybe ne vétessenek, de arra is, hogy a kéjők egész testüket tisztán tartsák.

Egy kéjő sem kényszeríthető arra, hogy akarata ellenére valakivel nemileg érintkezzék.

46. §.

A kéjnjőt személyes szabadságában bármiképp korlátozni, őt bántalmazni, megfenyegetni, vele durva, embertelen módon bánni, szigorúan tilos.

47. §.

A kéjnjők a nappali órákban magánosan és szabadon legalább három órai sétára naponként s ezenfelül hetenként egy fél napra kimehetnek és eresztben csakis annyiban korlátozhatók, hogy a kéjnjők létszám szerinti fele felváltva a bordélyban maradjon.

Minden kéjnjő vallásának ünnepnapján vagy egyéb alkalommal is istentiszteleten való részvétel céljából a bordélyból szabadon távozhatik és ebben a bordélytulajdonosnő által nem akadályozható.

48. §.

A bordélytulajdonosnő tartozik minden kéjnjő rendelkezésére egy kulccsal elzárható szekrényt adni, amelyet a kéjnjő beleegyezése nélkül más fel nem nyithat.

49. §.

Köteles a bordélytulajdonosnő úgy a ház külsejét, mint annak belső helyiségeit, az összes berendezést, ágyneműt és fehérneműket a közegészség és közbiztonság követelményeinek megfelelő módon tisztán és rendben tartani. A bordélytulajdonosnő gondoskodni tartozik, hogy bordélyában legalább egy kellően berendezett fürdőszoba legyen a kéjnjők rendelkezésére.

50. §.

Jelen szabályrendeletnek mindazon határozmányai, amelyek a bordélyokra és a bordélybeli kéjnjőkre vonatkoznak, úgy a bordélytulajdonosnők, mint a kéjnjők előtt felolvasandók és azoknak egy-egy példánya részükre kiadandó.

A szabályrendeletnek az a része, amely a bordélybeli rendtartásra vonatkozik, valamint a bejelentett kéjnelgési díj összege a bordélyház közös termében, üveg alatti keretben könnyen olvasható módon kifüggesztendő.

VI. FEJEZET.

A kéjnök orvosi vizsgálata.

51. §.

A bejegyzett kéjnök és pedig úgy a magánlakó bárcás és igazolványos, mint bordélyházi kéjnök, kötelesek hetenként kétszer a rendőrség által megjelölt helyen és időben orvosi vizsgálatra megjelenni.

Ha bármely okból gyakoribb vizsgálat mutatkozik szükségesnek, a kéjnök az erre nézve kiadott utasításnak is megfelelni kötelesek.

Az orvosi vizsgálatra tiszta ruhában és tiszta fehérművel kell megjelenni.

52. §.

Mihelyt a kéjnök önmagán nemi betegségre mutató tünetet észlel, tartozik ezt azonnal az erkölcsrendészeti ügyosztálynál szolgálatot teljesítő rendőrorvosnak bejelenteni. Addig is azonban a nemi érintkezéstől tartózkodni köteles. Minden egyéb fertőző és ragályos betegségek gyanúja esetén ezt lakásadójával, vagy a bordélytulajdonosnővel közölni, ezek pedig orvosi kezelésről gondoskodni tartoznak. Amennyiben még az orvosi látogatás előtt fertőző betegség tünetei észlelteinek, a kéjnök a nemi érintkezéstől tartózkodni köteles.

53. §.

A vizsgáló rendőrorvosok a kéjnöket a nemi betegségek felismerésére és elhárítására a szükséges útbaigazítással ellátni és a kéjnök az ily utasításokat szigorúan megtartani kötelesek.

Ily útmutatás ezenfelül minden kéjnöknek egy nyomtatott példányban kézbesítendő.

54. §.

A vizsgálatok csakis az e célra kijelölt hivatalos helyiségekben teljesíthetők.

Magánlakásokon, bordélyházban, vagy találkahelyen rendőrorvosnak kéjnövizsgálatot teljesíteni nem szabad.

A vizsgálatok ingyenesek. Ezekért díjat követelni vagy elfogadni tilos.

55. §.

A vizsgálat alkalmával nemi betegnek talált minden kéjnő haladék nélkül az e célra kijelölt közkórházba szállítandó és meggyógyulásáig ott tartandó.

Nemi betegségben szenvedő kéjnőnek magánlakásokon és magánorvos által való gyógykezeltetése semmiképp se engedhető meg.

56. §.

A vizsgáló rendőrorvosok a kéjnőket, azok háznépét, a bordélyosokat, ezek családtagjait vagy cselédjeit nemi bajban vagy egyéb betegségben sem díjazás mellett, sem ingyenesen nem gyógykezelhetik.

57. §.

A kéjnők szakszerű vizsgálatára és egyáltalában a keresetszerű kéjelgésnek orvosi ellenőrzésére vonatkozólag a vizsgáló rendőrorvosok részére kiadandó szolgálati utasításról a főkapitány tartozik gondoskodni.

VII. FEJEZET.

A keresetszerű kéjelgés céljára szolgáló egyéb alkalmi helyek.

58. §.

A keresetszerű kéjelgés céljára, illetőleg a bejegyzett kéjnők találkozó és tartózkodási helyei gyanánt szolgálnak még:

- a) a találkahelyek,
- b) a nagyobb számban együtt lakó magánkéjnők elhelyezésére szolgáló magánkéjnőtelepek,
- c) éjjeli kávéházak és mulatóhelyek.

A) Találkahelyek.

59. §.

A találkahelyek a bejegyzett kéjnők, leginkább igazolványos nők és ezek vendégei által a keresetszerű kéjelgés keresztülvitelére szolgáló alkalmi helyek.

A találkahelyek:

1. nyilvánosak,
2. magánosok lehetnek.

60. §.

Találkahelyekre a főkapitány ad engedélyt. Ilyen engedély csak magyar honosságú, e célra teljesen megbízható oly egyénnek adható, aki vagyon, vagy szemérem elleni büntetért, vagy vétségért büntetve nem volt.

Találkahelyekre csak bejegyzett kéjnért szabad bebocsátani. Oly nőt, aki magát türelmi bárca vagy igazolvány felmutatásával igazolni nem tudja, vagy akinek bárcájából vagy igazolványából megállapítható, hogy orvosi vizsgálatot mulasztott, bebocsátani tilos.

Az ily helyek rendőri felügyelet alatt állanak és az ezzel megbízott rendőrökzegek által bármikor átvizsgálhatók.

61. §.

Nyilvános találkahelyek csak mellékcákban, templomtól, iskolától és egyéb kulturális jellegű közintézetektől lehetőleg távol engedélyezhetők.

Az ily házakban a tulajdonoson és háznépen kívül más nem lakhatik.

Állandó megszállásra, vagy 12 órán túl terjedő tartózkodásra sem kéjnért, sem más vendéget befogadni nem szabad.

62. §.

A nyilvános találkahelyeknél a szobák használati díja a főkapitányságnál bejelentendő és minden szobában láthatólag kifüggesztendő. Ezen díjnál bármilyen címen nagyobb összeget követelni, a kéj nő keresetéből részt kérni vagy elfogadni szigorúan tilos.

Ezen helyeket „Szálloda” megjelöléssel, esetleg más címmel vagy cégérrel ellátni vagy hirdetni tilos.

63. §.

A használatra bocsátott szobák tiszta ágyneművel, megfelelő világító- és mosdóberendezéssel szerelendők fel.

40 éven aluli nők cseléd gyanánt nem alkalmazhatók

és a tulajdonos felelősség mellett ügyelni tartozik, hogy ezek a vendégekkel nemileg ne érintkezzenek.

64. §.

Iparengedéllyel ellátott szállodákban a keresetszerű kéjelgésre alkalmat adni tilos. Azok a zugszállodák és úgynevezett „Garni”-szállók, amelyek alaposan gyanúsíthatók, hogy a keresetszerű kéjelgés alkalmi helyei gyanánt szolgálnak, szigorú rendőri megfigyelés alatt tartandók és ha ezen gyanú a megfigyelés folyamán beszerzett adatok által igazolást nyer, a tulajdonos az 1884. évi XVII. t.-c. 155. §-a értelmében az iparengedély megvonása végett az elsőfokú ipa hatóságának feljelentendő.

65. §.

Magántalálkahelyek csak a háztulajdonos előzetes írásbeli beleegyező nyilatkozata alapján és e célra alkalmasnak talált helyeken engedélyezhetők. Ilyen engedélyek csak nőknek adhatók.

A találkahely tulajdonosának lakásán, vagy ugyanazon házban általa bérelt lakáson bejegyzett kéjnök, vagy más 30 éven alóli nők nem lakhatnak.

A magántalálkahelyeken a szobáért fizetendő díj szabad megegyezés tárgyát képezi.

B) Magánkéjnötelepek.

66. §.

A bejegyzett magánkéjnök megfelelő elhelyezése céljából, főleg annak lehetővé tétele végett, hogy a kisebb földszinti utcai kéjnök-lakások száma apasztható legyen, a főkapitány nagyobb számú bejegyzett magánkéjnök elhelyezésére szolgáló kéjnötelepre is adhat engedélyt, amely telepek helyei azonban a székesfővárosi tanáccsal egyetértőleg állapítandók meg.

Az ily kéjnötelep, melyben kizárólag bejegyzett bárcás kéjnök és kívülök csak az engedélyes, ennek családtagjai és cselédjei lakhatnak, csak félreeső utcákban, templomtól, iskolától és hasonló jellegű közintézetektől legalább 200 méter távolságra engedélyezhető.

16 évesnél fiatalabb fiúgyermek, illetve kiskorú leánygyermek ily házban nem lakhatnak.

Kéjnételep tartására csak e célra megbízható oly magyar honos kaphat engedélyt, aki vagyon- vagy szemérem-elleni büntett, vétség, vagy súlyosabb beszámítás alá eső erkölcsrendészeti kihágás miatt büntetve nem volt.

67. §.

A bérbeadható szobák számát és az egyes szobák után szedhető bérösszeget a rendőrség állapítja meg. A szobák folyószámtal látandók el s a szoba használati díja minden szobán kifüggesztendő.

Minden kéjné részére egy külön bejáratú, kellően felszerelt szoba bocsátandó rendelkezésre, melyben a kéjné kívül más nem lakhatik.

A kéj nőtől a megállapított szobabéren kívül, amelyben a takarítás, fűtés, világítás és ágyneműhasználat is bennfoglaltatik, bármily címen többet követelni, annak keresetéből részt kérni, vagy elfogadni szigorúan tilos.

A kéjnök keresetük fölött teljesen szabadon rendelkeznek és az engedélyes a lakbérleti viszonyból eredő követelésen felül a kéjnökkel szemben semmiféle igényt nem támaszthat.

C) Éjjeli kávéházak és mulatóhelyek.

68. §.

A kéjnök utcai csavargásának korlátozására a főkapitány egyes kávéházak, vendéglők vagy táncterem tulajdonosainak engedélyt adhat arra, hogy helyiségeik a bejegyzett kéjnök gyülekező helyéül szolgálhassanak.

A rendőrség az ily helyiségeket állandó felügyelet alatt tartja és közegeivel bármikor átvizsgálhatja.

Az ily helyiségekben a kéjelgést megtűrni, azt elősegíteni, vagy arra alkalmat szolgáltatni, a kéjnököt költsékesre kényszeríteni, tőlük a helyiség látogatásáért bármily címen díjat követelni tilos.

Be nem jegyzett titkos kéjnököt, akiket a rendőrközegek ilyenek gyanánt megjelölnek, az ily helyiségekbe bebocsátani, vagy ott megtűrni tilos.

VIII. FEJEZET.

Titkos kéjelgés és annak közvetítése.

69. §.

Bejegyzés és ezzel egybekötött állandó orvosi vizsgálat nélkül keresetszerű kéjelgést üzni, azt elősegíteni, vagy arra bármi módon alkalmat adni tilos.

A keresetszerű titkos kéjelgéssel alaposan gyanúsítható nőket a rendőrség foglalkozásukra és keresetforrásukra nézve igazolásra szoríthatja.

Ha tisztességes keresetet vagy megfelelő foglalkozást igazolni nem képesek, jegyzőkönyvileg megintendők és alkalmas módon továbbra is megfigyelendők, alapos gyanú esetén pedig a rendelkezésre jogosított rendőrtisztviselő írásbeli határozatával orvosi megvizsgáltatásuk is elrendelhető és a nemi betegségben szenvedők kórházba szállítandók.

Ha a megintés eredménytelennek mutatkozik, akkor az erkölcstelen életmódot tovább is folytató és idegen illetőségű nők eltoloncolandók, a helybeliek pedig szigorított rendőri felügyelet és rendszeres orvosi vizsgálat alá veendők.

70. §.

Azok az egyének, akikre nézve beigazolható, hogy a keresetszerű kéjelgést engedély nélkül közvetítik, titkos kéj-nőknek lakást vagy egyéb módon alkalmat adnak, akik leánykereskedők vagy kerítők gyanánt ismeretesek, a rendőrség által szigorú felügyelet és ellenőrzés alatt tartandók.

71. §.

A bejegyezve volt és kilépett vagy kimaradt kéjnők kilépésük alkalmával figyelmeztetendők, hogy maguknak záros határidő alatt rendes foglalkozást szerezzenek.

Az ily nők a rendőrség által kíméletes módon továbbra is megfigyelendők és ha tisztességes foglalkozást nem szereznek és titkos kéjelgés gyanújában állanak, csavargókul tekintendők és mint ilyenek a kb. tkv. 62. §-a szerint megfelelő rendőri elbánásban részesítendők.

72. §.

Mindazok a helyek, amelyek a titkos kéjelgéssel, kerítéssel vagy fajtalansággal gyanúsítható férfi vagy nőszemélyek gyülekezési helyeül szolgálnak, mint a helyszerző üzletek, alsóbbbrangú kávéházak, kávémérések, vendéglők, zugszállodák, a hely nélkül csavargó cselédek szállásai, táncteremek, tánciskolák, továbbá csapszékek és lebujok a rendőrség által gyakrabban átvizsgálandók és az ott talált foglalkozás nélküli személyek igazolás, esetleg orvosi megvizsgálás végett a rendőrséghez előállítandók.

IX. FEJEZET.

Büntető határozatok és az illetékes hatóságok.

73. §.

Az a bejegyzett kéjné, aki jelen szabályrendelet határozmányai ellen vét, valamint az a nő, aki anélkül, hogy bejegyezze volna, a kéjelgést keresetképp űzi, a kb. tkv. 81. §-a alapján egy hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

Jelen szabályrendeletbe ütköző minden egyéb kihágás elkövetői, amennyiben bűnrészesség miatt a kb. tkv. 81. §-a alapján nem büntethetők, ezen szabályrendelet alapján 5 napig terjedhető elzárással és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Súlyosabb beszámítás alá eső vagy ismételt kihágás esetén a bordélyosoktól, kéjnételepesektől, továbbá a találkahelyek tulajdonosaitól és magánkéjnök lakásadóitól a rendőri engedély megvonható.

Az ily határozat ellen csak birtokon kívül lehet fellebbezni.

74. §.

Jelen szabályrendelet végrehajtása a m. kir. államrendőrség hatáskörébe utaltatik és annak végrehajtása iránt rendeletileg az államrendőrség főkapitánya intézkedik.

Kihágási esetekben elsőfokúlag az illető kerületű kapitány, másodfokúlag a fővárosi államrendőrség főkapitánya, harmadfokúlag a m. kir. belügyminiszter bíraskodik.

Ezen szabályrendelet életbeléptetésével a bordélyügyről szóló 837/884 kgy. számú szabályrendelet hatályát veszti.

Kelt Budapesten, a székesfőváros törvényhatósági bizottságának 1907. évi június hó 5-én és folytatva 7-én tartott rendes közgyűléséből:

(Pecsét helye.)
Szám: 102050/1908. VI-a.

Bárczy s. k.
polgármester.
M. Kir. Belügyminiszter.

A szabályrendelet végrehajtása tárgyában a budapesti államrendőrség főkapitánysága 1909. évi április hó 9-én 13946/fk. I. szám alatt rendeletet bocsátott ki, amely az erkölcsrendészeti ügyek ellátására, a kéjnök bejegyzésére, azok orvosi vizsgálatára, a kéjnök lakások, telepek és bordélyok engedélyezésére, a kéjnök külső ellenőrzésére, a titkos kéj jelzés és annak felügyeletére nézve tartalmaz a rendőri hivataloknak és rendőri közegeknek adott részletes utasításokat.

A reglementáció alapelvei.

Mindenütt, ahol a prostitúciót megtűrik és szabályozzák, a következő főbb kérdések nyomulnak előtérbe, amelyek az egész szabályozásnak elvi alapját képezik.

1. Milyen alapon történjék a kéjnök bejegyzése? Önkéntes jelentkezés vagy kényszerbejegyzés útján?
2. Az engedélyezett prostitúció különféle rendszerei Magánlakó, bordélyos kéjnök, vagy vegyes rendszer.
3. Magánkéjnök lakásviszonyai.
4. Az orvosi vizsgálat és a beteg kéjnök gyógykezelése:
5. Fiatalkorú nők prostitúciója.
6. A titkos kéj jelzés meggátlása.

Mіндеzen kérdések elég fontosak és érdekesek arra, hogy ezeket külön vegyük tárgyalás alá.

1. A kéjnök bejegyzése

A kéjnök bejegyzése, miként fentebb említettük, általában kétféle módon történik, vagy az illető nő önkéntes jelentkezésével, vagy pedig kényszer útján, azaz hatósági intézkedés által. A prostitúció irodalmában már régóta és sokszor vitatott kérdés, vajjon jogos és általános emberi, etikai szempontokból megengedhető-e a kényszerbejegyzés ?

Tudvalevőleg Németországban, Ausztriában, Belgiumban, Franciaországban mindenütt alkalmazzák a kényszerbejegyzést. Minálunk ez sohasem volt gyakorlatban. Nem is ajánlatos ennek meghonosítása, dacára annak, hogy pusztán erkölcsrendészeti szempontokat tekintve, ez a rendszer szembeötlő előnyöket tár elénk. Jogot ad ugyanis a rendőrségnek, hogy olyan nők ellen, akikre rábizonyítható a keresetszerű prostitúció és akik nem akarják magukat a kéjnökkel szemben alkalmazott rendészeti és közegészségi rendszabályoknak alávetni, ezt kényszer útján alkalmazza.

Mindazonáltal ezen gyakorlati okoknál magasabban álló elvi és etikai okokból állást kell foglalnunk a bejegyzés ilyen módja ellen. Ez a kényszerbejegyzés a leghathatósabb érv az abolicionisták fegyvertárában a reglementáció ellenében. Mert amíg csak az önként jelentkezőkkel, azaz olyan nőkkel szemben alkalmazzuk a reglementációt, akik maguk önként bevallják, hogy prostitúciót, tehát közegészségi szempontból veszélyes foglalkozást űznek és maguk kéri a hatóságot, hogy őket ezen foglalkozást űzők jegyzékébe bevezesse, addig a részükre előírt közérdekű korlátozások és rendszabályok jogossága, szükségessége és törvényszerűsége alig vitatható.

Ezzel még nem kötünk paktumot a bűnnel, nem adunk szankciót az erkölcstelenségnek, csak megtesszük azokat az intézkedéseket, amelyekkel az állam egyik legfőbb érdekét: a közegészséget egy bevallott közveszélyességű foglalkozás ellen megvédenünk kell. Még akkor is, ha ezek az intézke-

dések az egyéni szabadság némi korlátozásával járnak. Hisz minden törvény és rendelet egy-egy korlátja az egyéni és cselekvési szabadságnak.

De a kényszerbejegyzés némileg a megtorlás, a stigma jellegével bír. Ezzel az intézkedéssel maga a hatóság sűti rá a prostitúció bélyegét az illető nőre. A kényszerbejegyzés alól csakis újabb hatósági intézkedés által nyerhető felmentés; ami ismét sok nehézséggel, formasierőséggel jár. Sok tévedésre, elhamarkodottságból vagy felületességből eredhető igaztalanságra is szolgálhat alkalmul ez a rendszer, amidőn alárendelt, kellő ítélőképességgel nem rendelkező hatósági közegek jelentése, néha kellően be nem igazolt besúgás, féltékenységből eredő feljelentések és egyéb ismérvek vagy gyanúokok alapján bejegyzésre kényszerítenek olyan nőket, akik legtöbbször lazaerkölcsűek, könnyelműek ugyan, de a kényszerbejegyzés nélkül mégsem sülyedtek volna az erkölcsi züllés utolsó fokára: a hivatásos prostituáltak táborába.

Súlyos, gondolkodóbajtő felelősség, amelyet a hatóság ezzel magára vállal.

De gyakorlati okokból sem ajánlatos ez a rendszer mert azok a nők, akiket csak kényszer alkalmazásával lehet bejegyezni, többnyire a fiatalok, csavargók, helyüket, lakásukat és foglalkozásukat folyton változtató nők sorából kerülnek ki, akiknek a nagyvárosban ezer módjuk van arra, hogy magukat az orvosi vizsgálat és a reglementáció egyéb terhes rendszabályai alól kivonják.

Ezért azokban az országokban is, hol a kényszerbejegyzést alkalmazzák, egyre több megszorítással és törvényes formasággal korlátozzák ezen rendszer végrehajtását. Parisban például kiskorúaknál első ízben az úgynevezett „*Systime d'ajournement*” alkalmazzák, mely kizárólag csak orvosi ellenőrzésre szorítkozik és melynél rendőri kényszert csak akkor alkalmaznak, ha az illető nő a vizsgálatokról elmarad.

Belgiumban a polgármester és a tanács döntenek a bejegyzés kérdésében; és előzetes vizsgálat után csak akkor mondják ki az „*Inscription d'office*”-t, ha a feljelentett nő már más helyen be volt jegyezve, vagy bejegyzett kéjnőkkel érintkezik, azokkal együtt lakik, éjjel az utcákon csavarog, nemi betegséggel férfiakat megfertőzött, vagy beigazoltan több férfivel pénzért nemileg érintkezik.

A feljelentett nőt elsőízben csak akkor szabad orvosilag megvizsgálni, ha a bizottság határozatban kimondja, hogy prostituált nőnek tekintendő.

Franciaországban és Belgiumban újabban azt követelik, hogy a kényszerbejegyzésnél, a közigazgatási hatóság határozata ellen a bírósághoz lehessen fellebbezni.

A bejegyzés tehát ne váljék büntetéssé, ne legyen „*Systeme a condamnation*”, mint Franciaországban, hanem maradjon közigazgatási óvintézkedés az önként jelentkező nők részéről a közegészséget veszélyeztető ártalmak ellenében.

Természetes, hogy az önkéntes bejegyzésnél is bizonyos feltételeket és korlátokat kell felállítani.

Ezen feltételek között legfontosabb a bejegyzendő nő kora. Ezen kérdést azonban a jelen fejezet 5. pontja alatt fogjuk behatóbban tárgyalni.

Sokhelyütt csak azokat a nőket jegyzi be, akik beigazolják, hogy már más városban be voltak jegyezve. Ezt a feltételt, helyesen és célszerűen lehet alkalmazni azokkal szemben, akik bordélyházba akarnak beiratkozni, mert ezzel a fiatal, tapasztalatlan nők egyrészét a bordélyos élettel velejáró gyorsabb erkölcsi elzüllés veszélyétől megmenthetjük. De nagyvárosokban ezt a bejegyzés általános előfeltétele gyanánt nem állíthatjuk fel, mert ezzel csak az egyik városból a másikba vándorló kéjnők kerülnének bejegyzés alá-

Etnikai okokból sokan a férjes nők bejegyzésének eltiltását kívánják. Ily tilalom kimondása azonban nem ajánlatos. Tudjuk, hogy a férjes prostituált nők nagyrésze a kéjnők

legalacsonyabb, legnehezebben rendszabályozható rétegeből kerül ki, többnyire oly nők, akik csak azért mennek férjhez, egy pénzért megvásárolt, hasonló erkölcsi színvonalon álló férjhez, hogy a házassággal ennek illetőségét megszerezvén, a városból kitilthatok ne legyenek.

Mindenesetre óvatosság és a családi viszonyok gondos mérlegelése szükséges, ha férjes nő jelentkezik bejegyzésre és a bejegyzést, mindenkor meg kell tagadni, ha ebből egy tisztességes család jó hírnevének, vagy esetleg gyermekek erkölcsi romlásának veszélye állhat elő.

Egészségi szempontból mindenekelőtt az abnormálisan alacsony szellemi képességű, azután a gyenge szervezetű, terhes állapotban lévő és azokat a nőket kell visszautasítani, akik a jelentkezés idején fertőzőképes nemi bajban, vagy egyéb ragályos betegségben szenvednek.

Túlságos szigor alkalmazása azonban e tekintetben sem ajánlatos, mert nem szabad szem elől téveszteni, hogy a jelentkező és visszautasított nők nagyrésze már a jelentkezés előtt is prostitúciót űzött és a bejegyzés megtagadása esetén is titokban csak ugyanezt a foglalkozást fogja űzni.

A rendőrhatalóság semmiképp se igyekezzék a bejegyzett kéjnök létszámát, bármily eszközökkel mesterségesen növelni. Ilyen törekvés nemcsak ethikai, de egyéb közérdekű okokból is kifogásolható. Mert a kéjnök túlságos elszaporodása a kéjnök utáni keresletet is növeli, ez pedig semmiképp sem kívánatos. Azonkívül a kéjnök orvosi vizsgálatának, ezek kórházi ápolásának, főleg pedig a kéjnökölakások nehézségei is növekednek.

Viszont azonban az sem ajánlatos, hogy erkölcsi okok előtérbe helyezésével a kéjnök bejegyzését mértéken felül korlátozzuk, mert ennek ismét a közegészség vallja kárát Numerus claususnak vagy a létszám tekintetében egyéb elvnek megállapítása semmiképp sem lehet helyes. Helyes elv csak az lehet, hogy minden jelentkező nőt be kell

jegyezni, aki magát prostituált nőnek vallja és továbbra is az akar maradni, akiről megállapítható, hogy ezen foglalkozás üzésére alkalmas szervezettel bír és jelentkezése saját elhatározásából, kényszer és rábeszélés nélkül történik.

Mindenesetre szükséges, hogy a bejegyzés alkalmával a rendőrhatalóság alapos kihallgatás során állapítsa meg azt a körülményt, hogy a bejegyzést kérelmező nő, saját komoly és jól megfontolt akaratából, vagy pedig bordélyosok, lakásadók vagy más kéjnők rábeszélésére határozta-e el magát erre a lépésre.

Ha a kihallgatás vagy a vizsgálat azt mutatja, hogy az illető nő pillanatnyi anyagi szükség, keresethiány miatt, vagy hasonló okokból, elhamarkodva és elhatározásának komoly horderejét kellően meg nem fontolva kéri a bejegyzést, akkor őt jóakarátulag ezen lépésének súlyos következményeire figyelmeztetve, a bejegyzéstől lehetőleg vissza kell tartani. Indokolt esetben előzőleg a szülőket vagy egyéb hozzátartozókat is értesíteni kell.

Ha a bejegyzés indokát csak anyagi szükség, keresethiány, állásnélküliség képezi, akkor megfelelő társadalmi intézmények, jótékony egyesületek segélyét kell igénybevenni.

Az ily célra alakult egyesületek között elsősorban a „Magyar egyesület a leány kereskedés ellen”¹¹ fejt ki buzgó és eredményes működést. Az egyesület Budapesten állandó érintkezést tart fenn a rendőrség erkölcsrendészeti osztályával, az egyesület megbízott hölgytagjai mindennap megjelennek az erkölcsrendészet hivatalában, kihallgatják a bejegyzésre jelentkező nőket és már több száz nőt sikerült lebeszélniük a bejegyzésről, akiknek nagyrészt álláshoz juttatták, azokat pedig, kik nem tudnak mindjárt keresethez jutni, az egyesületi otthonban helyezik el. Igaz, hogy ez a megbánás és javulás legtöbb esetben csak látszólagos, mert az ily nők túlnyomó része vagy újból jelentkezik a rendőrségen, vagy – ami még gyakoribb – titkos prostitúciót folytat.

Hogy mennyire különbözök a viszonyok és feltételek, amelyek mellett a kéjnök bejegyzése történik, mutatja a következő táblázat, amelyből az is megállapítható, hogy a kéjnök száma a népességi számhoz képest legtöbbször progresszív arányban emelkedik.

A város neve	Népesség száma	Bejegyzett kéjnök száma	Hány lakóra jut egy kéjnök
Páris	2,888.000	6.000	481
Marseilles	550.619	639	861
Bordeaux	261.678	410	638
Toulon	104.582	325	322
Berlin	2,071.257	3.559	582
Hamburg	931.035	935	995
München	596.467	173	3.441
Drezda	548.308	293	1.871
Köln	516.527	600	828
Wien	2,031.498	1.689	1.203
Róma	542.123	225	2.409
Stockholm	346.599	554	625
Brüsszel	659.000	182	3.621

Jegyzet: Ez a kimutatás A. Flexner: „Prostitution in Europe” című műve után 1913. évről szól.

Budapesten a bejegyzett kéjnök létszáma az utolsó négy évben a következő képet mutatja.

	1913. évben	1914. évben	1915. évben	1916. évben
Bordélyházi kéjnök	298	262	294	342
Magán kéjnök	787	681	704	721
Igazolványos kéjnök	1.319	1.345	1.430	1.556
Összes létszám	2.404	2.288	2.428	2.619

Az utolsó évek feltűnően magas létszáma a háborúval összefüggő okokban találja magyarázatát

Honos- ság	Életkor						V a l l á s						Állapot				Képzett- ség																			
	magyar kultfoldi	17 éven alul	17—18 év	18—20 év	20—24 év	24—30 év	30 éven felül	rom. kath.	gor. kath.	gor. keleti	ev. reform.	ág. evang.	unitár.	izraelita	hajadon	férjes	elvált	özvegy	elemi iskola	magasabb	semmi	cseled	gyári munkásno	ipari	kávéházi vagy vendéglői	kereskedelmi	szímesző, artistanő	táncosnő, zenésznő	tanító, nevelő, nő, gyermekkeresznő	háztartásbeli	foglalkozás nélküli	egyéb foglalkozású				
		1	22	81	154	210	115	Bordélyházi kéjñők																												
		583																																		
79	16							57	9	5	16	3	—	5	88	7	—	—	64	7	24	32	11	9	10	—	1	1	1	25	—	—	—	5		
95								95					95					95					95													
Magánbárcás kéjñők																																				
12	5							9	—	1	3	2	—	2	13	2	1	1	11	1	5	7	3	—	4	—	—	—	—	—	2	—	—	1		
17								17					17					17					17													
Igazolványos kéjñők																																				
536	47							382	36	7	77	20	3	58	524	39	6	14	446	71	66	233	55	61	122	1	26	—	7	47	—	—	31			
583								583					583					583					583													

Az ország többi városaiban a bejegyzett kéjnök száma összehasonlítva a városok népességével a következő :

**A bordélyok és a rendőri felügyelet alatt álló kéjnök létszáma
Magyarország városaiban 1915. év végen.**

Törvényhatósági joggal felruházott városok	A lakók száma	A bordélyok száma	Bordélyházi kéjnök száma	Magánkéjnök száma	Orvosrendőri fel- ügyelet alatt álló egyéb nők (pincér- nők stb.) száma	Orvosrendőri fel- ügyelet alatt álló nők összlétszáma
Arad	63.166	7	48	10	—	58
Baja	21.032	3	12	1	—	13
Debrecen	92.729	11	75	8	—	83
Fiume	49.806	5	59	12	—	71
Győr	44.300	6	49	3	—	52
Hódmezővásárhely	62.445	5	23	—	—	23
Kassa... ..	44.211	2	18	24	51	93
Kecskemét	68.424	4	31	—	—	31
Kolozsvár	60.808	8	111	—	—	111
Komárom	22.337	4	70	5	6	81
Marosvásárhely	25.517	3	29	—	30	59
Miskolc	51.459	1	30	2	26	58
Nagyvárad	64.169	7	74	30	29	133
Pancsova... ..	20.808	2	23	—	16	39
Pécs	49.822	2	24	8	—	32
Pozsony	78.223	10	80	14	—	94
Selmec- és Béalábánya	15.185	—	—	—	2	2
Sopron	33.932	2	25	4	2	31
Szabadka... ..	94.610	10	84	2	6	92
Szatmárnémeti	34.892	2	18	—	8	26
Szeged	118.328	11	128	22	—	150
Székesfehérvár	36.625	5	35	—	—	35
Temesvár... ..	72.555	6	72	—	18	90
Újvidék	33.590	9	79	13	6	98
Versec	27.370	5	37	—	6	43
Zombor	30.593	6	50	—	7	57
Átvitel	1.316.936	136	1.284	158	213	1.655

Rendezett tanácsú városok	A lakók száma	A bordelyok száma	Bordélyházi kéjnök száma	Magánkéjnök száma	Orvosrendi felügyelet alatt álló egyebnők (pincernők, fejrönök stb.) száma	Orvosrendi felügyelet alatt állók összlétszáma
Athozat	1,316 936	136	1.284	158	213	1 655
Abrudbánya	2 938	1	2	—	1	3
Bártfa	6.578	—	—	—	30	30
Beszterce	13.236	1	8	7	14	29
Besztercebánya	10.776	2	16	—	9	25
Brassó	41.056	6	88	—	72	160
Breznóbánya	4.179	1	4	—	3	7
Csíksereda	3 701	1	10	—	5	15
Cegléd	33.942	3	16	—	1	17
Dés	11 452	2	8	4	9	21
Déva	8.654	1	1	—	2	3
Dobsina	5.029	—	—	—	7	7
Eger	28.052	1	9	—	20	29
Eperjes	16.323	2	12	9	35	56
Esztergom	17 881	2	24	—	—	24
Fehértemplom	11.524	2	13	—	6	19
Fogaras	6 579	2	9	—	—	9
Gyongyös	18 314	1	36	17	51	104
Gyula	24.284	3	27	—	10	37
Gyulafehérvár	11.666	4	28	2	10	40
Hajdúboszörmény	28.159	1	5	—	16	21
Hajdúnánás	16.781	1	15	—	—	15
Hajdúszoboszló	16.093	2	7	—	7	14
Jászberény	29.675	1	32	10	72	114
Kaposvár	24 124	2	18	7	5	30
Karánsebes	7 999	1	6	—	2	8
Karcag	22,996	2	5	—	—	5
Átvitel	1,738.927	181	1 683	214	600	2.497

Rendezett tanácsu varosok	A lakok szama	A bordelyok szama	Bordélyházi kejnek szama	Magánkejnek szama	Orvosrendori fel- ügyelet alatt álló egyeb nők (pincer- nők stb) szama	Orvosrendori fel- ügyelet alatt álló nők osszletszama
Áthozot	1,738 927	181	1 683	214	600	2 497
Kesmárk	6 317	1	6	—	4	10
Kezdivasárhely	6 079	2	9	—	2	11
Kiskunfélegyháza	34 924	3	12	—	—	12
Kiskunhalas	24 381	2	43	—	1	44
Kismarton	3 075	1	4	—	—	4
Kisujszállítás	13 538	1	2	—	—	2
Korpona	4 016	—	—	—	1	1
Kormocbánya	4 515	1	2	—	2	4
Koszeg	8 429	1	8	—	2	10
Léva	9 675	1	10	—	—	10
Losonc	12 939	3	84	—	50	134
Magyarakanizsa	17 018	1	6	—	—	6
Makó	34 918	—	—	—	4	4
Máramarossziget	21 370	1	14	46	20	80
Medgyes	8 626	1	5	1	—	6
Mezotúr	25 835	1	9	—	—	9
Nagybánya	12 877	2	9	—	—	9
Nagybecskerek	26 006	4	35	6	2	43
Nagykanizsa	26 524	4	28	1	8	37
Nagykároly	16 078	2	16	—	3	19
Nagykikinda	26 795	2	10	—	3	13
Nagykörös	28 575	2	8	—	—	8
Nagyroce	1 925	—	—	—	2	2
Nagyszombat	15 163	1	8	—	5	13
Nyíregyhaza	38 198	2	20	—	10	30
Nyitra	16 419	2	25	14	29	68
Átvitel	2,183 142	222	2 006	282	748	3 086

Rendezett tanácsú városok	A lakók száma	A bordélyok száma	Bordélyházi kéjnök száma	Magánkéjnök száma	Orvosrendőri felügyelet alatt álló eszébéjnök (pincérnök stb.) száma	Orvosrendőri felügyelet alatt álló nők összlétszáma
Áthozot	2,183.142	222	2.056	282	748	3.086
Pápa	20.150	2	10	—	23	33
Poprád	2.283	1	4	—	—	4
Rimaszombat	6.912	1	7	2	20	29
Rózsahegy	1.249	1	5	—	3	8
Sátoraljaújhely	19.940	2	9	—	15	24
Segesvár	11.587	1	7	—	12	19
Sepsiszentgyörgy	8.665	1	3	—	5	8
Szamosújvár	6.857	—	—	—	4	4
Szászsebes	8.504	1	4	—	—	4
Székelyudvarhely	10.244	1	10	—	1	11
Szekszárd	14.947	2	11	—	1	12
Szentendre	5.673	1	2	—	—	2
Szentes	31.308	4	15	—	2	17
Szilágysomlyó	6.885	1	4	—	5	9
Szolnok	28.778	4	29	9	—	38
Torda	13.455	1	4	1	7	11
Trencsén	7.805	1	7	—	—	7
Túrkeve	13.097	1	3	—	—	3
Ungvár	16.919	2	29	—	12	41
Vác	18.952	2	14	—	—	14
Vajdahunyad	4.520	1	4	—	6	10
Veszprém	14.792	1	21	—	10	31
Zalaegerszeg	10.844	1	7	—	4	11
Zenta	29.666	3	11	—	12	23
Zilah	8.062	1	4	—	3	7
Zólyom	8.799	1	6	—	5	11
Zsolna	9.179	1	10	—	3	13
Összesen	2,523.214	261	2.296	294	901	3.490

A 99–102. oldalon felsorolt városokon kívül kis- és nagyközségekben még 228 bordély van 1359 kéj n övei. A községekben ezenkívül még 258 kéj n ő áll nyilvántartás alatt.

Az az időtartam, amely alatt a prostituált nők ellenőrzés alatt maradnak, természetesen nagyon különböző. Vannak a nagyvárosokban prostituáltak, akik 25 éves, néha 60 éves korukig állanak rendőri felügyelet alatt. A kéj n ő k túlnyomó része, majdnem 50 százaléka az első öt év alatt kilép az ellenőrzés alól.

A kilépés okai között a tisztességes élethez való visszatérés, illetőleg a teljes megjavulás csak kevés esetben szerepel. Cselédek, gyári munkásnők, pincérnők néha egy évben kétszer-háromszor is kilépnek, munkát vagy szolgálatot vállalnak, azután a munkát csakhamar megunva, újból beiratkoznak. A lakásszerzés nehézségei is nagymértékben szaporítják a kilépések számát. Az a kéj n ő , ki nem tud megfelelő lakást szerezni, bejelenti kilépését és addig, míg lakást talál, többnyire mint ágyrajáró albérlő csavarog és titkos prostitúcióból él.

Sok kéj n ő , mihelyt magán betegséget észlel, menekül a vizsgálat, illetőleg a kórház elől, rendszerint más városba költözik és csak hónapok múlva jelentkezik újból.

A kilépésüket bejelentett, vagy bejelentés nélkül kimaradt kéj n ő k mindenesetre külön nyilvántartásba veendő k és az erkölcsrendészet közegei által állandóan figyelendők. A közegészségi érdekek megóvására szükséges szigor mellett azonban az ilyen megfigyelés a humanizmus követelményeit se tévessze szem elől, soha se válják zaklatóvá és ne akadályozhasson meg egy n ő t sem abbéli igyekezetében, hogy a prostitúciót tisztességes foglalkozással cserélje fel.

2. A prostitúció szabályozásának rendszerei.

Majdnem az összes reglementált államokban a vegyes rendszer honosult meg, az a rendszer tudniillik, hogy a magánkéj n ő k mellett a bordélyokat is megtűrik.

A bordély, a prostitúció legősibb megnyilatkozási alakja, amelyet évezredek óta mindenkor üldöztek és kárhoztattak, amely ellen a középkor egyházi és világi törvényhozói, épp úgy mint a jelenkor abolicionistái a vallás, erkölcs, a jog és az emberiség nevében állandóan harcolnak és agítálnak. És csodálatosképpen a bordély túlélte az évezredek üldözését, még ma is létezik és pedig nemcsak az egzotikus keleti népek között és az elmaradt balkáni országokban, de a művelt nyugat világvárosaiban is.

A bordélyok megszüntetésére irányuló mozgalom főleg az utolsó két évtizedben kezdett megerősödni, amióta az abolicionista irányzat több államban eredményeket tudott elérni.

A bordélyok ellen felhozott érvek és kifogások között első helyen mindenütt azt a vádat említik, hogy a bordélyok okozói, forrása és melegágya a leánykereskedésnek. A bordély modern rabszolgotartás, mert a bentlakó nőket egyéni és cselekvési szabadságuktól megfosztja és a bordélyosnak alkalmat nyújt, hogy áldozatait embertelen módon kihasználja és keresetüktől megfosssa. A bordélyok állandó tivornyák és kicsapongás alkalmi helyei, melyek nemcsak az ott lakó nők(de a látogató férfiközönség, főleg az ifjúság testi és erkölcsi megromlását is elősegítik. Nemi kicsapongásra csábítják a férfiakat, mert sokan azt hiszik, hogy a reglementált bordélyban nem fenyegeti őket a nemibaj veszedelme. További ellenvetés az, hogy a bordélyok, lakóiknak gyakoribb nemi érintkezése következtében nagyobb mértékben terjesztik a venereás bajokat, mint a magánlakó kéj nők.

Kétségtelen, hogy mindezen vádakban és kifogásokban a túlzások dacára is sok az igazság. A bordélyok mindenképpen rászolgálnak arra a jogos felháborodásra, amelyet minden becsületes emberben kiváltanak. A tévedés csak abban nyilvánul, hogy azt a sokféle bajt és erkölcsi mételeyt, amit a bordéllyal kapcsolatban felhoznak, nem a bordély,

legalább nem ez egyedül szüli és okozza, hanem ezek a prostitúcióval, ennek mindenféle megnyilatkozási formájával együtt járó bajok, amelyeket a bordélyok eltörlésével sem eszünk képesek megszüntetni.

Senki sem vonhatja kétségbe, hogy bordély és leánykereskedés között mindig volt és ma is van némi okozati összefüggés, de mindenesetre túlzott az az állítás, hogy a bordélyok egyedül a leánykereskedésből táplálkoznak, kizárólag ilyen áldozatokból töltik meg házaikat és a leánykereskedők csakis innét szerzik árúkészletüket.

Az itteni tapasztalatok szerint a bordélyokba csak ritkán kerül tapasztalatlan, vagy olyan nő, akit csábítás vagy leánykereskedők üzelvei közvetlenül bordélyba juttatnának. A mi bordélyainkba nagyrészt olyan nők kerülnek, akik vagy más bordélyban, vagy egyéb módon már előbb is keresetszerű prostitúciót űztek, akiknek erkölcsi bukása tehát nem a bordélyba lépéssel veszi kezdetét. Igaz, hogy a bordélyosok és ezek ügynökei állandó összeköttetésben állanak egymással, hogy üzleteikbe folyton új nőket szerezhessenek. De itt nem tulajdonképpen leánykereskedésről, hanem régebbi bordélyos kéj nőknek egyik ilyen helyről a másikba való átlépésének közvetítéséről van szó. A bordélyosok a tapasztalatlan, kezdő nőket nem is látják szívesen, mert ezek nem szolgálják eléggé üzleti érdekeiket.

A bordélyoknak a leánykereskedéssel való összefüggése leginkább a délamerikai és a balkáni bordélyoknál észlelhető. Ezek tényleg igen gyakran leánykereskedés, csábítás, kerítés útján szerzik meg az üzletükhöz szükséges nőket. A bordélyok bezárása azonban az ily nemzetközi leánykereskedést alig befolyásolná érezhető módon, mert a tengerentúli bordélyokba csábított nők nem a bordélyokból, hanem nagyrészt galíciai és balkáni leánykereskedők, kéj nőtartók, volt kéj nők és lelkiismeretlen helyszerzők közvetítésével kerülnek ki a délamerikai és oroszországi bordélyokba.

Számbavehető eredmény e részben csakis akkor volna elérhető, ha nemzetközi megállapodással a világ összes bordélyai és mindenféle bordélyszerű intézmény megszüntethető volna. Erre azonban alig lehet kilátás. Egy államnak elszigetelt intézkedése pedig semmiféle javulást sem eredményezhet.

Az a kifogás, hogy a bordélyosok a náluk levő nőket kizsákmányolják, őket szabad mozgásukban, cselekvési szabadságukban korlátozzák, kilépésüket a bordélyokból megnehezítik, helytálló volt a múltban, esetleg még ma is, oly államokban és oly helyeken, ahol hiányos jogszabályok vagy lanyha hatósági ellenőrzés ilyen visszaéléseket megengednek.

Ahol azonban, mint Budapesten is, tételes jogszabály a kéjnök jogait és érdekeit kellő védelemben részesíti, és ahol a hatóság állandó szigorú ellenőrzést gyakorol a bordélyok fölött, a kéjnöknek panasztételre mindig alkalmat nyújt és a bordélyban előfordulható visszaélésekről nyomban tudomást szerez, ott nem kell tartani az ilyenmű visszaélések elszaporodásától.

Az egész országra kiterjedő, egységes alapelveken nyugvó kormányrendelet, valamint a vidéki rendőrség államosítása mindenestre lényegesen csökkentenék az e részben még gyakrabban mutatkozó bajokat, amelyek leginkább a prostitúció kérdésének helytelen értelmezéséből és ebből folyólag eltérő, sokszor ingadozó és helytelen joggyakorlatból keletkeznek.

Budapesten jelenleg tíz engedélyezett bordélyházban összesen 342 kéjnök van bejegyezve. A bordélyok számának csökkenése nemcsak nálunk, hanem Európaszerte tapasztalható.

Nálunk 1885. évben még 62 bordély volt, 1895-ben 38, ma már csak 10 van.

Párisban	1843. évben	235 bordély volt	1450 kéjnével
	1857. „	199	2008
	1897. „	41	490
	1905. „	30	420
Lyonban	1864. „	42	
	1905. „	18	
Marseillesben	1873. „	125	
	1899. „	12	
Szt. Péterváron	1879. „	220	
	1886. „	72	

A bordélyok számának csökkenését különféle okokra vezetik vissza. Sokhelyütt maga a hatóság az, amely a csökkenést okozza, amennyiben az engedélynek más személyre való átruházását nem engedi meg. De nem ez a főoka a folytonos apadásnak. A nagyvárosokban a kéjnök, legalább a műveltebb osztályból kikerült, önérzetes, erélyesebb nők ma már nem szívesen mennek bordélyba. Előnyösebbnek találják, ha foglalkozásukat magánlakásukon üzik, ahol egyéni szabadságukat jobban látják biztosítva, keresetük fölött szabadon rendelkeznek és könnyebben találnak módot és alkalmat arra, hogy a tisztességes életbe visszatérhessenek. Mindenesetre az is lényegesen befolyásolja a kéjnök e részbeni vonakodását, hogy a bordélyban szigorúbb az ellenőrzés és itt nehezebben tudják magukat a hatósági felügyelet alól kivonni.

Mínthogy a bordélyok színvonala ilyképpen állandóan lejjebb száll, azok látogatottsága és jövedelmezősége is folyton csökken. Sokan úgy vélik, hogy a bordélyok látogatottságának csökkenését a férfiak morális érzékének emelkedése vagy finomultsága okozza. A bordélyokban ugyanis szertefoszlik a szexuális érintkezéssel együttjáró mindenféle illúzió, erre az utcákon sétáló, vagy nyilvános helyeken megjelenő kéjnökkel kötött ismeretség sokkal több lehetőséget nyújt. Ezen-

kívül a jobb társadalmi osztályhoz tartozó férfiaknál a bordélyok látogatása, az ezzel járó több-kevesebb nyilvánosság miatt, bizonyos szégyen érzetet okoz. Ezek azok a körülmények, amelyek a bordélyok csökkenését mindenütt előidézik.

Kétségtelen, hogy a kéjnök ellenőrzése, elsősorban a közegészség megóvására szolgáló szabályok betartása és az erkölcsrendészeti kihágások megelőzése a bordélyrendszernél legkönnyebben és legtöbb eredménnyel vihető keresztül. Ezért ellenzik az illetékes hatóságok mindenütt a bordélyok megszüntetését.

Tagadhatatlan azonban, hogy a nagy városokra nézve ma már a bordélyok engedélyezése vagy megtiltása gyakorlati szempontból nem bír azzal a fontossággal, mint az előbbi évtizedekben, amikor a bordélyok képezték a prostitúciónak legtipikusabb megnyilatkozási formáját. Átmeneti nehézségek ugyan mindenütt merülnének fel. Mert például a budapesti viszonyokat tekintve, a nálunk bejegyzett 342 bordélyházi kéjnöknek magánlakásokba való elhelyezése jelentékenyen növelné azt a sok bajt és nehézséget, amelyet a megfelelő kéjnökölakások elégtelensége miatt a rendőrség és a nagyközönség egyaránt éreznek.

Az is igaz, hogy ezen 342 újabbi magánkéjnnövel az utca képe, a közerkölcsiség szempontjából még kellemetlenebb látványt nyújtana, a kéjnök megélhetése nehezebbé válván, fokozódnék a verseny és ezzel még több tápot és alkalmat nyerne az a szemérmetlen és minden jobb érzésű embert felháborító viselkedés, amellyel minden nagyváros utcáin találkozunk és melyet teljesen megszüntetni a legszigorúbb rendszabályok és legerélyesebb rendőrség sem képesek.

Azt hiszem azonban, hogy idővel, amikor a bordélyházi kéjnök a többi kéjnök között végképp elhelyeződtek, ezek a nehézségek lassanként megszűnnének, úgy hogy a

nagy városokban a még fennmaradt kevés számú bordély megszüntetése mélyebbreható és különösebb ártalmakkal járó megrázkódtatást nem igen okozna.

Más a helyzet azonban a kisebb vidéki városokban.

Miként a fentebb közölt kimutatásból látjuk, Magyarország vidéki városaiban 489 bordélyban lakó 3655 bordélybeli kéjnével szemben mindössze 452 magánkéjő van bejegyezve. Tehát a prostitúció túlnyomóan bordélyok alakjában nyilvánul meg. Ezekben a bordélyok megszüntetése mélyreható és nagyon káros következményekkel járna. Mi történék ezzel a 3580 bordélybeli kéjnével a bordélyok bezárása után? A magánkéjők intézményét kisebb vidéki városokban alig lehet meghonosítani. Ott nem vegyülhetnek el a lakosság, az utcai közönség százezernyi tömegében, mint a nagy városokban. Magánkéjők mindenütt csak nyilvános helyeken, ablakban, kapuk előtt, utcáson való ácsorgással, tehát csak a szexuális ingert provokáló viselkedéssel tudnak megélni. Ilyen viselkedés a nagy városok élénk utcai forgalma mellett megtűrhető, mert itt nem okoz szokatlan botrányt és feltűnést. A kisebb városokban azonban a prostitúciónak illetően nyilvános megjelenése elképzelhetlen erkölcsi károkat okozna. A kéjnöknek magánlakása, az utcán, nyilvános helyeken való megjelenésük a megbotránkozás állandó kútforrását képezné.

Miután pedig a keresetszerű prostitúció okait a vidéken éppoly kevésbé tudjuk megszüntetni, mint a fővárosban és a prostitúció utáni kereslet a vidéken is állandóan meg nyilvánul, kétségtelen, hogy a vidéki bordélyok megszüntetése nem eredményezne mást, mint a titkos prostitúciónak, zugbordélyoknak és hasonló alkalmi helyeknek elszaporodását

Azok, akik a bordélyokat, ezeknek nagyobb mérvű higiénikus veszélyei miatt támadják, ezt a fokozott veszélyt a bordélybeli kéjnök nagyobb mérvű igénybevételével és ezzel a fertőzések fokozott lehetőségével indokolják.

Ez a feltevés azonban általánosságban nem fogadható el. Ha fiatal, kezdő prostituáltak kerülnek bordélyba, mindenestre előbb és könnyebben megbetegednek, mint a kintlakó hasonkorú pályatársnők és a nemi érintkezés gyakorisága miatt több férfit fertőznek meg, mint a magánlakók. Az idősebb, hosszabb idő óta prostituált nők azonban a bordélyban sem veszedelmesebbek, mint a kintlakók.

Ezt a veszélyt azonban a hatóság különös nehézség nélkül csökkentheti azáltal, hogy a bordélyba bejegyezhető nők korhatárát minél magasabban állapítja meg és csakis oly nőket enged bordélyba lépni, kik mint prostituáltak már régebben be voltak jegyezve. Azt sem szabad szem elől téveszteni, hogy bordélyban az orvosi vizsgálati kényszer és egyéb egészségi óvintézkedések sokkal könnyebben keresztülvihetők, a betegség gyorsabban megállapítható és a beteg nő nyomban gyógykezelés alá vehető. A kintlakó kéjnök ellenben a nagy városban könnyen kibújhatnak az ellenőrzés alól és – ami leginkább a fiatal prostituáltaknál tapasztalható – megbetegedésük esetén kivonják magukat a vizsgálat alól és a hatóság elől bújálva tovább folytatják a prostitúciót és terjesztik a kórt.

Olyan javaslatok is merültek fel, hogy a bordélyok férfilátogatói a bordélyban orvosi vizsgálat alá vétessenek és csak az egészségesnek talált férfi érintkezhessek az ottani nőkkel. Oroszország néhány városában, ezenkívül Paris egyikét előkelőbb bordélyában gyakorolják is az ilyen eljárást. Ez a javaslat azonban alig látszik kivihetőnek.

Magának a vizsgálatnak technikai nehézségei, az orvosi felelősség, a megbízhatóság kérdése, a férfiak gyakori ellenszegülése, melynek ellenében hatósági kényszert alig lehetne alkalmazni és az a valószínű eredmény, hogy az ily módon a bordélyból kitiltott, beteg férfiak valamennyien a magánlakó kéjnöket keresnék fel és ezeket fertőznék, csupa oly nehézséget állít a jelzett javaslat elé, hogy ennek gyakorlati megvalósítására alig lehet gondolni.

Megemlítendőnek tartom még Sperknek azt a különös javaslatát, hogy a szifilisen szenvedő férfiak részére külön bordélyokat engedélyezzen a hatóság, amelyekben csak szifilises nők tartózkodhassanak. Ezzel azt a célt akarja szolgálni, hogy a beteg férfiak alkalmat találjanak a nemi érintkezésre anélkül, hogy egészséges nőket megfertőzzenek és a másodlagos szifilisen szenvedő nők is keresethez jutnak anélkül, hogy számbavehető kárt okozzanak.

Ehhez hasonló az a javaslat, hogy szifilises férfiak részére az egyes bordélyokban hasonló bajban szenvedő nőket tartsanak készenlétben, akik csak az ilyen vendéggel érintkezhetnek.

Felesleges bővebben megokolni, hogy az ily javaslatok nemcsak etikai okokból, de veszélyességük és a gyakorlati kivitel lehetetlensége miatt sem vehetők komolyabb tárgyalás alá.

Statisztikai számadatokkal, a bordélyházi és magánlakó kéj nők megbetegedés! eseteinek szembeállításával nem igen dönthetjük el azt a sokat vitatott kérdést, hogy melyik rendszer veszélyesebb, vagy melyik nyújt több higiéniai előnyt és biztonságot.

Azok a tényezők, amelyek az ily összehasonlítás alapjául szolgálnak: a kéj nő kora, a bordélyok jellege és azok látogatottsága, a látogató férfi közönség társadalmi összetétele, a magánkéj nők és bordélybeli kéj nők létszáma közötti arány, a népesség száma, annak jellegzetes faji tulajdonságai stb. egyes országok és városok szerint annyi eltérést mutatnak és a statisztikai eredményeket annyira befolyásolják, hogy ezekből megnyugtató eredményt leszűrni alig lehet.

Egyébként megismételve a fentebb mondottakat, kétségtelen, hogy a kultúr államok nagyvárosaiban ma még fennmaradt kevésszámú bordély ma már nem az a veszedelmes és megbotránkozató bűntanya, a leánykereskedésnek és mindenféle orgiának melegágya, amilyennek azt az elmúlt idők tapasztalatai után méltán tekinthettük.

A mai bordély lényegében alig különbözik azoktól a házaktól, amelyekben a magánkéjnök tömegesen együtt lagnak. Ahol megfelelő törvényes rendelkezések, humánus jogszabályok védik a kéjnök jogait és érdekeit és a hatóság erélyes és becsületos buzgósággal őrködik ezen szabályok betartása fölött, ott nem kell félnünk a bordély veszélyeitől, mert a hivatását átérző rendőrhatalóságnak ma már elegendő módja és eszköze van arra; hogy a bordélyüzem minden részletébe betekintessen és csirájában elfojtson minden oly törekvést vagy kísérletet; ami a bordélybeli nők egyéni szabadsága vagy emberi méltósága ellen irányul.

3. A kéjnök lakásviszonyai.

A prostituált nők lakásának kérdése mindenütt sok gondot és kellemetlenséget okoz a hatóságnak és a közönségnek egyaránt. A hatóságra, mely a prostitúciót köztekinetetekből megtúrni és reglementálni kénytelen, ebből folyólag az a kötelesség nehezedik, hogy az ily nők részére megfelelő lakásokról gondoskodjék. A nagyközönség pedig, főleg az a közönség, mely kéjnyölakások közelében kénytelen lakást tartani, nem igen foglalkozik a prostitúció elméletével, nem mérlegeli annak hasznát vagy ártalmait, csak azt a kellemetlenséget érzi, amelyet az ily lakások közelsége miatt eltúrni kénytelen és mindenütt felháborodva tiltakozik és a lehetőség szerint védekezik az ily szomszédság ellen.

Ez a kérdés szorosán összefügg az előbbi pontban tárgyalt rendszerkérdéssel, azzal tudniillik, hogy melyik rendszer látszik előnyösebbnek, melyik jár kevesebb bajjal és ártalommal.

Rendelettel, kényszerrel alig lehet a prostitúcióra bizonyos előre meghatározott rendszert ráerőszakolni. Ez mindig a viszonyoktól, a kulturális és társadalmi felfogástól függ. Nemcsak országok szerint, de ugyanazon ország különböző lakosságú városaiban, ugyanazon város fejlődési szakai

szerint is változik a helyzet és ezzel együtt változik a közfelfogás is.

A kéjnlakások kérdésében is lehetetlen ezért olyan rendszert vagy formulát felállítani, amely mindenütt és minden időre egyformán alkalmas és célravezető lehessen.

A kéjnlakások által teremtett nehézségek nagyrészt azóta mutatkoznak, amióta a bordélyok számának csökkenésével a magánkéjnök elszaporodtak.

Ezek a bajok egyrészt a kéjnök lakásainál, illetőleg az ily lakásokban és azok környékén tapasztalható visszataszító jelenségekben, részint pedig a lakásukból vendégszerzés céljára kirajzó magánkéjnök szemérmetlen utcai viselkedésében jutnak kifejezésre.

Azt a nehéz problémát, hogy miként lehet a magánkéjnöket alkalmas lakásokban úgy elhelyezni, hogy a környékbeli tisztességes lakók és egyáltalában a nagyközönség szeméremérzete sérelmet ne szenvedjen, a külföldön épp oly kevéssé tudják teljes sikerrel megoldani, mint nálunk. Majd mindenütt az a törekvés, hogy a magánkéjnöket a nagyforgalmú utcákból minél távolabb eső oly mellékutcákba és házakba telepítsék, ahol a környékbeli lakóknak minél kevesebb kellemetlenséget okoznak.

Ez a törekvés vezette a legtöbb német város rendőrhatalóságát arra, hogy dacára az úgynevezett „Kuppeleiparagraph“-nak: a büntetőtörvénykönyv 180. §-ának, bordélyok, bordélyszerű kéjnötelepek és bordély-utcák (Bordellstrasse) létezését megtűrik, ilyenekre engedélyt adnak, hogy ezáltal a prostitúciót a nyílt utcáról és a nagy nyilvánosság elől zárt helyre tereljék. És tagadhatatlan, hogy a legtöbb német városban a magánkéjnlakásoknál nem észlelhető az a sok visszataszító jelenség, a prostitúciónak az a közvetlen megméltató hatása, mint nálunk.

Mert azokban az utcákban, ahol a kéjnlakásokon kívül

más házak és lakások is vannak, szigorú rendszabályok tiltják a kéjनोंknek az utcán kapuk előtt és ablakoknál való megjelenését és szemérmetlen viselkedését. Ilyen viselkedést csak azokban az utcákban tűrik meg, ahol az ő lakásaikon kívül más házak és lakások nincsenek.

A kéjनोंlakások okozta nehézségek Budapesten is egyre jobban érezhetők. A rendőrség itt is azt a helyes elvet tartja szem előtt, hogy a kéjनोंlakásokat lehetőleg olyan vidékeken, olyan városrészekben és olyan utcákban kell meghagyni, ahol a közönség, a környezet azokat már megszokta, ahol azok már mélyebbreható erkölcsi károkat nem okoznak.

Az utóbbi években azonban új építkezések, főleg iskolák és más középületek létesítése a kéjनोंknek a belváros régi, szűk utcáiból történt kitiltása és egyéb okok következtében a kéjनोंlakások száma annyira leapadt, hogy a hatóság képtelen volt a folyton szaporodó magánkéjनोंk részére a szabályoknak megfelelő lakásokról gondoskodni. Ezen kényszerhelyzetben a rendőrség olyképp igyekszik segíteni, hogy a jelentkező prostituált nők nagy részét nem bárcás, hanem igazolványos nők gyanánt jegyzi be.

Ez utóbbiak tudniillik nincsenek a rendőrség által engedélyezett lakáshoz kötve, lakásukat szabadon választják, de lakásukban a keresetszerű kéjnelgést csak akkor űzhetik, ha ezzel a házbeli lakóknál feltűnést vagy botrányt nem okoznak.

Ez az oka annak, hogy a Budapesten most bejegyzett 2277 magánkéjनों közűl csak 721 a bárcás kéjनों, 1556 pedig igazolványos nő, dacára annak, hogy ezeknek még fele sem felel meg annak a követelménynek, amelyet a szabályrendelet az igazolványos nőkre nézve előír, amelyek szerint igazolványos nő az lehet, aki a kéjnelgést egyéb rendes foglalkozása mellett csak mellékkereset gyanánt űzi; vagy akikről

külsőjük, műveltségük, modoruk vagy egyéb ismérveknél fogva feltehető, hogy a prostitúciót a szeméremsértő nyilvánosság kerülésével, diszkrét módon fogják gyakorolni.

Kétségtelen, hogy ezen 1556 igazolványos nő nagyobb hányada ugyanolyan módon, ugyanazzal a félremagyarázhatlan nyilvánossággal űzi foglalkozását, mint bárcás elnevezésű kartársnőik. Miután azonban 721 alkalmasnak minősülő szobába 2277 kéjntőt elhelyezni nem lehet, a felvételre jelentkező kéjnök elutasítása pedig közegészségi okokból nem ajánlatos, kénytelen a rendőrség ehhez a kisegítő módszerhez alkalmazkodni.

Ezek a nehézségek nemcsak nálunk, hanem a külföldön is mindenütt érezhetők.

A „*Deutsche Gesellschaft zur Bekämpfung der Geschlechtskrankheiten*” már 1Q13. évben kiküldött egy szakértő bizottságot, melynek egyéb kérdések között a kéjnyolások problémáját is kijelölte megvitatás és javaslattétel végett.

Ez a bizottság – melyben Németország legkiválóbb szakértői: dr. Neisser, dr. Blaschko tanárok, dr. Iwan Bloch, dr. Goldschmidt tanár, dr. Marcuse, dr. Mittermayer tanár, Schmölder tanácselnök, Drezda, München, Hamburg és több város rendőrfőnökei stb. vettek részt – annak kimondását határozta el, hogy a közegészség és a közerkölcs érdekeinek leginkább a kéjnök olyan elhelyezési rendszere felel meg, amilyent Brémában honosítottak meg. Ezt a rendszert a bizottság többségének véleménye szerint a lehetőség szerint minél több helyen el kell fogadni és minél jobban ki kell fejleszteni.

Az úgynevezett „*brémai rendszer*” alapelvei a következők: A kéjnök részére a hatóság egy utcát jelölt ki, ahol kívülök senki más, – még cselédség sem lakhatik. Minden kéjnöknek megvan a saját lakása, önálló háztartása, tehát lakáskiadók nincsenek. Az egész utca egy vállalkozó tulajdonát képezi, aki alkalmazottja által az esedékes házbéreket naponként

beszedi, egyébként pedig a kéjनोंkkel semmiféle üzleti vagy elszámolási viszonyban nem áll.

Minden lakás egy lakószobából, hálószobából és konyhából áll. A takarító személyzet csak nappal tartózkodhatik az utcában, este távozni kötelesek. A prostituált nők a lakást bármikor felmondhatják és elhagyhatják. Mindegyiknek saját háztartása van, tehát nincs kitéve a lakásadók kizsákmányolásának,

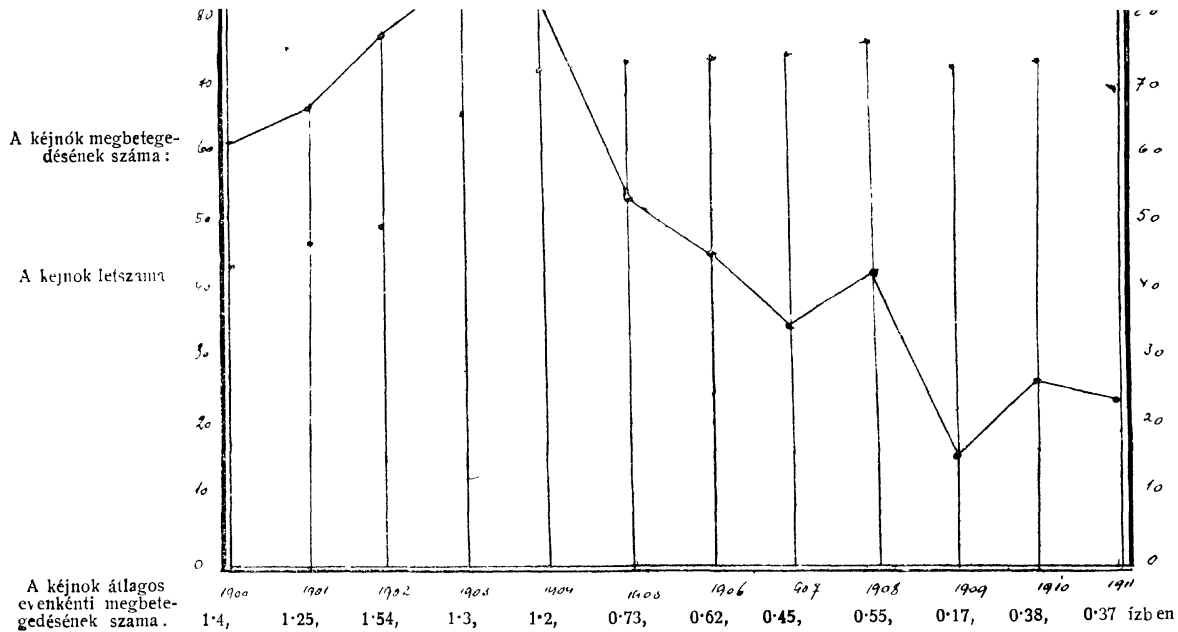
A szóban forgó utca: a *Helenenstrasse*, egy forgalmas utcából nyíló mellékutca, amely túlsó végén zárva van, tehát zsákutca és bejáratánál is egy kapu fedi el, amely az utcába való betekintést gátolja. f

Az utcában 26 kétemeletes ház van, minden emeleten egy-egy lakással, összesen 70 kéjñólakással. A lakások bére bútorral együtt napi 4–6 márka között váltakozik. Az egyik házban fürdők vannak. Mindegyik kéjñó hetenként kétszer fürdeni tartozik. Az utcában van a rendőri vizsgáló helyiség is. Hetenként két vizsgálat kötelező.

A kéjñ nők egyébként teljes mozgási szabadságot élveznek, de a városban a feltűnő viselkedés, feltűnő ruházatban való csavargás tiltva van.

A venereás fertőzések száma aránylag csekély. Minden kéjñó lakásán üveg alatt egy hirdetés van kifüggesztve, mely szerint a kéjñónél venereaeellenes óvszerek kaphatók. Ezeket a hatóság önköltségi áron adja a kéjñ nőknek. Egy adag ára 5–10 pfenig. Leginkább szublimátot használnak. Egy évben átlag 22.000 szublimátpasztillát használnak el, tehát minden kéjñőre és egy napra egy pasztilla jut. Ezenkívül mintegy 4000 kondom és 160–170 üveg protargol fogy el évenként.

Amióta ezen óvszerek használata szokásossá vált 1905. év óta, a jelzett utcában a venereás megbetegedések ezen diagramm szerint a következő apadást mutatják:

Tehát, míg 1000. évben még minden kéjnéő évenként 1-4-szer megbetegedett, most a megbetegedési szám csak 0,37, tehát tizedrészét sem teszi az előbbi eseteknek.

Egy kéjnéőre naponként átlag 4 látogató esik, tehát az összes látogatók száma évenként mintegy 80.000-re tehető,

A Brémában az utcán csavargó és egyéb titkos prostituált nő vizsgálatánál 1000 vizsgálatnál 400–500-ra rúg a betegek száma, míg a Helenenstrasseban lakó nőknél 1000 vizsgálatra csak 10 beteg esik.

Hasonló berendezés van Dortmundban is, ahol két utcát rendeztek be ilyen célra, összesen 45 házzal, mindegyik házban 3 lakással; Essenben 45 ilyen ház van 220 lakással, ezenkívül Altonában, Lübeckben, Karlsruhe városokban van még ilyen berendezés.

De bármily előnyöket is mutat az ilyen, vagy ehhez hasonló rendszer, kétségtelen, hogy ezt általános irányelv gyanánt felállítani és követni nem lehet. Kisebb városokban, főleg ahol a kislakásrendszer dívik, ahol tehát vannak még régi félreeső utcák, melyekben csupa ily kislakásos házak állanak, ott az ily „Bordell-Strasse” létesítése nem ütközik különös nehézségbe. De nagy városokban, ahol a telkek ára folyton emelkedik, ahol a legkisebb utcában is nagy bérházakat találunk és ahol egy ily utca létesítése az egész környék ingatlanainak értékét lenyomná, ez a rendszer alig vihető keresztül.

Egyáltalában a tapasztalat e téren is azt mutatja, hogy a prostitúció minden rendszerének, mindenféle megnyilatkozásának megvan a maga történeti fejlődése; minden rendszer csak a maga előfeltételei között, a saját talajában létezhet és fejlődhetik. Valamely rendszert egyik országból a másikba, sőt egyik városból a másikba is alig lehet átültetni és sikerrel meghonosítani.

Kísérlet történt például Budapesten is, a prostitúció újraszabályozása alkalmával, 1909. évben arra nézve, hogy

ha nem is a brémai rendszert a maga teljességében, de az úgynevezett magánkéjőntelepeket nálunk is meghonosítsuk. Ezeknél a brémai rendszer azon alapelvei lebegtek szem előtt, hogy a kéjnök e célra kijelölt házakban megfelelő lakást kaphassanak, ahol önálló háztartást vezethetnek és sem bordélyosok, sem lakásadónók által kiszípolozhatók ne legyenek.

Ez a kísérlet azonban eredménytelen maradt, mert az ilyen, nagyobb tőkét igénylő kísérletezésre nem igen találkozott vállalkozó és a jelentkezőknek sem lehetett biztosítékot nyújtani arra nézve, hogy a létesítendő telepet közérdekből rövid idő múltán nem kell-e beszüntetni vagy át-helyezni.

Ugyanezen szakértő bizottság előtt Blaschko tanár a kéjaólakások nehézségeinek csökkentésére, valamint az utcai csavargás korlátozása céljából a kéjő-megszállóhelyek (Absteigequartiere) intézményének propagálását hozta javaslatba. Ez a javaslat azonban, úgy mint ezt Blaschko képzei, magában a bizottságban is élénk ellenzéssel találkozott.

Javaslatára szerint ezek szállodaszerű, higienikus berendezéssel felszerelt helyek volnának, ahová minden nő beléphet és ott férfikkal találkozhatnak. Tehát ugyanolyan helyek, mint a budapesti garni szállók, csak hogy a hatóság által elrendelt egészségügyi berendezéssel ellátva. Blaschko említést tesz ugyan némi rendőri ellenőrzés megengedhetőségéről. De ő úgylátszik, ezen szállókba minden nőt be akar bocsátani, akár bejegyzett, akár titkos, vagy alkalmi prostituált az illető. Védekezésül teljesen elegendőnek tartja azokat a venerea elleni óvszereket, amelyeket ezen helyek látogatói részére ott készletben tartanak.

Főlöszlegesen bővebben bizonyítani, hogy ezt a javaslatot ebben az alakban elfogadni és megvalósítani nem ajánlatos. A hatóságnak a titkos prostitúció ellen folytatott minden küzdelme, a reglementáció egész közegészségi haszna és eredménye kétségessé válnék, ha maga a hatóság létesítene

és túrta olyan helyeket, ahová minden nő bejegyzés és vizsgálat nélkül betérhet és úgyszólván a hatóság szemeláttára üzhetne titkos prostitúciót.

Ez az intézmény lényegében ugyanaz, amely nálunk az úgynevezett nyilvános találkahelyek alakjában már régebben meghonosult. Ezek szintén garni szálló jellegével bíró alkalmi helyek, amelyeket a rendőrség engedélyez és tart felügyelet alatt. Ezekbe azonban nálunk csakis bejegyzett kéjnéket szabad bebocsátani, oly nőt ellenben, aki magát bárca, vagy igazolvány felmutatásával igazolni nem tudja, vagy akinek bárcájából vagy igazolványából az látható, hogy orvosi vizsgálatot mulasztott, bebocsájtani tilos.

Ilyen megszorítással a fenti javaslat mindenütt elfogadható és megfelelő eredménnyel fog járni, mert a prostituált nők egy része nem kénytelen külön bejáratú, engedélyhez kötött, tehát rendszerint drága lakást tartani, hanem olcsóbb lakást tarthat, ahol nem fogad vendéget, tehát foglalkozásának a környezetre gyakorolt erkölcsi ártalmi is csökkennek.

Nálunk ezidőszerint négy ilyen nyilvános találkahely, ezenkívül 32 engedélyezett magántalálkahely van, amely utóbbiak magánlakásokban vannak berendezve és szintén csupán bejegyzett prostituált nők által látogathatók. A lakáskérdés, miként mindezekből látjuk, igen bonyolult és közmegelegedésre alig megoldható kérdése a prostitúció rendezésének. Elvek felállítása, elméletek kigondolása, idegen rendszerek átültetése sohasem fog a gyakorlatban eredményre vezetni. Mindenütt a helyi viszonyok, a lakáskérdés történeti fejlődése, a prostitúció megnyilvánulásának helyi módzatai mutatják meg a követendő utat.

A hatóság csak arra ügyeljen, hogy a kéjnéket az úgynevezett kéjnéotartók, a lakásadók kizsákmányolási törekvései ellenében megfelelő védelemben tudja részesíteni. E részben majdnem mindenütt ugyanazon sajnálatos hely-

zetet találjuk. Kevés olyan kéjő van, akinek viszonyai megengedik, hogy saját éves lakást béreljen és azt magának berendezze. A kéjők túlnyomó része albérletben lakik, aránytalan magas bérösszeget fizet a kéjőtartónak, akinek ez egyedüli keresetforrását képezi.

A kéjő keresetének legnagyobb részét a naponként fizetendő lakásbér emészti fel, ezért tölti az egész éjjelt az utcán, ezért kockáztatja egészségét, ezért kénytelen a szemérmetlen tolakodásnak minden eszközét felhasználni, hogy a mindennapi szobabért megkeresse, mert különben a kíméletet nem ismerő kéjőtartó másnap eltávolítja a lakásból.

E téren gondoskodják a rendőrség humánus, célirányos intézkedésekről, amelyek által megakadályozhatja azt, hogy a kéjő keservesen szerzett keresete az ilyen lakásuzsorások kezébe kerül, akik a kéjőt nemcsak a lakásbérlet által, hanem gyakran egyéb szükségletek szolgáltatása és hitelnyújtás formájában is kiszipolyozzák.

Az ilyen visszaélések megtorlása soha sem lehet elég szigorú; minél erélyesebb és határozottabb módon igyekszik a rendőrség ezeket elnyomni és üldözni, annál inkább fog csökkenni a kéjők utcai szemérmetlen viselkedése által elkövetett kihágások száma, amelyekre a kéjőket többnyire a nyomor és a létfenntartás ösztöne kényszeríti.

4. Az orvost vizsgálat és a beteg kéjők gyógykezelése.

Bármilyen rendszerű a reglementáció, annak végcélja mindenütt csak az lehet, hogy minél több prostituált nő kerüljön rendszeres és állandó orvosi vizsgálat alá, a beteg nők elkülöníttessenek, megfelelő gyógykezelésben részesüljenek és felgyógyulásukig forgalomba ne jöhessenek.

Ezen cél elérésének előfeltételei:

1. megfelelő számú, szakképzett orvosi személyzet,
2. alkalmas, jól felszerelt vizsgálóhelyiségek,
3. elegendő férőhelyet biztosító kórházak.

A kéjnők orvosi vizsgálatát majdnem mindenütt hatósági orvosok és pedig többnyire a rendőrhatalóság szolgálatában álló orvosok teljesítik.

Magánorvosok alkalmazása ilyen célra nem ajánlatos, és a tapasztalat szerint sehol sem mutatkozott célirányosnak. Bécsben kísérletet tettek ily irányban 1873. évben és a kéjnőknek megengedték, hogy szabadon választott orvosokkal vizsgálattassák magukat. A kedvezőtlen tapasztalatok, a temérdek visszaélés azonban már 1875. évben arra indították az illetékes hatóságokat, hogy ezt a módszert megszüntessék. Olaszországban a szabad orvosválasztás még most is érvényben van, de az ottani eredmények semmiképp sem teszik kívánatossá az ilyen rendszernek, a reglementáció ilyen torzképének meghonosítását.

Mindenesetre kívánatos, hogy a vizsgáló orvos a venerás betegségekre speciális szakképzettséggel bírjon. Nagyvárosokban ez a képesítés minden nehézség nélkül megszereshető és Németország egyes városaiban ezt meg is kívánják. Bécsben egy 1878. évi kormányrendelet ilyen képesítéstől teszi függővé a rendőrorvosok alkalmazását, Parisban az ilyen állásokra nyilvános pályázatot hirdetnek és szintén csak szakorvosokat alkalmaznak.

Ajánlatos még az orvosi szolgálat állandósága, mert csak a betegség fejlődésének és folyamatának folytonos figyelése, az egyes kéjnők fortélyainak megismerése által szerzik meg az orvosok a kellő gyakorlatot, ami a vizsgálat eredményességének előfeltétele.

Orvosnők alkalmazása – ahol ezt a viszonyok lehetővé teszik – mindenesetre kívánatos, főleg olyan esetekben, amikor titkos prostitúció gyanújában álló, vagy razziákon elfogott nők kerülnek vizsgálat alá, akiknek szeméremérzetét az orvosi megvizsgálás gyakran sértheti és minden oly esetben, amikor a vizsgálatot a bejegyzett kéjnőktől elkülönítve ajánlatos teljesíteni. Az orvosnők csekély száma

azonban ma még az ilyeneknek kiterjedtebb mérvben való alkalmazását lehetetlenné teszi.

Szükséges még, hogy az orvos mellett a vizsgálat alkalmával egy-egy női alkalmazott teljesítsen szolgálatot, aki a fertőtlenítő szereket, a vizsgáló eszközöket tisztántartsa és ezeket a vizsgáló orvosnak kézhez adja. E célra gyakorolt betegápolónők vagy megbízható szülésznők a legalkalmasabbak.

Budapesten eredményesnek mutatkozott és követésre ajánlatos az a módszer, hogy a vizsgáló orvosokon kívül egy orvos állandóan górcsövi vizsgálattal, főleg gonokokkuszvizsgálattal foglalkozik, miáltal a vizsgálat jóval gyorsabb és eredményesebb. Ilyen górcsövi vizsgálatra Francia- és Németországban sokhelyütt nőket is alkalmaznak. Kisebb városokban, csekély számú kéjnőnél azonban a górcsövezést a vizsgáló orvos is végezheti.

Kétségtelen, hogy a vizsgálat eredményessége a vizsgálat pontosságától, ez pedig attól függ, hogy a vizsgálat-hoz elegendő számú orvos álljon rendelkezésre.

Tarnowsky, Blaschko, Török és Finger véleménye szerint egy orvos 3–4 órai munkával legfeljebb 20–30 nőt vizsgálhat eredményesen, egy vizsgálat tehát 10 percnyi időt venne igénybe.

Ez persze a gyakorlatban sehol sem vihető keresztül, mert az ilyen beható vizsgálat-hoz sehol sem áll elegendő hatósági orvos rendelkezésre.

Úgyhogy Dr. Bettmann szerint:

Lyonban	900 bejegyzett nőnél	7 orvos
Marseilleben	700	8 „
Szt.-Pétervárt	3000	11 „
Berlinben	4500	12 „
Parisban	4500	23 „
Wienben	2200	47 orvos

teljesít vizsgálatot, aminek eredményeképp egy-egy vizsgálatra:

Parisban	1 ¹ / ₂ perc
Bordeauxban	2
Berlinben	2
Szt.-Pétervárt	3
Wienben	5 jut.

Nálunk Budapesten összesen 29 rendőrorvos működik. Ezek közül a Budapesten bejegyzett összesen 2134 kéjnő vizsgálatát az erkölcsrendészet központi hivatalában állandóan 21 orvos teljesíti. Három orvos a budapesti államrendőrség területéhez csatolt külső kerületekben: Újpest, Kispest és Erzsébetfalva községekben lakó kéjnőket vizsgálja, egy orvos pedig a központban állandó bakteriológiai vizsgálatokat végez.

A budapesti államrendőrség orvosainak, más nagy városokhoz képest túl magas létszáma onnét származik, mert az itteni orvosok, a kéjnő vizsgálatokon kívül, sok egyéb oly hivatalos teendőt is végeznek, ami más városokban, egyéb hatósági orvosok hatáskörébe van utalva.

Budapesten vasárnap kivételével a hét minden napján van kéjnővizsgálat. A vizsgálat d. e. $\frac{1}{2}$ 9 órától d. u. $\frac{1}{2}$ 2 óráig tart. Mindennap 7 orvos teljesít vizsgálatot, még pedig $\frac{1}{2}$ 9 órától $\frac{1}{2}$ 12-ig 4 orvos és $\frac{1}{2}$ 12-től $\frac{1}{2}$ 2 óráig 3 orvos.

A bejegyzett kéjnők közül naponként mintegy 700 kerül vizsgálat alá, úgy hogy egy-egy orvosra naponként átlag 100 vizsgálat jut és egy kéjnő vizsgálata átlag 2'8 percet vesz igénybe. Segédszemélyzet a vizsgálatoknál nem áll az orvosok rendelkezésére, csak a várószobában tartózkodik állandóan két női alkalmazott, akik ott a kéjnők között a rendre és a vizsgálati szabályok betartására ügyelnek.

A vizsgálat szükségképpen teljesen ingyenes legyen. Ilyen címen a kéjnőt semmiféle díjjal vagy költséggel megterhelni nem szabad, nemcsak etikai, hanem gyakorlati okokból sem engedhető meg, hogy az állam a kéjnőkkel fizettesse meg a köztekintetektől szükségesnek mutatkozó közegészségi

védekezés költségeit. Az ilyen költségek csak közpénztárból fedezhetők.

Nálunk a vizsgálat teljesen ingyenes, a vizsgálatot teljesítő orvosok IX–VI. díjosztályba beosztott állami tisztviselők, akik rendes javadalmazásukon kívül a kéjnévizsgálatokért semmiféle külön díjazásban nem részesülnek.

Bécsben a bordélybeli és a saját lakásukon vizsgált nők minden vizsgálat után 2 koronát fizetnek a vizsgáló orvosoknak.

A német birodalomban az orvosi vizsgálat nagyrészt ingyenes, néhány városban, például Lipcsében, Kölnben azonban szintén szokásos, hogy a lakásukon vizsgált nők 1–3 márka díjat fizetnek.

Belgiumban a bordélyos és magánlakó kéjnök, ha lakásuk ezen célra alkalmas, ott vizsgáltathatják magukat és ezért egyenként havi 15 frankot fizetnek. A hivatalban vizsgáltak nem fizetnek vizsgálati díjat.

Parisban a bordélyokban és a maisons de passe-ban (találkahelyeken) teljesített vizsgálatok után szintén fizetnek 2–4 frank vizsgálati díjat.

Ami a kéjnévizsgálatok számát illeti, erre nézve is különböző a gyakorlat az egyes országokban. Nálunk kivétel nélkül minden kéjnököt hetenként kétszer vizsgálnak. Ugyanúgy járnak el Bécsben is.

Németországban nem egységes az eljárás.

Berlinben a kéjnök a vizsgálat tekintetében 3 osztályba vannak sorozva.

Az	I. osztályba tartozók	hetenként kétszer,
a	II.	egyszer,
a	III.	kéthetenként egyszer vizsgá-

tatnak meg.

Az I. osztályba sorozzák: *a)* a 24 évnél fiatalabb kéjnököt, *b)* azokat, akiknek bejegyzése óta még egy év nem

telt el, *c*) a szifilises kéjnököt, akiknél a szifilis megállapítása óta még 5 év nem telt el, *d*) mindazokat, akiket bármely okból tapasztalt megbízhatatlanságuknál fogva a rendőrség ezen osztályba sorozandóknak ítél.

A II. osztályba tartoznak a 25–34. év között levő azok a kéjnök, akiket nem soroztak az I. osztályba.

A III. osztályba tartoznak a 34 évnél idősebb kéjnök.

Egyik osztályból a másikba való sorozás iránt a rendőrség határoz.

Drezdában és Lipcsében minden kéjnököt hetenként egyszer, Frankfurtban hetenként kétszer, Hamburgban a bordélybélieket hetenként kétszer, a többit hetenként egyszer, Belgiumban hetenként kétszer, Franciaországban pedig hasonlóan a berlini rendszerhez, kategóriák szerint hetenként egyszer, kétszer, vagy kéthetenként egyszer vizsgálják.

A vizsgálatok számának megállapításánál természetesen mindenütt a vizsgálandó nők veszélyességének fokát tekintik. Miután azonban sem az életkor, sem egyéb külső körülmény nem szolgálhat minden esetben a veszélyesség kisebb vagy nagyobb fokának pontos és elfogadható ismerve gyanánt: ajánlatosabbnak látszik, hogy a vizsgálat minden kéjnőnél egyformán és pedig a legszigorúbb elvek szerint, tehát úgy, mint nálunk, hetenként kétszer történjék.

A kéjnök vizsgálata mindenkor tágas, világos, ilyen célra alkalmas és kellő segédeszközökkel felszerelt, lehetőleg hivatali helyiségben történjék. A kéjnök magánlakásán teljesítendő vizsgálat semmiképp sem kívánatos. Leginkább a bordélyokban végzett vizsgálatok ellen merülnek fel alapos kifogások. Bordélyban vagy kéjnökölakásokban nem lehet megfelelő vizsgálóhelyiséget berendezni, a vizsgálat tehát pontosan alig teljesíthető. Nincsenek kéznél a szükséges segédeszközök, górcsövek, kórtörténeti jegyzékek stb. A betegnek talált kéjnököt nem lehet azonnal kórházba szállítani és mindig

megvan az a lehetőség, hogy a beteg kéjné a beszállítás előtt még férfiakkal érintkezik, vagy a kórházbeszállítás alól magát végképp kivonja.

A bordélyházi kéjnéknél azon okból is kívánatos, hogy hetenként kétszer vizsgálatra a hivatalban megjelenjenek, mert ilyenkor alkalmuk van arra, hogy esetleges panaszukat a hivatalban szabadon előadhassák, amit a bordélyosnő vagy annak alkalmazottja jelenlétében a bordélyban teljesített vizsgálat alkalmával csak ritkán merészelnek megtenni.

A vizsgálat legcélszerűbben az összes kéjnékre központosított ugyanazon helyiségben teljesíthető. A decentralizálás nyilvántartási nehézségeket teremtene és ezért nem ajánlatos. Az a sokhelyütt felmerült aggodalom, hogy az egész városból egy vizsgáló helyiségbe tóduló kéjnök tömege közmegebotránkozásra szolgáltat okot, indokolatlannak mutatkozott. Mert a kéjnök a hét egyes napjaira és különféle vizsgálati időkre felosztva még a legnagyobb városokban sem érkeznek oda csoportosan és ilyen alkalommal a tapasztalat szerint sem ruházatuk, sem viselkedésük által nem keltenek feltűnést.

Az eredményes vizsgálat egyik előfeltétele, hogy a vizsgáló orvos a megvizsgálandó kéjné előző betegségeiről, az egyes esetek lefolyásáról, a gyógykezelés időtartamáról kellően tájékozva legyen, mert csak ezek alapján képes a beteg kéjné veszélyességének, illetőleg a fertőzési lehetőség mértékét helyesen megállapítani. Szükséges ezenfelül, hogy a kéjné személyi adatait, előbbi foglalkozására, társadalmi állására és egyéb életviszonyaira vonatkozó adatokat is ismerje. Ez utóbbi adatok már a kéjné bejegyzése alkalmával lehetőleg törzslap alakjában pontosan felveendőek. Ezek képezik alapját a különféle célokot követő statisztikai felvételeknek, ezek alapján tehető helyes intézkedés olyan esetekben, midőn a kéjné erkölcsi mentéséről, foglalkozásszerzéséről, menhelybe helyezéséről van szó.

Némely városban az orvosi vizsgálatához szükséges adatokat és a közigazgatási célokra szolgáló feljegyzéseket ugyanazon törzslapra jegyzik fel. Célszerűbb azonban ezeknek különválasztása, mert az orvosi vizsgálatnál, az odatartozó adatokra állandóan szükség van, az erkölcsrendészeti hivatal pedig a közigazgatási adatokat tartalmazó törzslapot nem nélkülözheti hosszabb időre.

Budapesten minden kéjő bejegyzése alkalmával egy állandó törzslapot állítanak ki részére. Ezek a törzslapok a kéjő fényképével felszerelve, folyószám szerint helyeztetnek el a nyilvántartási szekrényben. A kéjő okmányai, a felvételi jegyzőkönyv és egyéb reávonatkozó iratok a törzslap mellé kerülnek Mutató gyanánt egy kartotékrendszerű – cédula – index szolgál.

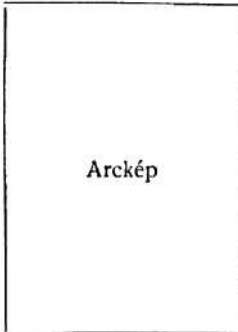
A bejegyzett kéjők nyilvántartási törzslapjai a következő rovatokat tartalmazzák.

1. oldal

Nyilvántartási törzslap.

bejegyzett

kező részére.

Arckép

Felvétel: 191

hó . nap.

Születési helye:
(Ország, megye)

Születési éve, vallása, családi állapota .

Jelenlegi és előbbi foglalkozása :

Legutóbbi lakása :

Előbbi tartózkodási helye :

Személyleírása :

Termete :

Arca .

Haja .

Szeme

Orra .

Szaja .

Különös ismertető jele .

Anyanyelve :

Ezenkívül milyen nyelven beszél .

Nyilvántartási szám .

Sajátkezu névalírása .

Az általa bementett vagy hivatalosan megállapított előző büntetései :

Korát és személyazonosságát mily okmány által igazolta .

2. oldal

Lakasváltogatások					
A bejelentés napja	Ker.	Utca, házszám, ajtó	A bejelentés napja	Ker.	Utca, házszám, ajtó

3. oldal

Kilépést és újra belépesét bejelentette					
Kilépés napja	Hova távozott	Ujra belépett	Kilépés napja	Hova távozott	Ujra belépett
A kéjőnőre, esetleg szeretőjére (strici) vonatkozó különös megjegyzések. Kőrozések és bírósági ítéletek feljegyzése:					

4. oldal

Kihágási ítéletek feljegyzése			
Az ítélet kelte	Kapitány-ság	A kihágás megnevezése	A büntetés mérve vagy tartalma

Hasonló berendezésű, csakhogy eltérő színű törzslapokat állítanak ki a titkos kéjeigés gyanújában álló nők, valamint a kerítés, leánykereskedés és közvetítés gyanújában állók részére is.

A megbetegedések és a kórisme feljegyzésére a következő szövegű lap szolgál.

Nyilvántartási szám :

Vizsgálati napok :
és

^{magan}
_{bordelyos} kéjő orvosi vizsgálati lapja.

A megbetegedés megállapításának napja	Kórisme	A vizsgáló rendőrorvos név- aláírása	A kórhazból elbocsátás napja	Kórházi kórisme

Ez a lap a vizsgálat alkalmával mindig az orvos rendelkezésére áll.

Miután az utóbbi időben több oly eset fordult elő, hogy beteg kéjők oly módon akartak a vizsgálat, illetőleg a kórházba szállítás alól kibújni, hogy maguk helyett más kéjőnt küldtek vizsgálatra, a budapesti államrendőrségnél intézkedés történt, hogy ezek az orvosi vizsgálati törzslapok is el legyenek látva a kéjő arcképevei, hogy ennek alapján a vizsgáló orvos is meggyőződést szerezhessen a kéjő személyazonosságáról

Ajánlatos a kéjő bejegyzése alkalmával történő orvosi vizsgálat adatait is egy e célra felveendő törzslapra feljegyezni.

Erre nézve Le Pileur a következő szövegű törzslapot ajánlja:

Szám :	Bőr :
Név :	
Kor :	Haj és kormok :
Vizsgálat napja :	
Családi viszonyainak leírása :	Mirigyek :
Milyen korban menstruált ?	Nyákhártya :
Szült-e már ?	Külső ivarszervek :
Hányszor szült ?	Urethra :
Mi történt gyermekeivel ?	Bartholini-mirigyek :
Hol helyezte el ezeket ?	Vagina :
Előbbi betegségei :	Cervix :
Előbbi nemi betegségei :	Belső ivarszervek :
Előbbi nemi betegségeinek gyógykezelése :	Anus
Az orvosi vizsgálat eredménye :	Egyéb megjegyzés :
Kozállapot stb. :	

A kéjnők személyes igazolására majdnem mindenütt egy úgynevezett bárca, igazolvány vagy egészségi lap szolgál. Nálunk a bárcás kéjnők arcképpel ellátott, keménykötésű könyvecskét, az igazolványos nők pedig puhafedelű, arckép

nélküli füzetet kapnak. Mindkettő a ragályos nemi betegségek ellen alkalmazandó óvintézkedéseket és a kéjnök által betartandó rendszabályok rövid kivonatát, ezenfelül a kéjnök nevét, személyi adatait, személyleírását és a vizsgálati napokat tartalmazza. Ezen könyvecskének rovataiba az orvos minden egyes vizsgálat eredményét bejegyzik.

Mínthogy sok kéjnök nem óhajtja, hogy látogató vendégei, akik óvatosságból tőle a bárca felmutatását követelik, ebből nevét és személyi adatait megtudják, némely helyütt erre való tekintettel a bárcába a kéjnök neve helyett ennek nyilvántartási lapszámát jegyzik fel.

Arra nézve, hogy a bárcába a vizsgálat alkalmával milyen szövegű bejegyzés történjék, szintén eltérők a vélemények.

Bettmann helyteleníti az oly szövegű bejegyzést, hogy a vizsgált kéjnök: „*egészséges*”. Ilyen bejegyzés a kéjnök látogatójánál, a teljes biztonság, az érintkezés veszélytelenségének érzetét kelti fel, holott a vizsgálat legtöbbször csak negatív eredményt tüntet fel. Véleménye szerint elegendő a vizsgálat napjának, hatósági bélyegzővel hitelesített bejegyzése, azonfelül szerinte minden lapra feltűnő módon rá kellene vezetni azt a figyelmeztetést, hogy a vizsgálat bejegyzésének érvénye csak 3, esetleg 4 napig tart. „Ez a megjegyzés, véleménye szerint óvatosságra intené a férfiakat és felhívna figyelmüket, hogy a bejegyzések folytonosságát is vegyék szemügyre, miután a mutatkozó hézagok betegségekre vagy vizsgálatmulasztásra mutatnak.

Ströhmborg és mások azt kívánják, hogy a bárcába a gonorrhoeas és szifilises megbetegedések is bejegyeztessenek.

Parisban a bárcák aszerint, mint az illető kéjnök szifilises, vagy még nem mutatott szifilises *tüneteket*, különböző színűek.

Budapesten a kéjnök orvosi vizsgálata a következő szabályok szerint történik:

A kéjnök vizsgálata mindazon bajokra kiterjesztendő, amelyek a velük való érintkezés alkalmával fertőzhetnek. A vizsgálat eszerint kiterjed:

A) *Nemi betegségekre*: kankó, lágyfekély, bujajor vizsgálatára.

Ezen betegségek vizsgálatánál a következő szabályok tartandók szem előtt:

- a) a kéjnök a vizsgálószobába ingre vetkőzve lép be,
- b) vizsgálandó a száj, torok, esetleg gége,
- c) az egész test bőre (a tenyér és talp is), esetleg kiütésre megtapintandók az esetleges bujakóros nyirokcsomók helyei: nyak, hónalj, könyök, lágyéktáj,
- d) az ivarszervek és a húgycső. Soha sem szabad elmulasztani a húgycső és Bartholini-mirigyek megnyomását és a hüvely, illetőleg a méh hüvely részének tükörrel való beállítását, ha szükséges vattával való letisztítás után.

Megvizsgálandó még a végbél és annak környéke.

e) Mindazon esetekben, ahol gyanús váladék mutatkozik, vagy oly fekély, melynek mineműsége a klinikai tünetekből meg nem állapítható, okvetlenül mikroszkópos vizsgálat végzendő a kórisme biztos megállapíthatása céljából (gonococcus, Ducrey-bacillus, spirocheta paliida).

B) *Ragályos bajokra*, milyenek a heveny fertőző betegségek, tuberkulózis, rüh, fej- és lapostetű stb.

C) *Undor gerjesztő bajokra* (bőrkiütések, kelevények, bőrfarkas, lupus).

D) *Hegyes függölyökre és terhességre*.

E) Figyelem fordítandó még a hüvelycsarnok vagy hüvelyben esetleges lobos folyamatok által előidézett úrmene-tekre, vagy nyákhártyaroncsolásokra és mindazon elváltozá-sokra, amelyek ragályozó anyagot visszatartani és ezáltal a betegség csíráit közvetíteni képesek.

A fentemlített bajok kórisméjének megállapíthatása céljából a szomszéd helyiségben vizsgáló orvos konzultálás

végezt áthívható, a felelősség azonban mindig a vizsgálatot teljesítő orvost terheli.

A kültelki kapitányságoknál vizsgáló rendőrorvos górcsővel nem rendelkezvén, a gyanús váladékot az e célra rendelkezésére bocsátott tárgylemezre rögzítve és névvel megjelölve az erkölcsrendészeti vizsgáló helyiség laboratóriumába küldi be, ahonnt a vizsgálat eredményéről telefon útján nyer értesítést.

Az egészségesnek talált kéjnnél a vizsgálat eredménye a kéjnn szemlelapjába jegyzendő be; A bejegyzés „Egészséges” szó bejegyzésével és a vizsgálati napot jelző bélyegzővel történik, amelyet még a vizsgáló orvos névaláírásával is ellát.

Havibaj esetén, amennyiben ez oly mérvű, hogy az ivarszervek meg nem vizsgálhatók, a kéjnn az *A)* pontban *b)* és *c)* alatt felsorolt testrészekre vizsgálandó és ilyenkor „Havibaj egészséges” megjegyzés írandó a bárca, illetőleg az igazolvány megfelelő rovatába.

Egészségesnek talált kéjnnöknél a vizsgálati törzslapba semmi bejegyzés nem történik.

Az előbbi pontokban felsorolt bármily betegség megállapítása esetén a kéjnnök a férfiaktól való érintkezéstől eltiltandók.

A *B)*, *C)* és *E)* pontjaiban felsorolt bajoknál a bárca (igazolvány) bevonandó, az *A)* pont alatti bajoknál, valamint rüh, hegyes függöly és heveny ragályos betegségek esetében pedig a kéjnnök azonnal kórházba utalandó.

A megállapított betegség, a minden egyes vizsgálatnál a vizsgáló orvosnak átadott vizsgálati törzslapba bejegyzendő. Ezen lapra a következő adatok jegyzendőek fel:

- a)* a megbetegedés napja,
- b)* a kórisme, amellyel a kéjnnök kórházba utaltatott, vagy amely miatt bárcája (igazolványa) bevonatott,

c) a kórházból való kibocsátás napja és a kórházi gnózis (ez utóbbi a kórházi elbocsátási igazolványról).

A vizsgáló r. orvosok ezeket a törzslapokat a vizsgálat befejeztéig maguknál tartják, azután összegyűjtve a nyilván-tartó tisztviselőnek leküldik.

A betegnek talált és kórházba utalt kéjnt a vizsgáló r. orvos a kórházi utalvánnyal az erkölcsrendészeti osztályhoz kísérteti, ahol a kéjnt az e célra szolgáló helyiségben elhelyezik és kórházba szállításáról gondoskodnak.

Kórházba szállítás előtt a kéjnt kérelmére alkalmat kell adni arra nézve, hogy a kéjnt lakásán ruháit és holmiját elzárhassa és ott az esetleg egyéb sürgős és halaszthatatlan rendelkezéseket megtehesse. A kórházba szállításig azonban a kéjnt a rendőri őrizet alól kibocsátani nem szabad.

A vizsgáló r. orvosok a betegnek talált kéjntökről naponként statisztikát vezetni és e célra minden betegségi esetet az e célra szolgáló nyomtatványminta rovataiba bejegyezni tartoznak. Ezek a kimutatások mindennap összegyűjtve, az erkölcsrendészeti osztálynak átadandók és onnét borítékban a következő nap délelőtt a r. főorvosi hivatalba beküldendők.

A vizsgáló r. orvosokra vonatkozólag meghatározott szabályok betartását a r. főorvos ellenőrzi, aki e részben tett tapasztalatairól a főkapitánynak tesz jelentést.

A kéjntök gyógykezelése mindenütt a kényszer jellegével bír, és szabadságuk korlátozását vonja maga után.

Az a sokféle szempontból indokolt követelés, hogy a kéjntök gyógykezelése külön e célra szolgáló kórházakban történjék, csak nagyvárosokban vihető keresztül; kisebb helyeken meg kell elégednünk, a részükre kijelölendő külön kórtermekkel. A kényszergyógykezelés alatt álló nők lehetőleg különválasztandók aszerint, hogy bejegyzett kéjntök vagy titkos kéjelgés miatt kerülnek kórházba. Ezenfelül még

arra is figyelmet kell fordítani, hogy fiatal, kezdő nők az idősebb, teljesen züllött nőktől elkülönítve helyeztessenek el.

Ezeknek a követelményeknek eddig csak kevés kórház tudott megfelelni. A legtöbb városban kórházhiány és majd minden kórházban helyszűke miatt panaszkodnak. Ez a körülmény okozza, azt a mindenütt érzett bajt, amely miatt a reglementáció hasznát sokan kétségbevonják, hogy a szifilises betegeket, a heveny tünetek elmúltával, gyógyulatlan és fertőzőképes állapotban bocsátják ki a kórházból, hogy új betegek elhelyezést nyerhessenek.

Jesionek feljegyzései szerint a müncheni közkórházban venereás bajjal kezelt kéj nőknek mintegy 35–40%-a még gyógyulatlan és fertőzőképes állapotban hagyja el a kórházat.

Sokhelyütt, Németország egynéhány városában, Belgiumban és Oroszországban, a kórházi kezelés költségeit részben vagy egészben a kéj nők által fizettetik meg, vagy e célra úgynevezett kéjnőpénztárakat létesítenek, amelyhez minden kéjnő rendszeres heti vagy havi befizetéssel köteles hozzájárulni és mely azt a célt szolgálja, hogy a kéjnőnek betegsége tartamára segílyt nyújtson. Az ilyen berendezést azonban semmiképp sem lehet helyeselni. A kéjnő minden ilyen megterhelése méltánytalan, mert legszánalomra méltóbb társadalmi osztályra hárítja az osztársadalom megvédésének terheit. Ezenfelül ártalmas, mert a kéjnőket méginkább visszariasztja a kórházi gyógykezeléstől és nagyrészt eredménytelen is, mert – miként például Boroszló város példája mutatja, ahol a kéjnők 18.417 márkát tevő évi gyógykezelési költségéből mindössze 430 márka volt behajtható – többnyire eredménytelen is marad.

5. Fiatalkorú nők prostitúciója,

A fiatalkorú nők prostitúciója, illetve az a kérdés, hogy milyen eljárást alkalmazzon velük szemben a hatóság, a reglementációnak egyik legnehezebben megoldható problémá-

ját képezi. Fontos a kérdés főleg azért, mert a prostituáltak legnagyobb része fiatalkorú vagy kiskorú nő. A titkos prostitúciót űzők majdnem mind fiatalkorúak, akiket közismert veszélyességük dacára sem lehet orvosrendőri felügyelet alá helyezni.

Megdöbentő az a magas szám, amellyel kiskorúak, főleg a titkos prostituáltak statisztikájában szerepelnek.

Budapesten az 1915. és 1916. években újonnan bejegyzett 1115 kéjné között:

17–18 év között volt	65
18–20	142
20–24	388
24–30	400
30 éven felül volt	200

Tehát az elsőízben bejegyzett kéjnök 49%-a kiskorú volt.

A Budapesten 1916. évben a rendőrség által szállodákban és egyéb helyeken, többnyire éjjeli *razziák* alkalmával, előállított titkos kéjnök közül:

14 éves volt	0 százalék szerint	0,3%
15	15 százalék szerint	0,7%
16	90 százalék szerint	4,5%
17	186 százalék szerint	9,5%
18	130 százalék szerint	6,6%
19	295 százalék szerint	15,0%
20	230 százalék szerint	11,6%
21	200 százalék szerint	10,1%
22	159 százalék szerint	7,1%
23	120 százalék szerint	6,1%
24	103 százalék szerint	5,2%
25	58 százalék szerint	2,9%
26	50 százalék szerint	2,5%
27	46 százalék szerint	2,3%
28	67 százalék szerint	3,4%
29	23 százalék szerint	1,1%
30	33 százalék szerint	1,6%
30 évnél idősebb volt	137 százalék szerint	6,6%
Összesen:	1958	

Végeredményben pedig az összes előállított nők közül:
 20 éves és annál fiatalabb volt 952, azaz 48%
 és kiskorú volt 1534, 78%.

Még szomorúbb képet nyerünk, ha a *razziák* alkal-
 mával előállított és venereás betegség miatt kórházba utalt
 titkos kéjnők korát vizsgáljuk.

Az eredmény 1916. évről a következő:

A kórházba utaltak között volt																	
14 éves	15 éves	16 éves	17 éves	18 éves	19 éves	20 éves	21 éves	22 éves	23 éves	24 éves	25 éves	26 éves	27 éves	28 éves	29 éves	30 éves	30 evnel idosebb
2	3	42	96	75	131	94	66	60	42	37	17	13	6	10	2	11	20

Az előállított nők összes száma volt 1958.

Ezek közül kórházba utaltatott összesen 728 nő.

A kórházba utaltak közül:

18 éves és annál fiatalabb volt 218 nő, azaz 29%

20 443 60%

24 648 89%.

Ehhez hasonló, vagy még szomorúbb képet nyújt a
 külföldön összeállított statisztika.

A leánykereskedelem leküzdésére alakult osztrák liga a
 védelme alá vett leányokról, kiknek 70%-a prostitúciót űzött,
 a következő statisztikát tette közzé:

Évszám	A kis- korúak száma	A kiskorúiak között volt					
		13 éves	14 éves	15 éves	16 éves	17 éves	18 éves
1906...	135	—	11	14	12	15	18
1907	356	5	47	59	40	30	36
1908	799	4	51	58	77	85	83
1909...	665	5	35	42	50	64	80

Le Pileur párisi statisztikája szerint 780 keresetszerű prostitúciót űző nő közül:

457, azaz 63,5%, 16 és 20 év közötti

46, azaz 6,3%, 21 és 25 év közötti

62, azaz 8,6%, 13 és 15 év közötti korú volt.

Münchenben 1909. évben 2076 előállított titkos kéjnéző közül venereás beteg volt 592, azaz 31,6%. A betegek 57%-a 18 évesnél fiatalabb volt.

A gonorrhoeára vonatkozólag Neisser adataiból megállapítható, hogy az idősebb 30–40 éves kéjnézőknek csak 5%-a, a fiatalabb 21–24 éves kéjnézőknek 38%-a gonorrhoeas.

Blaschko szerint:

az 1 év óta bejegyzett kéjnézők a kankós betegek 56%-át

a 2 34%-át

a 3 30%-át

a 4 27%-át

az 5 28%-át

a 6 19%-át

a 7 17%-át

a 8–15 év óta bejegyzett kéjnézők a kankós betegek 17%-át

szolgáltatják.

Dr. Hammer feljegyzései szerint Berlinben 565 bejegyzésre jelentkezett nő közül 55% már 17 éves kora előtt deflorált volt.

Bendig adatai szerint Stuttgartban 1716 bejegyzett nő közül 20 évnél fiatalabbak kórházba kerültek.

	15 éves	16 éves	17 éves	18 éves	19 éves	20 éves
Gonorrhoeával	19	87	214	298	441	364
Szifilissel	—	23	51	94	164	157
Mindkettővel együtt . . .	2	7	22	47	44	58
Összesítés	21	117	287	439	649	579

Le Pileur szerint a párisi St. Lázáré kórházban 1890. évtől 1899-ig kezelt 1463 női venereás beteg közül szifilist szerzett:

12 éves korában	1 beteg
14	8
15	37
16	65
17	102
18	128
19	95
20	62

Ugyancsak Le Pileur feljegyzései mutatják, hogy 582 prostituált nő közül 424 már 18 éves kora előtt deflorálva lett.

Az Oroszországban 1889. évben összeírt 17000 bejegyzett kéjnéző közül 7840 magánlakó és 9763 bordélyos kéjnéző volt. Ezek között 6334 magánlakó és 5993 bordélybeli kéjnéző kiskorú volt.

Poroszország közkórházaiban 1900. évben venereás bajjal kezelés alatt állott:

	Összesen	Ezekből 15—18 éves volt	Szifilisben szenvedett
Munkásnő --- --- ---	1265	211	62
Elárúsítónő --- --- ---	266	32	11
Cseléd --- --- ---	2504	367	145
Pincérnő... --- --- ---	580	59	27
Prostituált --- --- ---	5489	574	186

A felsorolt adatok eléggé bizonyítják, hogy a fiatal kéjnézők a nemi betegségek tekintetében a legveszélyesebbek» Veszélyességüket természetesen még növeli az a körülmény, hogy legkeresettebbek lévén, jóval nagyobb arányban űzik a nemi érintkezést, mint az idősebb korosztályúak és így nagyobb mértékben terjesztik a kórt, mint amazok. Ez a veszélyesség különösen a szifilisnél nyilvánul meg, amelynél

a bejegyzés első éveiben a fertőzés a leggyakoribb, míg a későbbi években folyton csökkenő irányzatot mutat, ellentétben a kankóval és lágy fekélyel, amelyeknél a fertőzés lehelőségét nem befolyásolja a kéjnök életkora és a bejegyzés időtartama.

Fokozza a fiatalkorúak veszélyességét, még a korukban rejlő tapasztalatlanság és könnyelműség is. Nem lévén képesek a nemi betegségek káros következményeit felfogni, nem védekeznek eléggé a beteg férfiak ellen, nem törődnek a tisztasággal, mellőzik a szükséges óvintézkedéseket és ha megbetegednek, legtöbbször a bujkáló, titkos prostitúció táborába menekülnek és csak ritkán vetik alá magukat rendszeres gyógykezelésnek.

Kétségtelen, hogy a fiatal prostituáltakat nemcsak saját érdekükben, de a közegészség megóvása érdekében is fokozott figyelemben kell részesíteni. Mindazokat, akiknél az erkölcsi züllés még nem végleges, minden módon ki kell emelni a romlásukat előidéző vagy elősegítő környezetből és részükre a tisztességes megélhetés feltételeit meg kell teremteni.

A fiatalkorúak prostitúcióját legtöbbször nem a nyomor, nem a munkanélküliség, hanem hiányos, elhanyagolt nevelés, a környezet káros befolyása, csábítás és kerítés okozzák. Mindazon körülmények, amelyeket a IV. fejezetben a prostitúció általános okai között megemlítettünk, a fiatalkorúak erkölcsi romlását még fokozottabb mérvben elősegítik.

A velük szemben alkalmazandó megtorló intézkedések, mint: elzárás, vagy egyéb büntetés, javítóintézetbe utalás, kényszergyógykezelés és bármilyen kényszerrendszabályok, többnyire eredménytelen maradnak, mert rendszerint azzal a következményekkel járnak, hogy a megjavítandó nő más, erkölcsileg romlott nők társaságába kerül.

Eredményt csak célirányos megelőző intézkedésektől lehet remélni. Ki kell kutatni, forrásánál kell felkeresni azokat az okokat, amelyek a fiatal nőket erkölcstelenségre

és később prostitúcióra készítetik. Ezek az okok természetesen mások a falun, a kisvárosban és mások a nagyvárosi proletariátus között. Már az iskolában kell gondosan ügyelni azokra a leányokra, akiknél ilyen laza erkölcsi felfogás vagy viselkedés jelei mutatkoznak és ott kell keresni ennek előidéző okait. Ha az okok a szülői nevelés és felügyelet hiányosságában, elhanyagoltságban, rossz környezetben rejlenek, ezeket az okokat nyomban meg kell szüntetni és a veszélyeztetett leány részére más környezetet, megfelelő nevelést vagy felügyeletet kell biztosítani. Erre természetesen egymagában sem az iskola, sem a község, sem a társadalom nem képes. Mindezen tényezőknek, elsősorban az államnak, az állam által szervezett rendszeres patronageszervezetnek kell közreműködni, ha a fiatalkorú nők ezreit a prostitúció veszedelmétől, a közegészséget pedig a fiatal prostituáltak részéről fenyegető veszedelemtől meg akarjuk védelmezni.

Ma még nálunk, de külföldön sincsenek oly állami vagy társadalmi berendezések, amelyek a fiatalkorú nők céltudatos felügyeletét és a veszélyeztetetteknek eredményes megvédését biztosítanák. Az érvényben levő törvényes rendelkezések majd mindenütt hiányosak és csak szűk határok között, kevés esetben, akkor is csak nehezen áthidalható alakiságok után adnak jogot és lehetőséget a kényszernevelésre, vagy a szülői hatalom felfüggesztésére.

Nálunk az 1877. évi XX. t.-c. 263. és 264. §-ai általánosságban kötelezik az árvaszéket arra, hogy a kiskorúak szellemi és anyagi érdekeire ügyeljenek és ha a szülő vagy gyám elhanyagolja a kiskorú nevelését, az árvaszék a törvény 170. §-a alapján a közgyám útján szerezhethet érvényt felügyeleti jogának, csakhogy ezen törvényes rendelkezés csakis akkor járhat megfelelő eredménnyel, ha a gyámhatóság megfelelő állami vagy társadalmi segédintézmény: jól szervezett patronage, menhelyek, munkaközvetítők, foglalkoztatók és hasonló intézetek közreműködésére számíthat.

Egyedül azon elvnek hangoztatása, hogy fiatalkorú nőket nem szabad bejegyezni, hogy minél magasabbra kell megállapítani a bejegyzés korhatárát, semmiféle eredménnyel sem fog járni. Mert azzal, hogy a fiatal nőket kizárjuk a bejegyzés lehetősége alól, még nem rekesztettük ki őket a prostitúcióból. Bejegyzett kéj nők helyett, titkos kéj nőkké válnak és a prostituált nőknek, azt a nagy tartalékseregét növelik, amely épp oly veszedelmes a társadalomra, a közmorálra és a közegészségre, mint a reglementált kéj nőknek szűk korlátok közé szorított kisszámú csoportja.

6. A titkos prostitúció.

A bejegyzett kéj nőknek aránylag csekély létszáma sehol sem elegendő a férfi lakosság, mondjuk a nőtlen férfiak szexuális igényeinek kielégítésére. Ezt a hiányt mindenütt a titkos prostitúció népes tábora pótolja.

A „*titkos prostitúció*” kitétel, mint Blaschko mondja, tulajdonképpen nem helyesen fejezi ki annak fogalmát és lényegét. Mert a prostitúció ezen neme csík a legritkább esetben „titkos”, bizonyos szűkebb-tágabb körben ez is nyilvános, sőt gyakran tolakodóbb, szemérmetlenebb, mint a rendőri felügyelet alatt álló prostitúció. Csak hivatalosan minősítik titkosnak, mert nem áll hatósági ellenőrzés alatt. Ezért is sokszor támadják a reglementációt, mert aránylag csak kevés prostituált nőre terjed ki és éppen azokat nem képes ellenőrzés alá vonni, akik a közegészségre a legveszélyesebbek, t. i. a kezdő prostituáltakat, a titkos kéj nők nagy tömegét. Ezért sokan a bejegyzés korhatárának kiterjesztését sürgetik.

A túlzástól azonban mindenképpen óvakodni kell. A titkos prostitúcióból eredő bajokat sem a reglementáció eltörlésével, sem a fiatalkorú prostituáltak kényszerbejegyzése által megszüntetni nem fogjuk.

A titkos prostitúció elleni küzdelem a rendőrség lég-

nehezebb és legkényesebb feladatai közé tartozik. Nehéz a küzdelem azért, mert a titkos prostituáltak tábora a legheterogénebb elemekből, a legkülönbélebb társadalmi rétegekből alakul. Itt tulajdonképpen nem a „nyilvánosság”, vagy „titkosság” a döntő vagy megkülönböztető ismerv, hanem az a körülmény, hogy valaki főfoglalkozás vagy csak mellékkereset gyanánt űzi-e a prostitúciót? A „titkosság” rendszerint csak a hatósággal szemben nyilvánul meg de nem a közönséggel vagy a nyilvánossággal szemben, ahol az ilyen nők többnyire olyan viselkedést tanúsítanak, hogy senkinek se legyen kételye foglalkozásuk természete felől.

A titkos kéjnök legnagyobb százaléka a fiatal, kezdő, könnyelmű nőkből, a külvárosok munkakerülő csavargónőiből kerül ki. Ezek elcsábítása legkönnyebb, többnyire már gyermekkorukban kezdik a csavargó, erkölcstelen életet, mihamarabb venereus betegségbe esnek és mindaddig titkon űzik a prostitúciót, míg a bejegyzéshez szükséges kort elérik.

Nagyszámú és veszélyes csoportját képezik a titkos prostitúciónak azok a kéjnök, akik már bejegyezve voltak, de betegség miatt, vagy más okból kilépnek és újabb jelentkezésig, vagy addig, amíg a rendőrség kezére kerülnek, titkosan folytatják a prostitúciót.

Ide tartozik az alkalmi prostituáltaknak az a nagyszámú csoportja, amely tisztességes foglalkozás leple alatt folytat prostitúciót. Ilyenek a pincérnők, buffetleányok nagy tömege, elsősorban olyanok, akik éjjeli mulatóhelyeken, bodegákban, bárókban, tánctermekekben mint úgynevezett animier-hölgyek (inviteuses) teljesítenek szolgálatot.

A budapesti rendőrség néhány év előtt több ilyen éjjeli bodega ellen' vizsgálatot indított, amely alkalommal az ott talált 17–18 éves kiszolgáló nők kétharmada venereus beteg volt.

Az ilyen női kiszolgálásra alapított helyiségek fölött mindenütt erélyes, szünetnélküli rendőri felügyelet ajánlatos.

Meg kell adni a rendőrségnek azt a jogot, hogy szükség esetén az ilyen megbízhatatlannak minősülő helyiségek záróráját rövidebbre szabhassa. Különszobát (separé) vagy függöny által elrekeszthető fülkét ily helyiségekben megengedni nem szabad. Meg kell tiltani, hogy a női alkalmazottak a vendég asztalához üljenek, vele dorbézoljanak és őt ivásra késztessek. Az is megtiltandó volna, hogy a női alkalmazottak rendes fizetés helyett a vendég által elfogyasztott italok árának bizonyos százalékában részesüljenek. Meg kellene állapítani azt a minimális életkort, amelyen alul nőket italmérő üzletben alkalmazni nem szabad.

Éjjeli üzemekben csak olyan nők alkalmazása volna megengedhető, akik erkölcsi kifogástalanságukat a rendőrség bizonyítványával igazolják. Ez okból ilyen üzletek tulajdonosait kötelezni kellene, hogy női alkalmazottaikat a rendőrségnél mindenkor jelentsék be. Volt kéjnők, vagy ismert, büntetett titkos kéjnőknek ilyen helyiségekben leendő alkalmazását semmiképp sem szabadna megengedni.

A nagy városok különféle mulatóhelyei, főleg az alsóbbrendű dalcsarnokok, varieték, báltermek, tánciskolák mindmegannyi melegágya és gyűlhelyei a titkos prostitúciónak, amely itt a „művészet” vagy artista foglalkozás leple alatt legkönnyebben meghúzódik. Sok ilyen helyiségek, főleg az éjjeli mulatók, bodegák és tánctermekek leginkább a szeszes italok fogyasztásából szerzik jövedelmüket. Ezért érdekük, hogy minél több fiatal nőt tartsanak, akik a vendégeket ivásra, költekezésre csábítsák. Az ilyen nők könnyűnek látszó keresete, a fényűzés és jólét külső máza ismét százával csábítja a fiatal, könnyen befolyásolható nőket az ily fényesnek látszó „artista” vagy táncosnő foglalkozásra, amely lényegében alig különbözik a többi hivatásos prostituált foglalkozásától.

A budapesti államrendőrség 1915. évben erélyes intézkedéssel akart véget vetni az éjjeli mulatóhelyeken, tánc-

termekben és varietékben az ártistanók és úgynevezett buffet-nők alkalmazása körül túlságosan elharapódzott visszaéléseknek.

Ezért 1915. évi november 12-én kiadott főkapitányi rendelet a következőket rendeli el:

1. Orfeumokban és dalcsarnokokban éjjel előadás után a minden kételyt kizáró férfikísérettel, vagy egyébként tisztességes társaságban vendégképp megjelenő nőkn kívül csak olyan nők lehetnek jelen, akik az illető vállalat előadásainál mint artistanők tényleg közreműködnek, mint artistanők ott szerződötve vannak és kiknek erre nézve a mulatóhely tulajdonosával írásbeli szerződésük van.

2. A mulatóhely tulajdonosa köteles az általa szerződötett artistanóket 1-1 óra érvényes és minden hónapban megújítandó igazolvánnyal ellátni. Ezt az igazolványt az artistanók a helyiségben maguknál tartani és az ellenőrző rendőri közeg kívánatára felmutatni tartoznak.

3. Pincérnők, buffetleányok és más hasonló címen nőket alkalmazni és a helyiségben megtűrni, szigorúan tilos.

Ezt a rendelkezést elsősorban a nemibetegségeknek az utóbbi időben észlelt aggályos terjedése és az a tapasztalat tette szükségessé, hogy az erkölcsrendészeti célból rendezett *razziák* alkalmával zugszállodákban mindenkor több artistanót találtak, akik között feltűnő sok volt a venereás beteg.

Intézkedett még a főkapitány abban az irányban is, hogy a mulatóhelyeken szerződötett artistanók részére bizonyos minimális fizetés (havi 150 kor.) biztosíttassék, amely megélhetésüket prostitúció üzése nélkül is lehetővé teszi, elrendelte végül, hogy a szerződésnek azon pontjai, amelyek a szerződötett artistanői arra kötelezik, hogy előadás után a helyiségben maradjanak és a vendégekkel mulassanak, mint erkölcstelen és meg nem engedhető kikötések a szerződésből töröltessenek.

A szállodai női alkalmazottak erkölcstelen viselkedése miatt sűrűn felhangzó panaszok következtében a m. kir. belügyminiszter már 1893. évi 36152 sz. rendeletével felhívta a törvényhatóságok figyelmét ezen túrhetetlen állapotra. Elrendelte ez alkalommal, hogy a vidéki szállodák és fogadók szigorú ellenőrzés alá vétessenek és ha az a gyanú, hogy a szálló női alkalmazottjai titkos kéjelgést űznek, alaposnak bizonyul, akkor ezeket, ép úgy mint a bejegyzett kéjनोंket rendszeres orvosi vizsgálat alá kell venni.

Az a tapasztalat, hogy Budapesten több kisebb zugszálloda majdnem kizárólag a titkos prostitúció lebonyolítására szolgál, arra indította a kereskedelmi minisztert, hogy 1904. évi 48967 sz. rendeletében kimondotta, hogy azok a szállodák, melyek nem a közönség rendes elszállásolását, hanem egyedül, vagy túlnyomólag a titkos prostitúció céljait szolgálják, az ipartörvény alá tartozó szállodáknak még akkor sem tekinthetők, ha szállodai berendezéssel vannak ellátva, mert ezekben nem szállodai ipar, hanem az erkölcsrendészet körébe tartozó üzlet folyik.

Ilyenekre az ipartörvény szerint iparendedély nem adható, hanem ezeket a rendőrhatósághoz kell utalni. Egyben mindazoktól, akik ily módon a szállodai ipar cégére alatt nyilvános találkahelyet tartanak, mint közerkölcsiségi és közrendészeti szempontból megbízhatatlan egyénektől az ipartörvény 155. §-a értelmében az iparendedélyt meg kell vonni.

Ehhez a csoporthoz tartoznak még a modellek, virágárúsnők, masseusók, manicürök és még számtalan olyan női foglalkozás, amely a férfiakkal való megismerkedést elősegíti.

A helynélküli cselédek nagyrésze is titkos prostitúcióból él. Rendszerint ez az időtartam, a munka nélkül eltöltött idő az, amely őket a henye csavargó élethez szoktatja, a munkától elidegeníti, úgy hogy a kerítőknek, akik többnyire lakásadónők, kéjनोंtartók, helyszerzősegédek, fodrásznők alak-

jában jelentkeznek, nem okoz különösebb fáradságot, hogy az ilyen cselédek, akiknek nagy része már azelőtt is hajlammal bírt a szexuális kicsapongásokra, a keresetszerű prostitúcióra rábírja.

A varrónók, szabónók, üzleti alkalmazottak ezrei, akik rendes foglalkozásuk mellett, csak alkalmasszerűleg, nem ritkán vonzalomból, de legtöbbször mellékkereset céljából űzik a prostitúciót, kevésbé veszélyesek, mint az előbbi csoportok. Ezek ritkán sülyednek le a hivatásos prostituáltak közé, alkalmasszerű kalandjaik, vagy állandó jellegű viszonyaik által a közszemérmert alig sértik és a közegészségre is kevésbé veszélyesek.

Ugyanily megítélésben részesítendőek az úgynevezett maitressek is, akik a nyilvánosság elé alig kerülnek és ezért rendőri beavatkozásra csak ritkán szolgáltatnak okot. Közegészségi tekintetből sem aggályosok, mert megbetegedésük esetén sem nekik, sem kitartójuknak nem okoz különösebb nehézséget az orvosi gyógykezelés igénybevétele.

Budapesten az 1916. évben megtartott erkölcsrendészeti razziák alkalmával előállított titkos kéjnök közül:

cseléd volt	666	ezekből venereás beteg volt	254
takarítónő	90		34
gyári munkásnő	174		67
napszámosnő	63		23
felírónő	68		26
pincérnő	162		69
artistanő	39		20
varrónő	158		71
ipari munkásnő	44		14
nevelőnő	64		15
nyelvtanítónő	4		2
ápolónő	15		4
elárúsítónő	63		31

házmesternő	7	ezebből venereás beteg volt	2
háztartásbeli	79		26
volt kéjné	60		12
foglalkozás nélkül	112		48
hivatalnoknő	35		8
villamos kalauznő	9		2
egyéb foglalkozású	27		–

Néhány statisztikai adat tanulságos képet nyújt a venereás bajoknak elterjedéséről egyrészt a bejegyzett, másrészt az elfogott és megvizsgált titkos kéjnéknél.

Commence Parisban 1888–1897. években folytatott vizsgálatainak alkalmával a következő eredményre jutott.

	A vizsgálatok száma	Szif.lis pro mille	Más venereás bajok pro mille	Osszesen pro mille
Magánlakó kéjné	467·794	1·54	1·18	2·72
Bordélyházi kéjné	323·362	1·52	0·97	2·50
Elfogott bejegyzett kéjné	221·378	8·74	3·67	12·41
Titkos kéjné	26·376	124·00	202·00	326·00

Itt természetesen nem szabad figyelmen kívül hagyni azt körülményt, hogy a titkos kéjnék magas betegségi létszáma onnét ered, hogy ezek sokkal ritkábban kerülnek vizsgálat alá, mint a bejegyzettek.

Lyonban Grand a következő eredményt találta: 100 vizsgálatnál szifilist talált:

bordélyos kéjnéknél	3,2 esetben
magánlakó	3,2
titkos	99,0

Bettman szerint a rendőrség által elfogott és megvizsgált titkos kéjné közül beteg volt:

Hamburgban	31 százalék.
Kölnben	33
Marseillesben	39
Stuttgartban	42
Kopenhágában	35
Parisban	33–50
Brémában	50
Hannoverben	60
Triestben	65
Stockholmban	67

A titkos kéjnök számának meghatározására elfogadható ismérvek alig találhatók. Azért az ily létszám, meghatározása többnyire önkényes becslésen alapszik, így például Parisban a titkos kéjnök létszámát némelyek 18.000-re, mások 120.000-re becsülik. Berlinben 25–50.000 között váltakozik ez a létszám. Némelyek a titkos kéjnök számát a bejegyzett kéjnök létszámának tízszeresében állapítják meg. Minden ily számítás azonban önkényes és semmi elfogadható alappal nem bír. Minden országban és minden városban a helyi viszonyok, a lakosság életviszonyai, a gazdasági és társadalmi helyzet, a nőtlen lakosság, tanuló ifjúság, katonaság arányszáma azok a tényezők, amelyek a prostitúció elterjedését befolyásolják.

A prostitúció utáni keresletet, mint a szexuális hajlam kielégítésének egyik erős megnyilvánulását, nehéz megakadályozni, vagy korlátozni, de azt a kínálatot, mely a titkos prostitúció alakjában jelentkezik, lehet és szükséges is fékezni és korlátozni. Itt helyénvaló a szigorú és erélyes rendőri beavatkozás. E téren érhet el az erkölcsrendészet legértékesebb eredményeket, ha figyelmét mindenre kiterjeszti, az utcán, nyilvános helyeken, mulatókban állandóan mindent meglát és megfigyel, ami prostitúcióra csábít, ami az erkölcstelenséget, a titkos prostitúció sokféle alakját leplezi.

A megrögzött, javíthatatlan elemekkel szemben csak a kérlelhetetlen szigor vezet célhoz, de ahol a javulás még lehetségesnek mutatkozik, ott a rendőrség igyekezzék az első segélyt nyújtani, hogy a lejtőre jutott nőt a végleges bukás veszélyétől megmenthesse.

A titkos prostitúció ellen nálunk és a külföldön majdnem mindenütt egyforma a küzdelem és a védekezés. Razziák, gyanús lebujsok és csapszékek ellenőrzése, kaszárnyák közelében levő parkok és sétányok beportyázása, éjjeli táncteremek és hasonló helyiségek szemmeltartása az ismert eszközök, melyek által a rendőrség az ily nők üzelméi ellen küzd és a társadalmat védi.

Miután a titkos kéj nők legnagyobb része a helynélküli csavargó cselédekből kerül ki, Bécsben kiváló gondot fordítanak ezek nyilvántartására. Mihelyt valamely cselédet nem szolgálati helyről, hanem szolgálaton kívüli helyzetben valamely szállásról jelentenek be, akkor a kerületi kapitányság, amelyhez a bejelentőlap először kerül, ezen lapot „*vac.*” (vacierend) jelzéssel látja el, az ilyen cselédet mindjárt beidézi és határidőt szab ki részére, amely idő alatt szolgálatba lépni tartozik. Ez a határidő egy e célra berendezett nyilvántartásba kerül. Ha a cseléd a határidő leteltével nem állott szolgálatba, megélhetési és kereseti eszközeire nézve igazolásra szólítják és az eredményekhez képest az idegen illetőségűeket eltoloncolják, a helybeliek ellen pedig, ha a titkos kéj jelgéssel alaposan gyanúsíthatók, esetleg a kényszerbejegyzést alkalmazzák.

Különös figyelmet fordítanak a női kiszolgálásra berendezett alsóbbrendű italmérő üzletekre, amelyeket minél gyakrabban átvizsgálják és az ott vendégek gyanánt időző, vagy virágáros nők, buffet-leányok, vagy más címen alkalmazott nőket igazolásra szólítják.

Olyan éjjeli kávéházakat, ahol prostituált nők szoktak tartózkodni, minden nagyobb városban engedélyez és szíve-

sen megtúr a rendőrség, mert ezek a kéjnöket az éjjeli utcai csavargástól elvonják és a rendőrség által könnyen ellenőrizhető módon egy helyre gyűjtik össze.

A német birodalmi rendőrhatóságoknál majd mindenütt részletes utasításban szabályozzák azt az eljárást, amelyet az erkölcsrendészeti ellenőrző közegek a titkos kéjelgéssel gyanúsított nővel szemben alkalmazni kötelesek.

Az eljárás az utasítás szerint a következő:

Ha az ellenőrző rendőrközeg az utcán feltűnő módon viselkedő nőt lát, akinek illetően viselkedését már előzőleg is észrevette, akkor ezt feltűnés nélkül figyelmezteti magaviseletének illetlen voltára és szóbelileg megint.

Ha ugyanazt a nőt ismét szemérmetlen viselkedésen éri, akkor bekíséri a legközelebbi rendőri hivatalhoz, ahol személyazonosságát megállapítják és ha rendes lakása van, elbocsátják, különben pedig letartóztatásba helyezik.

A rendőrközeg a nőről az erkölcsrendészeti hivatalnak írásbeli jelentést tesz, ahol a nőt másnap beidézik, jegyzőkönyvileg megintik, azután nyilvántartásba veszik és ellenőrzés végett egy rendőrközegnek kiosztják, aki 4–8 hét múlva az ellenőrzés eredményéről jelentést tesz. Ha a jelentés az illető nőre kedvezőtlen és ezen idő alatt rendes foglalkozást szerezni és beigazolni képes nem volt, vagy ha időközben újból bekísérték hasonló üzelmek miatt, akkor kényszerbejegyzés alá kerül. A külföldi nőt rendszerint az első bekísérés alkalmával, de mindenestre olyankor, ha az írásbeli megintés eredménytelen maradt, kiutasítják a város területéről.

A Budapesten érvényben levő 881–1008/907. sz. szabályrendelet végrehajtása tárgyában 1909. évben kiadott főkapitányi rendelet e téren különös óvatosságot és elővigyázatot ajánl a rendőrközegek figyelmébe. Az eljárás – a rendelet szerint – csakis az olyan nők ellen jogosult, akik

kizárólag vagy főképpen a kéjelgés jövedelméből tartják fenn magukat. Egyéb tisztességes keresettel, vagy foglalkozással bíró nők, akik csak alkalomszerűleg, vagy kivételesen, a nyilvánosság kikerülésével és feltűnés nélkül folytatnak házasságon kívüli nemi érintkezést, nem vonhatók rendőri eljárás vagy ellenőrzés alá.

A beavatkozás eszerint csak azok ellenében indokolt, akik ily üzelmeket szokásszerűen, keresetből és nyilvánvalóan folytatják, vagy akiket oly helyeken találnak, amelyek a keresetszerű titkos kéjelgés alkalmi helyei gyanánt ismeretesek.

A zugszállodákat különösen figyeli a rendőrség. Minden oly esetben, amidőn beigazolást nyer, hogy a szállodában a keresetszerű kéjelgésre alkalmat adtak, a szállodás ellen a kihágási eljárást megindítják és ennek befejezése után ellene az ipartörvény 155. §-a értelmében az iparendedély megvonása végett az iparhatóságnál a feljelentést megteszik.

Állandó megfigyelés alatt állanak a helyszerző üzletek[^] a cselédek lakásadónői, azonkívül az oly táncteremek és italmérő üzletek, ahol helynélküli cselédek szoktak tartózkodni.

Kéj nők által látogatott éjjeli kávéházak főleg avégből tartandók állandó ellenőrzés alatt, hogy nem tartózkodnak-e ott csavargó, kilépett vagy a vizsgálat alól bujkáló kéj nők?

A keresetszerű titkos kéjelgésen tetténél t, vagy zugszállodákban, kerítőnőknél, éjjeli lebujsokban talált, valamint razziák alkalmával csavargáson ért nőszemélyek alapos gyanú esetén orvosi vizsga alá vehetők és ha nemi betegségben szenvednek, kórházba utalandók.

Minthogy a titkos kéj nők nagyrésze a bejegyezve volt és kilépett, vagy bejelentés nélkül kimaradt kéj nőkből kerül ki, ezek ellenőrzésére is különös gondot kell fordítani. Cél-szerű ezekről külön nyilvántartást készíteni és ezeket az ellenőrző rendőrközegek között kiosztani.

B) Az abolicionizmus.

Az abolicionizmus elnevezését attól a társadalmi egyesüléstől vette, amely annak idején Észak-Amerikában a rab-szolgaság megszüntetésére alakult. Ez az irányzat a reglementáció, a túrt, legális prostitúció ellen küzd, végcélját tehát az képezi, hogy a prostitúciónak mindenféle hatósági szabályozását eltöröljék.

Ez a mozgalom már akkor kezdődött, amikor az angol parlament 1864. évben a „*The contagious diseases prevention Act*” című törvény által Angliában a prostitúció hatósági szabályozását életbe léptette. Az ennek nyomában keletkezett felháborodás hatása alatt alakította meg *Butler Jozefin* 1875. évben a „*Federation britannique continental et generale*” nemzetközi egyesületet a reglementáció ellen. Ezen mozgalom azóta egész Európában és Amerikában is elterjedt, a legtöbb országban hasonló célú egyesületek alakítására vezetett, számtalan nemzetközi kongresszus tartására adott alkalmat és több országban diadalra juttatta a mozgalom célját. Angliában már 1886. évben törölték a reglementációt. Németalföld némely városában 1897. évben, Dánia, Svédország és Norvégia az utolsó évtizedekben nagyrészt szintén meghódoltak az abolicionista elveknek és az Észak-amerikai Egyesült-Államokban is ilyen az uralkodó irányzat.

Az abolicionisták irányelvei a következőkben foglalhatók össze:

Az erkölcs elveit, az ezzel járó kötelességeket egyformán kell mindkét nemre nézve megállapítani. A férfinak e tekintetben nem lehet több joga, mint a nőnek.

A szexuális ön fegyelmezés, a nemi élettől való tartózkodás úgy az egyes emberre, mint az államra üdvös és előnyös.

A prostitúció a természet törvényeibe és a közegészség érdekeibe ütköző bűn. Ez okból nem engedhető meg, hogy

az állam, mint a jog legfőbb őre és képviselője a bűnt előmozdítja és azzal megalkudják.

A törvénynek mindkét nem személyes szabadságát egyformán kell megvédeni, tehát nem sértheti meg a nőnek azt a veleszületett jogát, hogy személye fölött szabadon rendelkezék.

A reglementáció hatástalan a szifilis elterjedése ellen, sőt előmozdítja azt. Elősegíti a titkos prostitúciót, aláássa a közerkölcsiséget és az egyéni tisztességet. Demoralizálja a prostituált nőt, az orvosi vizsgálat megsértése, megalázása az egész női nemnek, támadás a nők egyéni szabadsága ellen. Ezenkívül eredménytelen, sőt káros, mert a férfiakban azt a hamis vélelmet kelti, hogy a reglementált nő minden venereás bajtól mentes.

A bordélyok okozzák az erkölcs süllyedését. Az ottani nőket rabszolgaságban tartják, amely alól nincs szabadulás.

A reglementáció közegészségi okokból sem indokolt, itt nem közveszély leküzdéséről van szó, mint járványos betegségeknel, hanem oly egyéni baj elhárításáról, amit egyes emberek, dacára annak, hogy ismerik a veszélyt, könnyelműségből szereznek maguknak.

A reglementáció a legfőbb akadálya annak, hogy az állam és társadalom nem foglalkoznak eléggé a prostitúció elleni küzdelemmel és a prostitúció okainak megszüntetésével.

Ezek nagyjában az abolicionisták ismert elvei. Sok elméleti igazság, szép és tiszteletet érdemlő erkölcsi elvek; de nagyon kevés gyakorlati érzék, a rideg valóságnak teljes félreismerése nyilvánul meg ezekben a tanokban.

Az orthodox abolicionista felfogás tehát törvénytelennek, erkölcstelennek és eredménytelennek ítéli a reglementáció bármely formáját.

Törvénytelennek, mert a kényszervizsgálat és a rendőri ellenőrzés a prostituált nők személyes szabadságát sérti, *erkölcstelennek*, mert sérti a természet és igazság törvényeit,

más morált állapít meg a nőre és mást a férfira nézve. Poligám szabadságot engedélyez a férfiúnak és monogám tartózkodásra kényszeríti a nőt. És *eredménytelen*, sőt növeli a veszélyt, mert az állam nem képes az összes prostitúciót űző nőket ellenőrzés alá vonni, nem tudja megszüntetni a nemi fertőzés veszélyét és annak forrásait és a férfiakat fokozottabb szexuális kicsapongásra készíti. Veszélyes azért is, mert a hatósági rendszabályozás mesterségesen növeli a prostituált nők számát, szaporítja azok klientéláját, tehát szándékosan szaporítja a nemi fertőzések alkalmát és lehetőségét.

Tudjuk és mindnyájan készséggel elismerjük, hogy az abolicionistákat minden törekvésükben a legideálisabb célok: az abszolút erkölcs diadalra juttatása és a prostitúció megszüntetésére irányuló törekvés vezérlik.

De vajjon lehetséges-e a prostitúció megszüntetése? A prostitúció története erre alig nyújt reményt. A legszigorúbb törvények, kegyetlen büntetések, az egyház tilalma, évszázados üldözések épp oly kevéssé tudták a prostitúciót megszüntetni, mint annak teljesen szabaddá tétele.

Változott alakban, a legkülönbélebb megnyilvánulási módok között, de lényegében mindig létezett és ma is létezik a világ minden részében, az összes népeknél és országokban. Azt a reményt tehát, hogy a prostitúció valaha megszűnik, évezredek története és tapasztalatai nem igazolják. Akár reglementációval, akár anélkül, ezentúl is mindenkor lesz prostitúció, mert mindig megmarad az emberben a veleszületett, kielégítésre vágyó nemi ösztön.

A morál és az egyéni szabadság szempontjából emelt kifogás sem helytálló és nem is egészen őszinte.

Az abolicionisták azt a tételt, hogy a prostitúció nem tekinthető bűnnek, vagy vétségnek, csakis a titokban űzött, a nem reglementált prostitúcióra vonatkoztatják. Bűnös cselekménnyé csak akkor válik, ha ez a rendőrség tudtával,

ennek engedélyével történik. A titokban üzött prostitúció természetes joga a nőnek, mihelyt azonban hatósági bejegyzés mellett gyakorolják, akkor már a szeméremérzet sérelmével, az emberi jogok lealacsonyításával történik.

Az állam a reglementáció által nem statuál különös jogot a prostitúcióra. A prostitúció gyakorlása, azaz a pénzért való nemi érintkezés minden nőnek veleszületett egyéni joga. Ezt a jogot az állam csak akkor korlátozhatja, ha ennek gyakorlása más egyéneket, vagy a társadalmat veszéllyel fenyegeti. Az állami beavatkozás tehát nem azon okból történik, hogy a nőknek szabad rendelkezési jogát korlátozza, hanem abból a célból, hogy az ilyen foglalkozással járó közerkölcsiségi és közegészségi veszélyek lehetőségét csökkentsék.

A szabályozás semmiképp sem akarja azt a célt szolgálni, hogy egyes emberek szexuális kielégítésére kényelmes és veszélytelen alkalmat teremtsen, hanem figyelembe véve azt a megdönthetetlen tényt, hogy a prostitúciót megszüntetni nem lehet, azt akarja lehetővé tenni, hogy a társadalom minél kevésbé érezze az ebből folyó bajokat és ártalmakat.

Blaschko tanár, aki magát szintén abolicionistának vallja, maga is kénytelen az abolicionisták némely túlzásával szembeszállani. Nem fogadja el például azt a sokat hangoztatott kedvenc tételüket, hogy csak egyféle mindkét nemre egyformán érvényes morál létezik. Nem egyféle, hanem százféle morál létezik, mondja Blaschko. Keleten erkölcsellenek tartják, ha a *fellah* nő arcát nem fátyolozza el, de senki sem botránkozik meg azon, hogy lábszárait, combjait nem fedi ruha, midőn az utcán megjelenik. A mi hölgyeink fedetlen arccal, mélyen kivágott ruhában jelennek meg, de a meztelen láb feltárása botránnyt okozna. A különbség itt nemcsak a szokásban, hanem az erkölcsi felfogásban is megnyilvánul. Minden társadalmi rétegnek megvan a maga külön erkölcsé, külön felfogása és eltérő szexuális szokásai. Más az erkölcsi

felfogás a falun, ahol a házasság előtti nemi érintkezést nem igen tekintik megbecstelenítőnek és a férfi rendszerint azt a nőt veszi feleségül, akivel előbb viszonyt folytatott. A nagyvárosban ismét más a felfogás és mindazok, akik az egyféle morál mellett küzdenek, nem tekintenek mást, mint saját lelkivilágukat, a női becsületet, a tisztesség törvényit és azt szeretnék alkalmazni mind a két nemre, a legkülönbözőbb társadalmi viszonyok között élő minden egyes emberre.

Az a körülmény, hogy a férfiak a maguk számára más szexuális morált állítanak fel, mint a nők számára, abban leli magyarázatát, hogy amíg a nő ősidőktől kezdve családi körben, a szülői ház szűk falai között élt és nevelkedett, addig a férfi korán kilép az életbe, ahol csakhamar ezer új benyomás hatása alá kerül, a családi életközösség érzete egyre gyengébbé válik és a lépten-nyomon kínálkozó nemi inger hatása alatt erkölcsi felfogása is meglazul. A nemi absztinencia hirdetését is elítéli Blaschko. Tagadja, hogy ehhez a kérdéshez a tudománynak egyáltalában valami köze volna. A szexuális tartózkodás lehetséges, de nem minden emberre nézve. Úgy a szexuális inger, mint az akaraterő különféle mértékben van az egyes embereknél kifejlődve. Az a mi egyes embereknél lehetséges, mert a szükséges előfeltételek megvannak, nem állítható fel követelmény gyanánt az egész emberiséggel szemben, főleg pedig nem állítható fel tudományosan beigazolt törvényszerűség gyanánt, miután erre a mindennapi élet ezerszer rácsafol.

Az abolicionisták gyűlésein és egyesületi kiadványaikban gyakran találkozunk azzal az állítással, hogy a reglementáció a közegészségre nem gyakorol kedvező hatást, sőt statisztikai s egyéb adatokkal azt akarják bizonyítani, hogy olyan országokban, ahol a reglementációt megszüntették, kedvezőbb a venereás bajok arányszáma, mint a reglementált helyeken.

Az ilyen statisztikai megállapításokat azonban minden-

kor óvatossággal kell fogadni, mert ezek rendszerint valamely előre megállapított cél, vagy irányzat érdekében készülnek és többnyire abba a hibába esnek, hogy valamely lényeges tényezőt kifelejtenek a számításból.

Mert ha a bejegyzett és be nem jegyzett kéjnők megbetegedési számát egymás mellé állítjuk, ezzel még nem állapíthatjuk meg a férfiak megbetegedés! eseteinek egyéb forrásait. Nincs statisztikánk arról, hogy a férfiak betegsége milyen arányban keletkezik a bejegyzett, vagy titkos kéjnőkkel való érintkezéstől. Ha összehasonlítjuk a reglementált és abolíciós országok közegészségi eredményét, ezzel még nem állapíthatjuk meg, hogy mily eredmény mutatkozott volna ugyanazon reglementált országban, ugyanazon időben reglementáció nélkül és megfordítva.

Az olyan statisztikák, amelyek azt mutatják, hogy milyen volt a venereás betegségek elterjedése valamely országban a reglementáció előtt, annak időtartama alatt és annak megszüntetése után, rendszerint figyelmen kívül hagyják azt a sokféle együtttható okot és tényezőt, amely a kérdéses időszakban a közegészségi állapotokat befolyásolta.

Végül azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ezek a statisztikai eredmények legtöbbször nem beigazolt, kétségbevonhatatlan tényeket, hanem betegségekről alkotott diagnózisokat, tévedésnek alávetett véleményeket tárnak elénk, amelyeket nemcsak az a körülmény befolyásol, hogy a kérdéses statisztikát milyen célból készítik, hanem az adatgyűjtés, a köresetek minősítése és csoportosítás! módja is annyira eltérő és individuális művelet, hogy ezt döntő bizonyítékul felhasználni alig lehet.

Az kétségtelen előnye a reglementációnak, hogy lehetővé teszi azt, hogy a bejegyzett prostituált nők betegsége könnyen és gyorsan megállapítható és a beteget azonnal gyógykezelés alá veszik, tehát a forgalomból kivonják. Budapesten az utolsó öt évben átlag évenként 1400 bejegyzett nő kerül

venereás bajjal a kórházba. Miután egy beteg átlag 20 napig marad a kórházban, ez 1400 kéjnőnél 28.000 ápolási napot jelent.

Commenge adatai szerint Parisban 20 év alatt 15.095 szifilises nőt küldtek a St. Lázáré kórházba. Ez 20 napi átlag mellett 300.000-nél több ápolási napra rúg. Ha ezek betegségük alatt is szabadon üzhették volna foglalkozásukat, ezen idő alatt mindegyik legalább 10 férfit fertőzött volna meg, tehát a kényszergyógykezelés legalább 150.000 megfertőzési lehetőséget akadályozott meg.

Az abolicionisták ezen komoly érvre azzal az ellenvetéssel válaszolnak, hogy a beteg kéjnőknek kórházba szállításából eredő hasznot lerontja az a körülmény, hogy minél több kéjnőt vonnak ki ily módon a forgalomból, annál több be nem jegyzett, titkos kéjnőt vesznek igénybe, hogy amazok helyét pótolják.

Legszembeötlőbb a rendszeres orvosi vizsgálat alatt nem álló prostitúció közegészségi hátránya a szifilitikus eseteknél. A szifilis jelenségei kezdetben alig okoznak fájdalmat, az első tünetek rendszerint a fertőzést követő 21 nap után kezdenek mutatkozni. A legtöbb titkosan prostituáló nő azonban még ilyenkor sem megy orvoshoz, hanem csak akkor, amidőn a betegség konzekutív, külsőleg látható tünetei mutatkoznak, tehát csak 6–8 héttel a betegség kezdete után. Ezen idő alatt, vagy legkedvezőbb esetben az első három hét alatt, midőn még maga sem tudja, hogy fertőzve van, természetesen az összes vele érintkező férfiakat megfertőzi.

A hetenként kétszer rendszeres orvosi vizsgálat alatt álló nőnél ellenben a betegség már 3–4 nappal annak megszerzése után megállapítható és a beteg kórházba szállítható lesz.

A felügyelet alatt nem álló szifilises nő legritkább esetben fog önszántából kórházba menni, mert ez kényelmetlen, jövedelmétől megfosztja és betegségéről környezete, családja

is tudomást szerez. Inkább az ambuláns kezelést választja, betegségét, amíg csak lehet, eltitkolja és csak akkor megy kórházba, amikor a külső tünetek: bőrkiütések stb. erre rákényszerítik.

A reglementáció hívei ennek közegészségi hasznosságát az egyes országok hadseregeinél mutatkozó megbetegedési statisztikával is szokták igazolni. Ezen statisztika szerint több évi adatgyűjtés átlagos eredményeképp *ezer* tényleges szolgálatban levő *katonánál*:

Németországban	26
Franciaországban	42
Az osztrák-magyar hadseregben	61 venereás

bajban megbetegedett katonát írtak össze. Míg Olaszországban, ahol Crispi a reglementációt 1888. évben megszüntette, 1000 katonára 85 és az abolíció szülőföldjén, Angliában 174 venereás beteg esik. De ha tárgyilagosak akarunk maradni, ezt az eredményt sem szabad pusztán az abolíció rovására írunk és itt sem szabad figyelmen kívül hagyni az egyéb tényezőket, például a német hadsereg közismert példás fegyelmezettségét és azt a körülményt, hogy az angol hadsereg békeidőben fegyelmezetlen, gyülevész népből toborzott, zsoldos hadsereg, mely szolgálatának nagyrészét tengeren tölti és ha szárazföldre jut, a legkicsapongóbb szexuális életet éli.

Az a merev, dogmatikus tiltakozó álláspont, amelyet az abolícionista a prostitúció szabályozása ellen évtizedeken át elfoglaltak, az utóbbi időben némileg enyhülni látszik. Az egyéni szabadságot, a női nem egyenjogúságát, a kettős morál elvét és ehhez hasonló elveket ma már csak a fanatikus orthodox abolícionista szervezetek már kezdenek számolni a való élettel és az elméletet a szociális szükségességgel igyekeznek összhangba hozni.

Belátják, hogy pusztán tiltakozással, a reglementáció eltörlésének követelésével nem érnek el eredményt Belátják

azt is, hogy a prostitúciót megszüntetni nem lehet, ha tehát a reglementáció meg is szűnik, a prostitúció veszélyei továbbra is megmaradnak, tehát szükséges, hogy a reglementáció helyébe a védekezésnek valami más módjáról történjék gondoskodás.

„*Die positiven Aufgaben und straf rechtlichen Forderungen der Föderation*“ című 1913. évben megjelent füzetben a németországi abolicionista szövetség meg is jelöli azokat az intézkedéseket, amelyeket a reglementáció helyett a prostitúció veszélyei ellen alkalmazni óhajt.

A venereás betegségek ellen oly módon képzelik el a védekezést, hogy mindenki, férfi és nő egyaránt, aki nemi betegség gyanújában áll, egy e célra létesítendő közegészségi hivatalnak egészségi állapotáról bizonyítványt felmutatni tartozik. Ha ezt nem teszi, vagy ha ott betegnek találják, kötelességévé teszik, hogy magát gyógykezeltesse. Ha ezt is elmulasztja, akkor kényszergyógykezelés alá veszik.

A venereás betegség gyanújára nemcsak feljelentés, hanem az is okot szolgáltat, ha valamely nő nyilvános helyen szemérmetlen, provokáló módon viselkedik.

Tehát az előzetes bejegyzés és a rendszeres orvosi vizsgálat helyébe a véletlen esélyektől függő alkalmi vizsgálatot akarják helyezni. Vajjon az ily ritkábban előforduló orvosi vizsgálat és kényszergyógykezelés kevésbé fogja sérteni a nők személyes szabadságát és a női szeméremzetet, mintha az a mostani rendszer mellett állandóan történik? És vajjon elképzelhető-e, hogy a hivatásos prostituált nők kötelező kényszer nélkül vizsgálatra és kórházi kezelésre jelentkezni fognak? És ki gyakorolja azt a kényszert, ha nem valamely karhatalmi joggal felruházott hatóság? Ez pedig újból kénytelen lenne valamelyes szabályokat életbeléptetni, amelyek saját jogainak határát és a megvizsgálandó betegek kötelességeit előírják. Tehát a reglementáció egy újabb formájáról van szó, amely semmiképp sem biztosíthatná a jelenlegi rend-

szernek kétségtelen előnyeit, mert a beteg nőknek csak elenyésző csekély százalékát volna képes kényszergyógykezelés alá vonni!

Arra a kérdésre, hogy a prostitúció forgalmának lebonyolítása milyen módon történjék, ők is, mint Blaschko, azt a megoldást ajánlják, hogy az úgynevezett megszálló helyeket (*Absteigquartier*) engedélyezze a hatóság. Ezek higiénikus berendezéssel ellátott alkalmi helyek volnának, ahova minden nő szabadon bemehet és ott férfiakkal találkozhatnak. Természetesen minden előzetes rendőri bejegyzés, hatósági engedély, egyszóval minden hatósági beavatkozás kizárásával.

Ez tehát mesterségesen szervezett kényelmes gyűjtő- és alkalmi hely volna a keresetszerű prostitúció lebonyolítására, ahonnét óvatos gondossággal távol tartanának minden oly lehetőséget, ami az ilyen közveszélyes üzem ártalmait bármiképp is csökkenthetné.

Bármiképp gondolkodunk erről a kérdéstről, azt megállapíthatjuk, hogy a reglementáció sehol sem eredményezte a prostitúció teljes megszűnését. Ha tehát a prostitúció tovább is megmaradt, annak veszélyei sem múltak el és ezen veszélyeket csupán érzelmek és dogmák hangoztatásával megszüntetni nem lehet.

Ha csak az abolicionisták Eldorádóját: Angliát tekintjük, ha azt a minden kontinentális fogalmat meghaladó flegmát és nemtörődömséget szemléljük, amelyet a londoni rendőr a Regent-Street, Oxford-Street, Leicester-Square aszfaltján százával és csoportosan kószáló utcai kéjnök szemérmetlen és tolakodó viselkedésével szemben tanúsít; ha tudjuk, hogy Londonban száznál több vállalat és iroda milyen cinikus hideg üzletszerűséggel árusítja a női testet, akkor semmi okunk sincs, hogy az abolicionizmus ilyenén eredményeit ide kívánjuk.

Hogy mennyire szükséges a prostitúció mellett a reglementáció valamely formája, ezt Amerikának néhány nagyobb

városában látjuk, ahol abolicionista elvek hatása alatt a hatósági reglementációt megszüntették, de egyesületek alakultak, amelyek saját orvosaik által vizsgáltatják az ott jelentkező nőket, ezek részére egészségüket tanúsító igazolványt állítanak ki oly célból, hogy a férfiak inkább az ily igazolványokkal rendelkező nőket vegyenek igénybe, mint más prostituált nőket.

Semmiképp sem kell lekicsinyelni az abolicionisták becsületes, tiszteletreméltó törekvését. Igaz, hogy végcéljuk: a prostitúció megszüntetése ma még csak utópia, de azzal, hogy egyrészt maguk is lelkes buzgalommal igyekeznek a prostitúció kinövéseit gyógyítani, másrészt pedig egyéb társadalmi körök érdeklődését is felkeltik e szánalmas teremtések iránt, kétségtelenül hasznos munkát végeznek, amelynek eredményessége mindenesetre fokozódni fog, ha a dogmatikus elvek helyébe minél több gyakorlatilag megvalósítható célszerű eszmét illesztenek be programjukba.

Eltekintve attól, hogy a prostitúció higiénikus veszélyekkel jár, hogy erkölcsi tekintetben ártalmas, még ennek *antiszociális* jellegét is figyelembe kell venni. Ha nem is fogadjuk el Lombroso álláspontját, aki a prostituált nőt a női kriminalitás megtestesítője gyanánt állítja elénk, mindazonáltal a rendőrség legkevésbé hagyhatja figyelmen kívül azt a gyakori összefüggést, amely prostitúció és kriminalitás között mutatkozik.

A prostitúció gyakran ugyanazon okokból ered és táplálkozik, mint a bűnözés. A prostituáltak nagyrésze hiányos nevelésű, szellemileg és erkölcsileg degenerált elemekből áll, akik közül sokan már. bejegyzésük előtt is büntetve voltak. A bejegyzés tartama alatt a reájuk rótt gyakori rendőri büntetés is mutatja, hogy a hatósági szabályokhoz nem szívesen és csak a kényszer hatása alatt alkalmazkodnak. A magánkéjnök nagyrészenek közveszélyes, kitarított strici a szeretője, aki őket gyakran tolvaj- és betörőbandákkal

hozza összekötetésbe. Alig van nagyobb szabású szervezett tolvaj- és betörőbanda által elkövetett bűncselekmény, melyben a prostitúciónak valami szerepe ne volna. Kétségtelen ezért, hogy nemcsak a közegészség és közerkölcsiség érdeke, hanem biztonsági és általános rendészeti érdekek is szükségessé teszik, hogy a rendőrhatalóság ismerje és nyilvántartsa mindazokat az elemeket, amelyek kifejezetten és köztudomás szerint prostitúcióból élnek.

Mindezeket összefoglalva megállapíthatjuk, hogy: a prostitúciót sem üldözés, sem reglementáció, sem pedig abolíció által megszüntetni nem lehet; a reglementáció hiánya még nagyobbra növeli azt a sokféle bajt és ártalmat, amely a prostitúció nyomában jár, mert a közegészségi szempontból még veszélyesebb titkos prostitúció elterjedésére vezet és ezek felett a hatósági ellenőrzést lehetetlenné teszi. Mindezen okból a reglementáció fenntartása köztekinetetekből továbbra is szükségesnek és célszerűnek mutatkozik.

A reglementáció a társadalom érdekét, a legfontosabb közjavakat: a közegészséget, a közerkölcsiséget, a biztonság” érdekeit védelmezi. Az állam ettől a védelemtől akkor sem tekinthet el, ha ezzel a prostitúciót űző nők egyéni szabadságát korlátozza. Az egyéni érdek a közérdek elől mindig háttérbe szorul, főleg olyankor, amidőn az egyén érdeke erkölcsstelen és antiszociális alapon nyugszik.

Aki a prostitúció kérdését csupán az elmélet szemüvegén keresztül tanulmányozza, az könnyen magáévá teszi az abolicionista elveket, amelyek kétségkívül humánus érzésből és ideális erkölcsi felfogásból indulnak ki. Hálátlan feladat az ilyen nemes érzelmekből fakadó meggyőződés ellen a gyakorlati élet keserves tapasztalatait szembeállítani és olyan álláspontot elfoglalni, ami látszólag a morállal és köz-tisztességgel szembehelyezkedik. De éppen a rendőrség az a hatóság, melynél legkevésbé kívánatos, hogy munkáját az elmélet és érzelmek túlhajtott befolyása alatt végezze.

Végül azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy minden törvénynek, tehát a reglementációnak értéke is attól függ, hogy miként történik annak végrehajtása, milyen a rendőrség eljárása és milyen álláspontot foglal el vele szemben a közvélemény?

A feladat magaslatán álló, humánus és lelkiismeretes rendőrség reglementáció mellett is tiszteletben tartja a prostituált nő emberi jogait és megvédelmezték a foglalkozásával járó támadások ellenében. Ahol pedig ezek az előfeltételek hiányoznak, ott az abolíciós tanok uralma sem biztosíthatja az ilyen foglalkozást űző nők részére a kellő védelmet és szabadságot.

Épp így állunk a közvéleménnyel is. A közvélemény többnyire abolícionista irányzatot mutat és elméletben ki akarna rekeszteni mindenféle reglementációt és rendőri beavatkozást. A gyakorlatban azonban a legszigorúbb bírāja a prostitúció bármiféle megnyilvánulásának, azonnal erélyes rendőrséget és szigorú rendszabályokat követel, mihelyt a prostitúció által egyéni kényelmét, jó ízlését és szeméremérzetét veszélyeztetve látja.

Aki mindezek felett behatóan és elfogulatlanul elmélkedik, be fogja látni, hogy a legnehezebb feladat a prostitúció kérdésében a rendőrségre hárul, ha a reglementációt úgy akarja kezelni, hogy e kérdés körül keletkezett sokféle ellentétes felfogást egymáshoz közelebb hozza és az ellentétes érdekeket állandóan egyensúlyban tartsa.

VI. FEJEZET.

A reglementáció hiányai és a különféle reformjavaslatok méltatása.

Az abolicionisták, miként fentebb láttuk, elvi okokból támadják a reglementációt, ezt igazságtalannak és eredménytelennek tartják, tehát mindenképpen beszüntetni akarják. Elvek ellenében, beismerjük, nehéz az érvelés, főleg ha az elvek pusztán az erkölcs és etika forrásából táplálkoznak. Ha a prostitúció és reglementáció kérdését nem az elvek, hanem a gyakorlati élet szempontjából elfogultság nélkül vizsgáljuk, be kell ismernünk, hogy a reglementáció sem képes ideális állapotokat teremteni.

Miként a prostitúció veszélyei kettős természetűek: a közegészséget és közerkölcsiséget veszélyeztetők, úgy a reglementáció hiányai is ezen kétféle veszély szempontjából nyilvánulnak meg,

A reglementáció közegészségi eredményei azért nem kielégítőek, mert nem képes ellenőrzés alá vonni mindazokat a nőket, akik keresetszerűen űzik a prostitúciót. Ezen hiányoságon még azokban az országokban sem tudnak segíteni, ahol a kényszerbejegyzés rendszere dívik, annál kevésbbé nálunk, ahol csak az önként jelentkező nő kerül ellenőrzés alá.

Azok a prostituált nők, akik a reglementáció alól kibújnának, egyrészt a fiatakorúak, másrészt a titkos kéjnök nagy tömegébe tartoznak.

Pusztán higiénikus célokat tekintve, elsősorban a fiatalkorú prostituált nők bejegyzése és rendszeres vizsgálata volna

kívánatos, mert közegészségi szempontból ezek a legveszélyesebbek. De eltekintve attól, hogy majd minden országban törvény vagy rendelet szabja meg a bejegyzés minimális korhatárát, etikai okokból sem ajánlatos, hogy ezt a korhatárt túlságosan leszállítsuk, azaz olyan fiatalkorú nőket vegyünk fel a prostituáltak közé, akik elhatározásuk horderejét és megsegényítő következményeit még kellően mérlegelni nem képesek.

Úgy ezeknek, mint az egyéb titkos kéj nőknek nagyrésze a prostitúciót nem állandó és kizárólagos, hanem csak alkalmi kereset gyanánt, sokszor csak átmenetileg űzi. Az ilyeneknek rendszeres orvosi felügyelet alá helyezése tehát nem is volna indokolt és nem is annyira szükséges, mint azoké; akiknek a prostitúció bevallottan egyedüli keresete és foglalkozása.

A bejegyzés mesterséges és erőltetett fokozása semmiképp sem ajánlatos. Mindenütt, ahol a rendőrség kísérletet tett a bejegyzések számának fokozására, csakhamar azt tapasztalták, hogy az ellenőrzés alól kimaradó, a bejelentés nélkül eltűnt kéj nők száma rohamosan növekedett. Az ilyen kimaradó nők száma néhol a bejegyzett kéj nők száma 50%-áig emelkedik.

A kimaradás okát legtöbbször az képezi, hogy az illető kéj nő beteg lesz, kórházba menni nem akar, tehát addig bujkál, míg meggyógyul, vagy a rendőrség kezébe kerül. Berlinben készült statisztika szerint a bejegyzett kéj nőknél 1000 vizsgálatra 11 beteg, a kimaradt és újból a rendőrség kezére került kéj nők megvizsgálásánál 1000 vizsgálatra 167 beteg jut.

Mindig és mindenütt az erkölcsrendészeti hatóságok felfogásától és a hatóság közegeinek buzgóságától függ, hogy mennyire bővítik, vagy szűkítik a reglementált prostituáltak körét. Erélyes buzgó rendőrség minden nagyobb nehézség nélkül rövid idő alatt kétszeresére is emelheti a bejegyzettek

számát. Nem kell ehhez egyéb, mint gyakori razzia, a prostitúció alkalmi helyeinek folytonos ellenőrzése és mindazon személyek állandó nyugtalanítása, akik a prostitúció gyanújában állanak. De a reglementacionak ilyen erőltetett és mesterséges kiszélesítése a fentebb érintett okokon kívül azon okból sem ajánlatos, mert a túlságba vitt erély sokszor elhamarkodottságra vezet, téves, igazságtalan intézkedésekre szolgáltat okot.

Tagadhatatlan tehát, hogy higiéniai okokból az volna kívánatos, hogy minél több prostituált nő kerüljön rendszeres orvosi vizsgálat alá. A reglementáció ellenzői azt a nézetet vallják, hogy maga a reglementáció az, amely ezen cél megvalósítását gátolja, egyrészt a reglementáció természetében rejlő terhes és kényelmetlen rendszabályok miatt, másrészt azért, mert a reglementáció a bejegyzett nőkre megszégyenítő és soha le nem mosható bélyeget nyom és őket ezért a bejegyzéstől elriasztja.

Ha tehát lehetséges és kivihető volna, hogy a prostitúciót űző nők reglementáció, vagyis kényszer alkalmazása nélkül alávetnék magukat orvosi vizsgálatnak és betegség esetén a kellő gyógykezelésnek, akkor a nagy fáradsággal és temérdek költséggel járó reglementáció tényleg feleslegessé válnék. Főleg akkor, ha nemcsak a most ellenőrzött, de a prostituált nők még szélesebb rétegeit sikerülne az ellenőrzés körébe hatályosan bevonni.

Ezt a lehetőséget azonban teljes határozottsággal tagadnunk kell. Mindenki, aki prostituált nőt, ennek megbízhatatlan, indolens természetét ismeri, jól tudja, hogy milyen közönnyel tekintik ezek úgy a maguk, mint mások betegségét. Gyakran maguk sem tudják, hogy betegek és csak akkor keresnének gyógyulást, ha bajuk terhes és kellemetlen jelenségei erre rákényszerítik.

De rendszeres orvosi ellenőrzést kényszerrendszabály és tényleges hatósági kényszer nélkül elképzelni sem tudunk,

Csak a valódi életet nem ismerő elmélet tételezhet fel prostituált nőben annyi higiénikus érzéket és lelkiismeretességet, hogy ilyen vizsgálatnak magát hatósági kényszer nélkül alávesse.

Többféle terv és javaslat merült fel abból a célból, hogy a mostani rendszer helyébe olyan más rendszer lépjen, melynek segélyével a prostitúciót űző nőknek olyan szélesebb rétegeit is lehessen orvosi vizsgálat alá venni, akiket a mostani reglementáció nem tud a maga körébe bevonni.

Lesser Németországban a mostani erkölcsrendészeti ellenőrzés és bejegyzés mellett egy másik ellenőrzési módot is akar létesíteni, amely független volna a rendőrhatóságtól. Minden prostitúciót űző nő, aki ezen poliklinikaszerű ellenőrző intézménynél jelentkezik és magát ott állandó orvosi vizsgálatnak aláveti, mentesítve volna attól, hogy magát a rendőrségnél bejegyeztesse. Sőt bejegyzett nők is mindenkor jogosítva volnának a rendőri ellenőrzés alól a másik, magánjellegű orvosi ellenőrzésbe átmenni. Ha az ily nő megbetegszik, akkor kórházba utalandó és felgyógyulása után ismét poliklinikai vizsgálat alá kerül. Ha vonakodik kórházba menni, vagy ha a vizsgálatokat elmulasztja, akkor a szigorúbb rendőri bejegyzést alkalmazzák ellene.

Ezen rendszer alapján ugyanolyan elveken nyugszik, mint a Budapesten 1909. évig fennállott egészségi-lapos kéj-nők intézménye. Ezen rendszer létesítése azt a célt akarta megvalósítani, hogy jobb társadalmi osztályhoz tartozó intelligensebb nők, főleg olyanok, akik nem egyedüli keresetképpen, hanem csak mellékfoglalkozás gyanánt és alkalmilag űzik a prostitúciót, szintén orvosi vizsgálat alá kerüljenek. E célból ezek bejegyzése és ellenőrzése jóval enyhébb rendszabályok szerint történt. Lakásukat szabadon választhatták, e tekintetben semmiféle korlátozásnak nem voltak alávetve. A bejegyzésre való jelentkezés és az orvosi vizsgálat nem az erkölcsrendészeti hivatalban, hanem az e célra kijelölt rendőrorvosok

magánlakásán történt, az orvos a kéjnt annak lakásán is vizsgálhatta. Betegség esetén a közkórházi kezelés csak akkor volt kötelező, ha a betegség fertőző természete, vagy az illető nő megbízhatatlansága ezt indokoltta. Egyébként pedig jogában állott magát szabadon kezeltetni.

Nyolc éven át szerzett tapasztalat azonban arra készítette a budapesti államrendőrséget, hogy ezen rendszert megszüntesse.

Meggyőződött ugyanis arról, hogy azok az elemek, a titkos prostitúciónak azon rétegei, akiket ezen módszer segítségével be akart vonni az egészségi ellenőrzés körébe, a fenti enyhe, legkevésbé diffamáló módozatok mellett sem voltak ellenőrzés alá vonhatók, hanem helyettük olyan elemek tolakodtak be és használták ki ezen rendszer előnyeit, akiknek egyénisége ezen rendszer alapfeltételét képező személyi megbízhatóságra semmiféle biztosítékot nem nyújtott. Összetételük az előbbi foglalkozás és műveltségi fok tekintetében alig különbözött a többi bejegyzett kéjntől.

Ennek az volt a természetes következménye, hogy sem az orvosi vizsgálat, sem a betegség esetére előírt szabályokat nem tartották be, ellenőrzésük és a vizsgálat alól elmaradtak felkutatása rendkívüli nehézségeket okozott; úgy, hogy a prostitúciónak Budapesten újra szabályozása alkalmával ezt a rendszert mellőzni kellett.

Az előbbihez hasonló célok megvalósítására törekszik *Neiszer* tanárnak Németországban sokat vitatott reformjavaslata is.

Neiszer a mostani, nagyrészt rendőri természetű ellenőrzést egészségügyi jellegű ellenőrzéssel akarja helyettesíteni. Az erkölcsrendészeti hatóság teendőit egy közegészségi bizottság látná el, ugyanez végezné az összes ellenőrzést. A bizottság egy orvosi tisztviselő vezetése alatt bírakból és e célra delegált bizalmi férfiakkól állana.

Ezen bizottság elé kerülne minden prostitúció gyanúja

miatt előállított nő. A bizottság a gyanúsított, vagy beteg nőt megint, egyúttal az erkölcsi mentéshez szükségesnek mutakozó intézkedéseket megteszi.

Ugyanazon bizottság intézkedik az orvosi vizsgálat és gyógykezelés iránt. A vizsgálatok igazolására a vizsgált nő részére igazoló jegyet ad ki.

Minden előállított nő vizsgálat alá kerül. A betegnek talált nőt, ha csak a jelenségek azonnali kórházba szállítását nem teszik kívánatosná, ambuláns kezelésre utasítják és ennek betartását ellenőrzik.

Ha az előállított nőre rábizonyítható, hogy a prostitúciót rendszeresen űzi, akkor állandó orvosi vizsgálat alá helyezik, ellenesetben megintés után elbocsátják.

Ez az egészségügyi bizottság végezné a prostituált nők megjavításával és megmentésével járó teendőket is.

Az ellenőrzés, orvosi vizsgálat, a kéjnök lakása, nyilvános helyen való viselkedése stb. ezen rendszernél is törvényes jogszabályok által lenne szabályozandó. Ezen szabályok be nem tartása azonban nem a rendőrség, hanem a bíróság által büntetendő. A rendőrség csak a vád előterjesztésére jogosult. Érzékeny, hosszú tartamú szabadságvesztés-büntetést, súlyosabb esetekben dologházba helyezést javasol. A javíthatatlanok pedig állandó rendőri felügyelet alá helyezendők.

Mindezen javaslatok, melyek: valószínűleg a *dán* 1906. évi közegészségi törvényt tartják szem előtt, abból a téves felfogásból indulnak ki, hogy a prostituált nők rendőri kényszer nélkül is jelentkezni fognak vizsgálatra és alávetik magukat a gyógykezelésnek. A javaslatok részletes intézkedései között ugyan mindenütt szerepel valamelyes kényszerintézkedés, valami karhatalom, amely a renitens kéjnök ellen igénybe vehető. De ezen karhatalom természetét, a karhatalmat gyakorló közegek jogi állását és hatáskörét sehol sem fejtik ki világosan.

Azzal pedig, hogy a rendőrhatóság helyébe, vagy a rendőrség mellett egy másik egészségügyi rendőrség létesülne, semmiképp sem volna elérhető az a cél, hogy a titkos kéjnök is alávéssék magukat az orvosi vizsgálatnak, de nagyon jogos az a feltevés, hogy a rendőrhatósági ellenőrzés megszűnése azt eredményezné, hogy a legtöbb profeshionátus kéjnök kibújni igyekeznék a reglementációval járó terhes megszorítások és kényszerrendszabályok alól.

Kétségbevonhatatlan tény, hogy a prostitúció szabályozása elsősorban közegészségi célokat szolgál. Tehát a reglementáció szabályai és a hatósági intézkedések elsősorban ezen célt tartás szem előtt. Túlzásba vitt erkölcsrendészeti megszorítások, a kéjnök magánviszonyainak, mozgási szabadságának túlszigorú korlátozása mindenkor veszélyeztetik a higiénikus célokat, mert a prostituált nőt elriasztják a bejegyzéstől és a titkos kéjnök számát növelik.

Sokan abban a véleményben vannak, hogy törölni kell mindazokat a különleges rendelkezéseket és szabályokat, amelyek a kéjnök lakására, nyilvános viselkedésére stb. vonatkoznak és a prostituált nők által elkövetett mindennemű kihágást is a közrend és közerkölcsiség fenntartására kiadott általános törvények szerint kell elbírálni és büntetni.

Bármennyire helyesnek és méltányosnak látszik az ilyen javaslat az elméletben, mégis nehéz volna ezt a gyakorlatban megvalósítani.

Mert köztekintetek szükségessé teszik, hogy a kéjnök viselkedését olyankor is szabályozzuk és korlátozzuk, amikor még valamely büntetendő cselekmény tényálladéka nem állapítható meg. Ilyen köztekintetek: a kéjnöknek az utcán, kapuk előtt, ablakoknál, mulató- és sétahelyeken egyenként vagy tömeges megjelenése alkalmával tanúsított szemérmetlen, megbotránkoztató viselkedése, az a veszélyes befolyás, amelyet a kéjnök a házbeli lakókra, főleg a serdületlen gyermekekre gyakorolnak, ezenkívül a nemi ösztön felkel-

tésére irányuló provokálásnak temérdek módja, amire a prostituált nők keresetszerzés céljából állandóan törekednek.

Ilyen cselekmények eltiltása és megtorlása nem lehet az általános büntetőtörvény feladata, ehhez preventív közigazgatási intézkedésre, különleges rendőri szabályokra van szükség.

Semmi esetre sem szabad azonban ezeket a szabályokat a fennforgó szükség mértékén túlterjeszteni, kicsinyes, a prostituáltak magánviszonyaiba túlságos módon belenyúló rendszabályoktól tartózkodni kell.

A kiskorú nők bejegyzését mindenütt különös óvatossággal megállapított feltételekhez kell kötni. Meg kell határozni azt a minimális életkort, amelyen alul a bejegyzés tilos, ezt a kort a bordélyházi kéjnőkre 20 éven alól megszabni nem ajánlatos. A fiatal nők bejegyzése mindenkor az egyéni viszonyok kellő mérlegelése után és csak akkor engedhető meg, ha ismételt előző büntetések, venereás megbetegedés, vagy oly adatok fennforgása, amelyek szerint az illető már régebben üzi a prostitúciót, arra engednek következtetni, hogy javulás nem remélhető.

Az a humánus érzésből fakadó kívánság, hogy a kilépett prostituált nő bejegyzésének minden nyoma töröltessék, tehát törzslapja, a vizsgálati lapok és a bejegyzésre vonatkozó összes iratok megsemmisíttessenek, bizonyos feltételek mellett, azaz bizonyos idő, például a kilépéstől számított két év leteltével és annak beigazolása után, hogy az illető nő tisztességes életmódot folytat, teljesíthető volna.

Külön fejezetet képeznek azok a kifogások, amelyeket az orvosi vizsgálatra és a kéjnők gyógykezelésének hiányossága miatt emelnek a reglementáció ellen.

Ezek a kifogások nagyrészt jogosak és megfontolásra érdemesek.

A legtöbb helyen a kéjnők megvizsgálására szánt idő túlságosan rövid, mert egy kéjnőre átlag alig jut több

idő 2 percnél. Ezért a vizsgálat nem lehet elég gondos és a kéjné egész testére kiterjedő.

Kifogásolják azt is, hogy a vizsgálat rendszere hézagos. Ugyanazon elvek, ugyanazon módszer szerint és ugyanannyiszor vizsgálják az idős és a kórházból épp most kibocsátott fiatal szifilitikus nőket, azokat, akik már immúnisak a veszedelemmel szemben és azokat, akik még nem voltak megfertőzve. Ez az individuális vizsgálat lehetőségét megnehezíti és a vizsgálati eredményeket károsan befolyásolja.

A vizsgálatokat mindenütt ingyenessé kell tenni, illetőleg a vizsgáló orvosok javadalmazásáról az államnak kell gondoskodni.

A vizsgálat lehetőleg mindenütt a hivatali helyiségben történjék, amely e célra megfelelő higiénikus berendezéssel látandó el. A bordélyokban és a kéjnök magánlakásán a vizsgálat soha sem lehet eredményes és ezért megszüntetendő.

Kedvezőtlen világításba helyezi a reglementáció eredményességét az a közismert tény, hogy a kórházi kezelés a betegségnek, nevezetesen a szifilisnek csak külső tüneteit szünteti meg, de maga a betegség, annak fertőzőképessége még a kórházból elbocsátás után fennmarad.

A legtöbb kórházban a férőhelyek csekély száma lehetlenné teszi, hogy a szifilises beteg teljes felgyógyulásáig bentmaradhasson. Mihelyt a betegség heveny tünetei elmúlnak, kénytelenek a beteget mint gyógyultat kibocsátani, holott Finger szerint minden beteg, akár vannak látható szifilises szimptomái, akár nem, a fertőzés kezdetétől számított három éven át még szifilitikusnak, tehát fertőzőképesnek tekinthető. A szifilitikusok átlagos kórházi ápolási időtartama 21–22 nap, amely idő alatt a betegeknek csak csekély hányada az, melj gyógyultan hagyja el kórházat. Nem sokkal kedvezőbbek a viszonyok a gonorrhoea betegség kórházi eredményeire nézve sem.

A legtöbb gonorrhoeas beteget – mondja Blaschko –

biztos ismérvek hiányában bocsátják el a kórházból anélkül, hogy határozottan meg lehetne állapítani, hogy a gonorrhoea meggyógyult-e vagy nem. Es ha a kéjnő rövid idő multán újra visszakerül a kórházba, akkor sem állapítható meg kétséget kizárólag, hogy recidiváról, vagy új megbetegedésről vaa-e szó?

Ezért mindazon prostituáltak részére, akik virulens szifilis- vagy idült kankó betegséggel kórházban kezeltettek, ambulatóriumok volnának létesítendők, ahol a kezelés után is bizonyos ideig állandó orvosi felügyelet és utókezelés alatt állanak. Az ilyen kezelés természetesen csak akkor lehet eredményes, ha ez, a kiszolgáltatandó gyógyszereket *is beleértve*, teljesen ingyenes.

Arra a kérdésre, hogy a prostitúció szabályozása országos törvény, kormányrendelet, vagy a helyi önkormányzati szervek rendeletei útján történjék-e, az a véleményünk, hogy a szabályozás alapelveit a bejegyzés rendszerét (önkéntes, vagy kényszerbejegyzés) a bejegyzendő nő korhatárát, a bordélyok megengedhetőségét, vagy eltiltását, az orvosi vizsgálat és a kórházi kezelés fontosabb kérdéseit mindenestre az egész országra kiterjedőleg, egységesen kell szabályozni. Az egész országra kiterjedő kormányrendelet e célból előnyösebbnek látszik a törvénynél, mert az előbbi a prostitúció terén gyakran változó viszonyokhoz képest könnyebben módosítható, mint a nehézkes törvényalkotási formaságoknak alávetett törvény. A részletek megállapítását, a helyi hatóságok szabályalkotási jogkörébe kell utalni. A prostitúció ugyanazon ország egyes vidékein és városaiban a legeltérőbb megnyilatkozási formákat mutatja és a titkos prostitúció is a legkülönbélebb alakban jelentkezik. Azért a helyi hatóságoknak kell fenntartani azt a jogot, hogy mindenütt a helyi viszonyokhoz alkalmazkodva, a kormányrendelet alapelveinek figyelembe vétele mellett maguk állapíthassák meg a prostitúció veszélyeinek leküzdésére alkalmasnak mutakozó módokat és eszközöket.

VII. FEJEZET.

Küzdelem a prostitúció terjedése ellen.

„A prostitúció olyan, mint a kloáka a palotában, távolítsátok el a kloákát és a palota bűzös, tisztátlan helyiséggé változik át”, mondja Szent Tamás (E. Dupouy, *Prostitúción dans l'antiquité*. Paris, 1887.).

A prostitúciót megszüntetni, kiirtani nem lehet, de korlátozni, a vele járó veszélyeket csökkenteni igenis lehetséges. Ezt a csökkentést azonban egyedül a prostitúciót űző nők számának apasztásával elérni nem lehet, hanem csakis azáltal, ha a kínálat csökkenésével egyidejűleg a prostitúció utáni kereslet is apad. Hiába igyekszünk a prostitúció valamely megnyilvánulási módját elnyomni, ezzel mindig csak a prostituált nők bizonyos korlátozását fogjuk elérni. Amíg a prostitúció utáni kereslet, azaz a prostitúció igénybevételének szükségérzete nem csökken, addig minden oly kísérlet, amely nőknek ezen foglalkozáshoz való özönlését megakadályozni akarja, eredménytelen marad.

A megelőző, profilaktikus intézkedés tehát ne egyoldalú, hanem a prostitúció mindkét tényezője, a kínálatra és keresletre egyaránt, azaz mindkét nemre kiterjedő legyen.

A prostitúció csak kinövéseiben, veszélyeire nézve tekinthető közegészségi kérdésnek, alapjában véve azonban társadalmi kérdés. Már a gyermeknevelésnél, az iskolában, a serdülő ifjúság felvilágosításánál figyelemmel kell lenni a szexuális tényezőkre, amelyekből a prostitúció táplálkozik.

Nemi abnormalitás, beteges, rendellenes erotikus hajlamok mindkét nembeli gyermeknél már a legzsengőbb korban

megnyilvánulnak. A nemi érettség bekövetkezése idején az érzékiség nemcsak beteges hajlamú, de egészséges ifjagnál is fejlődik és ösztönszerű módon kielégítésre törekszik. Ilyenkor van helye és ideje annak, hogy a nemi felvilágosítás, a szexuális élet lényegén ék és veszély ének feltárása akár a szülők, akár az iskola részéről megtörténjék és ne véletlen esélyek döntsék el, hogy a fiatal leány vagy fiú fogékony lelkében miként alakul az első képzet az ember nemi életéről.

Ez a felvilágosítás akár a szülői házban, akár az iskolában előadások, könyvek, vagy röpiratok formájában történik is, ne egyedül az erkölcs és erkölcstelenség szembeállításával, tehát elvont tanok hirdetésével, tanácsok és tilalmak hangoztatásával történjék. Ezzel a nemi ösztön kitörését soha sem fogjuk megállítani. A valódi életet, a szexuális élet veszélyeit, a prostitúció káros következményeit kell a mindkét nembeli ifjúság elé tárni. Meg kell ismertetni a nemi betegségek veszedelmével és mindenkor rá kell mutatni, hogy mindezen bajok legfőbb forrása és terjesztője a prostitúció. Az elrettentés, az undor fölkelése e téren mindig hatályosabb lesz, mint az elvont erkölcsi oktatás.

Az ifjúság célirányos foglalkoztatása, munkára, testedző játékokra, sportra, minél több testi mozgásra szoktatása szintén hathatós tényezői lesznek az ilyen irányú nevelésnek.

Mindezen intézkedések azonban csak a magasabb társadalmi osztályhoz tartozó ifjúságnál mutathatnak fel eredményt, azoknál tudniillik, akiktől a prostitúció utáni kereslet kiindul.

A prostituáltak zöme az alsóbb társadalmi osztályok széles rétegeiből kerül ki, ahol individuális nevelésre, a fentebb módon való felvilágosításra ritkán van alkalom, ellenben minden előfeltétel jelen van arra nézve, hogy a prostitúció karjaiba kerüljenek. Ezeknél a társadalomra, az államra hárul az erkölcsi mentés, a kellő formában alkalmazott profilaxis nehéz feladata.

Elsősorban a törvénytelen gyermekek, züllött, iszákos szülők gyermekei, az elhagyott és árván maradt gyermekek azok, akikre az állam pártfogó tevékenysége kiterjesztendő. Ez a tevékenység ne akkor vegye kezdetét, amikor a gyermek az erkölcsi romlottságnak, a leány a prostitúcióra mutató hajlamának már jelét adta és emiatt a hatóság elé kerül. Ilyenkor a közbelépés, a javítás már ritkán lesz eredményes. A pártfogást az ilyen elhagyott, vagy törvénytelen gyermeknél már zsenge korában kell megkezdeni, veszélyes környezetéből, züllött erkölcsű szülők köréből minél korábban ki kell emelni. A pártfogó tiszttel lehetőleg az erre alkalmas hivatásos pártfogó tisztviselőket kell megbízni, mert a sokféle társadalmi egyesületek ily célra jelentkező tagjai ritkán rendelkeznek a szükséges szakismerettel, idővel és türelemmel.

Az olyan leánygyermek ellen, akinél már korán észlelhető szexuális rendellenességre, erköcstelenségre mutató hajlam, minél korábban javító intézetbe helyezés mellett kényszernevelést kell alkalmazni és csak akkor szabad sorsára hagyni, hazamentési tevékenység minden eszköze eredménytelen maradt. Nálunk a büntető novella (1908: XXXVI. t.-c. 15. §-a) és a javító nevelés tárgyában 27.200/909. számú igazságügy-miniszteri rendelet értelmében huszonegyedik életévüknek betöltéséig, javító nevelésben részesíthetők olyan kiskorú egyének is, akik büntetendő cselekményt nem követtek el, ha környezetükben erkölcsi romlásnak vannak kitéve, vagy züllésnek indultak és javító nevelésük erkölcsi romlásuk megakadályozására szükséges és 18-ik életévüket még be nem töltötték. A hatóságok kötelezve vannak arra, hogy ha ily fiatal korúról nyernek tudomást, ezt az árvaszéknek az adatok közlésével jelentsék be.

Az árvaszék ily esetben megvizsgálni köteles, hogy a kiskorú eddigi környezetében valóban erkölcsi romlás veszélyének van-e kitéve és ha ezt igazoltnak látja, a kiskorút az állami gyermekmenhelybe utalja. Ha pedig az erre megszabott kort

már meghaladta, az árvaszék a kiskorú erkölcsi romlásának megakadályozására a körülmények által indokolt egyéb törvényes intézkedéseket megtenni, esetleg oda törekedni tartozik, hogy a kiskorú az igazságügyminiszter felügyelete alatt álló javító-nevelő intézetbe fölvétessék.

Ha a kiskorú környezete, a szülők, vagy a gyám hibásak abban, hogy a kiskorú a züllés útjára jutott, akkor ezeket a szülői, illetőleg gyámi hatalom gyakorlásától meg kell fosztani és részére a kiskorú gondozására alkalmas gyámot, leg-helyesebben hivatásos gyámot kell rendelni.

Még a prostituált kiskorút sem szabad teljesen oltalom nélkül hagyni. Ezek részére is ajánlatos pártfogót rendelni, aki őt szemmel tartsa és ha elérkezettnek látja azt az időt, amidőn ez az erkölcstelen élet káros következményeinek tudatára jut és a tisztességes életbe visszatérni törekszik, őt ebben mindenképpen segítse és támogassa.

Mindez természetesen rendkívüli tevékenységet, nagy költséget és lelkes buzgalmat igénylő feladat. De azért mégsem ábránd, mert megvalósítható és ha megvalósul, akkor a prostitúció elleni védekezés sem lesz többé hiú ábránd.

A prostitúció két legfőbb tényezőjének, a férfinak és nőnek megfelelő nevelésén kívül a társadalmi viszonyok javítása is szükséges ahhoz, hogy a prostitúció ártalmai enyhüljenek.

Ugyanazon okok, amelyek a férfit a korai nősülésben gátolják, készítetik a legtöbb nőt a prostitúcióra. Az ifjú munkás ritkán keres annyit, hogy családot alapítani merészelne. A női munkások bére pedig majd minden szakmában olyan alacsony, hogy a nagyvárosban gondnélküli megélhetést alig biztosít.

A szociális téren való segítségre itt mindenütt hálás feladat várakozik.

A cselédek mindenütt 50–60 százalékát szolgáltatják a prostitúciónak. Itt nem nyomor, anyagi szükség a rugója az elerkölcstelenedésnek, mert a dolgozni szerető cseléd mindig

tud magának megfelelő bérrel és jó ellátással járó szolgálati helyet szerezni.

A sok cseléddel veleszületett erkölcstelen hajlam, munkaviszony és hiúság, amelyet a cseléd falujából magával hoz a nagyváros érlelő hatása alatt és megfelelő szociális berendezések hiánya folytán csakhamar züllésre juttatják az ide került cselédek jelentékeny százalékát.

A legtöbb szolgálati helyen alig fordítanak gondot a cseléd erkölcsi viselkedésére. A helynélküli cselédek tömeglakásai rendszerint előkészítő tanfolyamok a prostitúcióra. A szokásos kerítők, leánykereskedők ezeket a helyeket és a cselédszerző üzleteket keresik fel legszívesebben áruszerzés céljából.

Megfelelő kézigazgatási intézkedések, ezen helyek állandó felügyelet alatt tartása, cselédotthonok létesítése, hatósági cselédközvetítés, a helynélküli cselédek szigorúbb ellenőrzése által lényegesen csökkenteni lehetne azon okokat, melyek a cselédek prostitúcióját előidézik.

A rendőrhatalóságok is sikeresen működhetnek közre a cselédprostitúció korlátozása érdekében. Miután a hely nélkül, csavargás közben töltött időtartam az, amely a cseléddel a henye, rendetlen életmódot megkedvelted és őt a prostitúcióra előkészíti, a rendőrségnek a helynélküli cselédekre az eddiginél nagyobb gondot kellene fordítani.

Minden helyváltoztatást, ki- és belépést a rendőrségnek e célra létesítendő cselédhivatalában személyes jelentkezés kötelezettsége mellett be kellene jelenteni. Ezt a bejelentést a rendőrség az arcképpel ellátandó cselédkönyvbe mindenkor bejegyezné. A cselédkönyvnek minősítési rovatait is a rendőrség töltené ki a szolgálatadó által kiállított bizonyítványok alapján. Ezzel a cselédkönyv gyakori meghamisításának esetei lényegesen csökkennének.

A helyből kilépő cselédek külön nyilvántartásba kerülnének, melynek alapján a rendőrség a meghatározott időn

(8–14 napon) túl helybe nem lépett cselédet beidézni és őt újabb rövid záros határidőre (4–8 napra) szolgálati hely szerzésére utasítaná. Ha ez a határidő is letelt anélkül, hogy a cseléd szolgálatba állott és ha a rendőrség a cselédkönyvből vagy egyéb adatokból azt a meggyőződést szerzi, hogy csavargó hajlamból vonakodik szolgálatot vállalni, ellene csavargás miatt az eljárást megindítja, egyúttal őt a városból, ahol a ledér életre a legtöbb alkalom nyílik, illetőségi közösségébe toloncoltatja.

Itt is hálás tere nyílik a gyámhatóságok, illetve az árvaszék pártfogó és irányító tevékenységének. Tanítani és figyelmeztetni kell a szülőket, hogy ne hagyják magukra a szülői környezetből a városba költözött kiskorú leányokat, hanem állandóan érdeklődjenek azok viselkedése iránt, ha pedig arról értesülnek, hogy erkölcsi élete kifogás alá esik, forduljanak az árvaszékhez, hogy ez hazaszállítását az illetékes hatóságnál kieszközölje.

Gondoskodják a hatóság egyúttal arról is, hogy az erkölcsi züllöttség, vagy annak veszélye miatt hazájába szállított kiskorú leány a hatóság nélkül onnét újból el ne távozhassék.

Hatásos segédeszköz a városba érkező cselédek védelmére még a vasúti missziók intézménye is. Ezt az intézményt Angliában karolták fel leginkább, ahol 1912. évben már 280 állandó misszió működött a jelentékenyebb vasúti állomásokon önkéntes és fizetett tagokkal, és évenként 70–80.000 egyedül utazó nőt támogatnak segéllyel, útbaigazítással, jó tanáccsal, elhelyezik az idegeneket ideiglenes menhelyekre, szolgálati helyeket, munkaalkalmat keresnek a városba érkező tapasztalatlan nőknek és vigyáznak, hogy ezek kerítők és leánykereskedők kezébe ne kerüljenek. Ez az intézmény az utolsó években Európa majdnem minden államában elterjedt és néhány év óta, habár csak szerény keretekben, nálunk is meghonosult.

A nagyvárosi prostitúciót előmozdító társadalmi bajok között mindenütt első helyen szerepel a *lakáskérdés*. A nagyvárosi lakásviszonyok az egész világon elszomorító képet adnak nemcsak arról a nyomorról, mely ezeket a viszonyokat előidézi, de arról a közönytől és nemtörődömségről, amellyel állam és társadalom a prostitúciónak ezen mindennél hatásosabb okozóját eddig tekintették.

Berlinben hivatalos feljegyzések szerint 1955 helyen 10 személynél több lakik egy szobában, 27.000 olyan szoba van, amelyben 6 személy és annál több is lakik együtt, Parisban 40.000, Bécsben 20.000 szobát találtak, ahol 6–8 személy alszik együtt. És ezen együttlakók mindkét nembeli, különböző korú egyének, ágyra járó fiatal férfiak, nők, gyermekek, ketten, néha hárman is egy ágyban, akik ott a nemi érintkezést teljes nyíltsággal, leplezetlenül végzik. Mi sem természetesebb, hogy az ily sűrű együttlakás a nemi élet nyílt feltárása a gyermek lelkét megmérgezi, a szexuális ösztönt felébreszti és állandóan izgalomban tartja, úgy hogy a legelső kínálkozó alkalom elegendő ahhoz, hogy a serdülő leány éretlen testével bármelyik lelkiismeretlen lakótárs szenvedélyének áldozatául essék. Ezt a veszedelmet főleg a sok ezer nőtlen és hajadon ágyrajáró növeli, akiket családos és sokgyermekes munkások a gazdasági viszonyok kényszere folytán albérlők gyanánt befogadnak.

Erkölcsei tanok hirdetése, az ily viszonyok között születt és felnevelkedett ifjúságnál soha sem vezethet eredményre) Itt csak mélyreható szociális reformok, az állam és városok és társadalmi tényezők együttes lelkes buzgalma segíthet

Mindenekelőtt a lakások szaporítása kívánatos. Lehetőleg a városon kívül, egészséges, közlekedési eszközökkel könnyen elérhető vidékeken kell létesíteni akár munkástelepek, kis családi házak, 1–3 lakással bíró munkásházak alakjában annyi lakást, hogy az alsóbb osztály összezsúfoltságában megnyilvánuló lakásnyomor és ennek sokféle káros követke-

ménye megszüntethető legyen. Németország több közép-városának példája mutatja, hogy az ilyen nagyszabású lakás-reform nemcsak altruisztikus cselekedet, hanem tisztességes jövedelmet hozó üzleti vállalkozás is egyúttal.

Az ágyrajáró mindkét nembeli ifjúság lakásviszonyainak javítására követésre méltó jó példát találunk Anglia és Németország több városában, ahol nőtlen férfiak és hajadon nők részére olcsó lakást és ellátást biztosító egyleti házakat létesítettek, ahol még zene- és könyvtárszobák, játéktérmekek által ezek továbbképzéséről és szórakoztatásáról is gondoskodás történt.

Az ilyen egyleti és társadalmi tevékenységen kívül az államnak is szabályozólag kellene belenyúlni a lakáskérdésbe és egy célszerű lakástörvény által megtiltani a lakások túlzófolásának és a két nem együttlakásának mindazon lehetőségeit, amelyek a közegészséget és közérkölcstiséget veszélyeztetik.

Az alkoholizmus szintén egyike azon tényezőknek, amelyek a prostitúciót növelik. Kétségtelen, hogy az alkohol túlságos élvezete elhomályosítja a jobb érzést és a nemi élvezetek tekintetében durva excesszusokra készíteti az embert. Az alkoholizmus az utódokra is kiható terheltséget okoz és a legtöbb munkáscsaládból származó prostituált nőnél a züllés egyik okát az képezi, hogy az alkoholista apa vagy anya elhanyagolják, felügyelet nélkül hagyják, sőt néha maguk készítetik prostitúcióra a serdülő leányt.

Épp úgy, mint alkoholizmus és bűnözés, épp úgy alkoholizmus és prostitúció között is megvan a kölcsönhatás. Az egyik betegség ellen folytatott küzdelem a másiknak is hasznára válik. A társadalmi mozgalom e téren sehol sem bizonyult elég hatásosnak. A túlzás, a teljes absztinencia hirdeteése itt is károsnak bizonyult. Számbavehető eredmény csak

az állam beavatkozásától várható, mert csak neki áll módjában a szeszes italok gyártásának és kimérésének megfelelő megszorítása által ezen káros hatású szenvedély elterjedését korlátozni.

Küzdeni kell ezenkívül a nyilvános életnek, a társadalmi együttélésnek minden oly jelentősége ellen, amely a nemi ösztönök felkeltésére és izgatására alkalmas. Ilyenek a *pornográfia*, a sajtóban, irodalomban, művészetben és színpadon megnyilvánuló erotikus célzatú, ízlést rontó és szeméremet sértő trágárságok.

A társadalom egyrészének cinikus eltévelyedése és képmutatása e téren nyilvánul meg legkirívóbban. Színlelt, vagy őszinte megbotránkozással panaszkodnak a szociális viszonyok szálnalmas áldozatainak: a prostituált nőknek tolakodó utcai viselkedése miatt, mert ez sérti a szeméremérzetet. De jól eső érzéssel, lelkesen tapsolják a dekadens művészet százféle nuditását, mely legszívesebben a prostitúció problémájával, a nemi élet kérdéseivel foglalkozik, mindenkor művészi vagy irodalmi színvonallal hivatkozik, de legtöbbször csak olcsó erotikus hatást akar elérni.

Az igazi művészet bármi alakban jelenik meg, soha sem lehet bántó vagy káros hatású. De művészi értékű, vagy kivitelű ábrázolatok, képek, hirdetések sem valók kirakatba a nyilvánosság elé, hol azokat mindenki, tehát a serdülő ifjúság is szemlélheti és ha azok a nemi élet ösztönének felizgatására alkalmasak. Ilyenek ellenében épp úgy el kell járnunk a hatóságnak, mint a színpadokon, varietékben, orfeumokban, főleg az ifjúság által is látogatott színpadokon színrekerülő erkölcsrontó trágárságok ellen.

Újabban a folyton szaporodó *mozgóképek* bemutató helyiségek is nagyban hozzájárulnak az ilyen veszélyek növeléséhez. Nem lehet tagadni a mozgóképek nagy kulturális jelentőségét. A legnagyobb kifejlődésre képes intézmény, amely helyes irányítás mellett nemcsak arra van hivatva, hogy kellemes

szórakoztató hely legyen, de ismeretterjesztő, nevelő és erkölcsnemesítő hatása is lehet. Helytelen vezetés mellett, kellő ellenőrzés hiányában azonban mindennek ellenkezőjét fogja eredményezni. Ahol pusztán egyoldalú üzleti érdek, üzleti versengés, nagyhangú vásári reklám szempontjai vezetik a vállalkozást, ott a mozgóképek bemutatása mindenütt csak erkölcsi károkat okoz. Ezt látjuk a mai mozik legtöbbszörénél. Idegizgató rémdrámák, erkölcstelen irányú bohózatok, házasságtörés, leányszöktetés, kerítés, nemi erőszak és durva leplezetlenséggel lejátszódó szerelmi jelenetek váltakoznak olyan helyiségekben, ahol naponként százával fordul meg a serdülő ifjúság és izgalmas mohósággal lesi a vásznon eléje tárult hazug és képtelen beállítású cselekményét.

Itt is csak hatósági ellenőrzés, előzetes censura behozatala és a fiatakorúak látogatásának megfelelő hatósági szabályozása segíthet eredményesen, miként ezt már a legtöbb külföldi államban életbe is léptették.

Az erkölcstelen irányú könyvek, regények és folyóiratok megmételtyező hatása ellen az ifjúságot eredményesen csakis a szelők, a gyám és az iskola gondos felügyelete óvhatja meg.

Ehelyütt meg keli még emlékeznünk azokról a különféle elnevezésű intézetekről és menhelyekről, amelyek azt a célt szolgálják, hogy a prostituált nőket megjavítsák és a tisztesség útjára visszavezessék.

Ezek az intézetek sohasem válhatták be teljesen az alapításukhoz fűzött reményeket, mert lényeges befolyást sem a prostitúció okainak, sem magának a prostitúciónak csökkentésére nem gyakorolhattak. Csupán egyes prostituált nő sorsán javíthattak és a sok százezer közül mindig csak elenyészően csekély számú nőt tudtak a prostitúció veszélyéből kiemelni.

Már *Theodora* byzanci császárné, aki ifjúságában maga

is erkölcstelen életet folytatott és ismerte a prostituáltak száalmas sorsát, alapított egy ilyen menházat a VI-ik század közepén, a Boszporus partján, olyan leányok számára, akik az erkölcstelen életmódot abbahagyni óhajtják. Ez a menhely azonban már a VI-ik század végén megszűnt.

A XVIII-ik században különösen Angliában létesítettek több ilyen menhelyet, az úgynevezett Magdolna-otthonokat. Londonban például már 1758 évben alapítottak „*Lock Asylum*” név alatt egy menhelyet, azzal a rendeltetéssel, hogy a Lock Hospitalból – London venereás kórházából – kibocsátott nők részére hajlékul szolgáljon. Londonban ma is temérdek ilyen intézet működik. (London Female Penitentiary, British penitent female refuge, Female mission, South-London penitentiary sib.) Némelyik természetesen szomorú eredményeket mutat fel. Például a „Guardian Society” 40 év alatt 1932 prostituált nőt fogadott be, akik közül 843 az intézetből megszökött, vagy rossz magaviselete miatt az intézetből elbocsátandó volt, 553 szülőinek, 53 pedig községének adatott át, 17 az intézetben meghalt és csak 455 nő volt” aki foglalkozást vállalt, vagy aki a megjavulás némi valószínűségével hagyta el az intézetet.

Franciaországban a legrégebb ilyen intézetet a Mme. Combé által 1698. évben alapított „*Boa Pasteur*”¹¹ menhelyet XIV. Lajos király különös pártfogásában részesítette. A forradalom alatt, 1790. évben lerombolták, de 1819-ben újra felépítették és azóta folyton működik. Az itt elhelyezett nőknek kétharmadrésze az intézetfeljegyzései szerint, többnyire visszatér régi foglalkozásához: a prostitúcióhoz és csak egyharmadrész az, amelyeknél javulás várható.

A berlini „*Mädchenschutzhaus*” legutóbbi jelentése szerint az intézetben elhelyezve volt 273 leány közül javultnak mondható 80, kétséges a javulás 141-ről és javíthatatlannak mutatkozott 52.

A bécsi „*Österreichische Mädchen- und Kinderschutz*,

liga” 1910. évi jelentése szerint a bíróságoktól, rendőrségtől szülőktől és más egyesülettől átvett összesen 665 nő közül 456 állást foglalt el, 132 javíthatatlannak bizonyult, a többinek javulása nem volt megállapítható.

A „*Magyar egyesület a leány kereskedés ellen*” 1913. évi jelentése szerint az egyesületi otthont 105 leány kereste fel, akiknek legnagyobb részét a rendőrségtől utalták be. Ezek közül az egyesület közvetítése mellett sokan vállaltak munkát, vagy mint cselédek szolgálatba állottak és joggal feltehető, hogy az „Otthon” tisztult légkörében töltött idő a rendszeres munka megkedveltetése és az egyesület pártfogó felügyelete nem egy nőt vezetett vissza a tisztességes életbe.

Ezért nem kell kicsinyelni az intézetek fontosságát. Ilyenekre mindenütt szükség van, mert bár keserves munka és temérdek csalódás árán, de mégis sok szerencsétlen nő jut általuk hajlékhoz, munkához és idővel állandó rendes megélhetést biztosító keresethez.

VIII. FEJEZET.

Leánykereskedés.

Ezen szégyenletes társadalmi baj ellen is csak az utolsó évtizedekben történt komoly és eredményes intézkedés. Kétségtelen, hogy a leánykereskedés épp oly régi, mint maga a prostitúció. Ahol ez egyszer gyökeret vert, ott a leánykereskedés is mindig megtalálta a maga forrását és piacát. A csábítás, kerítés és rábeszélés minden eszközeivel ezerszámra toborozza áldozatait és viszi vásárra ezeket a modern, szájalomraméltó rabszolgákat, akiknek sorsa szerencsétlenebb, mint a régi idők rabszolgáié, mert nemcsak testük pusztul el, de lelküket is menthetetlenül megölik.

Az első kísérletet a leánykereskedelem elnyomására Hollandia tette, amely evégből 1881. évben nemzetközi értekezletet hívott egybe. Ezen kísérletnek azonban semmi látható eredménye nem volt. Ugyancsak Hollandia 1886. évben Belgiummal, 1888. évben pedig Magyarországgal és Ausztriával kötött nemzetközi szerződést abból a célból, hogy állampolgáraiknak kölcsönös védelmet nyújtanak a kerítés bűncselekménye ellen. Ezt a példát utóbb Németország is követte és 1888. évben Hollandiával, 1891. évben Belgiummal kötött hasonló tárgyú szerződéseket.

Az első nemzetközi konferencia, amely a leánykereskedelem ügyével foglalkozott, a Parisban 1895. évben megtartott börtönügyi konferencia volt. Ezen már határozatokat is hoztak a leánykereskedelem ellen és hivatalos nemzetközi értekezlet egybehívását határozták el.

A leánykereskedelem ellen irányuló első komoly lépés az 1899. évre esik. A Londonban 1895. év óta működő *Vigilance Association* egy nemzetközi konferenciát hívott egybe melyen tíz állam meghatalmazottja vett részt, kik beható tanácskozás tárgyává tették a leánykereskedés üzelmének leküzdésére alkalmas utat és módokat.

Ez az értekezet, valamint az ugyanabban az évben Budapesten tartott nemzetközi büntetőjogi kongresszus arra indította a francia kormányt, hogy az államokat egy hivatalos jellegű nemzetközi értekezletre hívja meg.

Ez tizenhat állam kiküldöttjével Parisban 1902. évben folyt le. Az értekezet eredménye egy tíz pontban tartott nemzetközi megállapodás volt, melyben a leánykereskedelem büntetőjogi üldözését körvonalozták. Elfogadtak azonkívül egy kilenc pontból álló megállapodási tervezetet (*projet d'arrangement*), mely a leánykereskedelem leküzdése ellen foganatosítandó közigazgatási és rendőri intézkedések anyagát írta körül.

A legtöbb állam e dokumentumokban lefektetett elveknek törvényerőt adott', a büntetőtörvénybe is beillesztve az ezeknek megfelelő rendelkezését, így történt Magyarországon is a büntetőtörvény és bünvádi eljárás kiegészítése és módosítása tárgyában hozott 1908. évi XXXVI. t-c. 43–47. §-aiban.

Ez a törvény, amely az általános büntetőtörvény 247. §-ának kiegészítéseképp 1908. évi október hó 1-én lépett életbe, a leánykerítést, bordélyházba vagy hasonló erkölcsstelen jellegű üzletbe csábítás vétségét két évig terjedő fogházzal bünteti. Ha pedig az elcsábított nő kiskorú, vagy ha a kerítést csalárdsággal, erőszakkal vagy fenyegetéssel követik el, ha a nőt külföldre szállítják, végül akkor is, ha a kerítő üzletszerűleg foglalkozik azzal, akkor az ily kerítés büntett és 3 évig terjedő börtönnel – sőt, ha valamely nőt bordélyba vagy hasonló üzletbe helyezés végett külföldre szállítanak – öt évig terjedhető fegyházzal és ezer koronától 5000 koronáig

terjedhető pénzbüntetéssel és ha ilyen deliktum miatt már büntetve volt és büntetésének kiállása óta tíz év még nem telt el, öt évtől 10 évig terjedhető fegyházzal és 2000 koronától 8000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetik a tettet.

Nagy fontosságú a projet d'arrangementnek abbeli rendelkezése, hogy az egyes államok kötelezik magukat, hogy központi irodát létesítenek, melynek kiváló feladata a leánykereskedelem ellenőrzése és üldözése. Ezek az irodák egymással folytonos érintkezésben állnak, megfigyeléseiket, adataikat és híreiket kicserélik egymás között, egyáltalán mindenkor támogatják egymást.

A legtöbb állam már évekkel ezelőtt állított fel ilyen központi irodát. Többnyire a rendőrhatalóságok keretében szervezték, amelyeknek nyomozó apparátusa és egyéb segélyeszközök állandóan rendelkezésre állanak.

Nálunk ez a központi iroda az 1904. évben Parisban létrejött megállapodást becikkelyező 1912. évi XL t.-c. rendelkezése folytán 1913. évben létesült. Ennek hatósága gyanánt a kormány a m. kir. Miniszterelnökség II. ügyosztályát jelölte ki, amelynek ebben a minőségben címe: „Am. kir. Miniszterelnökség II. ügyosztálya, mint erkölcsrendészeti hatóság, a leánykereskedésnek és a fajtalan közlemények forgalmának elnyomására”. Rövidített címe: „Erkölcsrendészeti központi hatóság”.

Ugyanis a Parisban 1902. évben, később 1909. és 1910. évben megtartott nemzetközi értekezleteken a fajtalan közlemények (pornográfia) elleni küzdelmet is napirendre vették és az ilyenek ellen teendő hatósági intézkedésekre nézve Parisban 1910. évben szintén nemzetközi megállapodás jött létre. Ez a megállapodás nálunk az 1912. évi L. t.-c. által lett becikkelyezve.

Az erkölcsrendészeti központi hatóság hivatalos helyisége az államrendőrség főkapitányságának erkölcsrendészeti ügy-

osztálya épületében, jelenleg VI. Ó-utca 48. sz. házban van. A hatóság főnöke: a m. kir. miniszterelnökség II. ügyosztályának főnöke. Helyettese: az ügyosztály főnökének helyettese. Rendőrségi vezetője: a főkapitányság közigazgatási osztályának vezetője, ennek helyettese pedig a erkölcsrendészeti ügyek előadója, aki egyúttal a leánykereskedelmi ügyeknek is előadója és a központi iroda vezetője.

Ez a hatóság a külföld hasonló hatóságaival állandó érintkezést tart fenn. Már 1913. év óta gyűjti a konzuli hivatalok és diplomáciai képviselői hatóságok útján a külföldön, a magyar közigazgatási hatóságok útján pedig, a Magyarországon levő prostitucionális helyek, éjjeli kávéházak, alsóbbrendű dalcsarnokok, zugszállodák, vendéglők, továbbá a nők elhelyezésével foglalkozó irodák címét és adatait és ezekből a leánykereskedés elleni védekezésre igen értékes, több ezer adattal rendelkező nyilvántartást állított egybe.

Ezen központi hatóság létesítése és egyáltalában a leánykereskedelem ellen világszerte megindított erélyes rendszabályok megkezdése óta ez a szégyenletes embervásár láthatólag csökkent, vagy legalább is óvatosabbá lett.

Magyarországnak különös érdeke fűződik ahhoz, hogy a jelzett nemzetközi megállapodások minél erélyesebben hajtassanak végre; mert megállapított tény, hogy az Argentiniába, Braziliába és a Balkán tartományokba kiszállított nők nagyrésze Ausztriából és Magyarországból való. Magyarország déli és keleti megyéiből évenként több száz leányt csábítottak Romániába, honnét azután nagyrészt Oroszország bordélyáiba kerültek. Magából Galíciából évenként 3–4000 zsidóleányt csábítottak ki külföldre, többnyire Délamerikába, erkölcstelen üzelmek céljára.

Magyarország az 1908. évi XXXVI. t.-c. szigorú rendelkezésein kívül egyéb törvényes intézkedések által is igyekezett a leánykereskedésnek minél hatályosabban gátat vetni, így az 1903: VIII. t.-c. által életbeléptetett határrendőrség kötelességévé

tette, hogy a határszéli állomásokon állandóan figyelje a leánykereskedőket és azokat a nőket, akiket erkölcstelen üzelmek céljára a határon átcsempészni akarnak. A határrendőrség a leánykereskedőkről állandóan nyilvántartást vezet, a határállomásoknál a vonatokat átvizsgálja és ellenőrzi a gyanús személyek útleveleit.

A helyszerző üzletek és artista ügynökségek mindenütt jelentékeny forrását képezik a leánykereskedésnek. Ezért a prostitúcióról szóló budapesti szabályrendelet végrehajtása tárgyában kiadott 13946/1909. I. sz. főkapitányi rendelet különös kötelességévé teszi az erkölcsrendőrség közegeinek, hogy állandóan figyeljék a cselédszerző üzleteket, artista ügynökségeket, ezenkívül azokat a személyeket is, akik mint lakásadónők, vagy mint fodrásznők, szabónők, mosónők, a kéjnik és bordélyok részére szoktak dolgozni és a kéjnik keresetéből élnek.

Kötelessége még az ily közegeknek, hogy maguknak a leánykereskedés körébe vágó minél szélesebbkörű személy- és szakismeretet szerezzenek. A bordélyokból távozó kéjnik kihallgatása által igyekezniök kell megismerni azokat az egyéneket, akik leányoknak bordélyba való közvetítésével foglalkoznak és azokat a segédeszközöket, amelyeket üzelmekhez felhasználnak.

Az útlevélosztálynak is kötelességévé tétetett, hogy minden oly esetről, amidőn útlevél kiadása alkalmával leánykereskedésre gyanút szolgáltató jelenséget észlel, erről az erkölcsrendészeti osztályt azonnal értesítse.

A leánykereskedés csökkenése Budapesten a bordélyok már fentebb érintett folytonos csökkenésében is megnyilvánul. Ezt a csökkenést a már előbb ismertetett okokon kívül az a körülmény is mindenesetre elősegíti, hogy az 1908: XXXVI. t.-c. 43–47. §-ainak szigorú rendelkezése visszartentti a bordélyosokat a leányokkal való üzérkedésektől, ezeknek bordélyba csábításától és attól a jövedelmes cserekereskedéstől, amit

ilyen nőknek egyik bordélyból a másikba való szállításával üzni szoktak.

A leánykereskedés legfőbb beviteli helyei: Brazília, Argentína, Délafrika és a levantei kikötőhelyek. A kivitel nagyrészt Odessa, Konstantinápoly, Genua, Brindisi és a délfraanciaországi kikötőkön át történik. Temérdek nőt szállítottak az utolsó időben Buenos-Ayresbe, ahol eltérőleg a világ lakosságának nem szerinti tagozódásától a lakosság $\frac{2}{3}$ része férfi és csak $\frac{1}{3}$ része nő. Ez a körülmény és a szomszédos, dúsgazdag farmerek állandó beözönlése a városba, teszik nevezett várost a leánykereskedők eldorádójává.

Magában a városban a bordélyok 1904. év óta el vannak tiltva, csak 2–3 prostituált nő tartózkodhatik egy-egy *házban*, amelyekre a rendőrség ad engedélyt. De az egyik külvárosban, amelyet a Rishnedo a La Plata folyam egy mellékfolyója választ el a várostól, mint külön közigazgatási kerületben megtűrik a bordélyokat. Itt 64 bordély van, nagyrészt oroszországi és galíciai zsidók vezetése alatt. A bordélybéli nők legtöbbször orosz, lengyel, román és galíciai zsidóleány. Összesen 900 bordélybéli nő van bejegyezve. A városban lakó magánkéjű nők száma állandóan 3–4 ezer, de a titkos kéjű nők számát 10.000-re becsülik.

A kihurcolt magyar nők száma az utóbbi években állandóan csökken. A legutóbb 1909-ben külügyi képviselőink által megejtett vizsgálat szerint már csak 32 magyar nő tartózkodott Dél-Amerikában.

Az a sok száz nő, akit Buenos-Ayresben „*Hungara*” név alatt ismernek, távolról sem mindnyájan magyarok, hanem a legtöbbször galíciai, román, szerb és horvát nő.

Ezeket csakis a „*Hungara*” néven ismert nők nagyobb piaci kelendősége és kedveltsége folytán kínálgatják és mutatják be magyar nők gyanánt.

Hasonló viszonyokat találunk Braziliában: Rio de Janeiroban is. Itt a kéjű nők szintén hárman-négyen laknak

egy-egy házban. Lakásadóik, Akiket itt *Kafte*-nek neveznek, szintén orosz és lengyel zsidók, akik az európai leánykereskedőkkel állandó összeköttetést tartanak fent és maguk is gyakran átrándulnak Európába áruszerzés céljából.

E szállítás külön óvatossággal és fortéllyal történik. Rendesen hamis útlevelet használnak, melyben a szállított nőt a kereskedő neje, leányai, vagy húgai gyanánt jegyeztetik be. Gyakran két külön hajón utaznak és csak az utolsó állomáson találkoznak. Az esetleges gyanú eloszlatása végett néha még visszatérő jegyet is váltanak a kiinduló európai kikötőbe.

A kihurcolt nőt ottani helyi közvetítők veszik át, kik velük valóságos vásárt űznek. Egy új leány piaci ára 100–300 font sterling között váltakozik.

A leányokat folyton elzárva tartják, főleg attól óvják, hogy honfitársaikkal ne találkozhatnak, akik esetleg kiszabadításuk ügyében eljárának. Ez a szigorú őrizet addig tart, amíg a leány akaratereje és ellenkezése megtörik és belefásul helyzetébe.

A leánykereskedelem elleni küzdelemben az utóbbi évtizedekben a társadalmi szervezet is élénk részt vesz. Ezer társadalmi szervezet a Londonban székelő leánykereskedelem elleni nemzetközi iroda vezetése mellett az egész világra kiterjeszti áldásos működését, mindenütt, Európának majd minden államában nemzeti egyesületeket és fiókokat tart fenn a leánykereskedelem áldozatainak segélyezésére és a közös nagy cél minél eredményesebb megvalósítása érdekében.

Nálunk a „*Magyar Egyesület a Leánykereskedés Ellen*” teljesíti elismerésre méltó buzgósággal ezen nemes hivatást, amely nem merül ki abban, hogy a hatóságnak állandóan segédkezik a leánykereskedők üzelmeinek felderítésében, de eredményes tevékenységet fejt ki abban az irányban is, hogy a gyenge akaraterejű, lejtőre jutott és züllés veszélyének kitett nőt felkeresi, ezeket anyagi és erkölcsi támogatásban részesíti és őket a munkás, becsületes társadalomba visszavezeti.

Ezen egyesületek működési körébe úgy nálunk, mint a külföldön, többnyire a következő feladatok tartoznak: A leánykereskedelem leküzdése, az ezt előidéző társadalmi okok megszüntetése által. A nők megvédése a leánykereskedelem ellen. A megmentett nők elhelyezése és gondoskodás ezek további sorsáról. Felvilágosítás és tanácsadás. Küzdelem a leánykereskedelem ügynökei és mindenféle olyan intézmény ellen, amely a leánykereskedők üzelmét elősegíti. A bel- és külföldi sajtó ellenőrzése. A közvélemény befolyásolása sajtó és előadások által. Együtműködés bel- és külföldi olyan egyéb egyesületekkel, amelyek hasonló célokat szolgálnak. A nemzetközi iroda kezdeményezésére a leánykereskedés hatályosabb leküzdésére időközönként nemzetközi kongresszusokat hívnak egybe. A utolsó ily kongresszust 1913. évben tartották Londonban. Ezen 16 állam hivatalosan képviseltette magát.

A kongresszuson a következő fontosabb kérdések szolgáltak eszmecsere és elhatározás anyagául. A fiatalok leányok orfeumok, lovardák és hasonló helyiségekben való szerepeltetésének eltiltása, a bordélyok megszüntetése, a külföldi prostituált nőknek hazájukba való visszaillesztése, a kivándorlás tanulmányozása és hathatósabb ellenőrzése, a helyszerző vállalatok szigorúbb felügyelete, a leánykereskedők személyazonosságának célszerű megállapítása és ezek nemzetközi nyilvántartásának létesítése, az erkölcsrendészeti hivatalokban nőtisztviselők alkalmazása, kiskorú leányok kávéházakban, korcsmákban kiszolgálás céljára való alkalmazásának eltiltása, kiskorú egyének poste restante levelezésének eltiltása, a férfiak felelőségének szabatos megállapítása a kiskorú leányokkal való nemi érintkezés esetében. Csupa olyan tárgy, amely elég fontos és érdekes arra, hogy az egyes államok törvényhozásának és a közhatóságok figyelmét ezekre ráirányítsa és érdeklődésüket állandóan ébrentartsa.

IX. FEJEZET.

Védekezés a nemi betegségek ellen.

Láttuk az előbbi fejezetekben, hogy a nemi betegségek terjesztésének egyik legfőbb és legveszélyesebb tényezője a prostitúció. Ezen betegségek kevés kivétellel mindenkor a nemi érintkezés által terjednek át emberről emberre. Mint-hogy pedig a nemi érintkezés a prostituált nőknél a leggyakoribb, kétségtelen, hogy ők azok, akik a nemi betegségeket leginkább terjesztik.

A reglementáció, azaz a prostitúcióval kapcsolatos veszélyek elleni védekezésnek törvényes szabályozása tehát állami szükségesség, melynek sem jogosságát, sem célszerűségét kétségbe vonni nem lehet.

Minthogy azonban a legtökéletesebb reglementáció sem jár azzal az eredménnyel, hogy a nemi betegségek terjedését kielégítő módon meggátolja, a reglementáción kívül egyéb intézkedések is szükségesek avégből, hogy ezen veszedelmes kór ellen védekezni tudjunk.

A nemi betegségek, különösen a szifilisnek romboló hatását nem szükséges bővebben fejtegetni. Ha nem is tartoznak a közvetlen és gyors halálozást előidéző betegségek közé, mindazonáltal nem kevésbé veszélyesek amazoknál, mert megtörik a testnek, a szervezetnek ellenálló képességét más betegséggel szemben. Veszedelemességüket még inkább növeli az a körülmény, hogy a betegség az utódokra is átterjed anélkül, hogy ezeket az ilyen átöröklött fertőzés ellenében eredményesen megvédeni lehetne. Ebben a körülményben nyilvánul meg a szifilis nagy társadalmi jelentő-

sége, hogy ez az *ártatlanok* betegsége, mert nem szorítkozik egy személyre, hanem az utódok egész sorozatára átruhazza ezt a testet és lelket bénító rettenetes betegséget.

Pontos statisztikai adatok a nemi betegségek elterjedéséről sehol sem állanak rendelkezésre. Ez a dolog természetében rejlik. Egyrészt az ilyen betegségek kötelező bejelentését elrendelő törvény hiánya, másrészt az a körülmény okozza ezt, hogy az ilyen bajt a legtöbb ember, főleg a jobb társadalmi osztályhoz tartozók eltitkolni igyekeznek.

Bizonyos, hogy a nemi bajok száma az egyes városok lakosságának szaporodásával arányosan emelkedik.

Erre nézve példa gyanánt szolgálhat a nemi betegeknek Poroszországban 1900 évben elrendelt összeírása, amelynek eredménye szerint 10.000 felnőtt férfi között fertőző nemi beteget találtak:

Berlinben	141,94
17 városban 100.000-en felüli lakossal	99,87
42 „ 30.000–100.000 közötti lakossal	58,40
47 „ 30.000-en aluli lakossal	45,05
a többi városban és községben	7,25
az egész birodalomban	28,20

Blaschko számításai szerint Berlinben 1000 fiatalember közül majdnem 200, tehát az ötödrész betegszik meg kankóval és 24 friss szifilissel.

Különös mértékben fokozza a szifilis fontosságát és veszélyességét a már évek óta dúló világháború. Ez a kór minden háborúnak tipikus kitérő jelensége, ezért a szifilis elterjedése elleni rendszabályokat is mindenkor a háborúk után szokták megszigorítani, amidőn a hazatérő beteg katonák ezrei a kórt az egész országban széthurcolhatják.

Dr. Török Lajos egyetemi tanár „A szifilis terjedése Budapesten a háború alatt» című dolgozata szerint a beteg-

segélyző pénztárak beteganyagánál végzett vizsgálat azt mutatja, hogy a friss szifilisfertőzéseknek a tagok számához viszonyított arányszáma a háborúban megkétszereződött, t. i. ez a háború előtt Budapesten a pénztár férfitagjainak 0,45%-a volt és 1915. évben felemelkedett 0,99%-ra. Ha ezt az arányszámot Budapest egész férfi lakosságára alkalmazzuk, akkor azt mondhatjuk, hogy Budapesten a háború óta a friss szifiliseseteknek a lakossághoz viszonyított száma megkétszereződött. Amíg 1895. évben Budapesten a 12–70. év közötti férfilakosok közt összesen 3069 férfi, azaz minden 71-ik férfi volt beteg, aki időközönként a szifilisfertőzést tovább terjeszteni tudta, addig a most megállapított arányszám az 1895. évben és a háború előtt megállapítottak több mint kétszerese. Úgy, hogy Budapesten, ha a viszonyok nem változnak, két év múlva minden 35-ik ségi férfi időnként szifilissel fog fertőzhetni.

A védekezésnek három irányban kell megindulni, 1. Profilaktikus irányban azzal a célzattal, hogy az egészséges embereket a fertőzéstől megóvjuk. 2. A betegek alapos gyógykezelése által, hogy ezzel a kór tovább terjedésének útját álljuk. 3. Törvényes intézkedések által minden oly cselekmény ellen, amely a nemi bajok terjedését előmozdítja.

A megelőző rendszabályok tekintetében nagy fontosságú a népnek felvilágosítása a nemi betegségek veszélyei felől. Ezt a felvilágosítást be kell illeszteni az iskolák tantervébe, természetesen nem külön tárgy gyanánt, hanem a természettudomány, az élettan tanítási tervébe. Ezt a felvilágosítást olyan iskolákban, ahol állandó iskolaorvos működik, legcélszerűbben erre kellene bízni, aki a legszokásosabb betegségek ismertetése alkalmával a nemi betegségek természetét, ezek megszerzésének lehetőségét, a bajok elkerülésének módját és a védekezés eszközeit megismertetheti az ifjúsággal, természetesen csak akkor, amidőn az ifjúság már elég érett, hogy az ilyen tanítást megérteni és kellően érté-

kelni tudja, A tanítás főleg a nemi bajok veszélyességének feltűntetésére, az e téren nagyon elterjedt téves nézetek, leginkább annak a balhitnek kiküszöbölésére irányuljon, mintha a szifilis gyógyíthatatlan betegség volna.

Ami a nemi absztinenciának az iskolában való hirdetését illeti, ez ellen elvileg természetesen nem tehető kifogás, de gyakorlati eredmény ettől alig várható. Ennek kiegészítéseképp előadások, röpiratok, népszerű újságközlemények útján kell a felvilágosítást a nép közé kivinni.

A szexuálpedagógiának szabályozása és annak a tantervbe leendő rendszeres beillesztése iránt az államnak kellene intézkedni.

Hogy pedig megbetegedett egyének szándékosan vagy gondatlanságból másokat ne fertőzhessenek, az orvosok kötelessége, hogy a betegeket a fertőzés lehetősége és módjai felől felvilágosítsák. Legcélszerűbb az orvosokat ilyen figyelmeztető nyomtatványokkal ellátni, akik ezeket betegek között alkalomadtán szétosztják. Ezen figyelmeztetésben ajánlatos a nemi betegségek szándékos, vagy gondatlanságból eredő terjesztésének büntetőjogi következményeire is utalni.

A nemi betegségekről szóló 1906. évi *dán* törvény 7. §-a kifejezetten rendeli, hogy minden orvos, aki egy nemi betegségben szenvedő egyént kezel vagy megvizsgál, köteles őt a betegség fertőző képességére és azokra a büntetőjogi következményekre figyelmeztetni, amelyek beállanak akkor, ha a betegséget valakire átruházza, vagy valakit ilyen veszélynek kitesz. Különösen óvni kell a beteget attól, hogy a fertőző képesség ideje alatt házasságot kössön. Ilyen célú nyomtatványok az illetékes városi vagy kerületi orvosnál kaphatók.

Az olyan egyének, akik foglalkozásuk természeténél fogva a szifilis átruházására különösen alkalmasak, e tekintetben fokozottabb figyelemben részesítendőek. Ide tartoznak a szülésznők, a dajkák, az élelmiszerek előállítására, forgalombahozatala és árusításával foglalkozó üzemeknél alkalmazott

nők és férfiak, bizonyos iparágaknak, például az üvegyárok, dohánygyárok munkásai, borbélyok stb.

Ami a nemi megbetegedések kötelező bejelentésének kérdését illeti, erre nézve nagyon eltérők a vélemények. Tétéles intézkedés e részben csak a nemi betegségek korlátozásáról szóló *dán* törvényben található, mely kötelességévé teszi minden orvosnak, hogy 1. a nevek megjelölése nélkül minden nemi megbetegedést jelentsenek be az országos egészségi bizottságnak, 2. névleg megnevezve jelentsék be mindazokat a betegeket, akik magukat nem gyógykezeltetik, a kezelést idő előtt abbahagyják és akiknek egyéniségénél és életviszonyainál fogva a fertőzés lehetősége fokozottabb mértékben fennforog. Ezeknél az orvos a fertőzés forrását is kikutatni és bejelenteni tartozik.

Ezen bejelentési kötelezettség általánosítása, azaz minden eset bejelentésének kötelezővé tétele, a mai viszonyok között még semmiképp sem ajánlatos. Ilyen intézkedés sok beteget a betegség eltitkolására és annak elhanyagolására, ezenkívül orvosok helyett kuruzslók igénybevételére vezetne. Azért az orvos bejelentési kötelességét csak bizonyos társadalmi rétegre kellene korlátozni, olyan egyénekre elsősorban, akik vagyontalanságuknál, vagy rendetlen életmódjuknál fogva magukat nem kezeltetik, a háztartásban élő cselédekre, nevelőnőkre és mindazon személyekre, akiknek betegsége a környezetre könnyen átragad és akiknek személye és hal életviszonyai nem nyújtanak elegendő biztosítékot arra, hogy magukat gyógykezeltetni fogják.

A nemi bajok gyógykezelésére nézve elméletben azt a követelést kellene támasztani, hogy minden beteg köteles legyen magát kórházban gyógyíttatni, mert csak ez a kezelési mód nyújt teljes biztosítékot arra, hogy gyógykezelése tartama alatt nem fog másokat megfertőzni. E tekintetben szintén csak a *skandináv* államok törvényei tartalmazzák tétéles rendelkezéseket. *Svédországban* már 1817, évben kötelezővé

tették a nemi betegeknek államköltségen való gyógykezelését, *Norvégiában* az 1860. évben hozott és 1901. évben kiegészített törvény szerint minden nemi betegségben szenvedő, fertőzőképes egyén kényszeríthető, hogy magát kórházban kezeltesse. Az 1906. évi *dán* törvény szintén kimondja a nemi betegekre az orvosi megvizsgálattási és kórházi kezelési kényszer megengedhetőségét.

Ilyen rendelkezések csak azokban az országokban vihetők keresztül, ahol a nemi bajok tekintetében tisztultabb felfogás vert gyökeret, ahol ezeket nem megszégyenítő, eltitkolandó nemi betegségnek tekintik, hanem társadalmilag is ugyanolyan megítélés alá veszik, mint a többi ragályos, vagy fertőző betegséget, amelyek ellenében a védekezés legszigorúbb alakja is indokolt és megengedhető.

Ezért nálunk ma még a kötelező kórházi kezelés követelését utópiának kell tekinteni. Az elvi okokon kívül gyakorlati és célszerűségi okok is felhozhatók ez ellen. Felesleges volna ennek minden betegre való kiterjesztése, mert a legtöbb beteg ambuláns módon is kezelhető és a kezelés őt az esetek túlnyomó részében nem gátolja polgári foglalkozásában. Számolni kell azonkívül a betegek legtöbbször arra, hogy a betegség megszégyenítő természeténél fogva vonakodni fognak a kórháztól. Végül figyelembe kell venni, hogy alig van ország, vagy város, mely e célra elegendő kórház felett rendelkeznek.

Itt is legfeljebb bizonyos veszélyesebb társadalmi rétegekre és megbízhatatlan egyénekre lehetne kimondani a kórházi kezelési kényszert.

Mindenesetre gondoskodni kell azonban arról, hogy mindazok részére, akik magukat gyógykezeltetni akarják, ez lehetővé tétessék és e célra elegendő kórház álljon rendelkezésre.

E tekintetben az állapotok sehol sem kielégítőek. A legtöbb kórházban kevés a férőhely a nemi betegek részére.

A felvétel és kezelés formáságai terhesek és bántók a betegekre nézve. Mellőzni kellene a mostani rendszert, mely szerint a nemi betegek részére külön kórházakat létesítenek, mert ez által ellenszenvessé válnak a betegek előtt. Minden kórházban kellene egy ilyen osztályt létesíteni. Blaschko még abban sem lát veszélyt, ha más beteggel ugyanazon kórteremben ápolják őket, mert úgy szifilist, mint a kankót csak testi érintkezés által lehet másra átruházni. Óvintézkedésnek elegendő, ha ezek részére külön, lehetőleg eltérő színű evő- és ivóedényekről gondoskodnak.

A gyógykezelés teljesen ingyenes legyen és a költség még a fizetőképes betegektől, vagy azok hozzátartozóitól se legyen követelhető, mert az a körülmény, hogy a költségek behajtásával az illetőségi község és a hozzátartozók a betegségről tudomást szereznek, szintén sok beteget visszariaszt a kórház igénybevitelétől.

Olyan intézkedés, hogy betegpénztárak a nemi betegségben szenvedők részére a betegség tartamára nem fizetnek beteg-táppénzt, szintén a betegség eltitkolására vezet, azért megszüntetendő.

Miután a legtöbb nemi baj, főleg a szifilis a kórházban nem gyógyítható meg teljesen és a legtöbb beteg a kórházból kilépése idején még fertőzőképes, gondoskodni kell arról is, hogy a beteg utókezelésben részesülhessen. Az államnak és a községeknek megfelelő számú ambulatóriumot, vagy poliklinikát kell létesíteni, legcélszerűbben a meglévő gyógyintézetekkel kapcsolatban, ahol a betegek minden nehézség nélkül és különös, időt rabló formaságok mellőzésével, ingyenes kezelésben részesülnek.

Nagyon életrevaló és megszívlelendő az a javaslat, amelyet *Szántó Menyhért*, a társadalmi múzeum igazgat ó a „Küzdelem a népbetegségek ellen” című füzetében legújabbban felvetett.

Tanácsadó helyek létesítését hozza javaslatba

minden beteg tanácsot, útbaigazítást nyerne betegsége természetete és gyógykezeltetése felől. Ilyen egészségügyi tanácsadót lehetőleg minden községben, nagyobb városokban több helyen is be kellene rendezni. Ahol valamely közhasznú egyesületnek megvan a maga helyisége, azt lehetne ilyen célra igénybe venni. Esetleg ezek a meglevő jótékony intézményekkel egyesíthetők volnának. A nagy városokban ilyenek a munkásnép által lakott vidékeken volnának felállítandók, talán legcélszerűbben a községi iskolák épületében.

Hasonló munkát végeznek a külföldön a settlementek elnevezés alatt működő szociális intézmények, amelyek különösen Angliában és Amerikában értek el jelentős eredményeket.

Az ilyen intézmények felállításánál azonban szintén óvatosság ajánlatos. Kerülni kell az olyan berendezést, amely az intézeteket igénybevevő betegek stigmatizálásának látszatát kelti és azok szeméremérzetét sérti. Ezért nem ajánlatos olyan rendelő, vagy tanácsadó intézetek létesítése, amelyek egyedül nemi bajok gyógyítására vannak berendezve. Tanulságos példája ennek az a jelentés, amelyet a székesfővárosi tiszti főorvosi hivatal az 1916. évben a fővárosban a járnai tudó nemi betegek részére létesített nyilvános és ingyenes rendelő helyiségekről ez évi január hóban a tanács elé terjesztett. Ezen jelentés szerint az összesen 17 helyen létesített rendelő igénybevétele feltűnően csekély volt és az ahhoz fűzött várakozás semmiképp sem valósult meg. Ugyanis nemcsak a rendelőintézetek betegforgalmának csekély számából¹, továbbá a rendőrség adataiból s a klinikai betegek létszámából, de még a bujakórban elhaltak, illetve a bujakóros kóraszülés és vetélések számából meg lehet állapítani azt, hogy igen sok oly bujakóros beteg tengődik a fővárosban, aki nem, vagy csak a betegség teljes elharpódzása után keresi fel az orvost. Ennek oka a tudatlanságtól, az álszeméremtől eltekintve az, hogy I. a rendelőintéze-

tek nem ott és nem úgy helyeztetlek el, mint azt a közön-ség igénye megkívánta volna; II. a betegek gyógykezelése nem oly módon történt, mint ahogyan alkalmas lett volna a gyógykezelés iránti vágy felköltésére és nem oly alakban foganatosított, hogy ezzel a betegek kitartását és türelmét a tökéletes és teljes gyógyulásig fenntartani lehetett volna.

A rendelőintézetek elhelyezésében rejülő hibák főleg onnét eredtek, hogy ezek egyike, másika nem eléggé lakott vidéken helyzetetett el.

A rendelőintézetek belső beosztása sem volt olyan, mely alkalmas lett volna arra, hogy a betegek szemérem-érzetét teljesen megvédje. Ugyanis a rendelés a legtöbb intézetben mindkét nembeli betegek részére egyidőben és közös előszobából való bejáratról történt. Feszélyezte az úgy a nőket, mint a férfiakat s még inkább a serdülő korban levő egyéneket.

Ami a gyógykezeléssel összefüggő hátrányokat illeti, ennek oka az, hogy:

1. a betegek sem természetben nem kapnak ingyenes gyógyszert, sem pedig ezen intézetek nem jogosultak köz-alap terhére rendelt gyógyszerekkel ellátni a beteget; holott ami zsúfolt lakásaink mellett elengedhetetlenül szükséges, hogy a betegek az intézetben gyógykezeltesse, vagy, hogy ők maguk itt végezhesék a kezelési műveleteket (fecskendés, bekenés);

2. Némelyik rendelőben oly sokáig kell várakozni a betegeknek, míg reájuk kerül a sor, hogy elveszítik türelmüket, vagy pedig egyéb kényszerítő okok miatt nem várakozhatnak az előszobában órákig s így az imminens veszély elhárítása után, tehát még tökéletes gyógyulásuk befejezése előtt vagy rendetlenül járnak a rendelésekre, vagy egészen elmaradnak.

Mindezen kezdetbeli és átmeneti nehézségek azonban a hatóságok és a társadalom buzgalma mellett, főleg pedig

a szükséges költségek előteremtése esetén könnyen megszüntethetők.

A lelkiismeretes orvosi kezelés eredményességét károsan befolyásolják azok a lelkiismeretlen reklám-orvosok, akik nagyhangú hirdetésekben arra vállalkoznak, hogy az ily betegségeket anélkül, hogy a beteget látnák, levélben közölt utasítások és postán beküldött gyógyszerek segítségével gyógyítják. Az ily visszaélések törvényes rendszabály által eltiltandók volnának.

Mindezek a profilaktikus intézkedések azonban csak akkor lesznek hatályosak, ha azok betartását mindenkinek törvényes kötelességévé tesszük és a mulasztásból; gondatlanságból vagy szándékosságból bekövetkező ártalmak büntetőjogi megtorlása lehetővé válik. Itt elsősorban a nemi betegségek átvitelének, azaz olyan cselekmény büntetőségéről van szó, amidőn valaki, dacára annak, hogy nemi betegségben szenved, közöszül és ezáltal a nemi betegséget másra átruházza.

A legtöbb európai állam büntetőjoga nem minősíti az ilyen cselekményt külön deliktummá, hanem ezt a könnyű, vagy súlyos testisértés vétsége, vagy büntettéről rendelkező törvényszakasz alapján bünteti.

Csak kevés országban (Dániában, Norvégiában, Schweiz, Schaffhausenben, Oldenburgban) vannak külön törvényes rendelkezések az ilyen cselekmények üldözésére.

Az utóbbi időben ezen kérdést több országban behatóan tárgyalták és főleg Németországban és Ausztriában sürgették a büntetőtörvények ily irányú kiegészítését.

Ausztriában ez meg is történt, amennyiben az 1912. évi új büntetőtörvénybe az ily cselekményeket, mint külön deliktumot beillesztették. Ezen törvény 304. §-a következő rendelkezést tartalmazza:

1. A nemi beteg, ki megfertőzés veszélyével járó nemi érintkezést végez;
2. aki valamely nemi betegnek a megfertőzés veszélyével járó nemi érintkezést elősegíti;
3. a szifilitikus dajka, aki egészséges gyermeknél szolgálatot vállal, vagy aki szifilitikus gyermekhez egészséges dajkát fogad fel:

négy héttől három évig terjedhető fogházzal büntetetik.

Aki házastársát teszi ki az ilyen veszélynek, az csak magánvádra üldözhető.

Németországban, ahol most dolgoznak a büntetőtörvénykönyv revízióján, szintén erős propagandát folytatnak ilyen irányú rendelkezések felvétele céljából. Legtöbb híve a Liszt-féle javaslatnak van, mely így hangzik: *„Aki tudva azt, hogy nemi betegségben szenved, mással nemileg közösül, vagy egyéb módon valakit a fertőzés veszélyének kitesz, két évig terjedhető fogházzal büntetetik és ezen kívül polgári jogainak elvesztése is kimondható.*

Ha ezt a cselekményt az egyik házastárs a másik ellen követi el, akkor az üldözés csak indítványra történhetik.”

Jogászok és orvosok egyaránt szükségesnek látják, hogy a büntetőtörvény ilyen külön rendelkezéssel kiegészítettessék, mert a testi sértésről szóló büntető szakasz az ilyen deliktummal szemben hatálytalannak mutatkozik. Csak arra nézve van eltérés, hogy némelyek csupán a befejezett cselekményt azaz a tényleg megtörtént fertőzést, mások pedig a veszélyeztetést, tehát azt is büntetni kívánják, ha valaki a nemi érintkezés által mást a fertőzés veszélyének kitesz.

Ez utóbbi javaslat ellen főleg az abolicionisták és nőegyesületek küzdenek, akik attól tartanak, hogy ezen, szakasz szigorát mindenkor, vagy legtöbb esetben a prostitúált nők ellen fogják alkalmazni, akiknek legtöbbször nevelési hibák miatt a nemi érintkezéssel állandóan veszélyeztetik mások egészségét.

Jogáskörökben azonban több eredményt várnak a veszélyeztetés, mint a tényleges fertőzés büntetőjogi üldözésének elrendelésétől. Ez utóbbi deliktum ugyanis, mint testisértés is büntethető, tehát fölösleges részletezés volna, ha a büntetőtörvény a testisértés egyik lehető esetét külön szakaszba foglalná. A nemi betegség tényleges átvitelét nagyon nehéz bizonyítani, mert az okozati összefüggést csak ritkán lehet kétségen kívül megállapítani. Feljelentés csak legritkább esetben történék, mert a legtöbb ember óvakodnék attól, hogy nemi baját a büntetőbíróságok több-kevesebb nyilvánossággal tárgyalják. A feljelentés legtöbbször nemtelen indokból: bosszúból, vagy zsarolási szándékkal-történék. A bizonyítást nagyon megnehezítené a szifilis lappangásának hosszú időtartama és az a körülmény, hogy sokan nem is tudják, hogy betegek, illetőleg nincsenek tudatában annak, hogy betegségük még mindig fertőzőképes.

Sokkal több eredménnyel biztat a veszélyeztetésről szóló büntető szakasz. Mert ha a veszélyeztetés tipikus alanya: a prostituált nő a foglalkozásával vele járó lelkiismeretlenségénél fogva előreláthatólag ezen szakasz dacára sem fog visszarettenni attól, hogy betegsége alatt is érintkezzék férfiakkal, mégis feltehető, hogy a férfiak egy részét a súlyos és megszégyenítő büntetés vissza fogja tartani attól, hogy betegségük tartama alatt valakit megfertőzzenek. Ezzel egyben az abolicionisták által gyakran panaszolt igaztalanságot is kiküszöbölhetjük, hogy a nemi betegségek korlátozása céljából csupán a nőt, illetőleg a prostituált nőt vetjük alá mindenféle terhes és megszégyenítő rendszabálynak, míg a férfi minden nehézség és büntetőjogi felelősség nélkül terjesztheti a kórt.

A nemi betegségek elleni küzdelem már régebben felszínre hozta azt a javaslatot is, hogy a házasságkötés előtt

mindkét fél köteles legyen magát orvosilag megvizsgáltatni és a házasság csak akkor legyen jogérvényesen megköthető, ha mindkét fél orvosi bizonyítvány által igazolja, hogy nem szenved nemi betegségben.

Ezen kérdés a házassággal kapcsolatos sokféle magánjogi kérdéssel: az eljegyzés felbontása, a házasság érvénytelenítése, a válás kérdésével is összefügg és jelenleg mindenütt a házassági jog szabályai szerint nyer elbírálást.

Neisser tanárnak »Die Geschlechtskrankheiten und ihre Bekämpfung» című legújabb munkájában érdekes, de egyúttal elszomorító adatokat találunk arra nézve, hogy házir emberek milyen magas százalékkal szerepelnek a nemi beteg létszámában.

Berlinben. A poliklinikai betegek között házas volt:

férfi	20%
nő	47,5%

Bécsben. A Finger-féle poliklinikán mintegy 100 betegnél házas volt:

férfi	12%
nő	7%

Brüsszelben. Kórházakban kezelt 2000 szifilises beteg közül házas volt:

férfi	30%
nő	36%

Boroszlóban 3898 nemi betegből házas volt:

1339, azaz	34,5%
és pedig 915 férfi, azaz	33%
és 424 nő, azaz	36%

Lipcsében 1913. évben

4115 férfi betegből

1139=27%

és 1321 női betegből

507=38%

összesen 5436 betegből

1646=33%

volt házas.

Münchenben 1914. évben a házasok száma

3600 nemi beteg közül

31,2%

volt.

Külön egészségi bizonyítvány bemutatásának kötelezővé tétele, bármilyen üdvösnek is látszik ez az első pillanatban, a gyakorlatban alig vihető keresztül. A legfőbb nehézséget az okozza, hogy a legpontosabb vizsgálat sem tudja mindenkor megállapítani, hogy valamely nemi betegség, elsősorban a szifilis meggyógyult-e teljesen, vagy pedig még mindig megvan a fertőző lehetősége. Még a Wassermann-féle vizsgálat is csak negatív eredményt tud felmutatni, amely semmiképp sem zárja ki a későbbi fertőzést. Ilyen rendelkezés a kivitelben kényelmetlen és zaklató volna és mindenütt a személyi jogok sérelmével járna. Gyakorlati eredménye is alig volna, mert a lelkiismeretes ember most is arra törekszik, hogy házasságkötés előtt nemi baját meggyógyítsa, a lelkiismeretlen pedig a házasság tartama alatt sem fog visszaadni attól, hogy az utóbb szerzett betegségét házastársára átruházza.

Ez a kérdés az egyéni tisztesség, a józan belátás és a lelkiismeret kérdése. A szülők és az orvosok kötelessége, hogy ennek fontosságát a házasulandó ifjakkal megértessék. A szülők érdeklődésüket ne egyedül a leendő házastárs vagyoni viszonyaira, hanem annak egészségi állapotára is terjesszék ki. Az orvos pedig tanáccsal és rábeszéléssel, a következmények leplezetlen feltárásával hasson oda, hogy a házasság csak akkor történhessék meg, ha a betegség fertőzőképességét elvesztette. A makacsságból, tudatlanságból, vagy

vétkes gondatlanságból eredő veszély megelőzése érdekében az orvost még az orvosi titoktartás se feshélyezhesse, ha annak szükségét látja, hogy a házasulandók nemi betegségét az érdekelt szülőkkel, vagy egyéb hozzátartozókkal közölje. Ilyen indokolt esetben az orvost természetesen mentesíteni kellene a hivatásbeli titok megsértésével járó büntetőjogi következmények alól.